Q. 50. 1. p. S. Tho. de Angelis. ex magistro Vito.

(48) V. Est q. de substantia Angelorum ab. te. illud ego in initio mei cursus primi
admonui ut tres articulos distinguamus. hoc est fuit deus quando nulla creatura erat
ideo quod primo oportet tractare de deo. 2º de creaturis quo 2º post deum ha-
buerint, locum et esse, unde primo actum est de deo nunc incipit agere de
creaturis. Et 2º nota quod non solum creature sed quidquid est ab eo procedit
a deo Vn. quod omnes tus ex voluntas distinguant. 1. non totum est ex voluntate dei
procedit hoc non solum pro materia spectabilium. sed pro moralibus quod s. hoc est
malum et illud est bonum. totum est a volun te dei. quia aliquando nullum illorum
fuit. et quod essent ex volun te dei fuit.

In tractatu q. de creaturis. incipit S. Tho. ab angelis qui primum locum tenent
et ob hoc aliqui reprehendunt S. Tho. quod tractatum philosophie miscet tracta-
tui sacre scripture. quia non est theologizare sed philosophare.

Primum omnium sit ita quod hoc sit philosophia quid. hoc nocuit sancto Tho-
me quod proponat has questiones. unde. Senec. lib. 8. epistolarum. epistola. 66. respondit
huic obiectioni. quod erat inter philosophos. ego non queram quesivit mira comp...
...s. quis rerum formator qui omnia in una immersa et cetera. vetas me celo interesse
iubes me vivere capite demisso maior sum et ad maiora sum quam ut man-
cipium sim mei corporis. breviter sapiat studium illud quo querebat res superce-
lestis et in i. de celo respondit eis qui reprehendunt disputationem de angelis et
superioribus tamquam inveniunt. dicit quod nobilius est scire parum de altissimis rebus
etiam per coniecturas. quam scire totum euclidem pretere. conatus est intelli-
gere naturam deorum. quod maius est ut in libro de natura deorum et nobis quidem
est necessarium cum scriptura sit mentio de angelis frequentissima oportet
ut dicamus paganis qui sunt angeli. o. dictis que forsan sunt inutilis ad nos satis
est respondere scripturis. 9. 1ª petri. 3. parati reddere rationem omni poscenti vos
ergo oportet ut paganis ipsis infidelibus sic respondeamus quomodo angelus loquatur
et ut intelligat moveat. et cetera. unde est quod non opus est ut in eadem claritate et
evidentia tractemus materiam istam sicut alia sed oportet partim ex philoso-
phia et sacra scriptura investigare omnia hec quia omnino sunt et aliena
a sensibus et intellectu nostro.

Articulus primus. an angeli sint incorporei omnino

Sanctus. thoma. ponit conclu. et postea refellit opinionem antiquorum con-
clusio est quod necesse est ponere aliquas creaturas incorporeas omnino patet finis
et bonum sunt idem omne agens agit propter finem ergo propter bonum. et hoc
et hoc maxime in deo. deus. ergo quod bonum pretendit in creaturis. respondeo quod illud
quod magis potest esse. s. quod imitet creatorem et assimilet ei. de quo non est du-
bium aliquod. sed secundum quod debet attendi simulatio effectus ad
causam. respondeo quando assimulat agenti in principio quo agit. sed
calor ad perfecte assimulat soli non in specie. non est dubium sed quando
perfecte fuerit illuminatus similiter aqua imitabit perfecte ignem quando
fuerit perfecte calida. o. ista ratio est metha phisica ad quam adducit
causa sanctus. tho. non. re. oportet aliquid adducere a scriptura. respon-
deo aliqui putant quod istam rationem dederit nobis diabolus et non sit
ex lumine naturali quod est contra illud deus n. semper revela-
vit eis et contra illud psalmi. 4º signatum est super nos lumen vultus

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

nullus etc. unde dico quod numquam in sancto Tho. est aliqua metha physica
que non possit etiam a rudibus percipi et in prospectu predicari sic illud quod
dicit pretendit bonum in rebus arguit. n. sicut dictum est deus agit per intel
lectum et voluntatem. ergo non erit aliquis effectus perfectus quo adusque imitetur
et assimiletur ei per intellectum et voluntatem sic si ageret per calorem omnino
effectus non esset ei similis si non essent calidi. dices quod ex hoc non sequitur
quod iste creature sint incorporee ut in hoc. respondet 2a conclusio quod substan
Ratio tie intellectuales non possunt esse corporee patet quia intelligere est substan
tie omnino immaterialis ut probat aristoteles. tertio de anima corrigie est. n. corpo
rum xpiana. ut intelligimus deum. angelos et alia unde illa operatio nu
llo pacto dependet a corpore ergo. dicunt aliqui esse substantie incorporee di
ctore saduceorum uide actu. xxiii.

t hanc questionem tractat. Magister. 2a. d. distinctio. 3. ad mouing
etiam inter alia precepta studiorum obtima ratio querendi tam aliqui
am et proficiendi est videndi ut proposita questione theologica ante
omnia queramus quid de illa potest haberi in scriptura quia theolo
gia ut scitis subalternatur fidei. si ergo constet ex scriptura sola quid esset
dicendum tenendum de questione illa possemus contenti quomodo
non esset supervacuum querere quid de illa extra fidem dici possit
quod si ex scriptura non posset constare recurrendum est ad auctoritates
sanctorum et illud nobis sufficit. nisi ecclesia aliud constet esse determi
natum quod si non sufficiat tunc recurrendum est ad rationes alias. s. na
turales. quod maxime inter omnes s. Tho. seruauit in summa in scriptis
enim erravit nullo modo scribendi ideo correxit se et aliud dicere
absit verbo inuidia quod nullus diligentius. immo nonita diligenter, s
cruit scripture quam. Sanctus. Tho. nec erit aliquis qui posquam san
ctus Tho. adducit aliquas auctoritates puta duas et addat alias
post auctoritates istas. adducit auctoritates sanctorum et postea ra
tiones naturales. in hac ergo questione pauca adducit ex scriptu
bria. Sam. aucto. q2 constat ex scriptura quod angeli sunt spiritus

t angelus est nomen grecum non latinum. nuncius inuenies in ... p
mo. nec titulis ibi greci dicunt angelos quod est idem quod nuntius.
et in scriptura sacra que est scriptura greca. nouum. s. testamentum
dictus a 70 interpretibus ubicumque inuenitur quod dauid misit nuntius
aut xpus idem verbum est quod angelos. sed tamen in scriptura appropria
tum est ad significandum substantias spirituales et receptum ab om
nibus modernis et antiquis latinis fidelibus. tertullianus antiquiorem
nibus excepto clemente ita loquitur angelus et clemens. nec etiam
tum quod antiqui non meminerint de hoc nomine quia nec re
erat apud ipsos sed uocabant eos deos illos qui erant in celi
bus ~~...~~ sene.

t excusans quod necessarium est fingere aliqua nomina preter ista
ingens copia est rerum sine nominibus quas non propriis appellationibus dota
mus sed alienis nominamus igitur quia non habemus illud nomen no
mus illas substantias spirituales angelos. hec de nomine Angelus

Secundo est quod sanctus Tho. omissit quod necessarium s. angeli sint [quia] primo enim questio)
ut patet ex 2° posteriorum ab illo exordium sumit cum non sit notum an
gelos esse saducei .n. negabant eos esse oportet primo querere an sint respon
deo idem est querere an angeli sint et an sint alique substantie incorporee et ideo
ante art. dixit S. videnda sunt .i. an sint aliqua creature incorporee et ad alia
uel respondet eius p. art. 2° dico quod illud negocium est theologicum et ideo quod ageb at
teolo. non opus fuit querere an sint. quia apud theolo. est per se nota hec quod sint
sicut autem ageremus philosophice illud esset opus. sic per capit. ex ~~...~~ libris ciceronis
in lib. de natura deorum. ubi dicit esse tractandum ab illa. q. an sint dii sed
tamen (ut diximus) est apud theologos tanquam per se notum et quod sint
angeli. //

r sed est dubium an ex scripturam illud posset constare. Primo apud anti
quos non est magna mentio deis tamen apud socratem legitur quod nihil fa
ciebat nisi consilio demonis unde non quod nomen demonis significabat
apud gentiles substantias illas intelectuales et spirituales siue essent bo
ni siue mali unde de socrate legitur quod dirigebat se et regebat se quadam
superiori natura ut apuleius meminit plato frequentissime meminit plu
tar. in libro de placitis philosophorum quod tales pitagoras plato et stoici sen
xerunt quod demones erant substantie intelectuales animales non solum sunt.
loquuti sed definierunt. cicero aliquando uocat lares ut latinus loquatur
sustinens et alegat tullius dicit quod formam videlicet conspici non potest cum ca
sistunt angeli videtur possuisse angelos qui sunt supra celum itaque ap
ud philosophos antiquos videtur constitisse quod sint aliqua substantie supra ho
mines et inferiores deo. preterea plutarcus dualescius narrant quod cum lucu
braret iulius cesar astitit quidam robustior hominis alterius nature et pro
fectus quam homo. idem cesar et plutar. dicunt quod quidam arripuit tubam
et tenuit ut exercitus transiret et dicunt fuisse demonem apud aristotelem. 8. phi.
3. ultimis capitibus tamque pro rato relinquit quod sunt aliqua substantie incorpo
ree tamen dubitant an sint plures an una. substantia aqua alii habeant sine
principium. preterea dico decimo methaphi. capi. 8. ponit tot substantias sepa
ratas quot sunt motus celi et 3. de anima. c. 4°. videtur asserere quod sunt aliquas tales su
stantie separate que sunt semper in actu ponit differentiam inter angelos et ho
mines et est quia angelus semper actu intelligit semper est idem quod intelligit et
quod intelligit in substantiis separatis declarauimus aliquando semper intellectus ho
minis est in potentia ut fiat idem quod intelligit hoc est in potentia est ut re
cipiat species rerum intelligendarum sed dicit ibi quod est alia dificultas quomodo
de non semper sit in actu respectu omnium cum habeant species omnium rerum se
per ex quo loco constat apud aristotel. esse substantias separatas et 1. celi.
c. 9. expressius expressius dicit quod extra celum non est locus nec uacuum nec cor
pus quapropter dicit quod illic nata neque possibile est in loco esse nec tempus facit eas
senescere. et itaque ea dicit inalterabilia incorruptibilia optimam vitam
habentia ex quo constat quod aristo. preter motores ponit alios plurimos angelos
sed tunc rara est mentio unde franciscus picus nepos comitis pici mirandu
lani dicit quod qui in hac parte versat in platonis et aristotilis timendum est ne
fiant supersticiosi hoc est in his credant nos autem non nitimur eis sed
scripture ut dictum est

UGR Biblioteca Universitaria

IAM. ergo ueniamus ad questionem. S. tho. quia dicit quod necesse est eos ponere incorporatos unde hoc constat quia antiqui dubitauerunt unde tertulianus lib. de carne xpi. constat angelos carnem non propriam gestasse ut puta natura substantie spirituales et sic corporis alterius sui tamen generis fuit sententia opinionis etiam quod habeant corpus idem a doctoribus uel aliis non solum facit eos corporeos sed dicit eos recidisse de celo propter concupiscentiam feminarum si non sunt corporei non possent esse aliquis usus cum feminis unde adducit uel. genes. uidentes filii dei filias hominum. et ibi dicit illos fuisse angelos bonos

ge. in. i. periarchon non dubitat angelos esse incorporeos ait enim solius dei i. patris et filii et spiritus sancti illud proprium est, ut sit in natura celis et absque ulla corporis ~~adiectione~~ socie. intelligatur ~~et ...~~ substantia existere

ad lect.

in 6. Aug. in multis locis illud asserit in libro 8. de ciui. dei c. 16. et libro 9. et libro de diuinatione demonum que adduxit magister in 2a distinctione 2o. et multis aliis in quibus expresse asserit eos esse corporeos patet quia similis est cum iacob. non potuit esse sine corpore et quod maius est in lib. de ecclesiasticis dogma. 11. c. dicit nihil incorporeum et non inuisibile credendum nisi solum deum i. patrem et filium et S.S. et ibi ponunt sanctiones que habent quasi de fide. et c. 12. creatura omnis corporea est angeli et omnes celestes uirtutes corporee licet non carne subsistunt et probat ibi magister ubi S. relinquit sub dubio.

abbas rupertus qui nuper impressus est in libro de uictoria uerbi dei c. 13 expresse idem tenet summo quod formati sunt ex aere sic homines ex limo terre et inter recentiores ~~rupertus~~ [illegible] philosophus nostre etatis in opusculis lib. 3. de natura demonum c. 3. omnino tenet quod demones habent corpora et angeli preterea tenet frater samuel ord. minimorum contra quem scribsit frater ~~[illegible]~~ uincentius doct. fecit optimam questionem multa pulcra dicit.

Caietanus ad ephes. 2o. super illud secundum principem potestatis aeris huius tenet omnino quod habeant corpora aerea non ex isto aere sed ex aere alterius nature nisi quam nullum obesset sic materia celi ista est sententia istorum unde non uidetur ita esse certum sicut S. tho. facit maxime quia illud apponit inter ~~dogma~~ et ea ecclesiastica item sucessiuus aliis allegat basilium magnum quiq. doctores.

Contrarium tenet communis sententia omnium scolasticorum excepto caietano et illud tenet omnis turba catholicorum sed uidetur quod non possit dubitari quod sint incorporei patet ex illo qui facit angelos suos spiritus idem est spiritus et incorporeus. R. quod spiritus de se non sonat idem quod incorporeus. ibi spiritus domini ferebatur et quod non capit pro incorporeo unde proprie spiritus significat illud quod respirat sic dicit iste exalauit spiritum sed tamen apud omnes iam significat rem sine corpore sicut est illud oportet adorare in spiritu et ueritate unus de. bapta. frater mantuanus in apologia quia excusat eum quod sit usus nomine spiritus pro re spirituali quia illud receptum est ab omnibus manet ergo etiam quod et hoc quod non sunt spiritus non probatur quod sint incorporei sed quod non habeant ita grauia corpora igitur ex scriptura non potest determinari quod angelus sit incorporeus non est dubium quia non inuenitur infirmari quod sunt spirituales et ex illo ut dictum est non infertur quod sint incorporei.

Quid. ergo dicendum. respondeo ut dicemus ex augus. pronuntiare de re tam occulta absit de te utrum tamen dubitari certum est errare et ...

dubium

et Aug. 3. sup. gene. ad litt. c. 10. quapropter et si demones aerea sint animalia quia corporis aereorum natura uigent et propterea morte non dissoluuntur quia preualet in eis elementum quod ad faciendum quam ad patiendum est aptius duobus subter positis aqua et terra uno uero super posito igne.

et aug. sup. gene. ad lit. li. 9. c. 22. et lib. de diuinatione demonum c. 3.

et Theophilus Alexandrinus Eps tenet nil preter deum esse incorporeum.

S. bernar. sermo. 5. sup. cantic. [illegible] ubique mares spiritus deo [illegible] sint incorporei an non quia diuersi sequi sunt sententia [illegible].

UGR Biblioteca Universitaria

tenere ~~et agere~~ non oportet est in hoc queramus demonstrationes quia non possunt reperiri
uideamus .n. quod si loquamur nobis de gratia sunt adhuc tot opiniones quantum tum
magis de angelis qui distant a nobis per magnam distantiam. secundo dico quod
opinio scolasticorum et ecclesie uidetur uerior tamen quod aliquid est est dicendum. pro quo
nota quod corporeum potest duobus modis sumi aut hoc quod potest intelligi quod sit cor
poreus secundum se totum et quamlibet sui ut lapis. 2° quod sit corporeus quomodo quo
est homo est quidem perfectibilis sic homo habet .n. per angelos aliquam parte
sui indiuisibilem si primo modo intelligatur uidetur fuisse opinio antiquorum quod
angelus ita sit corporeus quod non habeat aliquam partem sui indiuisibilem ut
patet in ecclesiasticis dogmatibus dicit quod nihil preter deum est incorporeum. immo ter
tulianus posuit deum corporeum et quidem qui fuerunt proximi tertuliano
secuti sunt eum //

et dico quod hoc habent magnam apparentiam arguta S. tho. quod omne corpus est
determinatum .g. et quod maior potest intelligi quo ad locum quod circumscribi
tur certa quantitate. preterea est determinatum quo ad certum item
quantum ad hoc quod sit obiectum quia mouet auditum secundum sonum quod non
potest mouere secundum illum uisum angeli autem non sunt determi
nati ad hoc et nunc non est dubium quod quia sunt intellectuales habent intel
lectum quia uident deum si esset angelus totus corporeus non posset habere uisio
nem de in .3. quia nec nos possumus per [illegible] deum uidere non est dubi
um certe illa opinio non esset sustentabilis dicens hec ratio sancti tho. non
probat quod angelus sit incorporeus omnino respondeo quod s. tho. hoc forte hic prete
dit quod angelus habeat aliquam partem sui indiuisibilem .l. sit totus indiuisi
bilis quod postea. art. 2°. et quod si probat quod non sit compositus ex materia et forma
2° contra. caietan. et nunc arguit sic quod habeat partem indiuisibilem quia
homo aliquam partem sui habet indiuisibilem //

et preterea arguit de accidentibus spiritualibus et uisione beatifica ubi esset ~~sub~~ subiectum certe
non posset dari subiectum nisi diceret quod est .S. in toto et in nulla parte secundum
se et quodlibet sui quod est unum nouum //
et si intelligatur 2° modo quod habeat partem sui indiuisibilem sic credo quod alii
et in prius intelligunt tunc arguo contra eos argumento aristotelis in primo de anima
c. ulti. arguit contra eos qui ponebant animam esse animatam sequitur quod celum
terra aer est animal aut quare anima in me facit animal et non in terra
non est ratio quod tamen .g. queretur ab istis quare illa forma angeli non dicetur anim
a et per consequens quare non facit animal et per consequens quare an
gelus non est animal et quia non sentit quare est quod illa anima non fa
ciat quod sentiat est alterius rationis contra quia et inter nos sunt anime
distincte ratione et tamen omnes faciunt sentire item arguit cum s. tho.
de spiritualibus creaturis .ca. 8. et in multis locis necessitas in rebus natura
libus sumitur ex fine ut patet 2° phisico. quare anima nostra est in
materia quia omnino habet actionem aliquam in corpore quam non potest
extra corpus habere tunc ego quero ab te quare angelus habet aliud cor
pus non ad sentiendum neque ad loquendum. ad quid. nulla est necessitas.
g. non habet / preterea si .c. angelus habet corpus quod .l. organicum .l. 3. alte
rius modi non est. itaque sit simile corpori humano ut uidetur asserere tertulia

tertulia

UGR Biblioteca Universitaria

tertulia au(gustinus) g. dimiptus ita putaret ergo quod luctabatur cum Ia
contrarium videmus quod minus sunt distincta organa et despu(?)tio
nes pp distinctas operationes .s. audire. etc. sed nulle tales sunt in an
gelis g. preterea oporteret ponere membra genitalia et feminas et ma
res quod est absurdum . sic arguit cicero in libro de natura deorum con
tra epicureos qui ponebant deos esse forme humane arguit sic. dii fue
runt ante homines ergo potius deberet secundum hoc dici quod homines
sunt forme diuine quam contra ita si angeli figure nostre sunt potius
essemus nos forme angelice quam ipsi nostre cum secundum omnium sen
tentiam sint ante homines creati dicetis est figure rotunde g. quare
o quia est perfecta g in celo est necessaria illa figura quia non posset per
petuo moueri nisi essent rotundum nec potest dici rationabiliter quod sit
frustra, aut illius figure dicetis quod est impertinens cuius figure sit esse sic
aer dicimus g quia omnino mouetur sequitur ergo sicut mouetur ad motum
est illius figure conuenientem sequeretur quod posset per motum frangi etiam
te ad figuram digiti quod non est dicendum. //

Preterea querit de magnitudine figure si sunt in magna quare ipsi non
habent aliam operationem nisi velle et intelligere et aliud nichil facit
quod sint magni aut parui non est dubium preterea si haberent duo cor
pora magna sequeretur quod non possent duo angeli .s. aut unus cum alio
corpore quia duo corpora non possunt se naturaliter penetrare o istud
est verum de corpore non spirituali quia eadem ratione dicetis quod cum
celo possunt esse duo corpora penetrata. quis expertus est g. et tamen
dicimus esse mirandum quod corpora beatorum sint penetrantia cum celo preterea
terra si sint corporei cum sint creati in celo impireo ut dicemus non possunt
moueri naturaliter et uere ad nos et ad infernum, cum tamen natu
ra sua esset seclusa g. sint ad matrimonium spiritus o illud est et ex lege
dei g quia saltem naturaliter non possunt moueri item queritur de cor
poribus 7. eorum cum sint solida quomodo non se impediant quomodo in e
vangelio in uno homine erat una legio eorum //

Preterea arguitur contra eos qui dicunt eos habere corpora aerea seque
tur si est ita cedunt sic iste aer quod per diuisionem possent corrumpi g
o ille aer non est eiusdem speciei, nec generis, cum isto g tamen esset di
cere quod sunt aera o sunt sicut ista corpora, si onea dicam ego non est (forte Etea)
est honum alterius generis quod nichil est dicere et itaque quia isti non po
ssunt explicare quod corpus habeat aliud. illo modo sic arguit cicero
g eos qui ponebant quod deus esset figure humane quero an habeant
colorem sanguinem, respondebant quod non sed habebant quasi san
guinem dicit. cicer. quod ille non intelligit quid sit illud quasi san
guis itaque non intelligimus nec isti quid sit illud quasi aer aut ille
aer nichil est dicere //

Preterea arguitur. si angelus haberet ~~naturam~~ materiam et formam quero. l. est
separabilis a materia .l. non. si non. g. est imperfectior anima huma
na si sic. g. angelus est corruptibilis etc. iterum quero utrum de illa for
ma separata an posset per se esse. l. non. si 2m g. anima est perfectior
perfectior

UGR Biblioteca Universitaria

est perfectior si p.^m quero an per se possit existere si sic ergo quare deus non fecit illam sine materia cum ad nullam operationem egeat corpore.

Preterea arg. ex scriptura semper vocatur spiritus spiritus autem sonat in scriptura [illegible] rationem indivisibilem ut spiritus S. vocatur spiritus ex quo non habemus saltim ex illo nomine q esset indivisibilis nisi spiritus caperetur pro re indivisibili.

Preterea io. 4. c. spiritus est deus et oportet vos adoratores in spiritu adorare q vel intelligit aliquid corporeum non, sed q oportet adorare mente spirituali et in divisibili. si n. ibi spiritus est deus non intelligat q est indivisibilis sed corporeum non ita graviter fallere. non bene inferrent, quod non oportet habere ita corpus ad adorandum.

Preterea Richardus. 4.º dist. ... adducit illud marci s. q una legio demonum erat in homine est unus deus qui de [illegible] sensit angelos incorporeos qui est maxime auctoris tenet illud item dama sic ut alegat .2.^m preterea dio. S. tho. alexan. et omnes. artic. preterea

Et quid dicemus ad illos patres. ad origi. dico q non est recipienda eius auctoritas in illis libris. cum ponat ... esse creaturam de [illegible] q non est mirum q illud tenuerit in initio nascentis ecclesie maxime q res est ignota 2.º dico q semper loquitur cum dubio patet. 21. de civit. ca. 10. et in [illegible] ca. 58. in i.^o loco dicit sicut enim quisquam nulla haberet corpora demones asseveret non est de hac re aut laborandum operosa inquisitione aut contentiosa disputatione certandum itaque ubi sequitur opinionem ... loquitur secundum platonicos et apulei. et adducit in capitulo illo cum querunt ista et ea si possunt que constat non esse ubi [illegible] exercet ingenia stat habeat disputatio moderata et absit error opinantium scire quod nesciunt quid enim opus q hoc ... affirment. l. negent. l. diffiniant cum discrimine qui sunt discrimen nesciunt.

E quibus patet omnino q augus. in istis nobiscum quem proculdubio tradi... rit sed semper loquatur tanquam dubie in quo nunquam teremus aliquid certum asserere.

De auctoritate li. Dogmatum ecclesiasticorum

Nunc vero oportet respondere duabus ca. eccles. dogma. et primo est videndum cuius auctoritatis est ille lib. respon. p.^o omnium ille liber non est tantus auctoritatis sic ea que ecclesia statuit alias non liceret negare illas diffinitiones quia non habet auctoritatem concilii quia non est [illegible] quia concilia stant secundum nullo invenerit propterea quia circumferetur sub nomine argumento .iii. in lib. aug. tomo. 10. 2.º dico q ille labor non est tantus aug. probatur quia ibi sunt xxx. ca. ad ca. 21. usque ad cap. 80. concilii milevitani cui interfuit aug. et ansel. legatus romanus inde concilium milevitanum. et confer ca. 30. cum aliis illius libro invenies omnino sunt eadem 3. dico q ille liber non est illius auctoritatis p. ex dictis sunt n. ibi opera conciliorum et aliorum 4. dico q nullius fuit auctoritatis illius sed potius fuit aliquis compillator de q. non constat adhuc nec videtur esse copulativum aug. quia sciat supresso aug. nomine utis [illegible] sciat unde est q videtur esse [illegible] circa etatem aug. quia ibi ponuntur errores [illegible] et ugi... et [illegible] rebus ~~ubi fuere~~ errores ubi fuerunt tempore ~~genadii~~ aug. et [illegible] 7. dist. 2.º c. ubi allegat illud sub nomine genadii qui fuit statim post errores et descripsit libros de scriptoribus illustribus in decretis allegatis sub nomine [illegible] aliquando sub nomine greg.

forte genadii

sub Nomine gregorij aliquando sub nomine aug. citat primum quod fuit co
pulatus ex diffinitionibus auctoribus et tempore aug. unde non est mirum Fit illud de alijs
tunc teneret postea perfecit iudicio doctorum. et doctrina ecclesiastica dei
auctoritas puta caie. et in ipso non oportet admittere auctoritatem et illam
aug. in ipso arguendo sic patiuntur ab igne ergo sunt corporei Respondeo quod hoc ar
gumentum probaret animas esse corporeas qui patiuntur ab igne alludat
tem ut dicemus est per sola detentionem. 2o apparuerunt incorporibus postea
per ut videbimus possunt ea assumere nec non 3. quia habent operationes corporales
. scire et subsisterunt sodomam Respondeo quod illud faciunt in corporibus assu
ptis. 4o quia sunt per corpora Respondeo 2a istius est ante cedens in illud.
probat quod sunt incorporei ut melius ad ministrent corporalia
ista. arguendo solvit S. tho. de spiritualibus creaturis q. 5. et 2a 1 genere
ca. 00 ultimo vide aristotelem 1 celi et 12 metha phisico. ubi dicit quod oportet
esse tot motores quot motus. et quod illi sunt sub magnitudine

Arg. 2a. an angelus sit corporeus ex materia et forma

G. Gorauen. 2. d. 2. q. 1. ar. 1. tenet angelos compositos ex materia et forma

Et videtur superflua questio. quia si non sunt corporei ergo sunt sine materia. Respondeo ex primo
articulo videtur probatum quod sit aliqua substantia incorporea sed illud non suffi
cienter probat quod illa non sit in materia. posset enim dicere quis quod illa substantia
incorporea est pars angeli et non totus angelus. item quia dato quod angelus non
possit habere corpus possit habere materiam quia materia de se non est cor
pus sed illud habet a quantitate ergo dato quod sit incorporeus angelus posset dici
quod haberet materiam que tamen non est corpus dum non sit substantia subiecta
quantitati et per consequens non est corpus circa arguendo etiam quidam ludovicus celius assignat
vasillum magnum quod angeli sint corporei sed circa nostrum secundum
argumentum dionisius in hac materia est preferendus omnibus ita dicit.

Et dubitatur quia videtur quod non sufficienter impugnet unitatem materie est dubi
um caie. Fac quod illud quod dicit quod materia angeli sit eiusdem rationis
cum nostra. cum non sit eadem numero sequitur quod fuit divisa ab ista et per conse
quens est corpus quod est contra ipsum. / contra quia posset dici
et quis quod numquam fuerunt continue ille materie et per consequens non
quam fuerunt divise. Respondeo quod S. tho. propterea aliunde probabit eas non esse ma
teriam absolute. 2o dico quod saltem probat quod materia angelorum non re
pugnat habere quantitatem et tunc procedit arguendo. 3o dico quod redit
difficultas de materijs angelorum inter se quomodo una est distincta ab a
lia et utrum una habeat maiores partes quam alia. item quia illud
est sufficiens probatio angelus non habet aliquam operationem materialem
ergo non est materialis. //

Et sed tunc arguit durandus in 2o distin. 3a q. 1. ex hoc quod angelus est subs
tantia intellectualis et habet operationem non dependentem a materia
nec materialem et tamen non est immaterialis. //

Et Respondeo. scilicet capreolus. ibi quod S. tho. supponit ex communi philosophorum quod angelus
sit intellectualis alio modo quam nos et illo arguit quod sit materialis
2o dico quod sanctus tho. ita arguit. omnis operatio angeli est immate
rialis ergo est ipse immaterialis quia superflua esset materia in co
propter nullum finem ut diximus habendam. //

Et tho. de argentina sequitur S. tho. et arguit contra eos qui ponunt eos ha
bere materiam eiusdem rationis cum nostra sequeretur quod homo posset fi
eri angelus

UGR Biblioteca Universitaria

Angelus probo ex materia aeris potest fieri ignis et ex igne aqua potest omnino mutari homo tunc iam anima informabit materiam angeli.

Praeterea arguit marsi. q. 2. in 2. senten. angelus esset corruptibilis patet quia materia est eiusdem rationis ergo appetit omnem formam sicut materia nostra et per consequens sic appetit potest habere ergo angelus potest corrumpi. //

Sed contra angelus movetur ergo habet materiam antecedens patet ex illo angelus autem descendit de celo etc. probatur quia aris. 7. phi. et 8. omne quod movetur dividitur in partem per se moventem et partem per se motam ergo si angelus movetur habet partes et ideo est materialis. Respondeo quod non movetur motu physico quia non sunt in loco ut aris. quod illa substantia ex celum habitantes sunt inmobiles nec sunt in loco etc. 2o dico movetur ergo habent partem per se motam etc. concedo sed omnino dico quod non quod ideo est intelligendum quod ille partes sunt distincte unde satis est quod in angelo dempto principio movente distinctum a toto sic omnino totus homo movet et totus movetur dato quod principium quo movet est distinctum a parte mota ita dicit argentina. //

Marsi. arguit quod angelus non habet materiam distinctam ratione a nostra. Probatur quia una illarum est perfectior quia impossibile est dare aliquas duas res differentes specie et eque perfectas sed illud est impossibile probo materia est pura potentia ergo inter materias non potest esse una altera perfectior omnino materie si aliquem gradum perfectionis habet ille est infimus non ergo potest imaginari quomodo una materia est altera perfectior et quidem sed omnino probaret quod materia celi et nostra essent eiusdem rationis ideo dicit quod una pura potentia est altera perfectior una potentia est altera perfectior ego et quamdo querit per quid dico quod per se ipsam.

In argumentis est difficultas circa primum ~~est difficultas~~ angelus est in genere ergo habet materiam quia genus sumitur ex materia ut patet 8. metaphi. Respondeo quod in rebus materialibus idem est id a quo sumitur genus et differentia sed quia intellectus noster considerat illam rem ut indeterminatam puta intelligit conceptu communi et ubi. ab ea sic considerata. et inter in nota sumitur genus iterum tamen quia considerat eam ut est sub esse particulari puta conceptu proprio sumitur ab illa differentia sic omnino patet de genere metaphisico. et differentia puta animal et rationale eadem res sunt. //

Circa ~~[illegible]~~ 2m et solutionem eius ubi dicit quod forma intelligibilis est in intellectu secundum rationem forme quid hoc est ergo est in intellectu sic est in re quia ratio forme ut est in re est vera forma ignis est bo. dubium causa. dicit quod est in intellectu secundum esse velle est forma denudata a conditionibus individualibus et per consequens a conditionibus materialibus unde intellectus ut distinguitur contra sensum solum est ~~[illegible]~~ absolutum perceptivus ~~[illegible]~~ et habet conceptus communes. dico ergo quod intellectus ut aris. ~~distinguitur contra sensus~~ aris. non intelligit singulare n. reflex. i per conversionem ad phantasiam et eius conceptum. ergo forma intelligibilis est secundum rationem forme quia omnino est ibi forma per modum solis et conceptus. ita caie. l. dic clarius quod forma est in intellectu i. species intelligibilis recipitur in intellectu non secundum rationem obiecti quod est materialiter omnio. sed recipitur spiritualiter et sic ergo quod in intellectu recipiuntur species intelligibiles rerum materialium non sequitur quod sit materialis quia recipiuntur materialiter et spiritualiter. //

UGR Biblioteca Universitaria

Circa tertium in angelo non est materia. g. nec pura potentia. g. est purus actus et per consequens deus. Respondet Sanctus Tho. quod in angelo dato quod sit actus non est purus actus. unde in eo est actus et potentia esset n. eius utest in potentia ad hoc quod determinet esse illius est in potentia et esse ipsius est actus determinans essentiam. quod non est in deo. //

Circa quod illud dogma S. Tho. quod esse distinguitur ab essentia ut S. q. 3. arti. 4°. quod dupliciter intelligi potest uno modo sic quod sint duae res distinctae sicut albedo et subiectum et ita intelligunt omnes thomistae et forte fuit opinio S. Tho. sed tamen ego non credo eam veram nec aliquis debet credere sub pena quod non habeat intellectum quod non pro totis igitur esse et essentia sunt eadem res sed tamen in scriptura distinguntur ad hunc sensum quod esse non est de essentia creaturae sic est de essentia dei et quod si imaginaretur aliquid infinitum et cum omnibus quae deo conveniunt si posset non esse saltim per imaginationem non esset deus quia de essentia dei est quod sit non tamen est de essentia hominis quod sit [?] si suum esse. non pro secto ita oportet intelligere quamvis primo modo defendere non sit hereticum in theologia est in hereticum in philosophia. quod dicunt g. thomistae capiones sine intellectu.//

Iam ergo ad argumentum dicimus quod omne esse creatum comparatur ad essentiam tamquam actus ad potentiam in deo tamen non habet locum ubi non quod non dicit S. Tho. quod essentia sit potentia et esse actus sed quod comparatur unum ad aliud tamquam actus ad potentiam praeterea dato quod essentia angeli non esset in potentia ad actum illo modo nihilominus angelus non esset purus actus quia est in potentia ad formas accidentales puta intentionem motum.//

Contra nostrum istum ponit marsi. 2°. q. 2a. ar. 1. cocu. 2am angelus ex nullis operibus suis ex esse et essentia suae quocumque modo componitur probat et prime et nos fatemur nec intellectus et voluntas sunt partes g. est compositio cum his et non ex his sic omnino album componitur cum substantia et albedine non tamen sunt partes albi in pertinens g. est. ad hoc quod aliud dicatur componi cum his quod illa sint partes distinctae non dubitetis igitur ita dicendum est in angelis et ad hoc ne procedit argumentum marsi arguit sic esse et essentia distinguuntur ergo maneat per casum essentia sine esse iam quaero quid est hoc quod [?] quia diceret ea distingui [?] implicat contradictionem tunc [?] quod maneat essentia sine esse unde dico quod abstracto per intellectum esse manet essentia et illud est totus angelus ergo esse non est pars angeli illud omnino est verum sicut et dato separatur actus et essentia ergo iam ille actus quaero quid est similiter ergo non est pars angeli [?] non componitur ex actu suo et essentia. R. totum antecedens est verum et probatur bene quod actus et esse eius non sunt partes eius nihilominus non est inconveniens quod sit compositio ex esse et essentia sicut diximus album componitur ex substantia et albedine nec est hoc aliud misterium.//

Circa 4m

Circa 4. solutionem ubi dicit quod creatura materialis ex parte materie
non repugnat lapidi diffinito esse ita perfectus sicut homo, i. ex parte mate
rie non determinatur ad gradum perfectionis quem habet et sed illud pro
venit ex parte forme que limitat ad certum gradum. Ex quo quod recipitur in mater
ia, si. n. materia lapidis esset sub forma hominis ad quam habet potentiam
compositum resultans ex illa materia et illa forma esset alterius perfectio
nis. materia tamen determinat formam duobus modis. primo quo
ad individuationem. ista. n. materia cum istis dispositionibus non potest
naturaliter aliud individuum formari. producere. n. hoc. 2° modo limi
tat quo ad speciem quia nulla materia ita disposita non potest recipere for
mam alterius speciei quam ista et ita est hoc intelligendum in substantiis separa
tis non est aliunde limitatio nisi ex sua specie quia non recipiuntur
ille forme in materia a qua possunt limitari sicut albedo separata quic
quid quis haberet totum haberet ratione sue speciei et non ratio re
stat secundi in quo est quia nullum habet.

Ar. 9. 3

~~Artic. 2.~~ an angeli sint in aliquo magno numero.

Ⲧ de istis ideis plato. pieg. miram. dicit quod aris. imposuit hoc platoni
fuit. n. homo vafer et ipsatus. et sic illud sibi imposuit seculariter eos.
apud omnes philosophos qui in hac parte recitant opinionem plato
nis inveni recitatam in sensu in quem aristoteles impugnat. cicero
de libro plato. derridet hanc opinionem platonis et non est credendum
quod cum aristoteles scribsit illo tempore quo vivebat plato hoc sibi im
posuerit eos. et non est credendum. quod tempore aristotelis non fuerint
aliqui qui novissent an illa fuerit platonis opinio. necne. et si
non fuisset mirum est quod nemo qui fuit aris. mendacii argueretur.

Ⲧ Aris. 12. metaphisi. ca. 8. arguit contra hoc. quia oportebat ponere
infinitas ideas cum sint infinite species numerorum ut est tractatum
in ideis usque ad 10. contra quare hoc non est maior ratio quod sint 10. quam
20. et sic est hec magna fictio preterea quia materia est de essentia spe
cierum materialium. idee ille cum sint separate. erunt immateriales. et
per consequens non dicent illa totam essentiam speciei puta equine au
aut bovine et sic alia. n. opinio que recitatur ab aris. 12. metaphi. cap. 8.
ante. dionisi. in litera habet. i. 4. ca. de celesti hierarchia.

Ⲧ dubitatur breviter ratio S. tho. non concludit deus intendit perfectio
nem universi. ergo de rebus perfectis debent plures inveniri quam aurum
gemme saphiri et cetera sunt perfectiora quam alii lapides. et non sunt tot
sicut alii imperfecti. ergo est dubium. aie. dicit quod aliqua sunt de
perfectione et naturaliter mundi puta elementa et illa manebunt
post iudicium. sed alia omnia. s. lapilli et cetera sunt de integritate. et
non de essentia cuius signum est quod post diem iudicii ista non ma
nebunt sed angeli sunt de perfectione essentiali et ideo argumentum
procedit. quod debebunt esse plures quam alie res materiales que non sunt
de perfectione

Margin note: ... S. tho. 4. lib. de ... eminire principum in quibus multa imposita fuisse a pla... ab Arist. in quo decederet ... dietas uxores et filios. et de ... alleget Eustra... simplici ... aug.ⁿ ide... ... vide. 4. c. lib. 4.

UGR Biblioteca Universitaria

de perfectione essentiali totius universi. //

Dubitatur 2º quomodo est intelligendum illud numerus angelorum excedit numerum rerum naturalium i. intelligitur excedere omnem numerum specierum et individuorum et illud esset absurdum quod essent plures quam arene maris. vel dicitur excedat solum species et sic essent pauci aut non ita in magno numero. Respondetur quod primo modo intelligitur ut patet apud S. Tho. infra q. 112. arti. 4º ad 2m. ibi loquitur de cadentia materia dicit excedunt omnes naturas rerum corporalium et ideo depo q. 6. arti. 6. //

Quod autem sint magno numero est de fide ex illo Job. 25. numquid est numerus militum eius. apocalip. 5. vidi numerum angelorum multorum. mathei 26. an putas quia non possum rogare rogare patrem et exhibebit mihi plusquam duodecim legiones angelorum et illud millia millium ministrabant ei. daniel 7. cap. Et in ps. sepe fit mentio de angelis multis et luc. 2. facta est cum angelo multitudo celestis militie //

Ex quibus patet quod illa opinio Rabi Moysi est heretica et pro tali habetur apud hebreos. et est ratio ad illud quia si materialia creata sunt propter hominem in tanto numero non est mirum quod in curia celesti facta propter deum reperiatur maior numerus

Art. 4us an angeli differant specie.

S. Tho. ponit duas opiniones aliorum deinde propriam quidam dixerunt omnes angelos et omnes animas esse eiusdem speciei alii quod omnes eiusdem ordinis ponit ergo hanc conclusionem in littera impossibile est duos angelos esse eiusdem speciei patet quia sunt eiusdem speciei conveniunt in forma i. habent eandem essentiam et differunt in materia sed angeli non habent materiam ergo sunt omnino non possunt esse albedines separate eiusdem speciei itaque due substantie immateriales et ceteris. Hoc est probare ignotum per ignotius. R. de hoc dicemus imaginatur S. Tho. quod una materia non potest distingui ab alia nisi per quantitatem. unde dato quod angeli haberent materiam illa non esset eiusdem rationis in omnibus et ideo differunt specie. cum in angelis non sit quantitas non possunt habere materias solo numero differentes quia materie iste distinguuntur numero per quantitatem. /

Nota circa literam quod potentie diversarum rationum sunt potentie ad diversos actus specie differentes. /

Questio hec est celebris apud doctores S. Tho. ponit duas conclusiones prima angeli de facto non sunt eiusdem speciei 2a impossibile est quod sint eiusdem speciei tractatur questio a doctoribus 2. q. dist. 3. Scotus 3. q. 4a Durandus q. 2a. marsi. q. 3a Capreolus distin. eadem. q. 1a. S. Tho. tractat unum apud quod oportet habeant omnes studiosi dilucidissime. et S. Tho. et aliorum opiniones. /

Queritur ergo an sint plures angeli eiusdem speciei. quod hec possunt tractari in duplici sensu i. an de facto sint 2a an possint esse et nos primo

et nos primo tractabimus cum in secundo sensu. et adhuc [struck] habet duplicem sensum primus an sit possibile lege naturali quod sint duo angeli eiusdem speciei 2o an illud esse possit secundum dei potentiam et in primo sensu respondent secundum eum peripatetici omnes non possunt esse duo angeli eiusdem speciei patet 12 metaphisice ca. 8. alii ponunt ca. 6. vult probare per totum caput quod non possunt esse plures substantie separate quam sint motus celestes dicit enim sicut enim alie substantie separate sunt movebunt utique cum sint fines lationis ut ferare celum. at impossibile est esse alias lationes perpetuas quia latio est per stellam non possunt esse plures stelle ergo quod autem celum sit unum patet si enim plures essent celi i. motores celi ut homines possent esse unius cuius quod speciei numero autem multa et quecumque mutant numerum materiam habent una enim est ratio ex quibus patet quod aris. fuit illius sententie quod celum non esset divisibile in partes. 2o patet quod omnia que differunt numero habent materiam cum ergo angeli sint immateriales patet quod non differunt solum numero et tandem ponit aris. ibi verba huius littere quod que differunt solo numero habent eandem materiam i. eiusdem rationis / eadem est sententia abite. 5 metaphisice et 8. ca. 5. quod non possunt aliqua solum numero differre nisi per materiam hec ergo est sententia philosophorum /

Sanctus paulus venet. inquit q. [illegible] quod [illegible] Arist. tamen [illegible] [illegible]

2o dico quod sumitur naturali non potest probari quod aliqui angeli sint eiusdem speciei ponit conclusio hec arguitur i. ubi 5. q. 7. patet quia aris ita tenet et avicenna. 2o in rebus naturalibus optima probatio est experientia patet quod in perpetuis incorruptibilibus non est nisi unum individuum in sua specie angeli autem sunt incorruptibiles ergo antecedens patet celi sunt omnes perpetui et isti differunt specie secundum omnes philosophos et astronomos patet quia habent motus distinctos specie preterea planete differunt specie quia habent proprietates differentes specie item omnes stelle differunt specie sustinendo quod sint etiam perse et non esse partes orbis ut patet quia habet epiciclos in quibus movent distinctis motibus et a suis orbibus et illa est sententia omnium astrologorum. oculi sunt plures animas eiusdem speciei et tamen sunt incorruptibiles ergo in perpetuis erunt duo individua in eadem specie. Responsio nos loquimur de entibus totalibus unde arist. 6. metha phisice ca. 5. si homo esset perpetuus non eius esset quia non esset unus tantum /

item probat ex fine individua multiplicantur propter conservationem speciei in perpetuis cessat hic finis ergo etc. videtur quod [illegible] in philosophia sit loqui sine ratione aliqua ponere duos angelos eiusdem speciei et per consequens sequitur quod de facto non sunt /

3 sed an per divinam potentiam possit esse duo angeli in eadem specie communis opinio thomistarum tomistissimorum. dico hoc quia non est opinio caie. neque capreo. neque [illegible] habet [illegible] dicunt quod deus non potest facere duos angelos eiusdem speciei patet non possunt distingui numerice omnis enim distinctio numerica est per materiam et distinguuntur per formas quam illa est distinctio specifica contra quia deus potest annihilare unum in eadem et producere alium in eadem specie.

UGR Biblioteca Universitaria

in eadem specie ergo dicunt quod tunc non esset duo angeli differrent ab
in specie numero quia in michael non esset contra reproduceret michaele
conservando aliud iam productum in illa specie respondetur quod anni-
chilato angelo alicuius speciei speciali illa non potest reparari a deo
nisi produceat eumdem met angelum annichilatum circa mirabi-
lem opinionem.

Ego dico quod tamen quod sanctus thomas hoc sommabit immo si diceret ipse
et omnes doctores non plus crederem quam falso rantibus diceret
n. impediret nec s. tho. est illius sententiae ipse n. solum loquitur de po-
tentia naturali quid ipsa natura angelorum habeat, quando vero lo-
quitur de potentia dei querens sub istis terminis an deus pure creaturae possit commu-
nicare potentiam creandi ergo conclusio intelligitur servando ordi-
nem naturalem non possunt esse plures in eadem specie quia ordo na-
turalis quod in perpetuis non sit nisi unum individuum et quod in indivi-
dua non multiplicentur nisi ad conservationem speciei et probatur hoc
quia articulo sequenti querit an angelus sit incorruptibilis et respon-
det quod necessario est incorruptibilis o quia deus est potest illum annichi-
lare bene volo. sed s. tho. respondit naturaliter conformiter ad
naturam angeli ultra et imponere quod dicat deum non posse annichi-
lare [illegible] mirum esset citat. capreo opusculum. s. thom.
contra averroistas de unitate intellectus incipit sicut omnes homines desi-
ri fama dato quod stando in ratione naturali concluderet non esse
nisi unum intellectum non obicit probatur quam deus posset plu-
res producere absurdum est (inquit) dicere quid sit in ipsa
natura rei et aliud quid in rei potentia unde n. valet conse-
quentia aqua non valet sursum ascendere ergo deus non potest
facere quod ascendat dico ergo quod in natura angelica non est pote-
ntia ad hoc quod in eadem specie sint plura individua quia unus
angelus non potest alium generare sed deus posset illos producere

Secundum an de facto produxit plures in eadem specie ad hoc omnes
excepto s. tho. ac petro de tharantasia respondent affirmative. magister s. q.
3. dicit. n. propter antiquos videtur dubium quod sit plures eiusdem speciei
cui videntur quam dicere doctrina dionisii. io. li. 4o. c. celestis hierar-
chiae. est ordo. similiter angelos eiusdem ordinis unde in ordi-
ne angelorum est ordo quia unus est maior alio. intelligitur de gratia
contra hoc videtur plus quia deus faceret ordinem secundum
gratuita et non in naturalibus. preterea non ne veri similis
quis diceret quod angeli infirmi in naturalibus sint superiores
in gratuitis et tunc nullum argumentum ad probandum supremum
seraphim esse supremum in natura o bene dicitis non proce-
dit sed quare dicto angeli non erunt eiusdem speciei respondetur
ne scio quod hoc potest dici et male impugnaret magister probat
quod sint plures in eadem specie quia dantur in custodiam ho-
minibus qui sunt eiusdem speciei videtur quod hominibus equa-
libus dantur equales angeli item angeli essent soli item homi-
homines reparabunt sedes angelorum cum ergo multi homines

homines ad

homines decerent in equali gratia sequitur quod equales sedes acciperent angelorum. ergo illi erant equales in gratia. ergo eiusdem speciei de hoc ego nescio quid sit dubitandum scio quid sit dicendum secundum naturam angelorum quid autem deus fecerit ego ignoro non potest ex scriptura nobis constare nisi quod sint plures angeli sive univocis sive diversarum speciei.

Oportet tamen videre quantum valeat rationes .S. tho. in primis quia non habent materiam non possunt esse plures et cetera sicut impossibile est quod sint plures albedines separate.

Arguitur contra hoc de facto sunt plures separate in eucharistia dico quod sunt sine quantitate quid ergo intelligit .S. tho. Respondeo dupliciter possumus loqui de albedine que est actus utrum possint esse due albedines separate que sint accidentia et naturaliter loquendo nec una potest esse extra subiectum per potentiam dei licet tho. dicant quod non potest deus separare nisi in quantitate. Unde si haberent diversas habitudines ad diversas substantias sunt argumenta.

Et quomodo ergo intelligit S. tho. Respondeo naturaliter non de potentia dei, unde si calor esset sine subiecto non essent naturaliter plures calores quia ille calor non posset generare ~~plures calores~~ alium calorem quomodo sicut extra subiectum in materia quod non posset producere in fieri. Respondeo non supponimus quod omnes calores natura sua essent extra subiectum alio modo possumus loqui de albedine separata a subiecto aptu et albedine et de illa est idem iudicium sicut de angelo esset .n. substantia immaterialis quia esset forma una non plures non .n. posset aliam producere sicut nec angelus non in subiecto quia angelus non potest in fieri produci nec extra subiectum quia crearet et de talibus albedine intelligit .S. tho. sicut de habentibus una separata aliam generare nec creare unde non possent esse plures sicut dico de sole quare deus non fecit duos soles duas lunas duos mercurios quare materia solis non potest recipere formam sine certe reciperet si posset generare necessarium communicabit illi virtutem generandi quia non opus erat ut esset alius sol.

Et multiplicatio ergo fit per materiam et illa non est in angelo nec in albedine separata et ideo solum est unus angelus in eadem specie.

Et secundum in hac ratione involvitur una metaphysica obscura dicit tho. quod materia sit causa individuationis mirantur aliqui quomodo hec anima non est distincta ab illa et non per materiam ergo petrus individuatur per formam et sic isti moderni ignari totius philosophie dicunt mirabilia.

Et S. tho. dicit quod primum principium individuationis est materia primum .n. individuationis est omne quod est principium essentie

S. Tho. opus. 93. c. 19. in quo sic quod etas esset separata a subiecto non necessario esset una quia posset dividi quia divisa esset in multa; albedo vero si esset separata necesse foret tamen una cum non haberet in natura unde dividatur sed a natura. Idem ibidem quod quod etas est accidens propinquius substantie.

p(ro)cauete [illegible] ipe erat solus in sp(eci)e sua, aliq(ui) p(ro)p(ter) illa dicerent de [illegible], quare et alij o(mn)es [illegible] singulares

principium essendi tamen primum est materia et ut clarius agamus qui sunt p(ri)ma istius ignis geniti no(m)i(n)e(tur) a. et alius no(m)i(n)e(tur) b. dico q(uod) primum principium individuationis a est. hec materia quam habet. quomodo distinguit(ur). a. ab. b. per materiam et formam sed hec mat(eria) etiam quare habet hanc formam certe p(ro)p(ter) has dispositiones que habent locum in materia. Ubi gratia ignis calefacit duas aquas in prima producit. b. calorem. in 2a. producit c. calorem quare hoc impossit contra facere resp(ondeo) quod non p(otes)t quia si posset cum non sit impe(dimentum) ubi desfacto fecisset causa n(on) naturalis sufficiens non impedita producit effectum in passo debite aproximo. ego. item si ignis possit in prima aqua producere. c. calorem l. hoc per suam naturam. b. per miraculum si per miraculum solum de hoc non disputamus si ex sua natura. g(o). secluso miraclo. cum concursu dei generali poterit. g(o). libere producit nu(n)c. b. calorem nulla aqua potest consequentia potest esse non producere nunc. b. calorem et potest producere g(o) q(uod) possit non producere patet quia potest non producere c. per te ego. odi(osius) non concurret ad hoc ad hoc q(uod) in prima producat. c. et in 2a aqua producat. b. sunt fabule.

[illegible] sic angeli [illegible] solo numero dicant sine ma(teri)a [illegible] corp(or)a ex ma(teri)a et forma aut forme corp(or)is [illegible] [illegible] cap(it)a [illegible] num(er)o dicunt [illegible] ma(teri)am ex [illegible] [illegible] formas [illegible] seclusa ma(teri)a [illegible] fecunda num(er)o hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de[illegible] [illegible] non [illegible]

Et dico. g(o). q(uod) tota (ratio fuit materia ignis. n. ille in hac materia sic disposita in hoc tempore non potuit alium ignem producere quam a. ubi gratia idem omnino de formis substantialibus dicunt recentiores q(uod) causa quare est ignis producat nunc. b. ignem magis quam. c. est prima causa aqua determinat et nullam signat causam naturalem que sit neat ex parte agentis naturalis hoc est mirabile q(uod) det aliquis effectus naturalis et q(uod) non sit causa naturalis determinata ad illud. m. certe illud deus voluit quia erat necessarium supposita natura. ignis et naturaliter loquendo dicunt isti q(uod) est demonstratio q(uod) deus sit alioquin non daret ratio quare iste ignis producat. b. calorem. magis quam c. nisi determinaret a prima causa. mirum est q(uod). aris. s. tho. albe. alex. doctores antiqui non invenerunt hanc determinationem egregiam demonstrationem g(o). istis modernis magnas g(rati)as. g(o). ista profecto sunt comenta.

Iam g(o) oportet ut dicamus q(uod) materia est primum principium individuationis et si aliquando. s. tho. dicat. q(uod) quantitas est principium individuationis est intelligendum q(uod) quantitas cum dispositionibus que tenent se ex parte materie est principium individuationis.

Et alia argumenta facit heuri. quia. s. tho. in. apud capreo. probat q(uod) deus possit facere duo individua sine materia g(o) bene credo tempore probat q(uod) materia non sit principium individuationis probat quidem secundum suum sensum non ad sensum verum quem. s. tho. pretendit ideo g(o) non referam illa argumenta, videat qui voluerit de argumentis in quo litera omnia sunt clara. unum non q(uod) est articulus parisiensis in quo condemnata est illa propositio deus non potest facere plures angelos de una specie non loquitur de possibili secundum naturam aut de facto non tamen homo communicavit sanctus. tho. licet aucto. acti. parisij non tanta sicut concilij aut pape non tamen debent negari nisi in contrarium essent et authoritates et rationes urgentes esset in doctus pertinacius non assentiri determinationi tantorum virorum in hoc tamen oportet

UGR Biblioteca Universitaria

oport ei assentire tum pp auctoritatem tum propter Rationem si tamen s. tho. opp illius teneret possemus dicere quod arti. parisi. sunt reuocati a tota scola sub stephano quantum attinet ad hoc s. tho.

Articulus 2us an angeli sint incorruptibiles

S. tho. ponit conclu. hanc. necessarium est ponere angelos incorruptibiles ex natura sua. probat. quidquid corrumpitur corrumpitur per separationem unius ab alio quomodo n. corrumpitur lignum per separationem formę materię a materia. n. sal est consistebat existentia per hoc ista forma uniret isti materię sicut n. generatum est ergo dissoluetur per easdem causas quae separant formam a materia idem est de alteratione quomodo aqua sit calida per unionem caloris cum illa quomodo corrumpitur calor illius per hoc quod separat ab ea tunc sup unum aliud quod aliquid conuenit alteri dupliciter uno modo per se alio modo per accidens sicut esse conuenit per se quod sit es. et illud non potest ab eo separari quia dato quod corrumpatur non separatur cum non maneat sed ei conuenit esse circulus s. alia figura per accidens et pro quelibet figura potest ab eo separari ubicumque ergo interuenit separatio accidit et corruptio et ubi non potest esse separatio non potest esse corruptio sed in angelis non potest esse separatio unius ab alio non formę a materia nec aliqua alia ergo secundum naturam suam est incorruptibilis et illud hic proponit tamquam notum quod ubi non est separatio non est corruptio patet in omnibus probat et a posteriori angelus est intellectualis naturę enim unumquodque operatur secundum quod tale est. i. aqua dato quod sit in potentia calida numquam calefaciet nisi actu sit calida est ista proposito in et phia p. dato quod habeat sensum clarum, tunc g. argumentum. sic obiectum intellectus est s. tempus quid hoc est dicere respondeo obiectum sensus non est s tempus quia ad hoc quod moueat potentiam opus est quod sit intra naturam sed obiectum intellectus est s. tempus.

Quod dupliciter intelligitur primo modo quia non est opus ad hoc quod intelligatur quod sit in aliquo tempore. i. secundo. dico quod ens est obiectum intellectus et habente est aliquid. s. deus quod est supra tempus licet primo modo sit melior et ita intelligitur quod obiectum eius est sempiternum sic ergo operatio angeli omnis habet pro obiecto aliquod eternum signum est quod sit ipse eternus.

dubium est quid s. tho. uelit probare. s. uult probare quod angelus non potest desinere esse. i. quod non possit corrumpi proprie loquendo de corruptione in qua aliquid manet sub utroque termino. et si hoc uult illud est clarum quia non habet partes respondeo s. tho. probat quod non posset corrumpi proprie loquendo de corruptione quod patet ex ratione facta. ex ar. s. quod non habet partes g. ergo. ex hoc non probatur quod sit sempiternus quod intendit probare ex obiecto operationis sempiterno respondet quod optime probat quod est sempiternus ex eo quod est incorruptibilis nec curamus quid deus possit facere quid sit dicendum secundum leges naturales et ordinem causarum utrum quemadmodum querit an homo possit uolare oporteat distinguere distinguo. s. per potentiam dei s. per potentiam naturalem non opus est hac distinctione absolute est dicendum quod non potest igitur ex ratione literę optime infert quod absolute non possit desinere esse non curo quid deus agere possit quia non est de hoc questio o diceret naturalis quod ista ratio nihil potest corrumpi nisi aliquid maneat sub utroque termino est ra [illegible]

UGR Biblioteca Universitaria

est vera de materialibus Non de inmaterialibus Respondeo Cum pure naturali et naturaliter loquendo annihilatio non sit possibilis si angelus non potest ita corrumpi quod maneat aliquid sub ultimo quod terminus sequitur absolute quod non potest desinere esse naturaliter loquendo

¶ dubitatur circa illud quod inmaterialitas est causa quod angelus sit incorruptibilis quia celum incorruptibile est et est materiale ergo respondeo S. tho. non dicit quod inmaterialitas est causa necessaria ad incorruptionem sed est causa sufficiens nec quod precisse celum autem ideo est incorruptibile quia sub illa materia non potest esse alia forma nec potest annihilari.

¶ dubitatur 2o quia ex ratione littere non videtur probari quod angelus non possit corrumpi sicut conceptus et rationes nomine sunt inmateriales immo ita est et tamen corrumpuntur ergo Respondeo nicolaus hoc contigit quod est separatio ipsius a subiecto et ideo potest corrumpi sed angelus est substantia per se et non in alio existens ideo non potest per separationem corrumpi.

¶ dubitatur 3. an angelus ex natura sua habeat quod non desinat esse bene habet quod non possit corrumpi proprie loquendo de corruptione habet in quantum ex natura sua igitur dubitatur si deus ab eterno conservasset formam bruti extra subiectum illa non desineret esse quia conservaretur a deo non tamen ex natura sua habet quod non desinat esse similiter angelus conservatur a deo ergo quod ex natura sua non habet quod non desinat esse Respondeo dominus grabiel in 2a dist. 2a q. 1a circa conclusionem 3. inquit differentia que est inter res perpetuas et corruptibiles quod una durat perpetuo et alia non non est ex natura sua sed ex beneplacito dei qui statuit unum perpetuo aliud temporaliter conservare et ... quod esse alicuius desinat esse est per subtractionem cause conservantis et quod permanet est per conservationem cause conservantis puto quod sit aperius error in ista sententia quantum ad ... ius ex natura sua non dubito quin non sufficeret concursus generalis ad servandum formam bruti extra subiectum aut asinum in perpetuum ... spiritualis sed ad hoc quod duret angelus in perpetuum sufficit concursus generalis et arguitur contra hoc quia homo concursu generali vivit ... gratia 2a annos et convenit illud ex natura sua ergo angelus ex natura sua cum concursu generali vivit perpetuo ans non est dubium hominem certe quod ex natura sua possit vivere per 2o annos consequentia probatur quia angelus potest vivere ad minus unam diem ex natura sua a cum concursu generali et si potest unam diem ergo perpetuo quia non magis alteratur hodie quam heri et in eternum homo autem corrumpitur propter alterationem quam patitur semper illud est ex ... ne placito dei solum ego nego. immo anima rationalis separata vivet eterno ex natura sua et non posset vivere ~~ex natura sua~~ anima ... uti homo est quod anima rationalis cum concursu generali dei quo ... miraculo seclusso potest in eternum vivere anima tamen bruti cum so... lo concursu generali dei non potest in eternum vivere et si viveret hoc esset miraculose deo auxilio et concursu speciali dei sicut convenit ei ex natura sua ergo non poterit deus separare illud ab ipso. Respondeo nego consequentiam hominem convenit ex natura sua habere duos oculos. potest deus non possit facere tres aut unum solum preterea quia angelus non potest desinere esse nisi annihilaret tota natura non potest annihilare ergo natura

ergo naturaliter non potest corrumpi.

¶ dubitatur an angelus sit dandus ens necessarium. Ratio quia sic et similiter nec circo quia deus possit agere potest totum orbem annihilare hoc dico propter oppositum qui dicit S. Tho. est erroneus qui ponit angelos necessarios. est articulus pontificis illud condemnans. Respondeo quod S. Tho. loquitur considerando res naturas et probatur hoc. quia necessitas sumitur ex fine sed deus statuit angelos in perpetuum manere putatis quod prescivit illud facere quod ex natura sua illud habebant ita omnino. preterea probat hoc quia substantie nihil est contrarium ergo angelus non potest corrumpi consequentia est clara quia aque frigiditas non haberet contrarium non posset corrumpi sed substantie angeli non est hec. ergo. Contra probares quod homo non potest corrumpi. Respondeo dato quod substantia humana non haberet contrarium tamen forma illius requirit dispositiones aliquas ad suam conservationem et ille habent contrarium angelus autem nullum accidens potest habere in solu. ad 3m. confirmatur illud quod angelus sit necessarius non tollimus quin deus possit omnia in nihilum redigere.

¶ Q. si. de substantia angelorum in ordine ad corpora.

Art. i. an angeli habeant corpora materialiter sibi unita.

¶ Forte S. tho. non probabit [illegible] quod angeli non sunt corpus et non quod non habeant corpus unitum tamquam materiam. poterit dubitari an haberent corpora unita aliquo modo et illud naturaliter. Respondeo quod non certe questio habet maiorem difficultatem quam precedentis dubitatur circa rationem S. [illegible] nature intellectuali accedit habere corpus ergo aliqua natura intellectualis est sine corpore anima autem unitur corpori ut acquirat scientiam et rebus sed quis diceret quod angelus non habet scientiam ideo opus est quod sit in corpore ad hoc quod capiat a rebus Respondeo quod ratio S. tho. adhuc manet quod ubi cum quis dat imperfectum in aliquo genere oportet dare perfectum cum natura faciat de possibilibus quod melius est ergo. oportet dare inter naturas intellectuales aliquas que non sint in corpore illas vocamus angelos et confirmatur quia intelligere de se non requirit corpus ergo invenitur in aliquo quod non habeat corpus. 2.

¶ 2o dico quod etsi angeli haberent corpora nihil eis proficeret non haberet organa ut supra diximus in nihilo posset procedere corpus angelo non ad sensum aliquid neque ad acquisitionem scientie et ideo infertur quod non habeant corpora naturaliter unita.

¶ sed an deus posset illos unire materie et corpori ita quod esset eius forma [illegible] preo. dist. 2a q. 1a. concedit. 4o dicit quod non est contra aureolum qui dato quod de facto non sit factum dicit quod potuit deus illud facere probat egregie non magis repugnat quod forma que per se subsistit inhereat alteri quam e contrario quod forma inherens alteri sit per se subsistens. sed 2m. fit ut patet in quantitate eucharistie ergo potest fieri primum. 2o de facto forma que per se subsistit inheret alteri puta humanitas Christi supposito divino. Respondeo quod argumenta hec non probat aliquid sicut omnia argumenta aureol. utrum concederet ipse quod ana materia posset alteri inherere quasi. hoc est intelligibile contra dictionem. etiam implicat quod una anima inhereat alteri et informet eam non posset deus facere ita et sic non magis est. materia in potentia ad recipiendum unum angelum quam ad recipiendam aliam materiam sic non potest deus facere quod ex duabus aquis fiat una ita non potest facere quod [illegible] informet materiam [illegible]

¶ Articulus 2us an angeli assumant sibi corpora

¶ Est declaratio omnium articulorum superiorum apparuerunt. n. magis poribus quomodo illud factum est si non habent corpora quid est si certe quod angeli assumant corpora nihil aliud quam formant sibi corpora in figura humana et maxime uniuntur eis tamquam motor mobili dubitatur unde faciant sibi corpora R. s. tho. quod creare non possunt assumere cadere ferreo. terra. R. quod efficilius esset opus esset pluribus transmutationibus non. n. obediunt ista corpora angelis nisi ad motum nec potest angelus alterare nisi applicando activa passivis unde non potest angelus ita faciliter condensare aut rarefacere ferrum sicut aerem 2o dico quod angelus non potest salva natura eius formare sibi corpus humanum quia per illam rarefactionem corrumperetur eis creare autem potest facere faciliter quia potest quod tunc condensatio et rarefactio fieri. tertullianus nihil. de carne X. querunt ex quo assumpserunt angeli corpora illa humana licet. n. teneat quod sint corporei tamen non defendit quod habent corpora humana igitur dicit quod angeli creaverint illa corpora contra creatura non potest agere nisi ex subiecto item. n. nisi virtute virtus item experientia patet quod omnis creatura agit in subiecto et non extra subiectum oportet ostendere quare angelus potest et non alie creature puta anima. item nemo dat quod non habet angelus esse non habet. quod conservet se ergo nec poterit dare illud rei quam produceret ex subiecto si aliquis diceret sicut tertullianus ut et creare. dicit certe male posset impugnari tamen non videtur dicendum quia tunc eadem ratione qua corpus produceret produceret omnia extra subiectum et omnes substantias quia ex nihilo non maior repugnantia unum quam aliud creare sicut . . . sigit quod virtute divina creaverunt illa corpora esse magis sustentabile sed ut dicemus demones assumpserunt corpora et non est credendum quod deus communicaret eis illam virtutem supernaturalem creandi non ergo tenebimus illud quod astruit tertullianus. //

¶ Dubitatur an demones assumant corpora R. quod non movetur quia dubium clarum. n. est quod sic. sed movetur propter illud quod dicit ad 1. et 2m quod angeli assumunt corpora ad loquendum et significandum suas proprietates mali autem ad decipiendum et ideo aliqui dicunt quod non assumunt corpora sed omnino disputatio est de nomine. //

¶ Dubitatur an angeli possint assumere corpora in unitate suppositi sicut Christus assumpsit humanitatem respondeo loquendo naturaliter notum est quod non qui habent esse limitatum non possunt angeli essentia dare alicui esse item est magnum mirandum quod substantia que de se habet quod subsistat sit mixta non potest ergo naturaliter fieri ab angelo sed an virtute divina michael possit assumere corpus in unitatem suppositi dicit an. in 2o dist. 8. q. 1. ubi querit hoc dubium respondet quod non potest illud fieri nisi divina virtute non dicit quod possit fieri credo quod quicquid sit dicto sed s. tho. in 3a parte et 3. senten. oppositum tenet dicta est dicemus Ratio est quia esse divinum est esse infinitum. illimitatum et sicut essentia est eminenter omnes essentias ita esse dei eminenter est omnia esse et ideo non potest ratio potest communicare sed esse angeli est infinitum. et ideo non potest communicari si quis defendat opinionem dicendi non possit impugnari licet credam falsum. //

¶ Tertullianus de carne Christi et lib. 3. [illegible] marcione dicit quod defecto illud fecerunt angeli quod assumpserunt corpora humana in unitate suppositi quod angeli

q angeli apparentes abrahe habuerunt ueram carnem et fuerunt ueri
homines immo ex illo probat q xpus fuerit uerus homo sed dato q sit contra
scolam comunem dicunt sunt isti qui adducant in medium hoc tamen uide
tur falsum q angeli habeant ueram carnem quando aparent ex illo q
discipuli putabant se spiritum uidere non certe in sua specie sed in corporibus
assumptis sed xpus dicit palpate et uidete etc. q ita angeli et spiritus aparentes
non aparent in uera carne et me uidetis habere carnem et ossa. //

¶ tertullianus probat suam opinionem quia fuerunt missi ut ueri homi
nes ergo erant ueri homines aliter deus mentiret probat et q angeli aparentes non
habuerint corpora uera tobie. 12. uide in solutione ad secundum cum etiam in
teruos uidebat comedere et uiuere etc. non est dubium quin raphael uere assu
meret cibum et potum ad hoc quia uere uidebat illud tobias et non erat q ille
putaret se uidere et non ita esset sed tamen non erat comestio quia non pote
rat conuerti etc. //

¶ sed an demones obsidentes corpora humana ea assumant resp. q non
solum tenent illa q primo est quia non formant illa sunt formata secundo quia
corpus assumptum non habet aliud motum preter illum qui fit a demone .i. angelo
.i. corpus obsessum. dimo. habet proprios motus. //

¶ dubitatur an angeli sumant corpora eodem modo sicut demones aut e con
trario hoc mouetur propter illud quod s. tho. ad 3m dicit q formant sibi ex a
ere condensando et faciendo solidum uirtute diuina igitur dubium est an
per uirtutem naturalem angelus possit formare sibi corpus ita solidum et colo
ratum sicut corpus humanum et dixinus q angelus non potest immediate agere nisi
aplicando actiua passiuis igitur tamen quemquam an. an per uirtutem agentium
que aplicat possent illa sic condensare et solidare R s. tho. uidetur dicere q uir
tute dei illud faciunt et tunc certe optime respondet R s. tho. uidetur dicere
q uirtute dei illud faciunt et tunc certe optime concludit q demones no
eodem modo assumant immo quod non possunt assumere nisi corpora iam
formata //

¶ Ad hoc Possumus dicere q pro uirtute dei intelligit s. tho. uirtutem
naturalem angelorum collatam sibi a deo sed si intelligamus uirtutem sup.
naturalem oportet dicere q demones non assumant eodem modo sicut
boni angeli q uidetur esse quam illud angelus sathane transfigurasse igitur
prima solu. est tenenda //

¶ dubitatur an quando aer condensatur maneat in eadem spetie ratio q
non quia non possunt manere sub tanta densitate igitur fit aliud corpus
mixtum itaque materia acquisit forma illius mixti et ibi sunt ueri colo
res qui non poterant esse in aere solo idem. sco. in 2o. dis. 8. dicit q illud
corpus assumptum est aereum uide. grauiel. in secundo. dis. 8. q. 1. no
tabili 2o. //

Ar.

¶ an angeli in corporibus etc. exerceant opera uitalia ?

¶ non est magna difficultas in hac questione dubitatur primo circa illud
quod dicit q habent aliquid commune opera non uitalia cum operibus
uitalibus dubitatur quare sonus organorum non sit eiusdem spetiei cum uo
ce animalis ad hoc omnes dicunt q differunt spetie contra q ille sonus

UGR Biblioteca Universitaria

sonus fiat ab animali hic autem a corpore inanimato ex differentia extrinseca quam conveniunt in essentia illi duo sonus arguitur sic supposito quod sonus est qualitas in quo differunt illa qualitas est vox et sonus qui non est vox nomine dato quod instrumenta puta fistula plumbea et argentea differunt specie nomine sonus illarum sunt eiusdem speciei et ita omnino sunt eiusdem speciei essentialis solum differunt accidentaliter vox ergo videtur esse communis nominis significans sonum commotum quod fiat tali instrumento dubitat~~ requiritur ad opera vitalia~~ hoc dico quod potest teneri probabiliter ita credo.

¶ dubitatur quid requiratur ad opera vitalia et in particulari quid requiratur ad comestionem quare rafael non contendebat vere si ego masticem sapidum dato quod non converteretur in substantiam aliti est comestio ergo dato quod rafael non converteret in substantia sua esset comestio

¶ Moveo dubium pp sco. in ma de resurrectione et in 2o. dis. 8 qui dicit quod requiritur quod convertat comestum in substantiam aliti preterea de comestione Christi potest ~~requisitionem~~ surrectionem que fuit vera ut patet ex illo habentis piscem et dicit ergo quod fuit conversa in substantiam Christi aut per condensationem l. alio modo non dico nunc verum corporis Christi hoc non est necessarium dico ergo quod sufficit ad veram comestionem quod sit alimentum dato quod non convertatur puta si equus in eadem specie emiteret quod comedit non est dubium quin vere comedit et sic Christus vere comedit quia fuit verum alimentum est quedam infirmitas quam si qui habet emittunt cibum omnino in eadem specie in qua assumserunt et vere dicuntur ~~angeli~~ comedere sed angeli operantes non sumebant alimentum per modum alimenti vide de hac materia in ma. de l. s. all. vide aug. 3o. de trin. ca. 9. dicit quod quando deus in veteri testamento loquebatur ille voces formabantur ab angelis in aere dato quod non sumserint corpora. l. formabantur ab angelis in corporibus assumptis. vide et aug. in i. de doctrina christiana et hab. c. 26. q. 2. cap.

¶ Adverte ista. ex. 10. Regit. ca. 28. quod samuel aparuit sauli non fuit verus saul. sed demon in corpore assumpto. et id. c. 26. q. 5. unde ex sacra scriptura constat quod demones assumunt corpora et non est mirum cum non sit potestas que comparetur ei super terram vide et aug. vide c. 45. eclesias. ex quo aparet quod aparuit verus samuel et non demon 20. ca. i8. et 2i. decimi. dei de hac materia
vide

¶ Circa solutionem ad 6m. et circa illud videntes filii dei etc. tertulia. de virginibus velandis intelligit per filios dei angelos qui concupierunt foeminas et genuerunt ex eis immo dicit illud fuit primum peccatum ~~punctum~~ illorum occiderunt per luxuriam mulieri et. cipria. in lib. de singularitate clericorum qui fuit sectator tertulia. et eo mutat eum magistrum dehortans clericos ut vitent societatem mulierum dicit quod angeli per illud ceciderunt et illud non potest constare et nisi ex illo videntes filii dei. etc.

¶ dubitatur an quando demon aut angelus assumunt corpus ut fuit serpens assumptus a demone gene. i. in quo decepit evam an in illo exerceant opera vitalia Rx. quod non quia dato loquer et.

non loqueret illa loqutio non formabat instrumentis corporis serpentis sed sic formaret in alio corpore exacte facto.

¶ Questio 52. de substantia angeli in ordine ad locum) Articulus 1. an angelus sit in loco.

¶ Vide de hac materia argumentum in 2°. dist. 2. in qua ponit aliquas conclusiones. prima quod angeli creati sunt simul cum natura corporea, non fuerunt creati ante mundum et ita exponit dictum Ieronimi super epistolam ad titum .c. 1. qui videtur in hoc sequtus originem et antiquos dicit magister Ieronimus illud dixisse non ita sententiando sed dicta aliorum referendo. 2a creati sunt in celo. non in mundum est in. s. tho. //

¶ s. tho. respondit per unam questionem affirmativam ex qua infert duo cor. La. aut tria igitur est in loco non sicut corpus sed per hoc quod applicat virtutem suam ad locum. quomodo cumque applicat nota illud verbum qualitercumque applicet ad agendum sive ad custodiendum sive quocumque alio modo. //

¶ utrum angelus sit in loco respondet. s. tho. quod sic dubitat an omnia que dicuntur quod equivoce est in loco. non sicut corpus igitur dubium est an proprie sit in loco dato enim quod petrus sit terminus equivocus tamen proprie significat hunc et illum etiam canis proprie significat latrabilem marinum et celestem. igitur per hoc quod angelus sit in loco equivoce ad corpus non sequitur quod non sit proprie igitur querit an methaforice l. proprie sit in loco sic quantitas equivoce est in angelo. proprie tamen dicitur magnus sicut deus Aug. forte disp. est de nomine duran. in 1. dist 37. q. 1a est longa questio dicit angelus vel in proprie est in loco non differentie nec circumcrip. sed per apparentiam imaginationis duran. quod si sol non haberet quantitatem in illa facta mutatione in eo so esset ubique saltem ubi posset illuminari quia substantia spiritualis non est in loco nisi per hoc quod agat et ita sunt ubicumque possunt operari et quod si eius modo removeret a sole quantitatem et remaneret in eo virtus quam hab et dato nulla alia fieret mutatio esset ubi quumque posse operari et ita patet secundum duran. quod angelus non est proprie in loco quod videtur dicendum secundum philosophos. aris. dato quod concedat eum esse in loco immo diffinit semper locum in ordine ad corpus. //

¶ sed tamen melius esset dicere quod in loco proprie .i. absolute et simpliciter quia dicere quod angelus est in loco non proprie idem est dicere .i. non absolute et simpliciter quod tamen non est verum cum absolute dicat angelus domini descendit etc. et ingressus est ad mariam //

¶ preterea deus est ubique absolute confitendum licet boetius dicat quod communis animi conceptio est quod incorporalia non sunt in loco intelligo tamen non sunt sicut corporea. //

¶ sed quomodo sunt in loco Respondeo ille modus recitatus ab eo ad duran. in illa questio. quem sequitur videtur cum solvat rationes contra illum factas tamen dicit se nihil asserere dico ergo quod ille modus est contra omnes philosophos quod angelus non sit in loco nisi per hoc quod operat et sola eius operatio est in loco quia aris. dicit quod angelus est in oriente et non concedit quod est in toto celo

Marginal note (left): 1° motore esse in oriente non tamen eo dedi eum etc.

¶ Preterea est articulus parisiensis additus ado rancelo qui diceret operatio nem angeli esse in loco et substantiam error //

¶ Preterea demones et anime in inferno sunt dato quod operentur. quomodo non est tenendus isto modo. item damascenus. lib. 2o. c. 3. ait de angelis loquens cum n. sunt in celo non sunt in terra. et cum ad terram mittuntur non remanent in celo. //

¶ 2o dico quod ad angelum esse in loco opus est quod sit presens loco ubi i. quod non distet hoc probatur ex comuni animi conceptione utrum hoc sufficiat di cemus igitur manet dubium

¶ Manet dubium quomodo est in loco et quomodo ponit se in loco R. s. tho. rationem quantitatis est in loco ut patet illa non est in angelo dubitat ergo an sit in ipso nune est aliquid ratione cuius est in loco. s. quantitas ita sit in angelo aliquid ratione cuius sit in loco de hac questione. s. tho. n videtur varius admirus diffinimodi intelligitur de actione. prius tamen po nes opiniones aliorum

¶ Schotus in 2o. dis. 2. q. 6. omnia dubitat Sodum asserit quod substantia an geli est in loco utrum substantia eius sit ratio essendi in loco dubitat magis tamen accedit ad hoc quod substantia eius sit ei ratio essendi in loco. l. dicit non oportet ei dare rationem sed est in loco quia est in potentia ad essendum in loco et postea est

¶ durandus. ubique impugnat illum modum bene quod substantia eius non est ratio quod sit in loco credo quod illa opinio quam durandus impugnat cuius cum sit nihil aliud intendit nisi. substantia angeli sit illi ratio essendi in loco diffinitive ad istum sensum. i. quod sit in uno dumtaxat loco. i. quod sic illi ratio sit essendi in isto loco quod dum est in isto loco non sit alibi et propter hoc quod est in isto loco impeditur ne sit in alio et hoc videtur probare ratione saltim prima grabiel. in 2o. dis. 2o. q. 2. ockam. coll. i. q. 4. maior. 2. dis. 2. q. i. mar si. in 2. q. 2. omnes isti nisi licet non ita aperte dicant videntur asserere quod angelus est in loco ratione sue substantie contra quod vocat arguit durandus ubi. s. cum. n. substantia angeli sit eadem semper sequitur quod non erit in potentia angeli ponere se in loco maiori aut minori quam sol. fuit sic homo quia ratione quantitatis fuit in loco non potest se ponere in loco maiori aut minori quam sit quantitas oppositum tamen est verum et concessum ab illis. et sco. et omnibus angelus. n. potest esse in loco maiori minori et c. s. tho. dicit quod est in loco per applicationem sed tho. te quidam dicunt quod opus est quod habeant operationem in loco alii dicunt non est in loco. et ad argumentum commune sequitur quod angelus aliquando nusquam est quia pono non potterat R. dato quod angeli sunt in rerum natura. tunc est hanc opinionem omnes impugnant expresso. nomine auctoris. Marsi. autem dicit hanc opinionem non esse. s. tho. sed cuius opinione pono propositiones pa. non solum operatio angeli sed eius substantia est in loco est quod ultimum modum durandus. ideo quod. dic tho. impugnantes modo illum quod operatio non est sola est in loco non impugnat. s. tho.

¶ probatur propositio ex arti. parisiensis. s. affato et prius quod non sit. s. tho quia q. 8. ar. i. probatur quod dominus sit ubique quia operatur ubique quod quod vult probare. s. tho. si operari non desistit non veret ab esse in

UGR Biblioteca Universitaria

in loco Non valerent Argumenta idem probat per ideo et 99. ar 2°. in resp̄
sione ad 3ᵐ argumentum ~~idem probaret~~ quod angelus movet ad aliquem
locum ad experimentum in illo et expresse illud dicit quod essentia angeli est in
loco sunt formalia verba angelus dum movet loqualiter aplicat eius
essentia dimensionis locis et per hoc ponit differentiam inter motum angeli
et motum quo intellectus movet ab uno extremo in alliud non transeundo
per medium quia videlicet angelus aplicat suam essentiam dimensionis locorum
intellectus tamen non aplicat suam essentiam dummodo intelligit primo
anciam et postea romam, et hoc quod movet distantia sibi gratia mino
mam dimensionis locis hic locus non patit aliquam glosam./

¶ preterea quia omnes sancti dicunt quod dominus est ubique, per essentiam
potentiam presentiam si non esset aliud esse in loco quam operari idem esset esse potentia et
essentiam etc. item probat ex q. 113. arti. 6. ad 1ᵐ huius prime partis. ubi quere
rit an angelus custos deserat hominem et dicit quod aliquando est in celo quando
quando adiuvaret illum cui deputatus est. Respondet quod oportet ut descendat ad
terram. unde non est dubium quod est in loco essentia angeli et 3ª parte. q.
arti. 2°. loquens descensu anime christi ad inferos dicit quod fuit aliquo
loco per essentiam. illa anima et in aliquo per operationem ergo distincta fuit
secundum. s. tho. essentiam angeli esse in loco per operationem esse. et querit
lib. 6. arti. 2°. ubi querit an angeli habeant aliquam potentiam
preter intellectum et voluntatem et dicit quod non quia arg. tunc
ergo cum in celo possit operari in terra dicit quod non potest secundum quod
ut descendat patet per illud angelus autem domini descendit etc. itaque op
positum est error dicendi../

¶ opinionem. s. tho. sequitur egidius in 1° dist. 37. et enrici. quolibet 2°. q.
quod angelus est in loco per operationem. sed intelligunt ut bene dicit marsi. quod
operatio eius est in loco sed quod operatio angeli est ratio quod substantia eius sit in
loco. et probat quia secundum aris. angeli sunt in oriente et tamen oper
tur in toto celo../

subblata ¶ 2ª conclusio operatio angeli non est ratio quod sit in loco hec conclusio pro
batur ratio. durandi. s. facta ergo tr. alliud 2° arguit quero de loco qui debe
tur ei ratione substantie an sit quadratus vel circularis quare magis hoc
quam illud cum angelus sit omnino indivisibilis. et in maximo quare si est in tota ista
aula non potest esse in ista tota civitate eodem est de anima ratio nati
quod cum sit in maximo potest esse in maiori quantitate et minore quia non est
[illegible]. quia anima operatur in corpore angelus autem dato quod non operetur.
dicunt isti quod ratione sue substantie est in loco quare ergo est magis in isto quam
in illo loco sed quia quod sit de hoc credo quod non possit. item ad argumentum
quero de figura loci angeli vel est circularis vel quadratus quare ma
gis unum quam alliud cum ipse sit indivisibilis. certe scotus. grabiel. mairo. marsi
hoc querunt et nullus respondet et arguit scotus quia pono quod angelus
sit in quadrato loco quero an possit esse in quo cumque loco equali. isti.
et si sic cum ex illo quadrato possit fieri unum quadrangulum
altera parte longius attingens a celo usque ad terram sequeretur quod ex
eius in celo possit operari in terra quod nullus concedit et dicit ad ar
gumentum. non isti docto. sed in scola. quod erit in loco ubi ipse volu
erit contra quia ista solum ostendit quod essentia non est ratio ad
minus

UGR Biblioteca Universitaria

admiru quare sit in loco .s. i. tr. uolitiō preterea si angelus caderet de celo, sine uolutione ubi esset et confirmat sit iste in loco circulari ced dat ui ab actio superiori ab illo loco in quo erit loco in circulari non certo quia ipse non uult esse in aliquo loco quam in isto a quo expeditus sed uult esse in loco a quo expulsus est

¶ 3ª pp. non. tr. operatio transiens ad hoc quod angelus sit in loco ita solum est fl. m. quod operatio sola sit in loco. sed est falsum dictum tho. quod requirit operatio exterior probatur quod istud sit. fl. m. quia sequeretur quod quamdo omnes. essent quod faciunt. angeli in celo in primo certe in istis exterius se descenderent de visione 2º probatur quia angelus potest aliquem intuitum restigare in loco ut dicit .s. tho. quolibet. 2º q. 7. art. et quolibet. 1º q. 10. art. 1. ex quo arguitur demon unus non potest aliquem cogere ad hoc quod oporteret exteriores cum agat per intellectum et voluntatem oportet cum agere ad essendum in loco ergo non requiritur operatio exterior ad hoc quod sit angelus in loco. item postquam angelus operatur in isto loco deus potest tollere concursum suum quo concurrebat ad illam operationem angeli eodem modo se habente in ordine ad angelum. tunc erit angelus in eodem loco in quo ante ,, operatio ~~non~~ ergo confirmat quolibet. 1. q. 2. art. 1 ubi dicit quod angelus est in loco per operationem sed tamen ut intelligamus operationem exteriorem l. quamcumque applicationem ad locum et patet ex articulo parisiensi ubi dicit angelum non posse esse in loco sine operatione exteriori error. No. circa illud articulum quod recitatur e ad urand. 8. et patet in. ii. dis. 37. . in illo arti. si autem dixerit quod operatio angeli abstracto quod substantia eius sit in loco vera est sententia preterea si angelus est in loco per operationem transeuntem illa non potest esse nisi motus tunc ergo quod sic sequitur quod aliquando angelus in celo non est in loco et quod angelus non potest esse in mediis locis inter medie successive sine eo quod in tempore inter medio necessario non sit in loco probatur si est in mediis locis inter mediis per duos motus dabit ergo primus non esse primi motus. ex illo instanti non est alterius motus quia omne quod movetur ante hoc movebatur et post hoc movebitur ergo in illo medio non est in loco quia in illo non habet motum et ita dicere opinio thomas est sufficienter improbata.

¶ Quarta Conclusio operatio angeli est ratio quod sit in loco sed debet bene intelligendi quod non. tr. alia operatio nisi volitio per quam vult se ponere in loco et applicatio per quam applicat se igitur est in loco quadrato .v.g. non per . h. solam quod vellit esse in quadrato loco quia deus non vellit esse in celo et non est sed est in loco quadratato per hoc quod ponit se in loco quadrato itaque illa volitio est applicatio est immediata causa quare angelus est in ib. loco. tantus quantitatis et talis figure sicut in uno si angelus esset quantus esset in loco per hoc quod applicaret se loco ita nunc non est alia differentia nunc et illo nisi quod ego non possum me applicare nisi certo angelus autem cuicumque voluerit itaque ratio quare est in loco circulari non est alia nisi quia applicavit se solo circulari et determinatus est ad hoc a voluntate sua

¶ itaque est differentia inter motum quo homo se ponit et in ratione quo angelus. quia .v. g. ego pono me in ista sede per hoc quod volo ita et scolas et eo ultra. tamen pono me in tanto loco equipedali et non alteri quam maiori nec minori et in loco alterius .v. g. et non alteri

et non alterius quia profecto hoc non subiacet voluntati mee sed per hoc quod habeo
tantam quantitatem pono me in tanto loco et per hoc quod habeo tantam figuram pono
me in loco talis figure angelus tamen ponit se in scolis per hoc quod vult ponere se in scolis
et applicat se ad scolas et ponit se in tanto loco v.g. dependati et in loco quadrato non
ratione sue substantie sed solum per hoc quod vult se ponere in tanto loco et talis figure
et aplicat se illi et si vult ponere se in tanto maiori et alterius figure potest per vo-
suam et per hoc quod aplicat se potest se ponere in maiori loco sicut eodem modo in
speram tamen actis sue et non ultra itaque sfera activitatis michaelis v.g. extendit
se solum ad istam civitatem non poterit se ponere in loco maiori nec istius figure
nec alterius figure poterit tamen ponere se in loco equali isti aut alterius figure
et in maiori et minori cuiuscumque figure voluerit et transponere
lapidem ab isto loco ad alium in ... tamen si lapis est quadratus ... possum ego istum
dabis non possum ponere in maiori nec minori loco quam in ... dependati nec in
loco alterius figure et hoc quia lapis ille est determinatus ad tantum locum
a sua quantitate et ad locum talis figure a sua figura tamen angelus su-
perior potest ponere angelum inferiorem ut ponam ex. in demonibus ab
isto loco ad alium per hoc quod vult eum ponere et aplicare cum ad illum locum
et non solum hoc sed potest ponere cum in tanto loco et talis figure l. in
minori loco aut maiori ad sensum iam exp.

Dico quod angelus est in a loco propter ea quia vult esse in loco et aplicat
substantiam suam ad a. locum quia non sufficit quod velit esse in a. loco
sicut dato quod ego vellem esse in a. loco si non moveor ad alium locum
non vero in illo unquam l. nisi alius me moveat et ponat in illum lego.

Sed quia demon est anima est in inferno et non per volitionem suam
... ego non dico quod i.e. opera propria sed propria l. alterius sic unus demon
aplicet alium loco et illa opera est causa quod sit in loco quadrato v.g. qui
aplicatus est loco quadrato ab alio demone.

Verum est quod sola presentia angeli ad locum non facit angelum ita pro-
prie esse in loco sic quando operatur exterius igitur sic sola presentia in corpo-
ralibus non sufficit ad hoc quod aliquis contineat loco Nam ita prius est dolium
unio sit ergo et tamen dolium continet et non ergo igitur ad hoc quod angelus sit
in loco ab. loquendo non sufficit presentia ipsius ad locum sed ad hoc quod proprie
sit in loco i.e. operatio ad hoc quod contineat a loco hoc probat ex intentione in fu-
.q. ar. 4. ubi dicit quod plures angeli non sunt in loco uno quia totum quod omne
in illo loco possunt facere potest unus et sic super fluerent alii si sola pre-
sentia sufficeret possent esse plures in eodem loco. ergo ad hoc quod sit in loco pro-
prie non sufficit presentia sed i.e. operatio exterior.

Parum aut nihil restat dicendum de isto art. quod aliqui dicunt quod non intel-
ligunt istum modum quomodo angelus est in loco tam supra diximus quod
deus aliquando fuit quando non erat creatura unde totum quod est
in creatura est in bonitate dei deus creavit angelos non propter cor-
poralia sed propter deum unde creavit eos ad hoc quod essent profecti rex
... angelus est in oriente quia melius sit ei ibi quam alibi sed propter ea
quod celum moveatur quo cessante moveri omnia perirent similiter aliquan-
do angelus est in isto mundo non propter bonum ipsius angeli sed propter hom-

UGR Biblioteca Universitaria

sed propter hominis unde Cum angelus debeat esse similiter cum illa
te in qua operatur agens n. et passum debent esse simul unde et ideo eo
ximus quia si non esset ubique non posset operari cumque angelus creatus sit ad
administrandum res corporales data est virtus ei qua poneret se in loco et a
plicet se rei administrandae non n. angelus potest operari in toto orbe et ideo
sunt plures qui diversas partes mundi diversi ipsi gubernant unde etc.
posuit plures angelos ad movendum plures orbes quia unus Non sufficeret
creat n. infinitus virtutis ex quibus sequitur primum quod angelus non potest
ferenter se applicare omni loco sed est determinatus locus cui
maiori unde quando opus est applicat se isti civitati et si opus est applicat
se minori parti unde non opus est quod sit semper in loco equali
tis sequitur 2o quod etsi de loco ita magnus quin maiori non potest
tamen dat minimus in quo potest esse et non in minori quia qui potest
in maiori a forciori in minori

Sed an angelus possit esse in loco indivisibili R. S. tho. quod sic supposito quod
sint puncta ponenda hoc sane est intelligendum quod non videtur quid possit
sit operari in puncto sed tamen potest se applicare loco in quo est punctum
eodem modo Respon. ad illam q. quare angelus michael creatus est in
celo impireo et in loco quadrato R. quod illud omnino fuit et voluntate dei
et non potest aliud tribui substantiae angeli.

Utrum semper sit in loco dico quod non sed quando opus est quod oporteret in loco
circulari potest se sibi et eodem modo de aliis locis dico ergo quod eodem modo
do quo deus possuit illum a principio in illo quadrato per volitio
nem ita angelus habet virtutem qua possit deus test ponere se in circulo
co aut quadrato aut triangulari etc. et ita applicat virtutem suo
loco i. substantiam suam quae vocatur virtus quia est sine quantitate et 2o
quia S. tho. dicit non applicat se locum nisi ad operandum Requiritur

Manet ergo ex his quod pro voluntate applicat se loco illi quem vult eligere
et illa sufficit nisi impediat et ystam virtutem opus quod omnes concedit
et ita in diversitate opinionum credo quod sit disputatio de nomine et
similiter hanc virtutem habet unus angelus respectu alterius et
dicemus in ma. de ordine angelorum quia omnino potest unus angelus ali
um eligere loco sicut deus ab initio creavit illum in loco

unum tamen nota quod S. tho. in 1. dis. 37. art. 1o de in solutione
ad argumenta precipue ad quartum vt. dicere quod angelus non
est in loco nisi nisi per operationem transeuntem et ad quartum
dicit quod non inconvenit aliquando angelum non esse in loco quod
videtur contra illud quod nos heri diximus sed opus intelligere
re quid isti patres antiqui voluerint dicere boetius dicit
communis animi conceptio est incorporalia non esse in loco vide
g. S. tho. dicere quod angelus non est in loco localiter unde magister
i. in dis. 37. per multa verba probat quod sit deus sic illo non tamen est
localis ergo per esse localiter non intelligit magr. esse localem sicut
corpus dicendum ergo cum S. tho. quod angelus non est in loco sicut
corpus angelus non

est in loco sic in loco et dat existentiam ex materia Deus incipit esse in isto instanti. ergo in
cipit esse gratia videtur bona sed correspondent isti simul isti quod deus incipit esse in isto
instanti sic in illo non tamen tamquam in re noua non tamen quod mensuret in illo inst
ti ita dicunt quod deus est in loco isto non quod commensuret loco isto sed est in illo si
cut in sapientia istis omnino dicendum de angelo sicut michael esset in gabriele
non diceremus quod michael esset in gabriele proprie loquendo. ergo dato quod gabri
iel sit presens loco non sequitur quod proprie sit in loco illo omnia ista ad
ostendendum quod non est mirum si isti antiqui dicant quod angelus non est
in loco aliquando sed proprie et perfecte est in loco quando aplicat se lo
co ad operandum sicut si angelus descendat a celo usque ad terram et non
operetur in medio non esset proprie in loco quia non est deputatus illi loco in
si transeunter et non ad operandum ita dicit S. tho.

q°

¶ fortasse hoc est verum quod angelus Numquam descendit de celo ad ista
inferiora nisi ad operandum aliquid exterius in illis et postquam adimple
bit ministerium illud Non amplius manet in illo loco sed statim
recedit et hoc fortasse voluit dicere S. tho. quando dixit quod angel
us est in loco per operationem et hoc patet ex damasce. lib. 2. ca. 7.
nam incorporea ubi inmittitur est et operatur et ca. sequenti circum
scribitur et ubi operatur. et lib. 2° intelectualiter inquit adsunt
et operatur ubicumque iussi fuerint et forte ita est eligendus est S. tho
quando dicit quod angelus potest transire ab extremo ad extremum
sine medio ~~illo~~ eundo esse in quolibet et in qualibet parte. quod per quercum quod
aplicationem in isto ~~loco~~ loco.

¶ dico ergo quod si esse in loco tantum valeat sicut esse presentem
loco semper angelus est in loco ergo nisi recedat ab esse extra celum
et ita loquuntur isti moderni sed capiendo esse in loco magis pro
prie perfecte quod est aplicare se ad operandum in loco dato quod non
operetur certe aliquando Angelus non est in loco isto modo dato quod
sit presens loco nec est hic aliquid notandum

¶ Articulus 2. an angelus possit esse in pluribus locis.

¶ S. facit in arti. Nos incipiemus et ultra partem articuli. ubi
ponit plures modos essendi in loco circumscriptiue et diffinitiue et
illud verbum assumptum est a magistro in 1. dist. 37. c. 9. et ab hugo. lib
2° de sacris parte 3a. ca. 8. et iste magis est quod res locata sit secun
dum partes in loco alio modo aliquid est in loco ~~diffinitiue~~ diffinitiue. i. de
terminatiue quia determinat eius essentia ad hoc quod sit hic
et non alibi ~~et totum sit in toto loco~~ 3. modo aliquid est in loco
indifferenter puta quia ita est quod non repugnat esse alibi et
iste modus soli deo conuenit.

¶ Dubitatur an corpus sit in loco diffinitiue et videtur quod sic quia
ita est in isto loco quod non alibi breuiter terminat loco et de
terminat loco ergo ad hoc moderni ut gabriel. in 2°. dist. 2. dicunt
quod corpus non est in loco diffinitiue saltim naturaliter loquendo quia
dicunt ad ~~debent~~ esse in loco diffinitiue. non est aliud quam ita esse hic quod non alibi et quod
totum sit in toto loco et totum in qualibet parte et quod non ita patet quia
[illegible] partes penetratiue corpus non potest esse

UGR Biblioteca Universitaria

¶ Sed 3ª est unde dico cum s. tho. et cum Magno in primo di 37. c. 3. quod corpus est in loco diffinitive, i. determinat locum et determinatur loco unde mag. dicit esse in loco diffinitive est quod determinat loco quod non solum corpori sed etiam spiritui creato convenit ita tenet maio. in secundo dis. 2. q. 1. dicit ad hoc quod aliquid sit diffinitive in loco sed est quod ita sit hic quod non sit alibi. gabriel addit sufficit illud quod totum sit in toto et totum in qualibet parte.

¶ Sed 3ª mon. s. tho arguit. sequitur deum esse diffinitive in mundo quia ita est in eo quod non alibi. dico. p. quod deus est extra celum ut nos aliquando diximus 2º dico quod si non esset extra celum ut ait andreas de castro novo non sequitur secundum nos quod est diffinitive in mundo quia est totus in toto et totus in qualibet parte sed contra hoc reclamarent omnes sancti et aug. magr.

capitulo iiii /

¶ Dico. ō. ad argumenta ad misso quod deus non sit extra celum quod tamen est ffm. sed tamen illo dato non sequitur deum esse diffinitive in mundo quia ex natura essendi in illo loco et mundo non repugnat deo esse in alio mundo quod tamen repugnat angelo ex sua natura. ex quo sequitur animam nostram non esse diffinitive in aliqua parte corporis puta capite pede etc. quia ex natura que est in capite non impedit quin sit in pede quod est 3 omnes modernos qui dicunt quod animam esse diffinitive in digito et in qualibet alia parte corporis et sequitur s. ex. diffinitione gabrielis unde 2º sequeretur quod anima non movet ad motum partis sed ad motum totius quia parte mota non mutat locum totum in fero tertium quod corpus xpi est diffinitive in loco non tamen est diffinitive in altari. primo quia ita est ibi quod est alibi et ita dicit. s. tho. in quarto quod corpus xpi non est in sacro. diffinitive 3 quia est alibi Rº. ut vel non est ex. natura sua ~~de per se~~ ~~h~~. per se per miraculum itaque ex natura sua ille modus existendi in celo impedit ne alibi sit etsi alibi sit erit facto miraculo non ex natura rei hoc quantum ad intelligendum illam diversitatem modorum existendi in loco. /

¶ contra conclu. principalem arguit grego. in secundo. dis. 2. q. 3. non implicat quod angelus sit in pluribus locis quomodo potest fieri adeo hoc est mirabile s. tho. et non discutiat quid deus possit facere non dubitamus quin possit ponere unum angelum in duobus locis quia post animam fidem sed querimus quid conveniat angelo. sed ex natura sua ait. n. virtus autem angeli quia finita est non se extendit ad omnia sed ad aliquid unum determinatum dicimus quod non potest esse in duobus locis ex natura sua contra unde constat quod dato angelus non possit esse in duobus aut is si una est totalis locus sed quare non potest esse in uno angulo et in alio istius coniuncti. non occupando medium. Rº. illud habemus a posteriori et sufficit quomodo constat ignem esse calidum quia omni no patet experientia similiter constat quod anima non potest informare duas materias discontinuas patet est quia ubi cumque fit mentio in scriptura de motu angeli dicitur quia recurri quod et si unum locum ex illo angelus domini descendit de celo est. conclu habita ab omnibus quod angelus non potest esse in duobus locis disiunctivis et probat.

UGR Biblioteca Universitaria

discontinuis probatur quia eadem Ratione qua esset in duobus posset esse in pluri et in toto orbe quod nullus dicit nec ideo posset bene concedi quod possit esse in duobus locis discontinuis quamvis secundum castro novo salvo contra solum esset in duobus modo discontinua oporteret concedere in pluribus et non inter medio

¶ Arcus 3us. an plures angeli possint esse in eodem loco.

¶ Ergo. arguit in 2o. dis. 2a. q. 1. arguit quod sic quia duo corpora possunt esse simul ergo duo angeli. ans. primum in natiuitate Christi etc. Respondeo nihil probat nos loquimur naturaliter Non quid deus possit facere. unde s. tho. dicit quod non sunt Non quod possunt esse unde in 1. dis. 37. q. 9. art. 1. dicit quod conclusio intelligitur de bonis angelis qui virtute divina mittuntur ad operandum unde semper mittitur unus qui solus sufficiat ideo quia non sunt plures in eodem loco unde solvit argumentum de demonibus quod sunt similiter transeat non eum bene credo ego quod non possunt esse plures simul in eodem loco nec S. tho. illud negat sed S. tho. dicit de angelis bonis quod mittunt adeo ad operandum aliquid in istis inferioribus et numquam mittitur nisi unus angelus quia ille sufficit ad illud opus ad quod mittitur oa quando potest dari effectus qui non potest causari ab uno angelo ergo oportebit quod veniant duo respondeo quando non sufficit minor maior mittitur et confirmat quia ars ad movendum unum orbem ita magnum non potest nisi unum angelum quare ergo attribuimus totam virtutem stellis non tribuimus illa angelis itaque circa corporalia certe unus angelus sufficit ad quemlibet effectum naturalem et ideo solus unus mittitur alii super fluerent nihil autem superfluum est in angelis beatis et patet quod ubicumque in scriptura loquitur missi angeli ad corporalia ministeranda semper legitur missus unus et ad liberandum petrum ad dirigendum tobiam et signum est quod cumque duo sunt simul missi et per consequens numquam sunt simul in eodem loco.

Angeli .n. boni ordinate quod mali inordinate ideo multi mali simul possunt esse in aliquo non sic boni

¶ dubitat an in celo impireo sint plures Angeli similiter ego nescio. S. tho. solum dicit quod quando mittunt ad ministrandum ista corporalia non mittuntur plures ad eundem effectum et per consequens non sunt plures similiter nihil dicit de celo impireo forte quod aliquando sunt ibi plures in eodem loco sunt et est probabile quod in resurrectione plures homines erunt in eadem parte celi empirei breviter de hoc nihil certum potest dici.

¶ Q. 3. de motu angelorum

¶ Arcus 1s. an angelus possit moveri localiter

¶ angelus est in loco ut diximus querit an possit moveri quia aliquid est in loco ut tota terra celum empireum quod non possunt moveri igitur dubium est de angelo an possit moveri Respondet S. tho. per tres conclusiones . 1a. angelus equivoce convenit motus cum corporibus quia primo enim corpus est sub loco contentum eo. unde sequitur quod in motu corporis est continuitas sicut in magnitudine corporis itaque partem spatii per aliquas corporis mobilis transit etc. sequitur quod motus corporis commensuratur sed in angelo cum non sit divisibilis non potest commensurari loco et eius partibus dictum. ergo est ut diximus art. sequenti etc.

corpus non potest

corpus non potest transire et omnes partes magnitudinis simul set partem post partem angelus autem potest non est dubium transire totum spatium simul itaque si angelus michael vellit ponere se in ista aula non oportet quod faciat sicut aer qui prius ingreditur una parte et deinde alia angelus autem totus simul potest applicari non autem quid est angelum moveri respondet quod non est aliud quam contactus angeli ad diversa loca successive non sufficit quod fiat illi contactus similiter quia angelus existens in aula non movetur et tamen tangit diversa loca licet non sint totalia sed partialia.

2° dicit quod non oportet quod ille contactus fiat successive potest enim fieri simul totus contactus et tunc erit motus quod magis declarabitur articulo sequenti itaque si angelus est in ista aula potest eam sic relinquere ut partem post partem relinquat et simili modo acquiret aliam aulam et tunc est motus successivus sed potest simul istam aulam relinquere et aliam acquirere similiter et ille est motus dicetus inchoativus. Ma'. sequenti articulo habet duas conclusiones prima quod potest moveri successive 2a est quod potest discrete de conclusione non est dubium nisi quod potest moveri localiter. Durandus. in 2. dist. 37. q. 1. dicit quod sic non est nisi quantum ad manifestationem ita in q. 1. dicit quod angelus non proprie movetur localiter quia non mutat locum ubique enim ubicumque potest operari ibi est substantia eius et per consequens nunquam movetur nec mutat locum et quando in scriptura fit mentio de descensu motu angelorum intelligitur quod descendit quantum ad manifestationem sed hanc opinionem relinquimus tamquam prorsus improbabilem.

Caie. hic dicit quod non movetur nisi abusive et per consequens non movetur declarat ad hoc quod aliquid moveatur oportet est quod motus sit in loco sed angelus non habet motum immo potius ille motus est in re mota verbi gratia angelus movet lapidem supponit quod angelus est in loco per operationem tunc dicit quod illa operatio ille motus non est in angelo sed in corpore moto et ideo dicit quod angelus movet potius effective id est facit corpora moveri quam quod ipse moveatur.

Quantum ad hoc. S. diximus quod ad hoc quod angelus sit in loco non oportet est alia operatione nisi applicatione et illa vocatur operatio quo fit quod sit opus quando angelus movetur locus cui applicat aliter se habeat quam ante potest omnino eodem modo se habere non placet mihi illud quod motus ille sit in corpore unde sicut diximus quare est in loco ita vere movetur localiter et est implicatio quod illa applicatio non sit in angelo moto unde vere movetur localiter proprie quod verum est quod non eodem modo movetur sicut corpus.

pro Quo non quod sunt aliqua predicata puta habitus etc. ita est unum predicamentum ubi quod dicit relationem non de predicato quantitatis et relationis sed localiter ad locum est relatio de predicato sic ergo ad esse vestitum capellatum et galleatum non sufficit quod sit probabile vestimentum aut galeam sed est quidam modus habendi et propter illud in dicitur aliquis vestitus quia aliquo modo se habet ad vestem quod non se habet qui solum eam tenet in manu simili modo quando dicit modum rei quod mensurat.

quo mensuratur tempore. v.g. non sufficit ad hoc quod illud predicamentum dicatur de aliquo quod sit in tempore deus enim est in tempore et non mensuratur illo tempore ita ergo ad hoc quod causetur illa relatio predicamenti ubi non sufficit quod sit presens loco quia deus est in isto loco et quia est sicut in aliqua re puta sicut in angelo non est specialiter ita ergo dicit cave quod etsi angelus sit presens loco non tamen habet circumscriptionem que sufficit ad hoc quod sit in loco de predicamento ubi. sed etc. omnino ordo talis quod contineatur a loco ideo angelus per motum non acquirit predicatum ubi quia nullo modo continetur loco neque passive sed habet ad locum quid quid de hoc probabile est dictum cave. sed quid quid sit ille motus angeli aut ordo dico quod motus angeli est in eo et habet sufficientem ordinem ad locum ad hoc quod proprie sit in loco et moveatur. //

C Verum est quod ut diximus angelus reputatus est ad locum aliquo modo s. ad custodiendum ad orandum. l. ad aliquid aliud tunc est magis proprie in loco sicut angeli magis proprie sunt in impireo quia ibi deputati sunt ad orandum simili modo angelus qui descendit ad revolvendum lapidem monumenti fuit proprie in terra in aere non ita proprie non eo quod ubi in fuit vere in aere et proprie dato quod forte potuit transire sine medio sed nullus diceret quod tunc est in aere sicut nec dicimus quod si rex aut homo est in via aut in medio motus sed in illo loco in quo est permanenter et ita est intelligenda conclusio. arti. 3. q. procedens et duo angeli non sunt in eodem loco loquendo de esse in loco proprie ubi est perfectus modus essendi unde quando duo angeli mittuntur ad aliquod opus exterius exercendum non est inconveniens quod in via fuit simul et postea et concorditer non tamen erant simul permanenter et ad exercendum opus aliquot quam super fuerunt. //

C dubitatur circa illud quod dicit quod angelus similiter potest relinquere unum locum ut puta aulam regiam et similiter acquirere aliam quod potest intelligi dupliciter uno modo sic quod illius aule sint distantes ut puta si sic moveretur a celo usque ad terram et de hoc videbimus art. 2o potest intelligi alio modo quod ista duo loca sit inventa ita quod angelus sit in medietate istius aule et eam relinquat simul et acquirat aliam similiter et hoc potest facere dum modo illa loca sint intra speram activitatis angeli ita omnino concedit greg. in 2o. dis. 2a. q. 3a. et ad dicit ex de lumine quod simul totam irradiat aulam apparente luminoso hoc ex est in 1a. q. ar. 3o. dubio 2. et non solum hoc est. S. tho. sed alii concedunt ut gregorius in 2o. dis. 2a. q. et maioris ibidem. q. 2a vel q. et aliqui tamen non possunt imaginari quomodo angelus occupare possit totam extremitatem simul sine eo quod successive acquirat sed est ex et analogia de anima Rationali sumenti cibum si pars cibi tota simul disponeretur ad nutricionem non est dubium in ministranti quo essent tota disposita in illo omnia tota essent simul in tota parte in uno secundum commentatorem et aliis ita fit. s. quod prius disponitur una pars minima pars et eodem modo simul et semel tota informatur et sic de aliis partibus minimis quod dixerunt ne ponerent generationem substantie successivam

sustantie successiuam quicquid sit de hoc quia puta quod sit ista tamen tamen anima rationali illud est verum et forte de animabus bruto. et sic ex hoc patet quod non repugnat quod angelus simul et semel occupet totum locum. //

¶ Sed est dubitandum tunc quando occupat unum locum simul et semel etiam eodem modo relinquit quando mouetur non in instanti quo erat in primo loco neque quando fuit in 2° loco quia numquam mouetur non est. n. aliud tempus in quo possit moueri. Responsio de hoc uidebimus artic. sequenti forte quia motus est in duobus illis motibus ut dicemus. l. potest dici quod mouetur et non datur instans aut tempus in quo motus fit potest dari imaginatio si aliquod corpus infinita uelocitate moueatur a celo usque ad terram et subito illud corpus motum est et non datur tempus aut instans in quo motum est saltem in quo secundum se quodlibet sui motum est et ita potest dici non inconueniens quod angelus quod angelus moueatur et non detur tempus aut instans in quo motus fit.

¶ Circa 1m argumentum non quod demonstrato aris. non probatur quin impartibile possit moueri saltim motu discreto solum probat quod non possit moueri motu successiuo dato quod illa demonstratio sit ualida. 2° quod dico quod illa demonstratio procedit de indiuisibili quod non potest esse in loco diuisibili angelus autem est in loco diuisibili et indiuisibili sicut uoluerit et placuerit sibi et ideo potest in motu suo moueri successiue per hoc quod partem post partem relinquit. l. potest dicere moueri per hoc quod tantum a quo tantum similiter relinquit et simul acquirit totum terminum ad quem de quo uidebimus magis in articulo sequenti)

forte non

¶ Articulus 129. Utrum angelus in motu non transeat per medium

¶ Respondet quod angelus motu continuo et discreto potest moueri hoc est transeundo per omnia media et potest moueri non transeundo per media de 1° conclu. non est dubium nisi quod potest moueri transeundo omnia media de 2a dicit s. tho. quod potest angelus transire a celo usque ad terram non transeundo per media est mirabile. et q. 1. ar. 5. tenet expresse quod si uult angelus potest transire de extremo ad extremum sine medio. //

¶ Contrarium tamen omnes fere scotiste in 2° in 2a dis. 2. q. 9. grabiel q. 7a in q. 2a maior. q. 7a. et brebiter omnes impugnant illam quasi illud sit unum absurdissimum certe an illud sit uerum. ego. dubito sed ostendam quod non est tam absurdum sicut putant et ideo arguo pro op. S. tho. Primum isti sunt iniusticeis in s. tho. quando. n. querit an duo angeli possint esse similiter et quod sic quia possunt esse duo corpora similiter. ipsi ... quod quando respondet quod non possunt esse simul intelligit propter potentiam diuinam non potest esse simul quare quando nunc respondet s. tho. quod angelus potest transire de loco ad locum medio non in dicat quod intelligit s. tho. per potentiam diuinam solum certe s. tho. non dicit quid deus potest facere simili modo nunc dicit quod angelus potest transire de extremo ad extremum sine medio. dico quod s. tho. intelligit de potentia dei quare non dixit hoc est mirabile quod quando dixit s. tho. quod non potest esse simul dicunt quod intelligit quod nec per potentiam dei. et quod quando dicit quod potest transire de extremo ad extremum sine medio dicunt quod intelligit s. tho. ex natura ipsius angeli quare non interpretatur ipsum quod intelligit de potentia dei.

¶ Dicendum ergo quod s. tho. semper loquitur de potentia naturali angeli et ita intelligit conclu. istam. prius ergo ostendam quod absolute illud possit fieri.

UGR Biblioteca Universitaria

possit fieri). q° 1. ar. 5. expresse.

Et arguo sic de sic esse quod ~~omnino cor~~ animatum est nunc in celo et postea in terra
et non est in medio g°. illud est per consumptionem non per motum localem Res.
satis est probare quod non repugnat quod angelus sit nunc in celo et postea in te-
rra, et quod non fuerit in medio sed probat quod omnino possit esse in celo eodem modo
quo erat in terra aut ergo probo deus potest ponere illum angelum in duobus locis
ipsi pro comperto hoc recipiunt tunc iam patet quod angelus erat in celo et est in terra
sine eo quod fuerit in medio illud est per actiuas essentias quod sit g. in duobus locis et
postea faciat quod sit in uno iam habemus quod est in uno extremo sine eo quod fuerit in
medio o dato quod deus possit illud facere non tamen illud conuenit angelo ex
natura sua quod S. tho. dicat respondeo S. tho. illud non dicit sed ego illud
dico. et ita intelligo. S. tho. et probo unde ipsi habent quod non conueniat angelo
ex natura sua post quam illud potest ei absolute conuenire certe non po
test impugnare quando magis demonstrare quod non conueniat o habemus
ex hoc quod illud corpus non potest illo modo transire argumentum est omnino
inefficax. dico g. quod illud quod isti tenerent dicere quod conuenire potest angelo in
tus ex uirtute diuina dico quod conueniat ex natura sua et ratio est quia na-
tura angeli est superior creatura corporali et non dependet a corpore
et ideo motus eius non dependet a loco sic g°. deus potest facere quod ueniat a celo ad
terram sine medio illud dedit angelo ex natura sua quia non erat ne
cessarium quod transiret ad terram per medium ad operationem exercendam
in terram bibidet illud non potest impugnari non dubitetis et quod illud sit
uerum probatur secundum phm 4° phisi. dato uacuo motus corpo
ris esset in instanti et dato quod oppositum defendat auicena et auenpache.
comentator ibi tamen defendit sententiam aristo. et probat illud dato ill
ud corpus quod mouetur per uacuum in extremis sine eo quod sit in medio g° pro
batur primum omnium summo instans a. in quo fuit in terra et b.
in quo fuit in celo numquam fuit in medio uacuo in instanti b. est in
tecto et in mente post illud erit in terra g°. numquam fuit in medio quan
do in instanti a. g. ex illo fuit in terra non est dubium quia inter ista in
distat tempus et ille motus non fit in tempore sed subito / ex quo arguit sic
medium omne non resistit angelo g°. potest moueri subito et per consequens sine
eo quod transeat per medium fateor hanc materiam esse maioris curiosita
tis quam utilis sed opus est quod isto tempore respondere omnibus curiosis qui
bus nisi satisfiat statim dicunt nos ea ignorare iam g° repetamus argumentu
externum pono g°. quod angelus moueat subito quod omnes isti concedunt
iam ille mouet a celo usque ad terram et numquam erit in medio g°. non transit
per medium consequentia est bona quid est transire per medium nisi quod a
liquando sit in medium antecedens probat quando erit in medio an in
a. instanti contra. h. illud a. instans est postquam est in terra et est contra
casum quia pono quod non reuertat admodum aut ad celum ex terra
nec erit in a. instanti antequam sit in terra et hoc est contra casum quia
ponit quod subito moueat ad hoc respondent dupliciter. i°. quod numquam
erit in medio quia non dat tempus et instans saltem adequatum quo
sit in medio et sic non ualet numquam erit in medio g°. non erit in medio
et sic instat sic deus produxit mundum ab eterno et tamen numquam
et a quo produxit.

UGR Biblioteca Universitaria

produxit puto quod sit bona 2a. et omnia ista sunt fabulis probatur
in fine omnium consequentia translata illa hora unde est dicere
sibi et in instanti et in qualibet parte adequata illius fuit in terra quod in quo
ergo fuit in medio certe numquam ut mihi videtur saltim non percepit quando
mei intellectus nisi dicas quod fuit similiter in celo et in terra capacitas preterea
unus angelus creatus sit in terra nulla hora et illo instanti arguor sic pono quod
qui descendit semper fuerunt similiter sed creatus numquam fuit in medio ille creatus
ergo neque qui descendit neque confirmatur quia ut concedit gabriel et isti pono
quod deus moveat a celo usque ad terram sine medio c. angelum cum quo vel
quod figet b. angelus et moveatur ipse virtute sua subito arguitur sic
isti duo semper erunt similiter numquam separantur sed c. non fuit
in medio ergo nec b. quia da in quo tempore aut instanti fuerunt separati
non est intelligibile dicunt istam instantiam sortes in tota hora peccabit
omnissive et non in aliquo instanti aut parte sed omnino ista sunt commenta
2o arguitur excellentibus concedit gregorius in 2o 2a q. 3 et maioris q. 8 quod angelus potest moveri in instanti a celo usque ad terram licet
gabriel recitet opinionem gregorii non eam tamen sequitur non concedit illud ut dicimus
articulo sequenti.

¶ Tunc arguitur sic Moveatur a celo usque ad terram in instanti iam movetur
et sine eo quod transeat per medium ergo probo ille numquam in medio fuit
nec est probo ille semper fuit in celo ergo non fuit in sphera ignis quia aliquid esset simul
in duobus locis neque est in sphera ignis quando est in terra. dicunt gregorius et maior
quod in illo instanti et in qualibet parte medii et in extremis et sic non transit sine
medio sed contra angelus non potest esse naturaliter in loco maiori quam sit
sua sphera activitatis ut isti etiam fatentur et est verum suppono ergo quod sphera
activitatis unius angeli sit minor quam est medium a celo usque ad terram ut habetur
in scriptura dicit maxime gregorius quod non inconvenit quod transeunter sit
in loco maiori quam sit sua sphera permanenter dicit repugnat ei esse
sed ego miror de ingenio istorum bona venia eorum dixerim ineptissime loquitur
certe ego neque permanenter neque successive transeunter possum esse in loco maiori quam sit mea quantitas ego neque angelus preterea si aqua potest
esse calida per instans que repugnantia est quod sit per horam certe
nulla ergo non repugnat quod si angelus est in instanti in illo loco et in medio
neque per horam repugnat quod sit in toto medio preterea pono quod ille angelus
non velit discedere ab illo loco nec moveatur ab alio angelo preterea quod
deus non concurrat ad hoc quod ab illo loco decedat iam et permanenter
erit in toto loco breviter ista solutio non placet sicut nec placet Scoto in 2o
di. 2a q. 11 quod angelus non potest moveri in instanti quod non potest esse
in pluribus ubi sibi equalibus

¶ Sed quia ista argumenta procedunt ex principiis eorum confiteor oportet
videre an angelus possit transire a celo ad terram subito motu successive
et transeundo media. dico ad hoc quod naturaliter non potest conceditur
in puncto ergo non est resistentia ergo potest transire subito preterea
detur tempus quod requiritur ad hoc quod descendat sit una hora
contra in in mediante potest transire probo quia si in hora potest transire
sic spatium illud cum tanta resistentia puta ut unum et sic
b. sataunt

bilateralitatis et redacta ad resistentiam ut cum medium transiret immediate ~~mediate~~ hoc, sed
angelo medius resistit ergo potest moveri subito dico 4o iam aliquando diximus
quod tota resistentia in tarditate aut velocitate motus pervenit tam ex parte me-
dii quam ex parte agentium unde puto quod dato vacuo velocius moveretur lapis
moralis quam faba. et ratio ita est quia est maioris activitatis et ita ad motum
illum maior resistentia est in faba que non habet tantam activitatem sicut
lapis. et sic ita ergo possit dici quod cum velocitas ita motu sit sicut intensio et in-
tensio non possit esse in instanti dato resistentia non fit ex parte passi ita dato quod
angelo non resistat aliquid non potest moveri in non tempore quia omnino vir-
tus eius determinata est ad movendum in tempore et sublata resistentia dicta patet
sit dictum subito non potest moveri 2m necessario movetur in tempore unde dico quod quando
aristoteles 4o physicorum dicit quod dato vacuo lapis moveretur in instanti non dicit illud ex
sententia propria sed argumentando contra antiquos qui ponebant vacuum et
ita sequeretur ex opinione istorum quod lapis moveretur in instanti sed illud est impossibile
ergo et quod detur vacuum sed aug. in principio 9 dicit quod non intelligit. s. tho. et aris.
quod moveretur in instanti capiendo proprie instans sed ut tamen valeat sicut in
non tempore. i. subito ita quod in uno instanti sit in uno extremo et immediate
post in alio extremo dico ergo quod est impossibile quod angelus moveatur successive a ce-
lo usque ad terram subito non credo in quanto ergo tempore respondeo in via in distantia
et in quanto cumque parvo tempore sed non datur minimum tempus in quo move-
ri possit sicut nec in continuo potest dari minima pars et per potentiam dei
loquor semper de loco continuo. quia subito motu i. transeundo sine medio
illud potest o hoc est contra omnes preterea arguitur sic deus potest illo modo
movere angelum ab extremo ad extremum ergo subito respondeo ego nego hoc est
contra omnes concedo et si omnes valet tamen sicut maioris et gregorius etc.
qui fuerunt audaces concedendo illud inintelligibilia contra omnes antiquos di-
co ergo quod deus potest subito movere lapidem a celo usque ad terram ponendo
eum in medio et in qualibet parte eius i. quod transeat sine medio sed contra
deus potest movere motu successivo in infinita velocitate ergo subito et dato
quod transeat per medium antecedens probatur quia deus est infinite activita-
tis et probatur consequentia quia si moveretur in tempore non est motus infi-
nite velocitatis respondeo quod deus potest movere lapidem in infinita velocitate
sed sic quod transeat per omnia media et quod sit in pluribus locis simul. i. se-
cundo modo quod transeat sine medio oppono quod deus applicat totam activitatem
et non facit illa duo miracula s. quod lapis sit in duobus locis aut quod transeat
sine medio respondeo quod non potest lapis illo modo moveri implicat quod mo-
veatur motu continuo illo modo et quod non sit in duobus locis aut transeat
sine medio 6 applicet deus suam totam activitatem ad illud motum respon-
deo quod non potest iuxta illud sicut non potest applicare totam virtutem
ad creandum ut diximus licet aliqui male concedant et non est dubium
quiesceret et moveretur. probatur quiesceret quia omnino in quolibet instanti que-
libet pars est in suo loco, et in eodem loco ergo quiescit et parte movetur.
et intentum antecedens probatur sumo partem a. illa semper est in
eodem loco probo. v.g. quod in instanti d. in quo dicis quod non est in eodem
loco quod sit ibi probo quia ante illud instans fecit suam circulationem to-
tam ergo rediit ad illud met locum in quo antea fuit non est dubium et
sic probabo de qualibet alia parte ex quibus omnibus patet quod primo

s. tho.

UGR Biblioteca Universitaria

ꝙ opinio s. tho. non est ita absurda sicut putant contra eam tamen
arguitur quia tunc naturaliter potest moueri sine medio
ad corpus probatur portetur ab angelo qui mouetur sine medio capitulo 1. alii
est subiectus loco unde non potest illo modo ab angelo portari. Ideo si anima
anima usque ad paradisum potest portari ab angelo sine medio contra falsum. Respondeo
spondeo de hoc aliquando uisum est mihi hoc ꝙ possit illo modo ergo re
tari. nescio quid s. tho. concederet dico ergo ꝙ anima est forma corporis
et ideo ex natura sua non potest illo modo moueri et per consequens non
potest portari ab angelo sed contra sequitur ꝙ si angelus moueatur sine
medio quiescit et mouetur. probo mouetur per te et quiescit probo. pono
.n. in instanti capitulo. sit in termino a quo et in .b. sit in termino ad
quem et iterum pono reuertatur sine medio usque ad terminum a quo
iam mouetur et quiescit probo semper fuit in termino a quo ergo. videtur ꝙ
non potest transire illo modo et reuerti ad terminum a quo contra po
no ꝙ moueatur ab .a. usque ad .b. et ab usque ad .c. illud potest facere quia
possibile est ꝙ transeat ab .a. usque ad .b. et ab .b. usque ad .c. non ad
mito quia ex isto casu ponetur ꝙ sit in .b. et ponis ꝙ sit in .c. certe
omnino sequitur ꝙ sit in duobus locis simul ꝙ non potest esse ergo re
pugnat ꝙ transeat ab .a. usque ad .b. et a .b. usque ad .c. sine quiete non
est dubium totum illud est falsum. quando ergo erit in .c. in instanti .d.
contra ante illud fuit in .c. quia per te subito motus est usque ad .c. et ita
omnino dicendum est de istis argumentis sophisticis

Sed argumentum scoti q. ii. dis. 2. et ab illo accepit grabi. et greg.
go. dis. 2. q. 3. et 3a. dis. et maioris talis est ordo loci ad locum sicut
est ordo inter partes temporis sed non potest esse ꝙ angelus sit in tem
pore preterito et futuro sine hoc ꝙ fuerit in tempore inter medio
ergo ꝙ nec transeat extrema sine medio dico ad hoc si aliquis proba
ret ꝙ deus non potest illo modo angelum mouere sicut nec facere
ꝙ transeat a preterito ad futurum et non transeat per presens tempus pre
sens unde ego illam maximam non teneret quo ad omnia sic
omnino. Scotus concedit ꝙ angelus potest esse in partibus partibus uni
ci et impossibile est sed ꝙ sit sit in duabus horum partibus simul pre
terea arguit Scotus ꝙ dato angelus non sit subiectus corporalibus ta
men cum circa corpora oportet ꝙ seruet leges corporum sed lex
est ꝙ non possit transire corpus sine medio ergo respondet. capitulo dis.
2. ꝙ probaret ꝙ angelus non possit attingere extrema sine medio
ꝙ omnino est falsum sed contra est articulus parisiensis ut citat marsi. 2.
218 q. 2. si quis dixit ꝙ angelus transeat ab extremo usque ad extre
mum sine medio error. Respondeo omnium dico ꝙ isti articuli non tran
seunt alpes 2o. dico ꝙ reuocati sunt quo ad doctrinam. s. tho.
o. ergo errauit tota illa scola Theologorum ubi damnatur ille met
error qui fuerat in alio articulo damnatus. q. s. substantia
angeli non est in loco et ita ibi damnatur ꝙ qui dixerit ꝙ
angelus possit esse in extremis et non in medio per hoc ꝙ non
sit esse in extremis et non in medio error et ita est intelligendum
aliquid

¶ aliqui circa probationem de aia. x. quod non est inmedio et tamen est
substantia celestia. ergo ideo potest esse de angelo dicunt quod non est de fide
nisi quod est in eucharistia et in celo non quod non tam sciat per medium
respondeo certe esset contra magestatem dei et eucharistie x. quod esset in to
to orbe in sua quantitate

¶ Preterea quando mouetur non inmistanti consecrationis quia iam est
in eucharistia ait non certe quia non est, opus et preterea quia solum per ba
sis quod sit ibi pre nos uideremus eam et esset miraculum quod sit humanitas
illo modo sub propria figura descenderet quod non uideremus eam non est dubium
et ita omnino dicendum est quod ponitur in altari illa que erat in celo et ta
men nullo pacto transit per medium et illud dicimus esse communicatum angelo
ut possit illud in natura sua quod deus facit de sua humanitate per mira
culum

¶ circa litteram huius articuli oportet declare quid est quod sint infinita pu
ta in continuo in potentia quomodo non sunt in actu ibi infinita puncta
preterea circa illud quomodo sunt infinita loca in potentia quia uidetur esse
in actu sic puncta certe quod non quod multi irrident hoc et aliqui reales
soluunt multa argumenta per hoc ut est illud de ligno grana sunt in
finite pedalites .ibi. ergo est infinita dicunt quod sunt in potentia nec tamen
intelligunt quid est esse in potentia. ergo. si essent quatuor pedalites in pote
tia esset quadrupedalis ergo si sunt infinite pedalites in potentia erit
infinitum.

¶ dico ergo quod hoc sumptum est ex aris. 3. phisi. respondentes ad ar
gumenta zenonis quod nihil potest moueri quia oportet ut transeat infinitas
partes medii sed infinitum non est intransibile. ergo non potest aliquid
moueri respondent argumentum non ualere quia ille partes sunt
infinite in potentia et non in actu dico ergo quod partes ideo dicuntur
esse in potentia quia sunt per esse totius non habent esse proprium et pre
terea sunt in potentia quia ex illis scilicet ex una cum alia fit totum et
hoc modo declarat S. tho. in summa .1. parte q. 3. ar. 7. declarantibus
quomodo deus est omnino simplex et probatur quia alias haberet
partes et cum partes sint in potentia esset non purus actus et ita
dicit partes sunt in potentia .i. quia una est actus respectu
alterius ut respectu materie forma est actus et materia et
in potentia .i. in ordine ad totum sunt in potentia omnes par
tes quia ex illis totum constituitur unde non habent esse
proprium .i. non subsistunt sicut aris. dicit non uos con
turbent substantie partes et quod quia non sunt .i. non sub
sistit sicut totum sed in eo sunt et dato quod isti moder
ni dicant male quidem quod dignius est hoc non dicunt
quod est suppositum utrum uos concederet quod in homine sunt
tria supposita non ergo habent esse proprium .i. subsistunt
.i. alio modo partes sunt in potentia ad hoc quod partes po
ssint esse per se et hoc modo exponit S. tho. 7. metaphisici. lectio. 14
3o modo.

UGR Biblioteca Universitaria

3º modo dicuntur partes in potentia partes que non sunt distincte secundum rationem
et que sunt distincte secundum rationem sunt actu. v.g. in homine sunt partes homo
gene. s. partes carnis et etherogenee non sunt distincte nisi actu nostram imagi
nationem unde dicimus quod in carne sunt due tertie et tres quarte et ideo par
tes que non sunt distincte nisi sunt in potentia et hoc modo declarat s. tho.
pº phisi. lectio. 7. et 3. dicit loquendo de maximo et minimo que partes que
sunt in actu et in homine ut est caro ossa quod sunt determinate quantitatis
4º modo partes dicuntur in potentia respectu motus v.g. pars magnitu
dinis per quam fit motus et non in ea terminatur est pars in potentia respectu
motus illius et illo modo astruit aris. 3. phisi. ad argumentum zenonis qui vo
lebat probare quod nihil movetur ponit n. quod si duo homines quorum unus velocius
moveatur quam alter et unus sit in uno extremo aulae et alius medie sequitur quod ille
primus non possit consequi ioa. v.g. quod autem est contra experientiam non du
bitetur. ergo probatur antecedens petrus non potest consequi ioannem immedia
te non est de hoc est dubium tunc ergo quero quando petrus est in mente ubi
erit ioan. iam in merete alterius medietatis tunc quando petrus venit ad ill
am medietatem ioannis non quiescit. g. est in alia ligna et sic probabo de om
nibus terminis ad quos venit ioannes quod nihil non est petrus aut si est petrus
quod ioannes est in ulteriori et per consequens non potest consequi velocissime
ime motum quod repugnat ergo non est aliquid moveri. aris. dicit quod est argu
mentum tragicum non debet abduci in phia. et non valet quia partes ille
sunt in potentia quid sic est dicere ubi non sunt infiniti motus
et in termino cuius libet quiescerent illa duo mobilia non est dubium argumentum
probaret quod numquam petrus consequi ioan. sed quia est unus motus unus continuus
et habet infinitas partes in potentia. i. que non terminat natae motus ideo non valent
argumenta illa et ideo dico quod infinite magnitudinis consequetur ioanem ita est infi
sigenda ratio aris. /

Ymo adhuc coseqeretur ut si quiescerent in prima medietate 2º p. 4º 3º deinde potavit qui infinite alias horas. //

5º modo partes sunt in potentia et sunt in actu loquendo de partibus te
poris disputatur 4º phisi. et in 2. dis. 2ª. et. 6ª an tempus sit extra animam
an habeat esse et s. tho. dicit quod habet complementum ab anima quod illud
non re dicto quod omnes determinent esse tempus respondeo tempus est mensura
motus ut patet ex diffinitione eius et quod actu mensuret et aplicetur ad mensuradum
fit per operationem intellectus ita dico quod tota essentia temporis est secluta. anima.
sed non est aliqua ratio quare dicatur tres hore aut quatuor magis quam
quinque nisi quia illud facit anima nostra tempus n. de se continuum et non
discretum est dico similiter quod partes sunt in potentia in continuo non secluso
opere intellectus non sit non est dubium sunt sed non sunt ibi distincte sine
opere intellectus nos n. capimus quatuor quartas et quinque quintas sive
secundum hanc latitudinem sive secundum illam quomodo intellectus noster voluerit nec
est negandum quin in continuo sicut sunt actu due partes ita infinite par
tes in potentia sunt actu in continuo eodem modo dico de punctis aliqui tpho. pu
tant quod solum sint duo puncta extrema et quod in medio non est punctum sed illud
est male dictum non est dubium partes continuatur ad medium non per pun
ctum quod esse potest per divisionem sed per illud quod ibi est dato quod non fit in
actu sicut punctum extremum quod non actu terminat dico similiter quod
omnibus modis quibus diximus partes esse in potentia dicere possumus de punctis
sunt actu. l. potentia et ita illa responsio de linea gravia ~~nullo pariete~~ quod sunt in illo pari
infinite partes. s. pedalites in potentia nihil valet quia omnino dic
ete sunt 20. pedalites in potentia et faciunt [illegible] unum ita longum sicut est ac si
ficaretur corpus.

sidaretur corpus qui haberet infinitas proprietates in potentia esset infinitum unde
alio modo oportet dicere ad argumentum de quo in materia de finita giratione

Circa solutionem ad 2m non expresse s. tho. concedit substantiam angeli esse
in loco unde dicit quod movetur localiter substantia eius applicatur diversis locis
quod non contra eos qui putant secundum s. tho. substantiam angeli non esse in loco

Articulus 39. an motus angeli sit in instanti.

Duplex est motus angeli continuus i. in quo transit omnes partes medii
unde si transit istam aulam prius pertransit medietatem et ante medietatem quartam et
sic continue alius est motus localis discretus est quando angelus relinquit terminum
a quo similiter et similiter acquirit terminum ad quem itaque contraria termini
a quo et contraria novitate termini ad quem causatur ille motus non enim sufficit quod
novo modo nunsit nisi fuerit in alio termino. queritur ergo an angelus possit
moveri in instanti pro quo supponamus quod angelus non eget corpore neque ad
intentionem neque ad aliquid aliud neque ad cognoscendum durationes opera
tionum suarum quod male concedit sco. et ego. quod per motum primi orbis cognos
cunt quamdiu duravit operatio eius sed omnino id requiritur ad hoc quod nos
cognoscamus operationum nostrarum durationem et ille est motus celestis
et aliquid uniformiter totum de angelis. ergo dico quod sic nos habemus aliquod
corporale aliquos respicientes mensuras operationes nostras ita omnino an
geli non indigent illa re corporali sine eo enim quod esset motus noster aut corpus
posset angelus durationem sue operationis mensurare sed habent aliquid
aliud per quod mensurant motus suos et illud est euum ut s. q. 10. habuimus.

Dicendum ergo quod ad cognoscendum motus continui durationem ipsius
angeli habent ipsi aliquod tempus continuum et aliud discretum quod est men
sura operationum discretarum et illud habent angeli in se per quod certo
sciunt durationem operationis sue quidquid illud est ubicumque sit si
cut in primo angelo sive in alio non curo supradictum est q. 10. satis est quod illud
habemus quod constat quod habent suas mensuras i. aliquid per quod mensurat
tam actiones continuas quam discretas sicut ergo crearet in instante post hoc
unum angelum multum laboramus ad sciendum in quo instanti aut tem
pore productus est nec possumus scire mensuram adequatam non instans
quia sunt duo instantia in instanta. nec in tempore propter quod dura illa productio est in
dictis. 2o quia non potest dari tempus adequatum sed angelus alius posset
cognoscere mensuram adequatam ~~non instans~~ et durationem in qua pro
ducitur ille angelus et ita si nunc fit hic et in instante post tunc. ipse intelli
get mensuram adequatam illius motus itaque tempus discretum angeli
mensurat illam operationem dico ergo quod tempus discretum angelo 3 est
est mensura operationum que similiter tote fiunt que sunt si
militer tantum operationibus quibus suppono opinio s. tho. quod angelus omni
no potest moveri continuo motu et non est dubium quod ille motus po
test mensurari sua mensura et ille mensure correspondent tota et
ad adequata alicui mensura natura puta una hora vel [illegible]. sed quan
do movetur discreto motu puta quod in isto instanti est hic et post in instante
est tunc

forte intellectione

est tunc illius Motus Non potest dari mensura nostra adequata que respondeat illi mensure adequate angelorum que mensurat illum motum secundum .s. tho. ille motus est essentia qua est Rome mensuratur et qua mensura et illa mensura est unum instans non temporis in tempore discreti eorum et cum alia mensura .s. qua mensurabatur essentia termini a quo constituit discretum tempus et totum similiter mensurat ex essentiam. v.g. termini a quo et alia ad quem et operationes que sunt tote similiter et una in immediatate post aliam

¶ ETIAM .g. dicemus ad quem impossibile est quod angelus motu continuo moveatur in instanti quia omnis motus habet terminum ad quem et terminum a quo modo non est idem instans in quo est in termino a quo cum illo in quo est in termino ad quem ut diximus .g.

¶ Sed an angelus possit esse per ~~potentiam~~ totam horam precedentem illud instans in uno loco v.g. Rome et in isto instanti Salmantice. Respondet s. tho. quod non contra tenet omnes sco. et grego. sco. 2°. dis. 2 q. u. distinguit .l. loquimur de loco equali angeli. v.g. non posset esse angelus in maiori loco quam sit medietas istius angeli et tunc dico quod per totam precedentem horam potest esse angelus in medietate una et in instanti tertio potest esse in alia. Sed si loquimur de loco equali Respondet quod non potest esse angelus per totam horam in medietate aut et in instanti Rome .p. quia opus quod non transeat per media et tunc in instanti tertio esset in pluribus locis quod repugnat nature eius breviter sed de hoc diximus secundum dictum sco. non posse illud fieri ex quibus arguit .s. tho. quod angelus in duobus instantibus movetur arguit si sit duo instantia .a. et .b. sequitur quod angelus non possit moveri probo non movetur ut dictum est neque in .b. probo illa duo instantia sunt necessario me..o. mediat tempus /quero ergo ubi est in illo tempore inter media dico est in celo .g. et in .b. probo quia per te quiescit in aliquo tempore et necessario est in instanti tertio inter imo a quo et eodem modo probo quod non possit assignari instans in quo sit in termino ad quem.

¶ Grabiel in 2°. dis. 2a q. 3. respondet sic sed maiores in 2. dis. 1. q. 8. et seq. grego. dis. 6. q dicunt quod per totam horam precedentem potest esse angelus et in instanti tertio in celo et in terra. et non inconveniunt dicunt quod in omnibus inter mediis locis et in terra. et non inconvenit dicunt quod transeunter sit in toto orbe ut diximus //

¶ Sed quamquam hec possit defendi quo modo angelus movetur in instanti non inconvenit quod sit in pluribus locis inter mediis sed illud non possunt dicere quando movetur subito tunc quo modo est inter medios locos quando subito movetur a celo ad terram non per instans quia cum non sit in ei. p. instanti in quo fuit in celo tamen per totum tempus esset in omnibus locis inter mediis quo modo esset tunc in pluribus locis certe non potest aut male. Sed Respondet ergo. et grabiel. arguit sumamus discretum motum angeli quo modo movetur a celo ad terram in duobus instantibus .a. et .b. arguit sic aut illa duo instantia correspondet duobus instantibus nostris et per consequens mediat tempus inter illa ubi est in illo tempore inter medio similiter

medio sim celo ergo est in b. instanti ut arguit. sco. sinus quod ergo illa duo instantia non sunt in meta. 2° non potest esse in celo et in mete post in terra si illis correspondit tempus nostrum quid si hora est necessario ergo spectaret per horam ad hoc quod poneret se in terra quod non est verum respondet capreo quod isti errant volendo mensurare tempus nostrum cum tempore angelorum et proportionare unum tempus alteri non possit illud esse. sicut qui vellet proportionare quantitatem continuam quantitati discrete non sunt proportionabilia

¶ Sed hoc est fugere argumentum et difficultatem certum est quod nos mensuramus eternitatem tempori nostro .i. consideramus quo modo aut per quantum tempus nostrum duraverit aut cum tempore nostro constiterit eternitas dei ita ergo opportet dicere dato quod angelus non mensuretur tempore aut instantibus nostris assignare tempus aut instans necessarium cui similiter tempus aut instans consistat alteri et ideo oportet aliter dicere ad istud argumentum. vide gregorium dist. 6. q. 3ª sco. dist. 2. q. 11. ubi tractat de isto tempore angelorum discreto. igitur datis duobus instantibus angelis a. et b. quorum primum s. a. correspondeat instans nostrum quero. b. quid correspondeat si aliud instans ergo sunt media et per consequens non sunt operationes immediate si tempus nostrum ergo ante b. fuit in terra.

¶ Iam supra diximus et declarimus solutionem capreoli quod s. tempus angelorum et nostrum et instantia non sunt mensure eiusdem rationis et ideo non sunt proportionalia igitur nihil equale correspondet 2° instanti. b. quid dicetur. Respondet s. tho. ad argumentum ad 3. arguit sic quando virtus motiva est maior tanto potest velocius moveri sed virtus angeli excedit in proportionata virtutem omnium corporum ergo potest moveri in instanti probo consequentiam quod angelo nihil resistit et quocumque dato corpore quod in tempore aliquo movetur adhuc in minori potest aliud corpus moveri ita quod non datur tempus quin sub minori corpus aliquod moveri possit ut et dicit aris. cum ergo angelus excedat virtutem omnium corporum actiuam potest moveri in instanti est argumentum gregorii. et sco. quod faciunt contra conclusionem auctor dicit s. tho. ad argumentum quod omnino non sunt proportionalia sic si sumamus centum instantia nostra aut nunc quedam quid correspondet illis non tempus s. hora querit in dimidia sunt plura quam centum nec correspondet instans non est dubium eodem modo non correspondet aliqua mensura nostra mensure discrete angelorum sicut mensure continue correspondebat tempus nostrum continuum.

¶ Sed non quod velocitas motus angeli atendit penes voluntatem quia se velociter aut tarde movere iam ergo habemus ex s. tho. sic quod ille mensure discrete non correspondet aliqua adequata mensura nostra. et quia videtur difficile ideo opus est ut demus aliud simile v.g. creet deus duos angelos unum in isto instanti et alium in mente. post hoc

¶ ~~post hoc~~ / quod certe negare quod s. sit possibile non est considerate loqui immo certe potest omnes quos ipse voluerit ca

preo contra grego.

UGR Biblioteca Universitaria

Capreo contra gregorium dicentem quod solum tres potest deus unum in mo-
post alium creare quia sicut quartus. contra quando fuit creatus non quan-
do 3us nec quando 2us neque quando primus in eo instanti in instanti ergo
non fuit productus immediate post alios vos creditis hoc ego non credo
illud mirum est quod deus non cognoscat mensuram adequatam illius
productionis quia qua immediate post hoc producit certe cognoscet mi-
alio ergo ita adequaliter in mente producat alium et sic alios multos
igitur ex omnibus manet quod in illo 2o instanti angeli s. b. correspondet
aliquid adequatum temporis nostri sed tamen illa exempla de li-
nea et tempore quod non sint proportionales mensure non videtur
ad propositum quia operationes angelorum et ~~unum~~ eiusdem esse eius-
dem rationis ergo mensure eiusdem rationis et per consequens oportet quod
re quod mensura correspondet adequata. etc. dico dubiter quod motus
angeli quo totum terminum a quo simpliciter relinquit relinquit
est alterius rationis a motu nostro et hec sufficit ad hoc quod tempora mensu-
rationa illorum temporum sint specie differentia sed tamen adhuc urget argu-
mentum quia semper est verum dicere tempore nostro aut quocumque insta-
ti dato quod in illo deus creat aut non creat simpliciter quod angelus est in
termino ad quem aut non est quero ergo quando angelus movetur subito
motu discreto summo omne instans quod est post illud quero in illo ubi
est non est dubium ante illud est in termino ad quem iterum quia
tam dato instanti ante fuit in termino ad quem et quocumque dato
ante illud fuit in termino ad quem ergo non potest dari mensura ade-
quata nostra in qua verum sit quod est in termino ad quem et ita di-
co quod 2o instanti s. b. non correspondet aliqua mensura adequata nostra
sed inadequata et ita decepti sunt et scotiste putantes s. tho. dicere quod se-
cunda mensura s. instans b. angeli sit indivisibilis circa quae nota
quod sunt duo tempora angelorum continuum et isti correspondet aliud
adequatum tempus nostrum 2m tempus est discretum et probatur quod
sit ponendum quia omnino angelus potest moveri subito ita
quod per unam operationem sit in termino a quo et per aliam in ~~[illegible]~~
termino ad quem ergo in illo motu est prius et posterius ergo tempus sed
non tempus nostrum quia 2e operationi non datur mensura adequa-
ta nostra ut diximus ergo itaque oportet attendere quod ex isto toto tempo-
re quo mansit in termino ad quem aut habuit aliam operationem
et sic hora precedens in qua in qua dilexit andream nunc in instanti
isto diligit paulum sunt duo instantia eius et primum duravit
per horam precedentem et 2m correspondet instanti isto itaque oppo-
rtet illas operationes esse immediatas aliter non esset successio et per conse-
quens impossibile est quod duobus instantibus angeli correspondeant duo
Instantia possibilia. ~~nostra~~ unde concedit cetera. et capreo quod si in isto instanti
initiativo sit angelus in termino ad quem et per totum nullibi et in
instanti terminativo ad quem et per totam horam nullibi et in instanti
terminativo in alio loco non esset motus angeli quia omnino ille ope-
rationes non sunt immediate quia inter illa potuit esse alia de hoc ce-
te omnia sunt metaphysica et quam non videtur neque qui noret di-
ceret se vidisse s. tho. non dixit se vidisse sed loquitur ut proba-
biliter

probabiliter igitur duo dico nec certa pro incertis aut contra accipiatis
unde est bonus et optimus sine ~~medio~~ dubio modus disciplinae secernere
certa ab incertis in rebus. quod istis quidem probabile est quod habeant aliqua
nām mensuram angeli praeter materiam actuales operationes
omnino est incertum an sit in primo angelo aut alio sed quis illud sit
praeterea videtur probabile quod quando angelus subito movetur omnino nulla natio cui non
correspondeat aliqua nostra mensura adequata correspondeat aliqua angeli
adequata. sed certe relinquitur pro dubio

¶ dubium ergo est an angelus in instanti possit moveri. et S. tho. dicit
quod non dubitatur quid intelligat quando dicit quod in instanti etc. aliquo
quaeritur dicere quia in isto sensu impugnat a se qui nititur probare quod
potest esse per totam horam praecedentem horae et intrata in instanti hic
et in hoc sensu defendit a capreo sed caieta. hic deridet dicit. quod S. tho.
loquitur de instanti angeli ut ipse se declarat in solutione ad primum
quod non loquitur in instanti nostro sed angelorum et ad hoc in solutione ad 2m.
dicit tempus quo angelus movetur ex duobus instantibus unde concedit illud
quod per totam horam possit esse et cum in instanti tractatu hic et ita ergo
credo omnino si quis voluerit defendere opinionem caprei patietur an-
gustias sed a contra caie. quia tunc movet in instanti [illegible]
immo in tempore discreto suo sicut si subito moveretur ita est dicen-
dum

¶ dubitatur dubio necessario ad hoc declarandum quando
movetur angelus non in instanti a. quia est in termino ad quem nec in
instanti b. quia erat in termino a quo. respondetur eadem est difficultas
quando subito movetur quod non negat ergo. qui format ar-
gumentum et ideo dico quod dubium est in S. tho. quando movetur
nam in 2o dis. 37. q. 4. arti. 1. ad 3. dicit quod movetur in toto
illo tempore discreto composito ex duobus instantibus angelorum sed quaero cum
pro instanti nostrum correspondet a. instanti angelorum et nostrum
sit b. an ibi movetur. si non non potest dici quod si non capio illud
i. b nostrum et quaero an in illo moveatur respondeat quod si illud ca-
dat supra tempus discretum angeli nullo movebit secus si non
cadat sed tamen sed tamen S. tho. hac q. art. 1. ad 3 dicit
omnino quod movetur tam in termino a quo quam in termino ad quem qui
a diversa successio locorum sibi invicem correspondentium est mo-
tus angeli et ita puto quod aliqui voluerunt dicere quod movetur per
mutata esse. et ita intelligo S. tho. in 1. di. quando dicit quod non
movetur est intelligendum quod in nullo termino proprie movetur sed
mutatur. sed certe potest dici quod correxit se et hic non loquatur
de motu improprie dicto ~~angelorum quod in utroque termino~~ et non solum
ut diximus. q. i. solum in utroque termino est mutatum esse ipsius
angeli in calce articuli expressissime S. tho. declarat quomodo
nec tempus continuum aut discretum angelorum non est sicut tempus
nostrum sed est aliud differens ratione aliquo unde patet quod in illa
conclusione qua ponit S. tho. angelus non potest moveri in instanti
est intelligenda de instanti angelorum et non de nostro et declarat
in solutione ad 3m. unde videte in 5a. opinio caie. // Q. 54.

UGR Biblioteca Universitaria

Q° 5. De cognitione angelorum

articulus 19. an intelligere angeli sit eius substantia

Ista Questio Non est dubia apud philosophantes sed dato quod intelligere hominis non sit eius substantia et hoc habemus pro constanti tamen quia angelus est alterius nature preterea aliqua non habet .s. discurrere et hoc habet homo preterea habet cognitiones homo non.

dubitari potest an intelligere sit eius substantia maxime cum intelligere dei sit substantia eius ut fide tenemus ita dubitari potest an angelus participat perfectionem bene que est intelligere per suam substantiam ita quod sit ipsum intelligere et est conclusio negativa probatur quia id quod non est purus actus non potest esse sua actio angelus non est actus purus quia solus deus. 2a ratio dato opposito sequitur quod intelligere angeli esset subsistens ergo bene credo hic est sua substantia sed non potest esse nisi unum intelligere subsistens quod est deus ergo.

Declaremus rationes istas quia videntur probare ignotum per ignotius omnes enim admittunt conclusionem et de rationibus certe multi negant s. tho. probat tamen ergo eos qui dicerent quod ex sua substantia si aliquis diceret quod est tam perfectus quod suum intelligere est sua substantia ~~si aliquis diceret quod est tam perfectus~~ oporteret probare et non dicere o est contra omnes quid tamen postea dico ergo quod rationes iste clare possunt intelligi uno modo physice et clare alio modo metaphysice. de .1. modo potest sic formari ratio angelus quando intelligit aliquando non et ideo dicere ergo suum intelligere et velle non est sua substantia antecedens probatur de aliquibus actibus faciliter ex sacra scriptura quia angeli superiores illuminant inferiores item omnes illuminat a deo.

preterea demones tempore passionis ignorabant quis esset patiebatur item esay. 63. quis est iste qui venit de celo. postea scierunt et intellexerunt ergo antecedens est verum et consequentia probatur quia negata posset defendi quod non est accidens in toto mundo quomodo probabis quod lumen est distinctum ab aere per hoc quod aliquando est lucidum aliquando non ergo si negatur ergo impossibile est probare quod aliquod accidens distinguatur et substantia et hoc dicit s. tho. in 2a ratio. dicit ergo qui non est purus actus semper habet aliquam potentiam admixtam .v.g. possemus dicere quod celum respectu motus non potest esse petrus ipse/unde videtur clara illa propositio quod ille actus ad quem substantia est in potentia et aliquando est in actu per eum non sit ipsa substantia quia dato quod sit sua actualitas numquam esset in potentia ad illum actum sed semper est in actu per eum sicut omnino si deus in aliquo casu intelligeret aliquando non ita quod successive ille due essent vere omnino intelligere dei non esse eius substantia et clarum sensum istius maioris

motus forte

2° potest exponi metaphysice et forte sic intelligit s. tho. arguitur contra eum dicit enim s. tho. impossibile est quod potentia sit suus actus in quo videtur patere principium nostrum enim querimus an potentia angeli intellectiva sit sua substantia et suus actus et assumit pro maiori illud impossibile est quod aliqua creatura sit sua operatio et quod potentia sit suus actus ergo dices quia illa maior intelligitur de creatis ergo quia est petere principium et cum de illo enim disputamus non dedecet an scilicet in creaturis idem sit potentia et actus substantia

UGR Biblioteca Universitaria

actus substantia et eius actus de hoc caie hic facit longam disputationem et quan-
tum ego conicio stat eius opinio in aliquibus dictis quod esse actus et potentia de se non
dicunt quod sint distincta realiter quod quia video sunt ideo et si de essentia eorum
esset quod distinguerentur deus non posset facere quod essent ideo sic de essentia homi-
nis est rationalis non potest esse homo quin sit rationalis. 2m dictum
de se etiam non dicunt quod sint idem patet quia alias ubicumque esset ideo
quod est contra experientiam quia videmus omnino quod intellectus meus et an-
tius non sunt sua operatio 3m dictum est quod potentia et actus quamvis de
se non habeant quod sint idem aut distincta tamen omnino ex natura sua
distinguuntur realiter si non sit aliquid quod impediat nisi non est
tota dificultas v.g. quid est illud quod potest impedire quod sint dis-
tincta aut sint idem patet illud quod dicit S. tho. sequitur nisi si aliquis
est purus actus g. suum intelligere est substantia alias non esset actus
purus pretera ex eo quod aliquid est non purus actus sequitur quod in eo non
omnia sint idem g. sunt plura et illa faciunt unum. g. illa sunt com-
ponentia et per consequens est in potentia et non esset actus purus. igi-
illud est quod idem constat esse actum purum. quod S. in eo omnia sunt
hic si quis diceret quod minime idem est frigus et albedo argumentando quod
illud hic ac ratione in homine distinguuntur realiter quia aliquando
est unum sine alio g. et minime distinguuntur ad hoc posset respondere
dato quod in homine non sint idem tamen minime sunt idem sed contra
hoc posset argui quia albedo et frigus de se distinguuntur realiter
nisi sit aliquid aliquod impediat patet quia in homine dis-
tinguuntur realiter g. si non sit impediens .i. aliquod quod non po-
test recipere pluralitatem semper frigus et albedo sunt due res g. cum
minime non sit impediens quia minime non repugnat pluralitas g. sunt
distincta hoc g. modo procedit S. tho. ratio intelligere et substantia
quomodo se habet omnino hic quod ex natura sunt duo nisi sit im-
pediens et ideo in deo non distinguuntur quia ei repugnat plu-
ralitas g. ubicumque non est impedimentum quia ei non repug-
nat pluralitas g. sic probaremus quod velle et intelligere sunt duo
in angelo probo ex natura sua distinguuntur realiter patet in
homine et sapientia g. ubi non est impedimentum sequitur quod sunt
duo sed in angelo non est impedimentum patet quia ei non repug-
nat pluralitas g. certe contra illam non videtur posse negari in-
si dicatur quod angelo repugnat pluralitas sic hec et non potest
bene negari .s. lumen in aere distinguuntur ab eo g. lumen solis
distinguitur ab eo non potest negari umquam nisi dicas quod soli
repugnat pluralitas eodem g. modo arguimus in ar. operatio
et substantia de se sunt distincta nisi sit impediens quod in homine
g. in angelo distinguuntur eius 2o. substantia et operatio cum non re-
pugnet quod in eo sit. accidens .s. fides et beatitudo. g. quia velle et in-
telligere sunt duo accidentia nisi sit impediens et in angelo non
sit impediens quia non est actus purus g. ideo quod S. tho. bene
assumit illam impossibile est quod id quod non est actus purus sit sua
operatio

UGR Biblioteca Universitaria

operatio Quia operatio et id cuius est esse ex natura sua distinguuntur nisi sit
impediens dumtaxat est purus actus ergo id quod non est actus purus non est sua
operatio.

¶ 2am Rationem possumus reducere ad sensum planum ex legenatur
tali nihil multiplicatur nisi per receptionem in subiecto sed intelligere angeli est
sua substantia non essent plures intentiones eodem admimus in angelo
multiplicaret per quia non potest nisi per receptionem in subiecto et dixi
mus et illa non potest esse quia intelligere angeli est eius substantia pro
potest nisi recipi ergo sed hunc sensum non videtur pretendere s. tho. ideo
secundo sensu non quod dupliciter aliquid dicitur sustinere sicut dupliciter
aliquid est in alio uno quia est in eo inherens et per oppositum dicitur sub
sistere primo modo quod est per se non inheret alio modo aliquid est in alio per
participationem sicut animalitas est in homine et per oppositum subsistit
2o modo illud quod non participat aliquid aut participat ab aliquo simi
liter natura angelica non subsistit hoc modo quia participat ab omnibus
esse primo modo omnis substantia subsistit 2o modo solus deus subsistit in
rerum natura contra participat ab eo vi. et si esset unicum suppositum par
ticiparet ab illo Responsio: similiter est totum immo in participatione oppositus est quod sit
compositio aut plurium partium aut saltem quod sit compositio formalis sic homo
componitur ex naturali et rationali tota eius essentia componitur ex istis duobus un
de homo participat animalitatem et ideo dicitur quod deus non est in predicamento
quia non est ibi aliquid quod contrahat ipsum ad speciem sed omnia pre
dicata dicunt totam essentiam eius si habeat conceptus eius distinctus hoc
ergo modo non potest esse nisi unum subsistens ut videtis quia si esset aliquid
quod non potest participari ergo non potest multiplicari. quia non alio modo
quam per receptionem sed illud est impossibile quia non potest participari si
nisi modo dicimus quia si daretur aliqua natura que esset tota et solum
esset animal omnino non posset esse in una quia non posset esse alia nisi
per receptionem aut participationem sed tunc non esset una totalis sed
esset pars illius a quo participat. ergo similiter natura angelica si esset una
totalis esset una natura solum sed quia Non est una totalis sed pars
michaelis a quo participat ideo non potest subsistit sed in alio igitur
ratio s. tho. est hec si intelligere angeli esset eius substantia esset per se sub
sistens et declaratur sic si intelligere angeli est substantia angeli ergo in
telligere angeli est purus actus probo 3am est eius substantia ergo subsistens
si intelligere angeli est subsistens ergo non potest multiplicari non per par
ticipationem quia tam esset pars et reciperet in alio et per con
sequens non esset subsistens nisi sed in alio non esset totalis natura subsis
tens sed ergo non posset esse tamquam pars alterius nec posset recipi esset purus
actus et per consequens non distingueretur a deo probat quod esset purus actus
ad oppositum ergo haberet admixtam potentiam ergo potuit participari re
cipi in alio et si non credisti quod intelligere erat per se subsistens i. totaliter
subsistens et natura ergo ramificamus rationem s. tho. si homo esset a par
te rei sic ego intelligo esset dumtaxat unus homo quomodo fuit pla
tonis per opinionem et ideo plato posuit unam ideam quia putabat
quod erat abstrate nature sic intelligebat pro qua esset unus homo quia
si per participatur

participationem essent duo iam. Non dedisti quod ille homo esset totale ens et per se subsistens neque est alia dificultas hic.

ar⁹ 29 an in intelligentia angeli sit suum esse.

C eodem probari potest quod actio agentis non sit suum esse quod de actione transeunte et in passo et esse in agente. ergo similiter probatur quod actio in manens sit aliud quam esse quia esse hominis est finitum sed actio intellectus est infinita quia eius obiectum est ens. ergo similiter ad plus se extendit actio sensus quam esse. ergo distinguuntur omnes actiones substantie create ab eius esse

C dicam unum circa tempus discretum angelorum omnia sunt propter finem unde naturam rerum naturalium oportet considerare ex fine. patet 2o phisi. nunc ergo presuponamus quod corporales creature non possunt habere mutationes instantaneas non solum de motu locali homo non potest esse in isto instanti hic et in instanti post hoc in alio loco totali distincto ab isto itaque non multiplicat partes isto eodem modo dico in vita hominis dato quod ego nunc habeam unam experientiam patet quod ego in instanti post hoc non possum habere aliam totalem secundum est quod mediet tempus sive parvum aut magnum et ideo per tempus nostrum sufficienter nunc tempus et principium et finem et medium. rerum operum sed de angelis supponimus divinamus quod angelus potest nunc habere diversum cognitionem dei et in instanti post hoc ... dei sunt de productione deus potest in hoc instanti producere michaelem et in instanti post hoc aliud itaque fuerunt in instante ille productiones et infinite inter eas mediabit unde deus cogit mensuram adequatam istius creationis igitur de motu angeli dico quod potest esse in hoc loco. sed nec nos sciremus dicere quando pervenit ad istum locum nec angelus per vivum tempus scire et cognoscere quando pervenit non in instanti ut patet nec tempus adequatum quia est inpossibile ergo potest dari aliquid per quod angelus cognoscit quando pervenit ad illud dicimus tempus discretum etc.

ar⁹ 30. an potentia angeli sit sua essentia

C est questio multum celebrata apud doctores an potentie anime ab ea distinguantur et alia. Questio est an propria passio distinguatur a subiecto ante duplex est propria passio quedam que est potentia operativa aut passiva et hec distinguitur a subiecto non quia propria passio sed quia potentia operativa, ut est risibilitas si autem sit aliqua propria passio que non est potentia operativa aut passiva non oportet quod distinguatur a subiecto unde esset longum latum etc. passio propria est quantitatis et non distinguitur ab ea unde nec s. tho. neque aliquis dicit quod propria passio distinguitur a subiecto adminus ut est propria passio tractat materiam in 2o dis. 16. ab sco. et gabri. potius de potentiis anime quam de potentiis angelorum sed ideo est iudicium.

C sunt due opiniones prima afirmativa s. tho. hic de angelo 3o potentia 16 et q. 77 de potentiis anime defendit partem afirmativam ita quod potentie anime et angeli sunt qualitates inherentes anime sic ut soli inest lux aut igni calor et ista sunt in 2o specie qualitatis quia sunt naturalis potentia vel in potentia quam tenet egidius et argentina dicor ... s. aug. durum. in 4 i. dis. 3. loquendo de imagine ubi tractat ab ali

UGR Biblioteca Universitaria

ubi tractat ab aliquibus tenet potentias animi distinctas esse ab ipsa
anime essentia dato quod Scotus genetis teneat non distingui certe
tasset duran. Videtur restitisse in faciem S. tho. unde dicit quod illa opinio s. tho.
est verior nunc autem solum thomiste consequuntur et sic duran. tamen sic non pu
rationem s. tho. sed ipse stat alias
non pp

¶ Contrarium tenet scotus 2. dis. 16. et in 4°. dis. 12 quam sequitur omnis
caterva nominalium. grabiel 2°. dis. 16. marsi. qui videt loqui audacter
contra eius consuetudinem. q. 7. art. 7. grego. in 2°. marsi. dicit gaudaciter
et affirmas eas non distingui et ideo in i. dis. 1a. breviter omnes tenet
quod s. tho. et duran.

¶ probat S. tho. generaliter quod nulla potentia operativa creature est eius
substantia probabatur supponendo quod duplex est actio transiens et manens. arguit
sic omnis potentia operativa ad extra distinguitur a substantia ergo potentia ope
rativa ad intra. antecedens patet quia detur in missi a. ignis sol aqua et
quod agunt et per aliquam potentiam distinctam ab eis ergo alias ego dicerem
rem quod sol non haberet lucem nec actus sed omnia operatur per substantiam
suam. minime certe negata illa maiore non potestis me convincere quod in sole
est lux aut in igne calor possum dicere quod potentia calefativa ignis est ipsa
substantia. ergo illud antecedens. Vel consequentia illa probat quia ratione ma
gis substantia ipsa minime per se potest operari ad intra quam ad extra. arguitur
sic non est differentia inter operationem transeuntem et manentem nisi
quod in i. a. subiectum est extra et in 2a est intra. quid hoc facit quod substantia agat per sub
stantiam suam in uno et non in alio preterea finite si vero esset actio ad extra tunc
cedis quod non posset omnia ista opera producere sed ipsa et quia est ad in
tra potest. quare hoc preterea deficit quod substantia nisi potest agere sine
accidente ut aqua frigifaceret se sua substantia et non posset in ignis potum
ca penetratus. quare. //

In margin: lux est obiectum sensus quod sed videtur a suis demonstrationis cum lumine quare actus non suba.

¶ Preterea intellectus et voluntas sunt naturalis potentia. Ideo in potentia que
sunt qualitates. Ret obiectum. et grabiel quod producere argumentum ex ignorantia
tia logice itaque ignorantia est putare quod qualitates distinguunt et Scientia log
quod non distinguuntur certe putare quod predicata sunt chimere non est bona lo
ca consequentia certe habet apparentiam. Preterea potentie sensitive sunt
qualitates. ergo potentie intellective consequentiam non negant quia est apparentia
rens ideo negat antecedens auditis nisi sunt substantia et non
sitates et ita sunt ipsa natura anime. sed probo quod non sensantes ipse non sunt
in anima. ergo nec potentie sensitive ad hoc argumentum disputans debet
grabiel in 2°. dis. 16. q. unica dicit potest affirmari quod sensatives in me sunt in toto
composito suppono minus unum quod grabiel marsili. et aliqui tenentes contra com
munem artistes concedunt et est quod in homine est una anima et una forma
cit. ergo grabiel quod sensoria quia est vitalis immutatio non est in materia
a materia non potest vitalites immutari hoc est primum 2°. dicit
non potest in toto composito sic dicunt quod calor est animatoria quia non possunt
intelligere quomodo sunt in toto et non in materia. parte cum non
in materia sunt. grabiel quod sunt in anima et illud respondet sed contra
anima separata

UGR Biblioteca Universitaria

Anima separata potest audire sentire cum ipsa sint sensationes. Respondet
negando consequentiam propter duo primum est quod non habet organa 2° quia
audire cognotat quod fiat per organum, sed certe hoc ipse fingit. Contra ergo per
potentiam dei anima separata poterit audire videre respondet concede-
do illantum sed contra ergo similiter et sic erunt in anima plures notitie
sinonime eiusdem rei patet si ego semel videam tangam et olfatiam aliquod obiectum
iam sunt tres notitie illius obiecti in anima sinonime et preterea una notitia intellectiua sino-
nima cum illis tribus cum ergo ita sit et una potentia sit idem cum alia si potentia
intellectiua et visiua quare notitia visiua non erit intellectiua. Quia una cau-
satur per organum et alia non contra secundum philosophos qui putabant in-
tellectum habere organa et alterentur etc. preterea sequitur similiter et secu-
diter essent in anima duo iudicia contradictoria probo dicitis duobus baculis est fra-
ctus baculus non est fractus unum est iudicium sensus aliud intellectus et sic in
eadem potentia quia in eadem anima ergo causatur per diversas rationes et
causas et ideo non inconvenit quod sint in anima illa duo iudicia contra non est inco-
veniens quod ego intenta haberem duo iudicia contra si potentie distinguntur potentie non
distinguntur ergo sunt contraria concedo sed sunt causata a diversis causis preterea se-
quitur quod in anima sunt duo apetitus contrarii unus sensitiuus alius intellectiuus
scilicet quando apetitus sensitiuus apetit album et intellectiuus horret illum ociicit.
grabiel quod illud non inconvenit quia causatur per diversas causas contra ego dabo
modum ad dicendum quod ego in uxore possum habere odium et amorem patri per
causatum a iudicio sensitiuo 2m causatum a iudicio intellectiuo preterea
si natura sensitiua est in anima intellectiue puta ista notitia scilicet hec mulier est pul-
chra quare non potest eam amare per aliam potentiam sed voluntatem quia ei in-
pedit et sic pono duas volitiones contrarias in anima aut duos apetitus
eiusdem

¶ Certe ego nescio que opinio sit uestra sed magis probabilis est oppinio
s. Thom. scilicet non n. potest dari quare si anima rationalis ego vult unam rem sub
ratione boni quod non possit eam amare modo quia ego per aliam potentiam quia
non est in anima sensitiua per cognosco foeminam sub ratione delectationis
non suficit ad hoc quod voluntas illa ueniat sed opus est iudicio existente in pote-
tia anime idem quomodo esset ~~uolitio~~ inter uolitionem et intellectionem

destinctio

ego nescio quomodo preterea sequitur quod auditio est olfatio et quod intellectus
est voluntas et quod voluntas intelligit etc. Respondet sco quod ille sic sunt quia
est distinctio formalis ex natura rei que suficit ad falsificandum illas pro-
positiones ergo dicit quod illa propositio intellectus et voluntas et video per
auditum possunt capi in duplici sensu nam de rigore dicit quod sunt vere
capiuntur ergo dupliciter uno modo in sensu identico et clarum est quod est
illarum que est intellectus vult 2° modo possunt capi in sensu formali et
tunc sunt false et negantur ab omnibus philosophis preterea grou.
4° de trini. c. 4°. et 5. et 6. hoc dicit quod video intellectus voluntas memoria
em sunt sed non in his mihi dicunt grabiel et ego. quod intellectus capi-
tur dupliciter uno modo pro sola potentia et sic idem est quod anima
2° modo capitur pro aggregato ex notitia et potentia et sic distinguitur
a substantia anime

¶ Primum omnium ego dico quod uideam intellectum capi aut pro
potentia aut notitia nunquam tamen pro aggregato 2° arguitur ibi

Arguitur ibi non potest exponi quia Dicit ꝙ sicut capud imago. pro mente et uoce aut pro actu istarum potentiarum quomodo cumque distinguitur imago ab ipsa anima et distinguit imago ab anima preterea adducit authoritates anselmi qui dicit quod memoria uoluntas intellectus distinguit sed grego. dicit quod fuit illius opinionis Marsi. ideo dicit ergo quod ista opinio .s. sco. non est antiquorum sed modernorum gabriel Respondet ad authoritatem augustini.

Contra Opinionem .S. tho. arguitur Quia non est ponenda Pluralitas sine necessitate sed non est argumentum ad ponendum eas distinctas quod conuincat. Respondetur quod non data est necessitas ad illud dicatur. conuincenti dico profecto non est argumentum ad quod responderi non possit sunt tamen apparentissima argumenta 2° arguitur ab eis anima secundum suam essentiam est rationalis ergo intellectiua secundum suam naturam ergo intelligit per suam substantiam Respondetur quod probaret argumentum hominem posse sentire sine organo quia de essentia sua et secundum suam substantiam est sensitiua ergo potest sine organo sentire quod nullus concedit preterea probaret quod homo dormiens posset intelligere quia est intellectiua secundum suam substantiam quia eius substantie intrinsece conuenit ut sit et nulli alij substantie preter eorum quod non sentiunt 3. arguit sic quecumque sunt distincte realiter deus potest separare et separata conseruare exceptis relationibus omitrabus est quis dicit .sco. licentiam excipiendi relationes ego excipiam potentias naturales sicut excipit capreo et arie. et cicero, dicebat disputans de contra dictoriis an possint esse. 4. adducit opiniones eorum qui dicebant quod non possunt esse sed sic sit resti...

dicit cicero ego Non possum intelligere istam exceptionem. ergo .sco. intelligit suam exceptionem ad argumentum non placet solutio caii. concedo quod deus potest intellectum ab anima separare o. ergo non est intellectiua. alia. nego consequentiam dato ei deus intellectui ut si non concurreret umquam cum ea ad intelligendum non posset intelligere et tamen esset intellectiua ergo.

4° Quia quero de illo intellectu separato an intelligat Verum quod sic quia est potentia intellectiua respondeo quod non quia non habet principium .s. species et dato quod concedamus species esse in intellectu. non tamen in eo subiectiue sed in anima. et in intellectu immediate itaque per eum influerent in anima.

Sed probatur Quod sunt Principium aliquod .s. quod nulla substantia creata sit principium operandi sed ipsa sit forma patet de aqua reducente se ad frigiditatem dicunt aliqui reducit ab influentia alij quod generante alij autem quod aere circumstante omnia sunt fabule Ergo ego cognosco quod aqua reducatur ideo substantialiter probabiliter Sed quod semper in aqua quantum cumque sit calida est plus de frigiditate quam de calore et ita mediante illa reducit se contra a illa aqua non calefacit se neque frigescit ut primum experientia ergo magis est ibi de calore ego respondeo illud sequitur Quia calor et minimus est maioris actiuitatis sic non potest quis sufficere tibi contra admitto dato quod sit minima et tamen sustinent in eum in aqua esse uidetur summa frigiditas de nominat calida aqua et non frigida respondeo quod formaliter est frigida de nominatur calida quia calefacit ita potest dici quod semper est plus de frigiditate admitto non concedo quod est totaliter priuata sua frigiditate quia uidetur dispositio necessaria ad suam operationem aliqui dicunt quod est ibi frigiditas uirtualis quia est alia potentia intrinseca ad se ipsam sed omnia sunt fabule et nisi solutio sed 3 illa fortissima replica fit. Ergo g. aqua calida ut et frigida ut .6. et supono quod tota latitudo frigiditatis fit ut .10. illa frigiditas ut .6. quod est in aqua bene potest tollere colorem ut 4° et potest

sic anima quidam sic intellectione poterit intelligere et intellecta remoto, et uirtutes esset in essentia eius quia, que sunt non distinguuntur ab illa re. 5. Thomas ... sensatione esset ... sensitiua subiectiue ... nec intellectio in intellectu que in anima et ... grego. auctoritate ... ... mediante potentia sensitiua, et intellectio ... in eo iuncto ... ex anima et intellectu. / et uolitio ... ex anima et uoluntate ... uirtus ... ab intellectu esset in ... miraculum ... manere uirtus in anima ... sic intellectio ab intellectu esto nec uoluntas subiectiue in intellectu nec ...

Reducere se ad talem dispositionem quod sit frigida ut .6. et apparent sed di
ficultas est quomodo acquiret illa aqua frigiditatem ut .7. aut ut .8. usque
ad .10. et non reducet aqua aut quomodo patet quia si sic maxime ab ipsa
frigiditate ut .6. sed illa non potest quia solum est productiua frigiditatis ut .6.
sed iam inuenit productam totam in passo in illa aqua in qua ipsa est sub tota
ma substantialis cum illa cum ipsa frigiditate quae formaliter est in illa
et quando arguitur non potest producere nisi frigiditatem ut .6. distingo
in passo extrinseco et sic concedo .l. nisi ipsa et sic nego et dico quod quelibet res
naturalis habet in se uirtutem sufficientem ponendi et in sua optima naturali
dispositione et exoriti producendi in se qualitates sibi naturales que su
ficiunt ad suam optimam dispositionem nisi impediatur ab extrinseco

¶ Preterea non dicetur quod sit necessarium nec quod maneat magis de
frigiditate in aqua quam de calore immo quod non sit necessarium quod aliquid de
frigiditate formali probatur capio illam aquam que .8. g. habet calorem
ut .4. et frigiditatem ut .8. 6. perte applicet ei unum frigefactiuum ut .8. ergo
et quero .l. producit aliquem gradum caloris in illa aqua .l. non non
potest dici .2m immo probatur quod possit producere alios quatuor gradus calo
ris probatur sic illud calefactiuum habet uirtutem producendi .8. gradus
caloris in passu et illud passum non est ei assimilatum nec est in eo resist
entia que possit impedire productionem illorum ergo producit illos et per
consequens tamen solum manebunt duo gradus frigiditatis et calefactiuum quod pro
duxit illos quatuor gradus caloris non erat tante auctoritatis ut suppono
quia suppono quod non erat productiuus nisi ut .4or et erat maior resisten
tia in passo et tamen produxit illos 4uor et sic ergo ignis datus producit
tuus calorem ut .8. eodem argumento probabo quod nichil manebit de frigiditate
ponendo calefactiuum ut .10. .l. .12. ad hoc argumentum facile dicitur admisso
casu quando querit .l. producit aliquem gradum caloris .l. non dico quod
producit sed non corrumpitur aqua illa per euaporationem aque non ta
men impediatur ignem a sua calefactione utrum producet aliquem gra
dum caloris ergo sed est de publica impediat deus corruptionem

¶ 2o admitto et optime quod in aqua non est aliqua frigiditas et
dico quod per suam substantiam reducit se nec tamen est principium
quia illa non est operatio sed simplex emanatio quam nullus dicit esse
operationem .3o dico quod substantia est principium operationum in me
tu qualitatum sibi conuenientium naturaliter secus de aliis unde si in
telectiones essent qualitates naturaliter sibi conuenientes om
nino ab anima possent produci mediante se ipsa sed ergo esset proces
sus in infinitum quia potentie anime producuntur ab anima et similiter secundum uirtute
ergo producunt mediante aliqua potentia item quero de illa po
tentia unde productiua anima patet quia est potentia anime ergo pro
ducit mediante alia de quod anima dicitur esse causa potentiarum et quod fluit
ab ea non effectiue sed per emanationem unde dico quod ille potentie sunt
agenerante sicut qui dat formam dat consequentiam eam igitur
sic ergo dicitur causa uirtutum secundum S. Tho. et ab ea fluunt
et tamen

et tamen .g. Non est potentia ac[tiva] aut virtus operativa ita dicis sunt ab omnia qui deus producit in ea suas potentias supposita quod potentias ipsius alii dicunt quod ducunt ab anima et quod non est ibi productio propria productionis in aqua est simplex emanatio unde non inconvenit quod mediante se ipsa actus procedat

articulus 4us an in angelo sit intellectus agens,

Dicam tamen unum verbum articuli preteriti tota eius probatio consistit in hoc potentie sunt propter actus .g. quelibet potentia habet suum actum .s. esse intelligere est alius actus .o. requirit aliam potentiam quam essentiam quia essentia est propria potentia ipsius actus .s. esse. modo circa istum quartum nota .s. quod illa nomina agens .s. possibilis ortum habuerunt ex aris. 3º de anima c. 4º. ubi disputat quomodo intellectus noster intelligat. o. p3 quod intellectus sit praesens intellectui et non potest esse secundum suam essentiam sicut est res ad exemplum dato quod intellectus non sit ipsum obiectum realiter tamen aliquo modo est obiectum Quia opus est quod ipsum obiectum secundum speciem sit presens sin. duas quod sapientissime moveat intellectum .g. dicit aris. quod intellectus est immaterialis non .o. potest pati a corpore lege illud caput in quo non eodem modo se habet noster intellectus ad suum obiectum sicut sensus ad suum obiectum unde patet quod cum omni rationis sit aliquid quod agat aliud quod patiatur in sensibus non sufficit .p. ipsa et obiectum ad videndum .g. sed opus est lumine qui facit potentia colores actu colores dat eis virtutem immittendi ita opus est intelligibilibus quod sit quod faciat actu ea intelligentia cum .n. materialia non possit de se movere intellectum ut diximus opus est quod fiant virtute aliqua actu intelligibilia et sic potuit movere intellectum ~~ut diximus opus est quod fiat virtute aliqua actu~~ possibilem et ad hoc ponit intellectus agens quia ipsa materialia facit actu intelligibilia non .n. ad illud sufficit solus intellectus possibilis quia iste solum recipit nisi species ab aob.to et pa.us unde nisi alia virtus concurrens cum obiecto naturali ad producendum eas Non poterit intelligere post quod diximus quod obiectum naturale solum non potest et iste est intellectus agens qui est potentia in anima cuius officium est concurrere cum obiecto naturali .i. cum phantasmate ad movendum intellectum sic lumen est caelitus concurrens cum calore dans ei virtutem ad movendum potentiam sensitivam .s. visum de qua materia videbimus in .q. 79. infra ubi latius declarabit.

Nunc .o. ad .q. ar. Resp. negative et probatio est clara in nobis solum requiritur agens ad hoc quod ex phantasmate abstrahat species sed in angelo non sunt .p. sensitivus .o. non est aliqua difficultas hic intellectus possibilis est quia non habet et species et potest recipere angelus non habet potentiam quia habet species omnium rerum congenitas et per consequens non eget intellectu agente ad eas producendas .sco. di. 3. 2. q. ultima ponit intellectum agentem in eis dato quod habeant species congenitas et probat dato quod intellectus possibilis sit repletus speciebus in nobis minus sunt intellectus agens ut possibilis non abstrahunt species tamen habet utrumque intellectum eodem .g. modo dato quod deus dederit angelis species congenitas ab initio fa... non sequitur quod in eos non sit agens preterea quia perfectius est animam ...

est angelus. Quam anima aut habet virtutem abstrahendi species a rebus quod est perfectum ergo illa non caret angelus et ita accidit sequitur fides non dedisset ei species quod maneret sic tunc non posset habere aliquam intellectionem. preterea dato quod angelus habeat species virium non tamen singularium, item quod quod moveatur a rebus contingentibus et non posset moveri a re naturali sic anima nostra non potest ergo ad hoc quod moveatur oportet quod habeat nisi virtutem abstrahendi et que concurrat cum obiecto materiali.

¶ Et ad rationem S. tho. dicit quod verum est quod agens solum ponatur pro phantasmate. tamen modo propter obiectum materiale est de per accidens quod agens abstrahat a phantasmate posset in mente abstrahere ab ipso obiecto ut anima separata et ita dicit. Sco. dicere et dicere Gregorius secundum illam viam in 2° dist. 7 q. 1. qui ponit quod intellectus angeli movetur ab obiecto ipso naturali cum obiecta ipsa naturales non possent per se agere in intellectu angeli oportet quod ponatur in eo intellectus agens

¶ Sed nos tenebimus opinionem S. tho. quam sequitur marsi. per omnia in 2° q. 7 ar. 2° opinio ergo S. tho. quod nullo modo res naturalis materialis agere intellectum angeli: 2° esset infra quia angelus de se et ab initio habet species creatas omnium rerum quas potest intelligere et ideo ~~potest~~ frustra esset in angelo illa virtus sicut si non haberemus species congenitas frustra in nobis esset.

¶ Ad primum argumentum Sco. dato quod angelus habeat species congenitas scilicet erat in potentia ad illas ergo oportuit ponere virtutem qua posset eas a rebus abstrahere. Dico forte Sco. deceptus est putans quod ille species sunt sicut virtutes in fusse in eo, nos dicimus quod sunt ita naturales in angelo sicut calor in igne et hoc probamus quia necessarium est quod angelus ex natura sua intelligat non posset sine illis ergo oportet quod ex natura sua habeat illas sicut ignis calorem et ita dico quod ille species omnino sunt create cum angelo non tamen ante fuit defuerit et potentia ipsius angeli credo quod fuerit ~~producte~~ ex nihilo sicut primus calor in igne adeo creato et per hoc patet ad 2m quod si ille non haberet species congenitas non posset intelligere ergo non posset acquirere quod est imperfectio respondeo quod maior perfectio est quod ipse eas habeat congenitas quam quod si non haberet posset abstrahere eas sicut perfectius est quod sol non possit amittere lucem quam quod si posset ea carere posset eam acquirere et hoc dicit hervei quodl. 3 q. 14 que ponit habitos cognitos ad 3m respon. quod questio sequenti videbimus quomodo angelus possit singularia cognoscere circa hoc tamen adverte quod Sco. negavit intellectum agentem ponit propter phantasmata anime solum ubi S. meminit quod ponit propter res materiales unde si res materialis possit agere in intellectum potentiam cum agentem possit quidem movere possibilis sunt ut phantasmata sed tamen in nobis non oportet dicere quod agens est propter phantasmata. quia agens ~~[illegible]~~ utitur sub obiecto tamquam instrumento sed impossibile est quod agens veniat et coniungatur rebus naturalibus sine phantasmate quia quo modo nullo pacto ergo igitur per hoc quod in toto homine est phantasma tamen per illud coniungitur res materialis agenti sicut dato quod calor et ~~est~~ lux non sint eodem sub obiecto tamen coniungerent ad producendum speciem in oculo ita ergo si res materialis posset agere in mente intellectum omnino non ageret agens phantasmate ad producendum species intelligibiles sed illud non potest ut diximus et ideo ad hoc quod lapis moveat intellectum oportet est oportet quod faciat mediante phantasmate. //

362

¶ articulus 69. an in angelo sit cognitio sensitiva

¶ Conclusio est clara quod non quia ut diximus Non habent corporea ergo non possunt habere aliquam cognitionem sensitivam cognitio enim sensitiva fit per aliquod corpus etc.

¶ Q. 55. De modo cognitionis angelice.

¶ In angelo est eius substantia intellectus species articulus tertius s. hominis dubitatur per quid intelligat an per suam substantiam .i. per speciem .i. per quid Deus intelligit per suam substantiam .i. tamquam per principium effectivum producens intellectionem nec hoc est dubium eodem modo intelligit omnia per intellectum tamquam per virtutem productivam intellectionis igitur querit an intelligat omnia per suam substantiam tamquam per speciem reputantem omnia Respondetur quod non immo quod est impossibile quia non se extendit ad omnia que angelus potest intelligere illud autem per quod aliquid intelligitur oportet ut se extendat se ad illud unde aristoteles dicit quod species est quasi forma intellectus et tot adequate possunt per illam intelligi quot ipsa representat tunc arguitur sic potentia angeli est omnium intellectiva ergo si ea intelligit per suam substantiam oportet quod illa extendat se ad omnia hoc autem est falsum impossibile quod non representat essentiam angeli omnia primum quia unde haberet quod representaret et sapidem quam convenientiam habet et cum eo odeo per suam essentiam intelligit omnia Deus est virtualiter omnia et eminenter angelus autem non.

¶ Circa quod tota [resta] quod in s. tho. deceptus est marsi. putans quod dixerit s. tho. hic quod angelus intelligat se per suam substantiam formaliter .i. sit ipsa lectio vide cum q. 7 ar. i. ubi s. sed tamen patet quod secundum s. tho. impossibile est quod substantia creata sit sua actio ut patuit ar. i. questionis precedentis

¶ Articulus 2. an angelus intelligat per species a rebus acceptas.

¶ respondet negative patet quod non possunt eas abstrahere a rebus ut dictum est preterea quia corpora celestia habent in principio suo omnem perfectionem ergo multo magis angeli habent ab hunc illam et per consequens species habet species congenitas probatur et expressa authoritate augustini quod cetera que fiunt infra angelum prius fiunt in cognitione ipsius hanc opinionem tenet maius si. 2. q. 7. con. q. 4. et s. approbat quod non intelligat per species a rebus acceptas probo quia essentia angeli cum non sit similitudo rerum non potest producere species rerum et res naturales non possunt eas producere in substantiam immaterialem ergo unde ponit .6am conclusionem possibile est quod deus produxerit angelos in cognitione abituali omnium naturalium henrici. ubi s. tz. quod intelligit per habitus convenit cum s. tho. in con. quod non intelligit per species a rebus acceptas.

¶ Sed oppositum defendunt duplex hominum genus durandus in 2a dis. 3. q. 6. nullas ponit species nec ad sensum nec ad intellectionem eodem modo grabiel. dis. 3. q. 2. ubi post okam q. 17. 2. tenet quod nulle species sunt ponende neque intellectivus neque sensitivus cum quibus disputabimus q. 84 articulo q. 7. an sint ponende species imaginarie iste quod angelus in intellectu accipit cognitionem a rebus sicut potentia visiva et color in mente producit visionem visivam Quomodo ergo angelus intelligit secundum hos hoc modo quod probato obiecto cum potentia angeli producit cognitio intellectiva sine specie gabriel

UCM Biblioteca Universitaria

Margin: nõ esentia angeli e ei sua intellectio .//

GRABIEL et obiectum. Dicunt quod cognitio producitur particulariter effective ad
notitiam intuitivam. Durandus tamen reliquit sub dubio a quo producatur notitia angeli
effective a quocumque enim producatur non curat notitia intuitiva producitur sine specie ita
positio obiecto et potentia angeli sequitur cognitio a quocumque sit effective gregorius in 2o dis-
tinctione 7 q. ult. late disputat hanc questionem et primum omnium non negat species
scaliter postquam nos et ideo non ponit eas nos enim ponimus speciem que sit principium
actus primum productum a potentia. Verbi gratia color producit species aut imagines in
potentia et potentia cum illa imagine producit notitiam et est sententia co
munis ut ostendimus quod nescio est ita dicendum sed gregorius dicit quod species causa
tur non ab obiecto sed in mente ab actu s. a notitia visiva itaque primo potentia pro
ducit notitiam intuitivam et ex illa producit speciem et per illam cogno
scit abstractive rem ita intellectus representatio phantasmatis producit notitiam
intuitivam et ex illa speciem producit per quam abstractive rem cognoscit im
dei imaginatur aliquid difficillimum puta quod obiectum notitie abstractive non est
res ipsa sed species ipsa sed species illa que producta est a notitia intui
tiva cognoscitur per notitiam abstractivam et mediante illa cognosco rem
abstractive hoc rem in quaestio pro nunc dependet 6 g. dicto eius tamen quod omnino intel
lectus angeli capit cognitionem per potentiam arcus s. notitiam intuiti
vam probat quia notitia intuitiva producitur ab obiecto patet ex eius diffini
tione. 2o et in angelo producitur arcus 2. quia species non ponitur nisi ad re
cordationem 3. prius est opus quod ego habeam notitiam rei intuitivam item
quia ideo angelus non potest intuitive cognoscere futura quia non sunt ut po
ssint movere intellectum angeli 4. ea que intuitive cognoscit movet
eius intellectum grabiel et tota eadem argumenta faciunt argumentum 9. sequitur non
posset angelus intelligere lapidem si medium esset vacuum preterea sequitur
angelum non posse cognoscere ad quamcumque distantiam ad 2 dicit quod
non obest quod quamquam distans agat in propinquum unde argumentum tunc

C ad 2m concedit quod distantia impedit et probat ex augustino lib. de cura
agenda pro mortuis quod nam secundum non potest intelligere quid hic agat
hic est se ponit qui ludis est per distantiam ut ipse met argumentum dicit multo
tres mater eius venisset ad eum ad appropinquandum illud videndum
fecerat in necessitate et ut sanaret illum sed cito cum esset prope cum
non cognosceret semper quid ipse agebat ut eius necessitatem quia
non habebat species ad cognoscendum illas res unde falsa est ima
ginatio gregorii sunt angeli duo quod sint prope nos non intelligunt
cogitationes nostras et sic non est tenenda opinio eius preterea alle
gat contra se auctoritatem augustini quam adducit s. tho. et supra adi
imus 2o super gen. ad literam c. 9. cetera infra angelos sic cog
at ut prius fierent in cognitione creaturarum angelicarum quam in se ipsis ad hoc
dicit gregorius quod loquitur de visione in verbo sed de hoc postea dicemus
quia s. tho. dicit de ista visione. s. tho. q. ult. partim sequitur s.
tho. partim tamen cum aliis defendit enim quod angelus habet omnium spe
cies rerum naturalium concreatas non indiget speciei acquisitiva ad
cognoscendum res naturales necessarias sed ad cognoscendum singu
laria etc.

forte q.

aug.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

singularia et res contingentes eget speciebus acquisitis quia species ille in
date cum semper se habent se eodem modo semper ideo reputant et ideo non
possunt singularia variabilia representare

¶ Igitur tres opiniones. prima s. tho. angelus ad nullam cognitionem
sive contingentis sive necessarii aut futuri eget specie acquisita habet
n. a deo omnia species congenitas quia sequitur marsi egidius argenti
na et herveus et hec est aut fuit communis opinio alia opinio est commu
nis modo dicitur. gabriel. okam. gregorius et duo immo omnes tres
negant species ad primum actum nulla est species ad illum quo
intellective cognoscitur res sed m. ex illo actu generatur habitus ut dicit
okam. et grego. dicit quod post species. 2o dicunt quod angelus movetur a rebus
sicut meus sensus. 3a opinio est sco. que est media videlicet quod omnium
rerum naturalium necessariarum angelus habet species congenitas aliarum rerum
contingentium singularium singularumque acquirit.

¶ Alia opinio est cuiusdam qui non ponit species in angelo sed
unum habitum simplicem ad omnia cognoscenda sive lumen glorie
nescio quid dicat

¶ Secundo contra s. tho. arguit angelus habet notitiam intuitivam de
rebus ergo causatur illa a rebus primum ex divisione notitie intuitive
est argumentum. grego. perse ad arguendum unum est dato quod illud nomen
intuitiva non invenitur apud s. tho. ideo notitia abstractiva po
tius esset abstractiva a singularibus modo autem notitia patri ab
sentibus vocatur abstractiva quod certe impossibile est forte apud s. tho non
est alia divisio quod notitia visionis aut notitia simplicis intelligentie
et certe sapiens quando non esset exercitatus in his terminis non intellige
ret quid essent ego habeo notitiam abstractivam de absentibus sed
loquitur cum eis et ad argumentum concedet maior ad minorem di
cam non curaret an causetur a rebus an a solo intellectu sat est ei quod
causetur nos tamen negamus minorem quod deus habet noti
tiam intuitivam futurorum vocat. n. ea que non sunt tamquam ea
que sunt et quod ergo non est ex deo de creatura. Respondeo certe si notitia intu
itiva esse habet quod sit rei presentis deus non posset eam habere in
absentia probatur 2o dico quod notitia intuitiva et abstractiva in hoc
conveniunt quod utraque terminatur ad obiectum unde quod causatur a re absen
ti vel presenti non facit quod sit intuitiva aut abstractiva uti non est
de ratione notitie intuitive quod causetur ab obiecto quia si causat in
effective ab obiecto quod deus potest supplere homines causat et enim
illam ut aliud dicit super naturalis. Respondeo sic diximus quod deus dedit
angelo quod moveat sine medio ita dico quod dedit ei virtutem naturalem
naturalem que possit intuitivam notitiam cognoscere aut efficere
sine concursu rei cuius est quoquo modo esset. Respondeo sic super veniet
tunc et quod deus scit ergo quelibet creatura notitie intuitive. Respondeo quod sit rei presentis

Q. si res presentis ut presens est. Q. quid est esse presens. respondeo quomodo repre sentetur potentiam rei a notitia intuitiua et que producit ab obiecto. respondeo satis esse positiue. se habeat uolo dicere quod satis est ad notitiam intuitiuam a quocumque ca setur quod representes res totaliter qualiter representaret si esset causata a rebus et talis est notitia dei.

¶ Ad aliud. Quia species non ponit nisi ad recordationem dei sto iam uidi tis suppono homo unum fm. et erroneum in philosophia immo pono ad aliud. Ad aliud angelus non potest cognoscere futura et non nisi quia non agunt in eo. ergo. ex dono agunt res angelus non potest cognoscere futura et rationem in debimus infra dico ergo quod angelus habet species a deo datas tales quod per eas solum cognoscat ea que cognosceret si cognitionem a rebus acciperet

¶ Sed de singularibus. Quomodo cognoscat me modo amare deum etc. maior est difficultas dicemus q. sequenti ubi. s. tho. mouet articulum expressum pro opinione s. tho. sunt argumenta sequitur quod angeli essent ignorantes per multum tempus cum non habeant docentem o dedit deus eis scientias infusas sic. ad primum. omnium ipsi hoc non dicunt 2º esset disputatio de nomine utrum esset uocandus scientie .l. species 3º. de demonibus curreret argumentum cum quibus sola materialia manserunt iam ergo nunc esset circa naturalia nescientes quia ablata essent illa dona gratuita

¶ 2º sequitur quod angeli possent errare si possunt circa contingentia materialia. ergo. si circa naturalia non habent species possent circa ea errare. Quam tamen huiusmodi nullus concessit omnes dicunt quod sunt omnino scientes circa illa item esset argumentum de distantia. Quomodo ista naturalia possent mouere intellectum angeli in celo esset ualde remissa illa notitia preterea Quomodo posset sapiens agere in spiritum unde marsi qui contra istas opiniones adducit auctori. augusti. memini quod parisi antonius coronel faciebat argumentum de intensione. v.g. intensione luminis suponimus quod sit iber luminosissimum et iste producat hic lumen certum est quod in gradu aut puncto producat lumen ut decem in alio ut nouem etc. itaque non potest dari que secundum se et quolibet sui secundum extensionem sit certe intensiones sic argumentabat coronel quomodo notitia producta a lapide in angelo esse intensa uidetur quod non quia non est eadem intensionis in aliqua parte secundum se et quolibet sui Quomodo ergo aut secundum quam intensionem mouet intellectum angeli ergo illa notitia non erit alicuius intensionis sed relinquamus hec reliqua de cognitione de cognitione singularium dicemus q. sequenti

¶ est argumentum lateris quod facit greco. si angelus habet species a rebus ergo. posset intelligere ad quamcumque distantiam. s. tho. quod illud est uerum et primum quia grego. de anima diuitis epulonis cognoscebat lazarum etc. o dicit grego. quod illud erat quia sinus erat circa infernum si esset in terra non posset sed est fabula.

¶ 2a. 3. in angeli superiores cognoscant per uniuersaliores species.

¶ utrum quo. de qualibet specie aut de quolibet genere aut de qualibet in... habeant species a rebus quod nec hoc nec illo modo sed superiores angeli uniuersaliores species habent. v.g. superior per speciem potest intelligere omnia inanimata et animalia per

et Animalia perasiam et omnes angelos quod perasiam et inferiori, opus est quod habeat adequatibet speciem suam intelligibilem sententiam et ratio est quia deus omnia ~~omnia animata et animata~~ per unum intelligit. ergo quanto una creatura magis ad deum accedit in perfectione oportet quod cognoscat paucioribus speciebus ad intelligendum quare ratio est quedam convenientia cum videmus quod angelus simpliciter cognoscit res quam homo. ergo et angeli inter se quanto magis unus est perfectior et magis accedit ad divinam perfectionem et similitudinem tanto per pauciores species intelliget ad hunc est etatium convenientiam in litera non est dificultas.

¶ Jam De hoc est concordo cum scoto in 2° dist. 3 q. 10 et 13 n. quod in quocumque angelo sive supremo sive infimo sunt tot species intelligibiles quot sunt species rerum naturalium itaque per eandem speciem intelligibilem non potest duas species naturales cognoscere probatur quia alias oporteret quod illa species esset infinite perfectionis probo quia esse speciem cognitivam unius speciei naturalis est alicuius perfectionis et ad cognoscendum duas maioris ergo ad cognoscendum omnes species naturales possibiles opus est speciei una que sit infinita saltim procedit argumentum de singularibus cognoscere unum est perfectius et duo maioris perfectionis ergo cognoscere infinita est infinite perfectionis respondeo argumentum de facto non procedit quia solum cognoscunt angeli species factas non alias

¶ Ad illud de singulari respondeo quod non omnia simul cognoscit unde si esset notitia et representans simul forte simul sequeretur sed ad hunc non sequitur quia cognoscere non proprie est agere eadem ratione qua unum cognoscit cognoscit infinita. Ho 2°. arguit quod deus tunc cognosceret angelus omnes singulares homines et per consequens infinitas. Ho. videbimus q. sequenti quod istud est verum quia omnia individua representata per eadem speciem possunt cognosci ab illo probetur. certe non potest sic non potest probari id quod dixit scotus.

¶ 3° quia Quia Non potest esse una Notitia et una scientia infinitis obiectis Ho. quibus est unum obiectum sic per rationem hominis omnino cognosco plura individua dato quod conveniat in uno adequato obiecto ita ego dico quod ille due species naturales conveniunt in hoc quod sunt ~~sunt~~ unum illius speciei.

¶ 4° eodem Modo intelligunt angeli sicut si acciperent speciem a rebus sed hic non habet ergo unam speciem hominis et equi. Ho. maior est vera ut diceremus et minorem nego immo quia intellectus est potentia perfectior sensibus potest habere notitiam representantem plura et sensus non potest ita dico quod angelus qui est perfectior non potest quidem abstrahere illo dato species ulteriores quam sunt species hominis et quanto perfectior est angelus perfectiores et ulteriores abstraheret. 2° dato quod minor est falsa f. n. abstraheret abstraheret plures species modo quia deus res illas dedit de dedit ei species intelligibiles qua representaret plures species naturales sicut dicunt quod logica aquisita est plures habitus et temperantia aquisita et tamen dicunt quod infusa logica est unus habitus et idem de temperantia ita dico quod licet angelus aquireret species intelligibiles representantes unam solum speciem naturalem tamen deus quia sciunt illud facere dedit ei species infusas representativas omnium sic opus est specierum naturalium

¶ S. sequitur

UGR Biblioteca Universitaria

neco unus angelus per una speciem cognoscit diversa corpora realia supposita quia simplicius cognoscit angelus quam nos sed non eadem ... speciem quae quidem ... quia continet sua species et nulla species intelligibilis est nisi specifica in angelis ... n. e. specifica.

¶ S. sequitur quod notitia angeli esset confusa quia Notitia confusa est quae plura Representat R° quod omnino eque et distincte representat quolibet peccatum reputatum fuit firme presentaret per suam speciem an vero possit habere angelus notitiam confusam respondeo quod sic est imperfectio R° cum illa habet notitiam distinctam et ideo non est imperfectio an habeat Notitiam aut speciem generis R° quod in nobis potest esse species generis et speciei et notitia generis et speciei et notitia generis et notitia speciei sed in angelo non oportet est sed illam speciem intelligibilem per quam cognoscit speciem sufficientissime cognoscat genus et ideo nullam generis habet speciem secundum exactius angeli causetur habitus per quem recordatur rei preteritis sic modo me videt scribere postea recordabitur me scripsisse per quod Marsi: Art. in 2. q. 2. ad 4m quod generatur habitus tamen memorativus in angelo forte est verum dato quod secundum s. tho. potest dici et per eandem speciem qua modo cognoscit me scribere postea recordatur me scripsisse ita potest dici utrumque est probabile itaque eadem species cum presentia obiecti potest causare notitiam intuitivam et absente producit abstractivam et hoc ex natura ipsius speciei

¶ Est argumentum unum quia tunc posset dari angelus Quoniam per eandem speciem cognosceret R° non curamus quid deus possit facere nos loquimur ex natura rei et forte iste angelus non dat modo unum tamen ... ta quod conclusio istius articuli non est conclusio de necessitate Sed s. tho. ponit eam tamquam congruentem magis.

¶ Questio 56. de cognitione angeli Respectu rerum immaterialium

¶ ar. 1°. an angelus cognoscat se.

¶ Respondet quod hic non est dubium conclusio ulterius hic non apud s. tho. angelus per essentiam suam tamquam per speciem se intelligit unde semper se intelligit quia semper est presens intellectui suo est sufficienter presens ad causandum notitiam sui ipsius semper causat unde Aris. 3. de anima. concludit quod angelus separatus intelligit se et intelligit se per se ipsum quia cum sit intelligibilis intellectivus et sit sibi presens materiatum est quod intelligit se per suam substantiam quia intelligibile in actu et intellectivum in actu in separatis a materia idem sunt et dat exemplum ibi de substantia philosophie que se ipsa intelligit Marsi. negat conclusionem immo dicit quod intelligit se per actum distinctum a substantia sed certe utrimque deceptus est putans quod angelus per essentiam suam tamquam per actum intelligendi se intelligat se angelus Sed bene s. tho. comparat substantiam angeli ad actum quo se intelligit et dicit quod actus intellectionis in angelo Non producitur ab aliqua specie sed a substantia sua .a. ipsamet sine alio est species illius notitie productiva qua angelus se ipsum cognoscit.

¶ ar. 2°. an angelus cognoscat alium.

¶ In ar. 2°. producenti est primum argumentum. Dio. dicit quod angelus non cognoscit se proquo non quod angelum se cognoscere potest. p. intelligi de cognitione confusa et illud Non cadit in subiectum alio modo potest intelligi de cognitione perfecta sui et suarum perfectionum et videtur quod non ex dic. 6. celestis ierarchie. quia dicit quod angelus non cognoscit suam virtutem et proprietates respondet s. tho. quod illud fuit ex errore translatorum unde in expositione fabri habet ipsos quoque virtutes suas intelligere non est dubium 2°. arguitur sic intellectus non cognoscit singulare ergo neque se ipsum ad anteced. concedit

... est verum

materiali unde quod singulare non intelligitur
dicat quod illud est verum de singularitate ~~sed ratione materie unde sibi singulare non~~ intelligatur non est ratione singularitatis sed ratione materie unde sibi quod singulare sine materia omnino est intelligibile actu unde non negat quod singularia materialia non sunt intelligibilia in potentia quia fiunt intelligibilia actu intellectus agentis est contra oppositus tho. intelligibilis et inopinabilis non est dubium homo est intelligibilis tamen includit materiam

Circa illud et Non quod ad intellectionem tria concurrunt dico quia aliqui non intelligunt quomodo angelus per suam substantiam et intelligat igitur intellectus species conceptus concurrunt nisi conceptus intellectus unde ipsa substantia est species et principium productivum conceptus nec requiritur species quia ipsa substantia intelligibilis est in intellectu vel ergo dicere clarius sive similius quod sicut secundum ... et ... et ... ipse lapis intime producit conceptum sui seipso non per speciem ita dico substantia angeli per se ipsum sine specie producit conceptum sui in suum intellectum.

adque sensum angelus per suam substantiam intelligit se.

Item De ar. 2. dicemus an unus angelus alium cognoscat Respondetur affirmative probatur authoritate augustini qui dicit ab initio esse impressas similitudines omnium rerum in angelis ergo habet species alterius angeli sed similitudo suppositi est impressa angelo secundum esse materiale et intelligibile quia ut diximus substantia angeli est species respectu sui.

Sed dubitatur an unus angelus cognoscat alium per species acquisitas et videtur quod sit ratio quare possumus in angelo species congenitas rerum materialium fuit quia materialia non possunt agere in angelis fuit optimum et maximum argumentum marsilii ad con. sed hoc non procedit de angelis .n. unus angelus movere intellectum alterius angeli quia est immaterialis intellectus et intelligibilis actu Respondetur dubium est an posset unus angelus producere speciem sui in alio angelo dato quod non haberent speciem ipsa congenita et ita dico quod non valde probabile et tunc ad argumentum ergo frustra angelus habet species alterius angeli congenitas Respondeo consequentia non valet quia et sco. ponit quod potest abstrahere species animalibus et tamen habent eas congenitas 2o dico quod dato quod posset aquirere ageret multo tempore ad illud opus quod ad sciret et per multum tempus esset insciens supponimus nunc quod angelus liberatus est ab illis molestiis sicut adam et huiusmodi species congenitas dato quod poterat aquirere et illud fuit ad hoc quod non cum tantis erroribus aquireret species et scientiam. 3o potest dici sicut de ania. quod ipsa separata Non potest abstrahere speciem ab angelo ut diceimus dico ergo quod angelus non habet virtutem ad abstrahendum species ab angelo alio breviter omnes et sco. et marsi. et qui ponunt species dicunt angelum alium intelligere per speciem concretam o loquuntur sibi ergo possunt abstrahere species ab ipsis Respondeo ... debimus per locutiones suas non movet suos intellectus obiective

Est 4m argumentum sequitur quod creatum angelum de novo Non posset michael intelligere probo non habet speciem Respondetur S. tho. quod providentia dei est de futuris et c. et non de possibilibus sicut est casus pono casum quod puer moriatur in instanti terminativo verborum baptismi utrum salvetur .l. non sed quod sic est baptizatus et quod non probo quia ante verba. fit. mortuus est puer ergo respondeo sunt casus qui numquam contingunt ergo curabo unde ad argumentum dico quod omnino non posset illum intelligere nec ideo est imperfectus quia quidquid deus statuit producere et

UGR Biblioteca Universitaria

et facere potest angelus intelligere ex quo videtur quod angelus de novo productus non potest intelligi
ab existentibus unde s. tho. potius videtur quod unus angelus non potest alium intellectum move
re solutio et aliud argumentum quod diximus quod quanto perfectior est angelus per paucio
res intelligit unde forte supremus intelligit per unam speciem et aliud quod henrici tribuit omnibus
quod intelligunt per unum simplicem habitum damus nos supremo quod creet deus alium superio
rem Res. quod illo casu dato deus prohiberet de speciebus est casus preter providentiam

Cap. 29. in angeli puris naturalibus possit deum cognoscere

¶ 4or facit s. tho. primo potest dici tripliciter aliquid intelligitur uno modo per suam esse
ntiam et sua essentia se intelligit dicit aliud exemplum circa quod est difficultas quia lux
per se ipsam sentit i. species productiva species cognitionis de quo in materia de anima dice
mus preterea dicitur dicemus calor et in tactu omnino non sentitur per aliam speciem sed
ipse est species ad producendum sui notitiam utrum sit verum dicemus igitur simili
modo dicit s. tho. quod si lumen videtur ab oculo non videtur per speciem novam sed ip
sum est species productiva cognitionis sui utrum sit verum dicemus in materia de anima.

¶ alio modo cognoscit aliquid per speciem receptam immediate ab obiecto ut color v. g. 3o mo
do per speciem receptam ab obiecto non immediate sed mediante alio ut color videtur per
speciem receptam in speculo prius igitur ad questionem respondet quod angelus omni
no intelligit deum per speciem impressam a deo in angelo non intelligimus quod angelus
cognitionem capiat a deo naturaliter obiecto se habente quia illa esset cognitio beati
fica sequitur natura angelica est imago et similitudo dei perfectior quam anima. nostra de
per suam substantiam se intelligat eodem modo dicimus quod angel
sic diximus quod angelus per suam substantiam s. angeli tamen per speciem representantem ip
deum intelligit per suam substantiam est imago sapientis omnino intel
sum deum sic si ego haberem aliquod accidens dei per illam deum cognoscit
ligerem eum cum in substantia angeli sit imago
quia nihil refert utrum imago sit accidens vel substantia o. g. videt deum et
consequens erit beatus Res. quod omnis species creata est imago dei imperfecte et non
sufficienter representat deum unde ista cognitio 3a se cum 2a quod deus non in
se cognoscat sed in esse i. quod cognoscat in speculo quia natura angeli est
speculum deum representa

¶ utrum o. angelus cognoscat deum ante omnia oportet revocare in memo
riam illam distinctionem notitia alia confusa et alia distincta animal est notitia
~~distincta~~ confusa quia homo non solum ipse sed cum aliis cognoscit quod
angelus habeat notitiam confusam i. communem cum aliis non potest du
bitari primum habet istum conceptum entis sed loquendo de notitia distincta
que est adequata sed tamen alio modo proprior quo notitia dicitur confusa
et distincta qui magis spectat ad philosophiam et antiqui eo utebantur v. g.
notitia confusa est que representat multa in se sicut notitia hominis dicitur
confusa quia in homine includuntur omnia inferiora et includuntur et partes
diffinitionis igitur ex superficiei capite notitia illa homo est confusa aut quia
includit inferiora aut quia includit partes diffinitionis et per oppositum
notitia distincta notitia distincta erit quando universale distinguitur in sua inferiora
aut quia dividitur in predicata essentialia antiqui o. notitiam con
fusam intelliges aut illam in qua includit pars diffinitionis unde notitia
sortis quamvis sit adequata antiqui vocarent confusam quia o. non
cog. proprietates et partes essentiales. //

¶ Nostra o. Questio est intelligitur de conceptu adequato dei non de co
mmuni quia

quia deus per suam essentiam

UGR Biblioteca Universitaria

Decomuni Quia Nullus Dicat cognoscere elephantem Per hoc quod cognoscit illum conceptu entis Et
omnes adquestionem. S. tho. hic 2o. dis. 3. q. 9 mar. sibi quod angelus exnaturalibus cognoscit
deum conceptu adequato et proprie capiendo cognoscere deum et probatur ratione in 2o
scriptis facta et ut bene dicit scotus. S. nos non habemus certos canones ad loquendum de substan-
tia et proprietatibus angelorum quia in scriptura Non declarantur eorum proprietates sed
ex consectariis cognoscimus quod angelus Non ut ideo ad intelligendum Quia neque ergo
nos unde sit potentia regula quid quod perfectionis damus intellectui nostro demus
angelo 2o oportet eis dare perfectionem modo intellectui quod est quia cum substantia
sit perfectior ergo et potius quibus suppositis arguitur sic nos cognoscimus deum exnatura-
libus ad Roma. igitur angeli consequentia est optima et certe Non posset negari com-
ratione sed de modo est dubium an per speciem concreatam et scotus. Ver. S. mag. et dicit
quod sic sicut cognoscit celum per speciem superadditam illa deum breviter secundum eos
omnia cognoscunt et se ipsos per speciem cognitam sed durandus gabriel. ohā. quid dicit
quo modo angelus cognoscit deum sequitur ex opinione illorum quod angelus non po-
test habere Notitiam dei aliquam ex lege naturali probo angelus non potest mo-
veri a deo immediate ob sensive ergo ego nego. 2. ergo posset habere notitiam intuitivam
dei et per consequens esset beatus probo per hoc notitia intuitiva est que causatur
ab obiecto immediate talis est illa que producitur a deo ergo similiter sequitur quod deus visus est
clare ademonibus et per consequens per aliquot tempus essent beati o deus prohibuit
ne viderent 3 ut dicemus anteos cognoscat nos nostras magnum inconveniens est quod deus
dederit angelo virtutem quam nescio impediret afac aliter aio ex opi-
nione istorum sequitur aut non possunt cognoscere deum aut quod possunt essent beati virtu-
te sua quod est hervaeum gabriel respondit quod cognoscunt per species concreatas ubi ponit
speciem sed ergo ego illa est super naturalis aut naturalis si in ergo exnaturalibus non potest
cognoscere deum si naturalis mirum est quod habeat speciem naturalem dei et non ad cognoscen-
dum lapidem cum magis conveniat lapidem quod deum cognoscere Re gabriel quod forte
Non est naturalis sed gratuita 3 ego sic elevatur per illam ad cognoscendum deum si
quod non potest deum exnatura sua intelligere Deo dicunt deum per creaturas si-
cut nos. et 3. ergo discurrerent et preterea non possumus quod angelus egeat corporalibus rebus
ad cognoscendum deum mirum est quod si non esset celum angelus Non posset intelligere
deum breviter hac responsione possent se expedire utrumque

¶ Sed iam agamus Cum scotus angelus per speciem cognitam deus cognoscatur Quero si Non
habeat an possit acquirere dicit quod non unde seclusa illa specie concedit quod non
posset deum cognoscere quia quomodo unde S. tho. optime concedit quod per suam essentiam
deum cognoscit tamquam per speciem et probatur illud et quod solus iste modus sit potius ad
cognoscendum deum secundum nostram angeli arguitur sic angelus potest deus cognoscere ex creaturis
dimittamus alia

¶ Dubitatur an eo Modo Quo potest homo aquirere speciem ab obiecto materiali
et an eodem modo quo secundum scotum dato quod angelus Non haberet speciem lapidis po-
ssit aquirere an eodem modo posset accipere speciem a deo et dicitur quod secundum scotum
et omnes grabi. et oka. probatur quia alias haberet notitiam intuitivam dei et
consequens esset beatus hoc per constanti haberet esset notitia intuitiva quia
reciperet ab obiecto

¶ 2o dubitatur an possit recipere cognitionem dei angelus per creaturas Ro dato quod an-
gelus non haberet species cognitas et non posset deum per suam essentiam
angeli intelligere non potest negari quin posset ex cognitione creaturarum deum
cognoscere probatur quia homo illud potest non esse rationale dicere quod angelus non possit

3. dubitat illo supposito an melius cognoscat deum per se ipsum quam per alias creaturas et dico quod sic neque illud negari potest ab aliquo quia quanto perfectior est creatura tanto perfectius ducit nos in cognitionem Dei itaque sicut nos ex creatis vita ipse ex cognitione sui potest deum cog. ex quibus 4° infero dato angelus non habeat speciem concreatam dei. l. alterius rei potest cognoscere deum ex naturalibus suis probatur quia ex cognitione sui ipsius potest melius cognoscere deum quam per cognitionem alicuius creature nos cognoscere deum. g. et ita. conclu. s. tho. posset intelligi hoc modo quod angelus non habet speciem dei. sed sicut nos ex naturalibus per cognitionem creaturarum possumus deum cognoscere ita angelus per cognitionem sui cognoscere potest Deum

contra istam conclusionem sic declaratam arguitur Sco. ubi s. q. 9. sequitur quod angelus discurreret primum quia ex cognitione sui discurreret ad cognoscendum deum. Respondetur caie. et capreo quod consequentia Non valet declarat ex s. tho. quia cognosco hominem a tergo existentem in speculo et cognosco in alio et non sequitur quod discurro ita angelus dato quod in sua essentia deum cognoscat et per suam essentiam non sequitur quod discurrat.

Diximus iam conclu. s. tho. et Quomodo dupliciter intelligitur uno modo per essentiam i. tamquam in obiecto sicut homo per creaturas deum cognoscit angelus non cognoscit per celum sed per essentiam 2us sensus est ut ly. p. dicat causam efficientem i. essentia se habeat tamquam species intelligibilis productiva cognitionis dei sicut producit cognitionem ipsius angeli in primo sensu impugnatur a Sco. s. sequitur quod angelus discurreret s. s. tho. infra 58. q. consequentia probatur quia quando nos ex cognitione creature cognoscimus deum discurrimus sicut per illud omne quod movetur ouet. g. deveniendum est ad primum movens immobile item ex illo quod omnia sunt optime ordinata concluditur esse unam sapientiam a qua ista ortum habuerunt ut dicit. cicero. in lib. de natura deorum et lactan. in lib. de opificio dei si cut si quis videret imaginem optime depictam non posset credere quod non fuit ab aliqua sapientia similiter de orologio quomodo g. potest quis videre hominem qui est imago viva quod non sit ab aliqua sapientia certe non potest cum g. in angelo sint plura mirabilia quam in aliis creaturis omnino per cognitionem sui optime deveniret in cognitionem dei. o. g. discurrit. Respondeo non inconvenit circa supernaturalia et cognitiones nostras. et futura et contingentia unde cum deus sit supernaturalis omnino potest circa eum discurrere sed quia illa cognitio est naturalis et circa naturalia ut diceremus non discurrunt. ideo dico quod angelus non discurrit etiam in cognitione Dei. contra. quia cognoscunt deum per suam essentiam. g. discurrunt. Respondeo Sco. et alii in primo non ent

inpugnant . s . tho . nescientes quid sit discursus ipsi intelligunt aliquid quod nullus valet intelligere nisi ipsi igitur discursus motus est in quo procedit de notitia noti ad sciendum aliquid ignotum isti dicunt quod est unam notitiam ex alia causari. sed decipiuntur circa primam a. n. i. non est discursus et tamen notitia inficativa causatur ex notitia terminorum dico ergo quod si dicitur antecedens cum quo non stat dubium ex quo consequens mere naturaliter sequitur cognitio illius ex antecedente sine aliqua illatione non esset discursus circa illud consequens igitur de angelo dico quod cognita essentia sua non stat quin deum cognoscat necessario sequitur cognitio totum ergo quod in nobis fit per silogismum et discursum totum simul factum est in angelo sine aliquo ignoti ignoto. simile est per positates cognoscimus substantiam per discursum quia cognito antecedente illo omni no statim naturaliter sequitur iudicium quod est unum. nec videre in actio est discursus primum de vidente in speculo illud ergo est primum argumentum sco. qui sicut concedit quod angelus si non haberet species cognitas posset acquirere ita non negaret quin angelus dato non haberet speciem dei posset ex creatis deum cognoscat . //

Aliud argumentum facit quod discursus supponit notitia simplex obiecti sicut nos habemus notitiam simplicem dei quod est postea discurrimus sic ipse fecit mundum non ex aliquo et ad illud opus est potentia infinita ergo igitur ipse quaeritur illa notitia simplex dei per supposita ad discursum in angelo a quo causata est respondeo deo quod ibi non est discursus sed in mente notitia illa causatur ab essentia angeli

3. arguit si angelus non contineret deum virtualiter ergo dato quod cognosceret perfecte essentia angeli non cognosceret deum perfecte antecedens notum est. quia id quod continet aliud virtute est eo perfectius. ergo ad primum in isto articulo quod consequentia illa aut argumentum probat quod angelus non potest perfecte deum intelligere ex naturalibus sic sco. concedit quod nulla creatura deum continet virtualiter et tamen ex cognitione illarum deum cognoscimus igitur angelus per cognitionem sui perfectius quam nos intelligit deum dato quod non contineat ipsam virtualiter igitur illo modo potest intelligi conclusio . s . tho .

Sed in 2° sensu intelligitur arguitur. et non inpugnat a sco. itaque angeli essentia est species productiva notitiae dei et forte iste est modus s . tho . et probatur quod illud sit verisimile quia angelus per creaturas potest deum cognoscere nos cognoscimus creaturam per speciem sed si lapis formaliter

Sumitur

UGR Biblioteca Universitaria

uniret et exemplificaret intellectui nostro non opus esset spetie sic angelus quia per suam essentiam est unitus intellectui per se ipsum intelligit. similiter Nos per celum cognoscimus deum quomodo cognoscimus celum per spetiem sic celum esset secundum suum esse formaliter in intellectu meo Non opus esse spetie ad cognoscendum eum et ad cognoscendum deum per illud itaque modo per spetiem celi cognoscimus utrumque et deum et celum simili modo dicendum quod essentia angeli est spetiés per quam cognoscimus deum et ipsum angelum l. per quam ipse se cognoscit deumque.

¶ et probatur Quero si angelus cognoscit deum per spetiem .l. est similis illi per quam cognoscit alium angelum .l. est alterius spetiei et probo quod non sit similis quia notitia per quam michael, et Raphael cognoscit grabielem est similis illi quam abstraheret si non haberet spetiés congenitas volo dicere si ita quod michael per spetiem congenitam Raphael per acquisitam cognoscat grabielem ille spetiés sunt similes omnino Quero ergo an spetiés per quam michael cognoscit grabielem sit similis illi per quam cognoscit deum et non potest dici quod sit quia omnino notitia grabielis est talis qualis relicta esset ab obiecto preterea quia impossibile est dicere quod illa spetiés per quam deum cognoscit sit similis illi que relinqueret ab obiecto .s. deo. quia haberet vim beandi illa spetiés et ita illud Non potest dici quod illa spetiés est quasi spetiés que esset relicta ab obiecto ¶ non est dubium de hoc angelus per illam spetiem non potest cognoscere deum notitia tali qualis est notitia lapidis producta in absentia ipsius per spetiem quomodo ergo illa spetiés deum representat igitur nec illa spetiés est eiusdem nec alterius spetiei et per consequens non datur

¶ pro maiori declaratione queritur an angelus habeat notitiam distinctam dei Respondeo non potest negari quod angelus habeat Notitiam Dei saltim confusam secundum .de. ly. ens. sed illa Non est distincta si per notitiam distinctam intelligas notitiam adequatam clarum est quod habet notitiam distinctam secundum Nos habemus ergo angelus 3 dico si per notitiam distinctam intelligas per quam potest cognoscere proprietates dei sic non habet neque habere potest ex naturalibus notitia dei distincta quia proprietates dei sunt supra naturam.

¶ Sed an habeat notitiam ~~abstractivam~~ absolutam dei sine eo quod connotet creaturas Respondeo nos non habemus. 3. de illo conceptu dicimus Respondeo nos imponimus illud Nomen ad significandum deum absolute secundum certe non habemus conceptum adequatum ad simplicem nisi connotativum. immo nec de angelis habemus conceptum simplicem absolutum

UGR Biblioteca Universitaria

absolutum dico ergo ad quem quod si angelus non alio modo Deum cognoscat quam ex cognitione sui ipsius et suarum perfectionum non potest cognoscere deum notitia abstractiva simplici non. Si autem cognoscat Deum per speciem indictam sicut imaginatur Scotus potest dici quod habet conceptum simplicem absolutum Dei sed illud est super naturale. Volo dicere de ge excedit nostrum intellectum non solum quia est spiritualis quia angelus est substantia spiritualis non potest deum cognoscere ad minus clare praeterea unus angelus intelligit ab alio spiritualitas ergo dei non impedit sed quia deus est ens supernaturale non potest deum cognoscere ab angelo. Illud est quia deus est abt.us voluntarium ut a quo dicit etc. Rco semota voluntate et intellectu adeo admirus per imaginationem cum ipsa non posset videri ab angelo ex naturalibus alias ex naturalibus esset beatus. dico ergo quod posita spetie angelus potest abstractive Deum cognoscere notitia aquata et simplici et abta sed illud est supernaturale pro nunc dico quod sicut per suam essentiam sive deum cognoscet sic fides daret notitiam intuitivam angelo et semota illa maneret species in angelo dico quod non ita perfecte Representat illa species deum sicut illa quemodo est in angelo sed omnino ista Representat sicut si ex naturalibus eam aquisisset

Sed contra probat Scotus quia illa species Representat deum sicut species lapidis in absentia ipsius cum Representat probo angelo non repugnat habere speciem talem dei qualis esset relicta ab obiecto intuitive cognito primum quia pau habuit ergo certe dato hoc demones perfectissime deum cognoscerent ita perfecte sicut ego intelligo lapidem absentem dico ergo ad argumentum quod illud non repugnat absolute sed naturaliter potest dari talis species unde illa posita est super naturale non ex natura ipsius angeli ad illud de pau. dico primo quod fuit super naturalis illa imp. tus 2o dico cum S. Tho. 1. q. 12. ar. 9. ad quod ex visione beatifica non relinquitur species nec potest hoc de illo dubio Scotus.

Circa illud litere. nulla similitudo creata potest deum Representare non dicit naturalis sed nulla creata dubitat an deus possit illam dare mihi supernaturaliter. Rco habitus infusi distinguuntur ab habitibus naturalibus non solum quia habent distinctas causas s. deum ex natura sed quia habitus fides non potest causari a causa naturali sed conveniret in modo angelica quod si super naturaliter infunderetur et causet fides tum ex natura sua habet quod inclinet et producat actum fidei similiter ergo si daret illa species creata omnino super naturaliter daret et haberet pro causa aliquid supernaturale ita nulla creatura posset produci sed ex natura sua

natura sua haberet quod produceret visionem dei utrumque illud possit esse Respondeo quod non secundum
s. tho. q. 12. et in 4° sententiarum et ratio est quia illa haberet ex natura sua bea-
tificari s. producere visionem dei in quo consistit beatitudo 2° dico quod non potest dari
species creata que sit principium cognoscendi deum perfecte et abstractius probatur
quia etsi illa sit supernaturalis tamen deus est obiectum supernaturale ipsius sicut si
ego non possem intelligere lapidem sed deus det mihi speciem illius illa est supernaturalis
nihilominus lapis est obiectum naturale ita ego dico esset obiectum naturale illius quod est con-
veniens ita ergo sanctus tho. non negat quin habeamus speciem dei sed non illam
que perfecte faciat nos cognoscere deum.

¶ Sed contra conclusionem arguitur unus angelus est magis similis alteri angelo
in essentia quam deo ergo multo magis unus angelus potest alium per essentiam cognoscen-
tis cognoscere ergo conclusio vera quia s. tho. dicit quod unus angelus alium intelligit per speciem
et non per essentiam cognoscentis antecedens non est dubium maxime si illi qui
angeli ponunt eiusdem speciei ad argumentum concedo antecedens et ta-
men magis continet angelus qui effectus est dei ipsum deum quam alium ange-
lum sicut calor magis similis est calori quam igni fumus fumo quam igni et ta-
men per calorem fumum quod cognoscimus ignem et non per fumum fumum
dico ergo quod aliquis ordo est inter unum angelum deum qui non est inter
alios duos angelos 2° dico quod michael verbi gratia participat ipsum deum et
non grabielem et ideo grabiel non per suam essentiam sed per speciem
cognoscit michaelem et deum per essentiam suam preterea dico quod unus
angelus potest deum cognoscere per essentiam suam sed illa cognitio est confusa
et non distincta nos in quo ista loquimur de notitia distincta.

¶ Sed contra quia angelus inferior potest per essentiam superioris melius
deum cognoscere quam per essentiam ipsiusmet inferioris non ne similiter
et per essentiam suam deum cognoscit et essentia superioris melius repre-
sentat deum ergo per illam perfectius deum potest cognoscere Respondeo s. tho. non ne-
gat quin unus angelus per essentiam alterius possit deum cognoscere quia nos
cognoscimus per creaturas deum ergo multo magis angelus per cognitionem
alterius potest deum cognoscere 2° dico quod quidquid est in uno angelo est
in alio dato quod perfectius in superiori sic ergo nos ex cognitione anime cognos-
cimus video esse memoriam voluntatem et intellectum certe non magis
cognosceremus de deo dato quod cognosceremus intellectum angeli et eius
voluntatem igitur unus angelus non magis deum representat quam
alius quo ad cognitionem illam quam ex naturalibus possunt habere circa illud

UGR Biblioteca Universitaria

circa illud quod dicit quod quando video Rem in speculo video Rem et imaginem s. species ergo est dubium ille non sunt color nec lumen ergo re vera ita dico quod ille valde improprie dicuntur videri s. quia causant visionem nec est differentia quin petrus videtur directe et reflexe s. per species reflexas ideo omnino utraque visione videtur s. petrus est differentia tamen quod species ille Reflectuntur alie veniunt directe. Vel potest dici quod videtur speculum et ideo dicitur videri imago sed species nullo pacto videtur

Q. 57. de cognitione angelorum Rerum materialium

Cap. 19. an angeli cognoscant Res materiales

Respondeo Affirmative nec dubitari potest quia sunt gubernatores Rerum naturalium sed an comprehendant eas que cognitio est Rerum quod cognitio est Rerum quod cognitio de rebus naturalibus est comprehensiva quidquid quod est in re materiali est naturale et de naturalibus nihil eos latet sed contra notitia comprehensiva ut isti diffiniunt est qua cognoscit res quantum cognoscibilis sed deus melius cognoscit lapidem quam angelus ergo Respondeo quod omnino illa diffinitio est absurdissima modo cum ex scriptura habeamus et ex sanctis quod solus deus est incomprehensibilis a creatura certe data illa diffinitione Non magis esset incomprehensibilis quam lapis quia nec lapis potest cognosci quantum cognoscibilis est nisi a deo dico ergo quod comprehendere est cognoscere totum quod est in re et nihil latet cognoscentem sed an angelus habeat notitiam materie dubium Non videtur propter quod non cognoscimus quomodo. ergo dico quod angelus omnia distincta et separata cognoscit per notitias distinctas et segregatas nos per notitiam forme intelligimus materiam angelus non sed utrumque cognoscit suis notitiis et ita de eo de quacumque re separata ab alia et distincta per distinctam notitiam cognoscit ab angelo non tamen nego quin angelus non cognosceret materiam aut primam tamen et cetera per ordinem ad formam aut ad filium quia non sunt cognoscibilia sine illo ordine sed cognoscunt per conceptum distinctum materie qui non est forme aut alterius rei in quo tamen includitur habitudo ad formam

Cap. 20. an angelus cognoscat singularia.

Respondeo ponit duas opiniones et prima potius potius est heresis s. quod angeli non cognoscant singularia. preterea Repugnat philosophie aristotelis platonis et omnes peripatetici ponunt angelos motores orbium circa ergo homo semper cognoscat quod facit nisi sit amens, angelus multo magis cognoscit quid agit et per consequens motum celi singulare et hanc velocitatem etc. ergo

Contra 2am opinionem s. quod non cognoscit singularia nisi in causis sequitur quod angelus non possit intelligere et cognoscere effectus liberos volitiones

omnes illos qui Non dependent ex causis necessariis Non posset cognoscere solum posset effectus qui causant a causa necessaria

¶ Circa id quod dicit quod intellectus ~~possit cognoscere~~ Noster cognoscit universalia et sensus ~~utilia~~ singularia ut diceremus in 3° de anima est mihi impossibile quod caue. hic et nunc et locis ait quod intellectus meus non cognoscit singularia dato quod reflexe i. per speciem universalem concurrente phantasmate ipsius singularis ut inferius dicemus 2° ponit modum quo cognoscit angelus singularia conclusiones sunt notorie quia alias esset ignoratissimus

¶ Sed dubitatur de improbatione prime opinionis. Ibi ut probaret quod angelus ratione status cognoscat singularia quia est abtus. et illud Non negarent alii sed tamen ex illo Non probatur quod ex naturalibus suis cognoscat singularia ex illo enim omnes sunt administratorii spiritus. etc. preterea probat ex illo quod custodiunt homines certe totum illud Non probat quod angelus ex natura sua illud habeat dico ergo quod s. Tho. illud probat ex sacra scriptura et probat postea de aliquibus singularibus ex philosophia quia sunt motores orbium.

¶ dubium tamen est circa improbationem 2e opinionis dicit quod cognoscere singulare in causa non est cognoscere singulare sed universale. contra astrologus per causas cognoscit quod ista luna eclipsatur hic et nunc et isto tempore quomodo aliter potest cognosci singulare verum est quod non erit ita perfecta Notitia singularis sicut si videret et in particulari et in se ipso cognosceret singulare Respondetur hic caue. quod optime illatum est illud consectarium et inconveniens contra illam opinionem quod astrologus omnino si non habeat aliam notitiam quam illam que est de singulari in causis non posset sciri quando est hic ecclipsis quia ipse bene scit quod in principio noctis hora sexta eclipsatur luna sed ad sciendum quod est eclipsata oportet quod respiciat horam et motum celi quo secluso non posset cognoscere quod est ecclipsis similiter medicus Non potest certo scire quod nunc est clamdum [?] ... quia est ecclipsis nisi sciat que est hora et quod nunc tempus et ex illis cognoscit quod est eclipsis non autem posset cognoscere quod est nunc ecclipsis si non cognosceret motum celi et horam que nunc est sed quando cognoscit ecclipsim in se ipsa potest secluso omni extrinseco cognoscere quod nunc est et ita optime dicitur quod singularia de[pendent] hic et nunc etc. non potest cognosci in sua causa

¶ de[pendent] ~~conditione~~ cole. Non est dubium omnes conveniunt in ea sed de 2a quod cognoscat angelus singularia per species infusas multis non placet et qui

dem dato quod

dato q angelus cognoscat utilia per species confusas restat tamen videndum
quomodo cognoscat singularia quia videt q ille species non sufficiant ad cogni
tionem singularium quia ex hoc q cognoscat q aliquid est luna aut magni
tudo non cognosceret quanta est aut longa aut brevis nisi cognosceret per
speciem aliam dubium est ergo quomodo cognoscat angelus singularia et primo de
ania. x. omnes dicunt q cognoscit omnia singularia saltim habitualiter
et in verbo s. per cognitionem qua videt verbum videat omnia singularia
h. grabiel et o. dicant q ania ... in verbo videat omnia singularia i. extra
uelatione q ergo deus dedit ania. x. in principio sue creationis dedit angelo q
cognoscat omnia singularia quia illud conveniebat sue nature primum quia est
motor orbium, oportet ergo q cognoscat illos igitur cognoscit singularia et quia ipsa
non possunt agere in eius intellectu sequitur q habet species eorum

¶ sco. tamen in 2o dis. 3a q. ulta. dato q fuit de utilibus q cognoscunt ab ange
lo per species concreatas sed singularia omnino cognoscit per species ab
ei abstratas et primo improbat illam conclusionem tam liter deus est causa rerum non so
lum in singulari sed in utili autem ergo deus dedit species singularium an
gelo per quas cognosceret singularia ut singularia Respondeo q conclusio ista non ba
let absolute sed suppositis his que dicimus q res eo modo quo fluunt a deo prius
fiunt in cognitione angeli ut dicit dio. et augusti. et posito q sint custodes
hominum gubernatores rerum sequitur q deus dedit eis species sin
gularium preterea quia per speciem utilem non potest cognosci distincte
singulare secundum angelus non habet speciem singularem per se ergo Respondeo
ad argumentum q per speciem utilem potest produci notitia distincta singu
laris.

¶ dubitatur ergo secundum s. tho. per quas species cognoscit angelus singularia
Respondeo cum s. tho. hic ad 3m q per speciem ~~utilem~~ universales cognoscit omnia singularia
et quicquid potest accidere circa illa singularia et volitiones et omnia
alia a quomodo potest illud esse Respondeo ss. super uem et inte dico ergo q an
gelus illud habet et deus dedit ei illud sicut dicimus q sensus co
munis quia est perfectior. po. potest cognoscere omnia que per sensus
exteriores cognoscunt et perfectius ita angeli intellectus quia est per
fectissimus per unam speciem potest omnia alia cognoscere
2o arguit contra illam consequentiam deus cognoscit singu
laria ergo et angelus consequentia non valet Respondeo non est dubium

UGR Biblioteca Universitaria

absolute non valet Primum in istantia de futuris supposito tamen q deus faceret eos gubernatores valet etc. 2o ut dicit frater caie. deus se habet sicut exemplar ad eius similitudinem voluit mundum producere imitaret deum in omnibus perfectionibus alias non esset optimus artifex igitur si angelus Non posset singularia cognoscere certe Non essent producti ad exemplar dei Non imittaret totus orbis perfectionem dei quia singularia cognoscit. eco. hoc videt falsum quia homo cognoscit singularia et sic dato q angelus Non cognosceret totus orbis illam perfectionem imittaret preterea supponimus ex. b. a gusti. et Dioni. q eo modo quo deus res producit et cognoscit sic facit eas in mente angelorum 4o. arguit illa species est communis quomodo ergo est repu ta[ua] huius singularis 2o dato q posset Dici q illa species Representat petrum quo ad illa que necessario ei conveniunt sed quomodo potest representare complexa contingentia et volitiones esset certe mirabile q illa nunc representet sortem currere et postea petrum non currere preterea angelus cognoscit singularia intuitive primum Nos cognoscimus ergo et ipse ergo et illa Notitia causatur ab obiecto patet ex diffinitione notitie intuitive preterea arguit dis. 9 q. 2. in 2o. sequitur q illa species Representabit infinita in actu quod consequens est falsum patet quia est infinite perfectionis Representare enim unum est alicuius perfectionis et representare duo est maioris ergo Representare infinita est infinite preterea simul et semel representaret species illa duo contradict.a probo representet Nunc sortem currere Probo q representet ipsum non currere patet potest representare ergo de facto Reputat ipsum Non currere probo consequentiam quia est agens naturale 3o. arguit quia tunc distantia non impediret q angelus intelligeret singularia.

¶ Ro ad primum. forte. sco. deceptus est putans q S. tho. dixerit q quando angelus cognoscit utilis per notitiam s.a. per illam cognoscit omnia singularia distincte illud Non imaginatur. S. tho. non disputo an possit habere notitiam unam representantem distincte omnia singularia illud enim puto q posset sed dico q bene scimus nos sicut sco. q quando angelus cognoscit hominem conceptu communi q illo conceptu Non cognoscit omnia singularia distincte sed tamen per illam speciem producit Notitiam petri ita distinctam et singularem sicut et produceret eam per speciem ipsius petri solum

¶ ad 2m ita in quo est maior difficultas quomodo per illam speciem an

gelus

Angelus Cognoscit Nunc petrum esse Album et Postea quod est niger caue.
dicit quod non est mirum unde dicit quod sicut species illius parietis albi nunc re
presentat ipsum album si illa conseruetur facto pariete nigro aut semoto
l. corrupto. l. si ego uerto faciem retro tunc non representabit parietem album
et in presentia parietis Representat eum esse album et illud Non est ex parte
obiecti sed quia illa ex natura sua assimilant pariti albo unde quando est al
bus naturaliter eum representat et quando Non est albus dato quod maneat in
oculo. non representat sicut ponamus quod illa species per quam angelus cognoscat
me esse album sit accepta a rebus ut efficit sed conseruet Deus quando ego non
sum albus illa certe Non representabit angelo quod tunc ego sum albus non secun
dum se sed quando ego sum albus et illud est quia in uno tempore illa est
similis obiecto et non in alio. quod ergo iudicis esse factum tunc ergo dico quod factum
est ab initio mundi. q. 7. per omnia sequitur de albo. ita quod rem esse album
existentem non est causa efectiua quod angelus cognoscat me esse album sed est
causa sine qua non non patitur in aliquo obiecto ponit egregium exemplum nos
dicimus quod obiectum producit Radios usque ad potentiam speciem et sic causatur ui
sio antiqui tamen putabant quod oculus habebat uirtutem emittendi Radios
usque ad obiectum et sic causabitur uisio unde adducit exemplum positum
a seneca quod sunt homines qui putant se uidere semper est propter infirmitatem
sicut dicit homo in speculo uidet se quare quia Radii emissi ab oculo non
possunt penetrare speculum et ideo in speculo uident et illud quod contingit
omnibus in speculo contingit infirmis aliquibus qui immittant debiles Ra
dios qui non poterat penetrare aerem et sic uidebant seipsos totum hoc ad
ducitur ad probandum quod sicut secundum antiquos non ualebat presente pa
riete uideo eum et absente Non ergo causat ab obiecto uisio ita non ualet an
gelus presente obiecto habet notitiam intuitiuam et eo absente Non ergo
causat ab obiecto sed contra illa species l. deus est productiua notitie intui
tiue. l. non si primum ergo secludo et potest producere Notitiam intuitiuam
quod nullus concedit si secundum ergo species non sufficiebat et per consequens oportet quod res
ipsa concurrat
¶ preterea est aliud exemplum per habitum astrologie quod luna
eclipsatur unde pono quod eras eclipsetur hodie ille habitus non potest
producere iudicium illud luna eclipsatur et tamen potentia eclipsis
producit a solo habitu non concurrente luna ita dico quod angelus per

UGR Biblioteca Universitaria

per spetiem illam potest nunc producere notitiam qua videt me scribere et non
poterat heri sed quia ista exempla sunt falsa primum saltim maxime 2m exempli
non quadrat quia habitus astrologi non poterat producere iudicium illud in
absentia obiecti verum est sed cum sit effectus necessarius poterit producere istud iudicium
pro tali tempore erit eclipsis quidquid sit ex ista ostendunt quod aliquid potest esse
causa naturalis cum presentia rei quod non potest de absente

¶ 2o do aliud exemplum sol heri produxit a lumen et hodie b. et suppono ut
diximus quod heri non potuit producere b. et hodie a. arguitur sic l. heri fuit causa
naturalis productiva b. l. non si primum sequitur quod produxit quia nihil ho
die acquisivit quod heri non habuit o. illud est quia determinat adeo ad
~~providendum~~ producendum b. et non a. contra determinatur adeo concurrendi sicut natu
ra utilis preterea itaque ego dicam quod angelus heri non potuit cognoscere me
scribere et hodie potest quia determinat illas species adeo loquitur sicut tu
hic sed dico non currendo ad hec quod heri ita determinatus et potens erat sed
ad producendum a. sicut b. non dubito quare ergo produxit a. et non b. Respondeo
solum quia fuit aliud tempus itaque quod cum c. tempore potest b. et non a. produce
re ita dico de angelo quod cum presentia rei per illam spetiem producit notitiam
rei et seclusa presentia non potest quomodo illud fiat certe ego non scio fa
teor sed est rationabilis prima quia certe dicere quod producat illa notitia ab obiecto
materiali non est consonum quomodo agunt in medio abstracta illa quid producun
tur itaque est dicendum

¶ ad aliud de notitia intuitiva est quod producit ab obiecto Respondeo l. producitur
ab spetie et eo modo quo produceret ab obiecto ad aliud de distantia iam dixi
mus concedendo corollarium ita dicit augustinus quod sancti patriarche non cognos
cebant que fiebant in seculo aliis dicunt est per distantiam contra ut
diximus venisset ad eos dissendos ponerent se ad aures nostras qui dicisti lo
quuntur ¶ durandus gregorius oha. gabriel dicunt quod ab obiecto patiunt et ab obiecto
producit notitia intuitiva medio in 2o. dis 3a. q. 2. dicit quod est rationabile con
cedere quod angelus habet species infusas secundum ex augustino et Dio. secundo sic tomes spe
ties solum solum ponit species singularium in angelis itaque habet species
omnium hominum possibilium infinitas l. saltem futurorum l. si illud non
dicas certe habet species infinitas species omnium partium continui nec est
inconveniens quod det infinita sicut homo est infinite longus primum
brachium est homo et est infinite longum secundum de brachiis est bo
num ad predicandum quod est homo infinite longus dico. o. quod per spetiem

cognoscit omnia singularia nec habet speciem singularium. Sed propter
terciam istius argumenti dubitatur an angelus possit cognoscere infinitas partes
continui. Ad quod dico quod homo non potest quia datur pars ita parva quod non sufficit immutare
sensum sed angelus omnem partem quantumcumque parvam potest immo omnes
simul potest cognoscere per unam notitiam productam ab specie totius con-
tinui et quamlibet simul distincte cognoscit et ita clare sicut si per suam no-
titiam quamlibet cognosceret. l. potest mediante illa specie producere notitiam
singularem cuiuslibet partis //

¶ ~~Contra~~ circa istum articulum proposuimus argumentum Scoti sequeretur quod ex dictis
speciem angeli esse infinite perfectam, l. si conceptus angeli se extendat ad
omnia et quod se extendit species eius. l. quod vult tenere quod intellectus s. non esse
extendit ad tot ad quot ipsa species potest quia omnino species habitus dia-
lecticus est circa omnes conclusiones dialecticae et simplex qualitas et tamen
non oportet quod intellectus actu et circa omnes conclusiones dicimus actu circa omnia
[illegible] ob tantam temperantiam dum puto concedendum quod notitia angeli se posset exten-
dere ad omnia que representantur per speciem //

¶ Ex illo arguit Scotus quod illa species et notitia sit infinite perfectionis quia repre-
sentare unum est aliquius perfectionis et representare duo in duplo est perfectius
et sic consequenter. ergo representare infinita est infinite perfectionis. Ad hoc certe
non potest negari quin representare unum perfectio et ideo ad argumentum
possumus dicere dupliciter primo ostendendo quod argumentum non procedit
et quod Scotus et omnes habent solvere similia argumenta. perfectio n. conceptus
habet attendi aut ex pluralitate obiectorum aut ex perfectione obiecti unde aris. per-
fectius est cognoscere de celo et de rebus altissimis cumquaque minime in perfectione et in
certitudine quod cognoscere totum euclidem demonstrative //

¶ Argumentor ergo contra Scotum cognoscere lapidem est perfectio et cognoscere
hominem maioris et cognoscere angelum maioris et sic consequenter de
qualibet creatura. ergo cognoscere deum est infinite perfectionis quia obiectum est
infinite excedens omnes perfectiones et sic Scotus concedat quod est infinite perfectionis
illa notitia similiter concedam quod angelus habet notitiam infinite per-
fectam similiter sequeretur ~~argumentum~~ argumentum Scoti valeret quod esset in-
finitum meritum probo velle dare denarium est aliquanti meriti dare duo
maioris est sic consequenter ergo velle dare infinitum est infinite meritorium
dicunt quod ratio ista non procedit quia nullus potest habere volitionem effica-
cem dandi infinitum sed contra velle dare duo volitione efficaci est meritum
et velle dare tria volitione inefficaci erit infinite meritorius actus et probatur

velle occidere duos homines est aliquod peccatum et velle tres est maius peccatum ergo velle occidere infinitos est infinitum peccatum ecce quomodo argumentum sed non valet oportet solvere argumentum primi conclusionem respondeo quod aliquando est optima solutio maxime cum sed arguat in materia incerta et nos instamus in materia certissima quod consequentia illa non valet

2o ad hec omnia argumenta dico quod consequentia illa valet in hiis que sunt eiusdem rationis bene valet linea longa ut duo est aliquis perfectionis et longa ut maior ergo linea infinite longa est infinite perfecta et ideo de hominibus si aggregatum ex duobus est aliqua perfectio et aggregatum ex duobus est aliqua perfectio et aggregatum ex tribus maior ergo aggregatum ex infinitis est infinita perfectio non tamen valet illa consequentia in hiis que sunt diversarum rationum sic angelus in infinitum excedit perfectionem capricis et tamen non sequitur quod sit infinite perfectionis antecedens probatur quia suppono ex probabilia quod inter duas species possunt infinite produci quarum quelibet sit imperfectior superiore et perfectior inferiore et eodem modo potest dici in aliis rebus que non sunt eiusdem rationis dico ergo ad nostrum propositum quod cognoscere duo obiecta est aliqua perfectio et cognoscere tria est maioris ratio
- l. ego cognosco illa tria per tres conceptus et sic concedo quod est maioris perfectionis secus si illa tria obiecta cognoscam per unam notitiam quia tunc triplicantur obiecta non tamen perfectio notitie per quam cognosco similiter modo velle dare unum est perfectio et velle dare duo est maior distinguo si ego volo dare duo eodem modo quo volo dare unum .s. per distinctum actum est maioris perfectionis et sic si ego vellem dare infinita infinitos actus eodem modo quo volebam dare unum est infinite perfectionis aut actus infinite meritorius quia velle dare infinita infinitos actus successive est infinite meritorius ergo velle dare simul infinita infinitis actus erit infinita perfectio et infinite meritorium en quomodo argumentum illud non procedit nec per illam teneri quemus opinionem .s. tho. sed tamen sunt qui admittant quod angelus habet scientiam infusam omnium sed quod angelus cognoscat singulare sine quod ipsum agat in intellectu angeli et declarat quod illud sit possibile primum omnium supponimus quod ab obiecto .s. ~~collato~~ oblato causatur species in visu et ab specie cum potentia causatur visio similiter in sensu comuni causatur species ab actu potentie exterioris et in nulla istarum potentiarum relinquitur species quando non est notitia et supponimus ex actu sensus communis causatur species in phantasia et per illam speciem ego produco notitiam abstractivam partis dubium ergo est cum sit in phantasia sit species principium notitie phantastice an sit alia que non est principium sed causatur a notitia et actu phantastico que non sit principium notitie phantastice ad hoc postea particula

UGR Biblioteca Universitaria

ut diceremus

particularius Dicemus de qualibet Potentia sed pro nunc mihi videtur quod phantasia non est species alia preter illa que est producta ab obiecto nullam potentiam per sensum communem et exteriores sic intellectus agens cum phantasmate producit speciem intelligibilem que est principium prime intellectionis et illa eadem conservatur in memoria intellectiva quia intellectus produceret aliam omnino essent due species que non distinguntur. //

¶ Istis suppositis patet quod illa eadem species que est Principium Notitie intuitive cum presentia obiecti absente eo non est principium notitie intuitive verbi gratia video petrum producitur in intellectu species petri illa est principium notitie intuitive recedat petrus certe non producit nisi notitiam abstractivam iterum accedat ad me clarum est quod producit notitiam intuitivam eius et nihil acquisivi a petro solum presentia obiecti est causa sine qua non poteram intuitive eum intelligere eodem modo de phantasia video patrem meum producitur in phantasia species que tunc producit notitiam intuitivam sed recedente eo non producit Nisi notitiam abstractivam iterum accedat primum quod intuitive cognoscat per phantasiam et tamen Non producit obiectum aliquid in potentia quia iam habebat speciem ecce ergo quomodo est intelligibile quod angelus per unam speciem ~~notitiam~~ in fussam in presentia obiecti cognoscat rem intuitive et quando non est non potest cognoscere intuitive ergo cognoscit abstractive sic nos Respondeo quod consequentia illa non valet quia per hoc nos solum ostendimus quod non est inconveniens tenere per unam speciem cognoscat nunc rem intuitive et postea non postea Non possit de abstractiva Notitia Respondeo quod potest si prius habuit Notitiam intuitivam secus si non quia tunc nec possumus habere notitiam distinctam abstractivam de aliqua re nisi prius habuerimus notitiam intuitivam eius ecce quomodo hoc est possibile sed certe est materia dubia oportet et est probabile licet hoc conformius dictis ~~...~~ sanctorum quacumque iveris diabolus tibi adhabitur quia quacumque viam tenuerimus non desunt argumenta quibus impugnemur. //

¶ Articulus 29. an angelus cognoscat futura

¶ Circa illud quod dicit quod futura nisi in ipsis acto cognoscunt. non quod si per possibile deus ignoraret motum celi nihilominus sciret quod tali puncto tali die erit eclipsis et ratio est quia futura quodammodo fuit in deo quia nihil est futurum nisi per voluntatem eius unde prius fuit in eius voluntate et sic de deo ut supra disputatum est constat quod in se ipsis cognoscit futura sed tamen nulla creatura potest futura cognoscere nisi Nota quod quis potest habere duos sensus primum est an ex naturalibus angelus possit futura cognoscere 2o. an cognoscat ex dono supernaturali sicut

UGR Biblioteca Universitaria

naturali sicut prophete et videt q. s. non probet quod non possit cognoscere illa
ex naturalibus et illa enim authoritate anunciato que ventura sunt et scimus
Esa. 41. c. quod dii estis vos quid probat quod de facto non cognoscant l. quod non possint ex natu-
ralibus suis illa cognoscere. Respondeo primum probat quod de facto non cognoscunt fu-
tura 2o dico quod probatur ex illa quod ex naturalibus suis non possunt sed quia cer-
te si possent quare deus prohibet angelos bonos ne cognoscant saltem conjec-
turaliter virtutes agentium naturalium igitur non potest angelus cognoscere
futura certo nisi ut sunt in suis causis v.g. angelus potest cognoscere quod isto
anno erit tritici abundantia ex conjecturis non tamen certo scit quia dato
quod cognoscat constellationes celi tamen cognoscunt quod angelus in materia que
potest impediri et ideo non certo cognoscit de futuris autem ad utrumlibet omni-
no nihil potest cognoscere sunt penitus occulta ei.

¶ Sed dubium est an virtute dei angelus possit futura cognoscere
Respondeo de illo non potest esse dubitatio quia nam ex. de facto cognoscit omnia futura
posset ea anuntiare ergo est deus. ana. x. per oratiam nuntiate futura et q.
Respondeo est ana dei quod sufficit o. unde ergo constat quod angelo non sit illud communicatum
quia constat quod ignoraverat futura. v.g. ysay 63. quis est iste qui venit de edom
ex illo et anuntiate futura et sciemus et cetera ergo de facto non cognoscunt futura

¶ dubitatur. Nunc si deus dedit nobis habitum per quem cognovit omnes con-
clusiones astrologie que sunt ita ignote nobis sicut futura ad utrumlibet ita
non ne posset deus dare habitum angelo per quem cognosceret ~~aliqua fu~~ omnia fu-
tura Respondeo quod deus potest dare habitum per quem cognoscimus aliqua futura
illud potest de habitu fidei per quem cognoscimus quod ante christus erit quod
deus iudicabit.

¶ 2o dico quod deus posset dare habitum cognoscitivum omnium futurorum non
est maior ratio de aliquibus de facto dedit fidem s.g.

2o dico quod non potest dari habitus qui de natura sua possit producere notiti-
am futurorum intuitivam probo quia cum sit creatura ille habitus sequitur quod po-
ssit produci potentia que ex natura sua posset cognoscere intuitive futura
quod est falsum alias dedisset deus talem potentiam angelo.

¶ Preterea quia cum futura antequam sint se habeant ut chimera omnino vi-
detur quod habitus ille non habeat maiorem ordinem ad illa futura quam ad chi-
meram ergo non potest distincte ex natura sua producere notitiam intuiti-
vam evidentem futurorum et ita conclu. s. tho. non solum tamen de

facto sed

UGR Biblioteca Universitaria

tamen de facto sed et de possibili, sedet quod non potest cognoscere omnia futura nisi et per virtutem dei et probatur quia sequitur quod posset omnia possibilia cognoscere quia certe futurum non habet maiorem ordinem ad illum habita quod possibilia sig. futura potest g. possibilia quod non est verum g°. p. nec potest scire futura nisi item et quia posset angelus cognoscere quid deus esset futurus perpetuo et misteria g° quia omnino illa misteria non sciebant alio modo quod futura solum est quod dependent ex voluntate dei item quia eadem ratione possent cognoscere preterita uel dicere angelus quilibet cognoscit omnia que facta sunt post eius creationem sed si nunc crearetur angelus unus non posset cognoscere illa que ante eum fuerunt et tamen si potest futura et posset preterita ante eum item non fuerunt prescij sui casus esset magnum inconveniens quod in primo instanti diligebat deum et quod scirent se damnandos //

¶ preterea illud primum ex presentia [illegible] quia demones decipiunt non attentarent aliquid quod non scirent se consequturos unde demon temptavit Iob putans quod vinceret eius patientiam unde dixit nisi in faciem benedixerit tibi preterea legitur augu. lib. de divinatione demonum quia est communis opinio vulgaris quod demones sciunt futura unde ponit ibi exemplum de templo serapis quod concurrent (corrueret) pronunciaverunt demones et ex illo gentiles putaverunt quod essent dij dicit augustinus quod possunt ex coniecturis cognoscere futura quia s. audierunt prophetas aut viderent etiam loquentes principum quibus dicebant se subversuros templum serapis //

¶ preterea quia auscultant que nos loquimur item ex divisione [illegible] hic consecturant quid volumus facere ex hoc modo immiscent se astrologis et docent aliquos futura quia astrologus non potest certos scire et congecturata constellatione aut illuderit l. non etiam loquendo de rebus et effectibus naturalibus et docentur hij a demonibus

¶ Sed est unum dubium supposito ex 2° phisicorum quod aliquid est fortuitum casuale et contingens ut tibi ponit. ex a. ctis. potest esse quod aliquid sit fortuitum respectu unius s. mei quia ignoramus causas et non fortuitum respectu alterius s. angeli aut demonis. v.g. hodie natum est monstrum potuit esse talis constellationis quod necessarium fuit istum nasci monstrum et illud potuit cognosci ab angelo et ita potuit prenunciare istum monstrum nasciturum

¶ dubitatur g°. secluso. libro arbitrij a rebus naturalibus quero cum ista nocte fuerit frigus illud factum est a causis naturalibus quero. l. poterunt illud facere. l. non. primum quia tunc. l. fuissent omnes cause naturales

UGR Biblioteca Universitaria

et tunc et quero a quo fuerunt impedite Non ab alia causa naturali qua alias non fuisset possite omnes sic ex aliqua causa libera et quia secludimus nos causas liberas ideo quod videtur quod omnino ille cause fuerunt ita necessaris quod non potuerunt aliud facere quam producere frigus et sic angelus aut demon cognouit illas causas certe potuit cognoscere quod frigescerent ista nocte congregare et per consequens potuit illud scire antequam esset cum ergo secluso libero arbitrio semper sit effectus qui habet causas necessarias itaque non possunt aliud facere quam illud videtur quod possunt cognoscere omnes effectus futuros siue possint impediri siue non quia si impediret sciret quam impediret Respondeo quod omnino ita potest dici quod angelus posset omnes effectus naturales non liberos siue contingentes siue necessarios cognoscere sed videtur probabilius quod angelus non possit et pro isto nota quod duplex est necessarium scilicet necessarium ut distinguitur contra liberum et isto modo quidquid quis agit brutum est necessarium alio modo necessarium est illud quod non potest impediri aut in pluribus ~~impossibilium~~ non impediuntur dico ergo quod angelus potest cognoscere omnia futura necessaria que non possunt impediri absolute aut que ut in pluribus ~~possibilium~~ non impediuntur sed non optime quod cognoscat necessaria omnia ut distinguuntur contra liberum non enim potest scire an asinus comedat scilicet non quia etsi necesse ~~[illegible]~~ comedit tamen quid ~~asinus~~ angelus sciat angelus et herba an aqua etc. et sic non poterit comedere scilicet si cadet radius de celo qui interficiet asinum et ita ~~non~~ non potest scire certo in ista nocte comedet dato quod ibi maneat in campo ego immo omnia ista potest angelus scire ex causis naturalibus an scilicet gelascat herba an cadet radius de celo etc. sed tamen ex toto quod alibi non potest scire an comedet quia non potest scire an transfuit aliquis homo per campum qui interficiat asinum etc.

Articulus 4us an angelus cognoscat cogitationes cordium

Cor in scriptura capitur pro volitione aut intellectione et ita quaerendo quistimus an cognoscant secreta cordium quaerimus an cognoscant voluntatis actus et intellectus dupliciter potest cognosci cognitio in effectu sicut quidam dico ego loquor circa illud quod medici ex mutationis vultus cognoscunt affectiones aut ex pulsu et historia illustris apud Valerium Maximum et Plutarcum de illo medico qui filium Antiochi Regis ex pulsu cognouit amare recitat illud quod Augustinus in libro de retractatione asserit non esse dicendum quod demones cognoscant cogitationes non quod videt scrupulosum Augustinus dicere quod de-
-6-c- mon et per se tota cognoscat nostras cogitationes cum dicatur ad deum 2o paralipomenon tu solus nosti corda filiorum hominum 2a conclusio est quod angeli non cognoscunt cogitationes in se ipsis.

Est questio multum ventilata apud doctores et sunt multe opiniones

UGR Biblioteca Universitaria

et varie nec est mirum quia omnino est nobis res occultissima nec etiam reprehende-
di sunt opinantes sicut reprehendunt ab istis grammaticis theologis secundum quod est vel
omnino tenere. l. quod sint diverse opiniones cum illud non potest constare nisi coniecturis
et quedam aliis quedam vero coniecture aliis placet igitur sunt opiniones p.
sco. in 2o. dis. 9 q. 2. et post explicat se secundum distinctionem ad primum Rere
ut dicit quod angelus potest cognoscere actus intellectus et voluntatis alterius et est nostra
marsi. q. 6. Refert opinionem scot. et dicente eius ponit duas propositiones p.
angeli possunt cognoscere actus intellectus et hominum et angelorum 2a non potest actus
volunt. cognoscere sed mihi videtur quod ipse simpliciter sentiat quod tam actus voluntatis quam intel-
lectus angelus potest cognoscere ut patebit quod eius argumenta dato quod sint apparentia ad defen-
dendum unum et non aliud quia voluntas est potentia inmente libera actus
vero intellectus de se sunt naturales unde sic ex eo Non cognoscat volitiones quia sunt
a potentia libera, videtur quod possit cog. intentiones sed sco. de utroque concedit angelum posse
cognoscere quam sententiam fr. gabriel in 2o. dis. 9. q. 2. ar. 2. post suum bta.
et ricardo. lec. 31. maior. s. in 2o. dis. 9 q. 1.

S. thomas de argumenti tamen opiniones distincte ab omnibus aliis mirabilis opinio dicit
quod angeli cognoscant bene terminos mentales sed non cognoscunt compositionem ex
illis. s. cog. imperatorem bene scit angelus me illum cognoscere non tamen quas propo-
sitiones formo fundat se in hoc quod ex eisdem terminis diversimode uti possum
ad voluntatem nostram sicut sumptis his animal omnis homo est omnis homo est
animal, est vera alia falsa illud omnino provenit ut ipse fatetur ex eo quod est in pote-
te hominis per eos demum terminos aliter intelligere. rr. et ad 3 tertia intellectus et
7. et ex his videtur quod opinio de argentina sit probabilis Henricus qui fecit secun-
das intentiones dicit quod angelus optime cognoscit actus voluntatis aut intellectus
sequitur eum marsili. q. 6. et tenuit prius petrus de taranta. dis. 8. ar. 12.
tamen grego. dis. q. 1. dictum. refert omnes modos dicendi. in 2o. dis. 8. q. 5. et di-
cit quod nescit quid sit verum et homo istius conditionis qui nihil vult.
asserere nisi quod rationibus verum probari potest, pro opinione ergo s. tho.
sunt testimonia scripture 1a. locus in hieremie 17. a minimo[?] pravum est cor homi-
nis et quis cognoscet illud. ad hebr. 2o. que sunt hominis nemo novit etc. sed tu solus sa-
nctis. paul. ibi illud adducit ad probandum quod que sunt dei nullus scire pote-
rit quia nec que sunt hominis ergo multo magis illa que sunt dei nemo nosse
potest nisi deus. item 3 reg. palipo. 6. tu enim solus nosti corda filiorum
hominum unde oreoori. quod asserere quod de facto cognoscant Non est
christianum item iheroni. super illud cum vidisset Jhesus cogitationes eorum
mathe. 9. dicit iheroni. hic ostendit se esse deum allegat christus. in eadem sententia

Sententia amarsi. super illud locum mathei. 9. Sed ego non reperio meo puto quod christus illud teneat quilibet prelatus qui fuit eius obviaviat ibi. mathe. 9. ~~sed ego non reperio meo~~ christo ostendit se esse deum est expresa determinatio de ecclesiasticis dogmatibus cap. 4. 9. sicut allegant isti ego in meo libro habeo. 81. in internas animi cogitationes diabolum latere certum est angeli boni cognoscunt quia statim subditur secreta autem cordium reputetis quod loquatur de demonibus quis ea cognoscit solus ille novit ad quem dicit tu solus Nosti. 2. paralipo. 6.

Sed quidam dicunt sco. grabiel, et alii ad istas authoritates grabiel, potest dici et maioris dicunt illud est verum quod non cognoscunt quia omnino impediunt maxime demones qui si non essent manifestarent nos gravissime unde conveniunt ordinarie. Rex utrio eas cognoscant et ita intelligunt authoritates sacre scripture ego nescio an iste sit legitimus modus interpretandi sacram scripturam dicta libere loquemur multa possemus negare que sunt recepta. quid non dicit ~~primum~~ gravamen et inscrutabile dicit pro. ergo. non potest nisi a deo cognosci item par. ex illo que sunt hominis ~~nemo~~ etc. non probaret quod que sunt dei nemo potest etc. autem intelligat de possibili item arguit marsi. l. c. grego. si naturaliter angelus posset cognoscere quare deus impedit totam illam virtutem ad quid dedit illam si in ... cam totaliter impediunt nisi esse non esset Probabile quomodo ergo deus nomine sciunt facere Notitiam convenientem angelo certe non convenit sapientem dei condere notitiam quam in ... impediret preterea grabiel confirmat argumentum quia eadem ratione posset dici quod albedo posset producere albedinem et nigredo nigredinem sed fuit a deo impedita quia esset Magnum inconveniens que pasando un gentil hombre cabe un hombre negro se tornase negro maioris dicit Non est simile quia angelus est perfecte virtutis bene ita dicit sco. non utitur hac distinctione de possibili aut de facto et vere dicendo quod cognoscunt veritate propria melius est dicere quod actu cognoscunt.

Preterea per s. tho. quia dato oppositio periret tota illuminatio angelorum et loquutio. ergo. cum superior illuminat inferiorem sequitur quod omnes inferiores possent cognoscere quia omnino cognoscere possunt quid superior cogitet 2º arguit marsi. est argumentum s. tho. in ista q. 107. non videtur tollendum ab angelis quod hominibus tribuimus sed unus homo potest alteri loqui et quod alii non intelligant. ergo possunt cognoscere ~~eam~~ illam cogitationem quando loquitur aut est minus perfectus quam homo.

[marg.] hoc est cognoscant quod cognoscant quare sunt corp. 19. 11.

3m argumentum est grego. sequitur quod demon ex natura sua potest beatificare probo quia potest videre visionem beatificam unius beati et per consequens videt obiectum quia is qui videt per notitiam reflexam omnino videt quod videat obiectum

Ret. dicendum quod non est oppositio quod is qui cognoscit conceptum lapidis intelligat lapidem sed grego. ponit conclusionem 3. dicta quartam ergo. cogitatio ex dictis est quia obscure loquitur dicit ergo. quod qui cognoscit notitiam distinctam cognoscit obiectum notitie directe non dicit autem notitiam reflexam per quam cognoscit di

Dicitur de hoc ergo dico quod illud potest dupliciter intelligi uno modo quod intelligat per notitiam reflexam obiectum notitiae directae et in hoc bene dicit Rodericus quod non ita puto quia obiectum reflexae solum est notitia directa non obiectum eius sed tamen puto probabile esse quod omnis qui per notitiam reflexam videt directam cognoscit per aliam notitiam obiectum directae sicut si ergo video imaginem Regis per notitiam imaginis non cognosco Regem sed omnino causatur in me alia notitia distincta de rege et ita ergo dico quod si daemon natura sua posset videre visionem beatificam causaret in eo alia notitia per quam licet intuitive tamen abstractive et distincte cognosceret deum sicut non per notitiam reflexam visionis beatificae alterius angeli

¶ 1° s. tho. arguit sic. unus angelus omnes admittunt non potest occultare essentiam suam alteri angelo ergo nec volitionem quia qua ratione unum et non aliud Rodericus antecedens est verum omnino et ad consequentiam dico quod angelus non occultat volitiones aut intellectiones sic. n. patet quomodo angelus possit secundum s. tho. volitionem alterius intelligere nisi ipse occultaret secundum nos dicimus quod non est occultatio o quare ergo non cognoscit Rodericus quia voluntas est omnino libera et nulli quantum ad operationes subiecta nisi deo. unde dicimus eam quod solus suus intellectus potest cognoscere eius actus quantum valeat ratio s. tho. dicentis sed essentia est res naturalis et obiectum naturale unde cognoscitur a quolibet angelo

¶ 2° arguit quod unus angelus potest cognoscere speciem intelligibilem alterius angeli ergo et notitiam circa antecedens illud sunt opiniones quia marsilius negat illud sicut non potest cognoscere actus itaque neque species aut habitus et ratio est quia habitus non potest cognosci nisi per actum sed angelus non potest cognoscere actus ergo nec habitus alterius. s. tho. tamen ad 4m negat illam ergo unde cognoscit species alterius quia illa spectat ad notitiam et perfectionem angeli idem de malo q. 16. ar. 3. ad 2m. et de veritate q. 8. ar. 13. ad. de hoc non est dubitandum sed eam cognoscat species in esse speciei Rodericus quia et cognoscit quid significet et quod potest sed non cognoscet quem actum producat alius angelus per illam speciem quia actus ille licet non sit supernaturalis est tamen liber .i. extra naturam

¶ 3° arguit sic et imaginatur quod s. tho. dicat quod quando gabriel occultat alteri angelo suam volitionem fit per hoc quod vult alius non intelligit sic argumentor per quid ergo occultat illam volitionem per aliam ergo quaero de illa .i. erit processus in infinitum .i. dabitur volitio quae naturaliter ab angelo potest cognosci ex quibus patet quod secundum quod ~~secundum~~ sic unus angelus potest naturaliter cognoscere volitionem alterius dico ad argumentum quod angelus non occultat suas cogitationes sed ipsae de se sunt occultae possunt tamen manifestari per volitionem alterius angeli ut diceremus.

¶ occasione argumenti quaerit an ad hoc quod alius angelus cognoscat volitionem gabrielis

volitionem gabrielis sat sit quod gabriel vellit quod ille intelligat de hac materia videbimus in mate
ria de loquutionibus angelorum. dico quod illa volitio ex natura sua est oculta sed est in potestate angeli eam
revellare alteri modo videbimus infra. unde deus q. 9. ar. ad. 2.

Facit Quia angelus potest cognoscere albedinem ergo et recogitationes quia ille sunt maxime
intelligibiles. Respondeo primum omnium nego quod sint maxime intelligibiles. 2o illo dato dico quod requiri-
tur certus modus ad hoc quod intelligatur sicut sol de se est visibilior non tamen potest
videri a natura potentia.

5. arguit Quia gabriel statim cum abiit volitionem illam cognoscit aut potest ergo illa pot
cognosci ab alio angelo. Respondet gregorius quod sicut ad sensationem non sat est quod sit potentia et sensibile sed
requirit proximitas et quod medium sit illuminatum unde aris nono methaphysicorum potest est hic pot
tiam sed non omnium est actio sed habentium modum dico ergo quod dato quod illa volitio esset ob
naturale et intelligibile et sit potentia alterius angeli sed non est modus requisitus ad
hoc quod intelligat sicut non valet deus est obiectum intellectus qui cum clare videt cum ergo sit ob
jectum quod clare videri potest et potentia que cum clare potest videre in demone que
re non videt quia omnino requirit certus modus et conditio unde greg. o. ad argu
Respondet quod ad hoc quod angelus possit cognoscere volitionem aut intellectionem opus est quod sit in illo angel
subiectum sed in hoc ut dicit capreo discordat a s. tho. imaginat n. quod angelus non potest intuiti
ve cognoscere cogitationem alterius sed omnino cognoscit per signa naturaliter illam
representantem sed s. tho. dicit quod intuitive potest cognosci ab alio angelo unde ergo ei
quod non cognoscat Respondeo quod requirit voluntas illius ad hoc quod alius cognoscat quomodo illud sit dice
mus in materia de loquutionibus angelorum.

Gabriel, et 6. eadem argumenta faciunt quia ibi est obiectum et potentia et debita
aproximatio Respondeo quod non est aproximatum, o est presens transeat sed non est apro
ximatum quia requirit voluntas alterius ad hoc quod iste cognoscat.

2o quia omne agens quod potest producere aliquid in subiectum aliquod potest illud
producere in omne subiectum eiusdem rationis cum illo sed intellectus angelici sunt
eiusdem rationis ergo cum volitio istius producat notitiam in suo intellectu per conse-
quens poterit in omnem intellectum angelicum admitto totum concedo illam pro minore et
ad 3am Respondeo quod non est aproximatio respectu alterius angeli sic omnino eius dem
speciei sunt notas mea et alterius hominis et tamen volitio potest agere in intellectum
meum et non in intellectu alterius illius quia non est aproximatio preterea gregori-
us arguit quare michael non potest celare sibi ipsi suam volitionem sic ego nollo quod in-
tellectus meus intelligat volitionem istam Respondeo est implicatio contradictionis
in adjecto quia impossibile est quod voluntas illud vellit sine simplici aprehensione
illius volitionis preterea duran. arguit contra rationem littere voluntas in op-
tando a solo deo dependet ergo eius actus non potest ab alio cognosci sequitur quod si deus
moveret ordine opposito celum angelus non posset illum motum intelligere
quia omnino dependet a voluntate dei Respondet archiepiscopus hispalensis q. s. tho. ratio-
nes non probant conclusionem suam nec ad illud adducunt a s. tho. sed sufficienta con-
clusio ostendet

Conclusio ex fide add(ucitur) c(on)dicat congruentias unde aliam Rationem ponit de malo aliam. i. contra 2o. aliam in 2o. aliam h(ic) ergo dico q(uod) ratio S. Tho. h(ic) est optima quia angelus Non potest operari aliquid circa cogitationes meas sicut circa alia naturalia unde non fuit conveniens q(uod) ei daret cog(nitio)tio illius cogitationis aut alia liber(tat)e nostra quia Non est aliquis finis per quam oportebat dare angelo virtutem qua posset cogitationes n(ost)ras intelligere. ergo de facto non habet virtutem naturalem ad intelligendum cogitationes cordium ad quid data esset ei. //

Arg. 5. an angelus cognoscat misteria gratie

¶ ponit distinctionem bimembrem et iuxta quamlibet distinctionem potest duas conclusio duplex est cognitio angeli qua per suam essentiam. l. per species innatas cognoscit et sic non cognoscit misteria gratie probatur non cognoscunt cogitationes n(ost)ras. ergo nec misteria probat consequentia ex 1. ad Chorinthios 2o. l. ii. omnino facit illam tamen q(ue) sunt hominis nemo novit nisi spiritus hominis. ergo que sunt dei ~~hominis~~ nemo novit nisi spiritus dei ut bene dicit ergo. si pau. assumeret antecedens est falsum Non probaret aliquid. ergo illud. ans. est bo rum q(uod) cogitationes n(ost)ras non possunt cognoscere angelus. ergo multo minus que dependent ex voluntate dei 2o. cognitio est supernaturalis qua res in verbo vident an geli et per istam cognoscunt misteria perfectes melius et de illis illuminat inferiores unde Non statim a principio cognoscunt misteria cognita modo ab eis et hoc dicit in fine articuli igitur misteria gratie vocantur super naturalia sicut incarnatio circa istum articulum Sco in 4o. dis. 10. q. 9. eisdem argumentis quibus probare nititur angelos posse n(ost)ras cogitationes cognoscere vult probare q(uod) de mon suis naturalibus potest cognoscere misteria gratie nunc existentia secus de his que non sunt unde potest cognoscere modo existentem xpm in sacramento eucharistie in carnationem et consequenter loquendo. Sco. bene dixit quia eodem modo procedit argumentum ad conclusionem illam q(uod) possit intelligere cogitationes sicut ad probandum q(uod) possunt misteria gratie quia incarnatio. s. est de se intelligibilis et preterea gratia petri est intelligibilis et aproximata angelo ergo potest eam cognoscere breviter alii dicunt q(uod) cogitationes n(ost)ras possunt sed non misteria gratie non consequenter loquuntur dicunt q(uod) unum est super naturale. s. misterium ergo illud est dicere q(uod) non est intelligibile ex petitio principii etc. te si potest cognoscere volitionem meam ex sua natura poterit omnino cognoscere gratiam unde non opus est referre argumenta Sco. tamen n. fecimus in 4o. arti. 4o. et solvimus habemus nos pro constanti q(uod) angeli nec alia pura creatura potest cognoscere misteria gratie. //

¶ Quo supposito proveri ssimo et necessario dubitat cum angeli possunt cognoscere habitus et species naturales ang(eli). possunt cognoscere habitus super naturales an(gelorum)

Naturales an(geli) videlicet possint cogno(sce)re gratiam in esse quantitatis quia ipsi habitus ex natura sunt qualitates non tamen q(uod) si to gratia aut fides qui posset esse illa qualitas in eis. inimici dei r(ati)o q(uia) demon aut angelus non potest scire quomodo fides est in me neque in igne gratie neque qualitas non scit an istum habitum habeam an non habeam pro quo nota q(uod) dupliciter potest dici aliquis habitus infussus uno modo per accidens sicut scientia ade infusa accidit et illud potuit n. acquiri sicut scientia mea 2o modo habitus est infussus de per se quia a solo deo potest produci non solum in esse gratie v(erbi) g(ratia) aut fidei non potest produci ab alia causa sed neque in esse qualitatis quia omnino dependet a deo. et tales habitus non possunt cogno(sce)re angeli ex quo sequitur q(uod) angeli aut demones non potuerunt cogno(sce)re nativitatem x(risti) quia quis poterat cogno(sce)re q(uod) christus non nascebatur ex semine hominis preterea q(uod) beata virgo peperit in ires creatis claustris sed non potuerunt cogno(sce)re nisi per coniecturas q(uod) ille erat deus s(cilicet) ex letitia angelorum canentium

Preterea in materia eucharistie diximus q(uod) demon non potest cogno(sce)re q(uod) substantia corporis est in mundo sed neque potest cogno(sce)re q(uod) ibi sub speciebus est corpus x(risti) neque modo quo ibi est preterea non potest cognoscere q(uod) ibi non sit substantia panis nisi in ex eo q(uod) audierunt nostram fidem unde iacobus demones credunt et contremiscunt alias certe possent faciliter decipi putantes q(uod) ibi est panis hoc de 1a con.

Circa 2am conclusionem q(uod) angeli cognoscant misteria in verbo arg(uitur) sco(tus) ubi s(upra) beatus non dicit an non beatus per cognitionem creaturarum in verbo aut misteriorum o(mnium) d(icendum) e(st) per accidens est q(uod) angeli ubi videant misteria r(ati)o q(uia) beatitudo consistit in visione dei sed quia deus eminenter omnia continet et naturalia et supernaturalia ideo videntes verbum vident ibi creaturas non est magna dificultas

2o arguit ad hominem quia 3 q. ar. 10 dixit s. tho. q(uod) cognitio in verbo numquam minuit neque augetur hic autem dicit q(uod) post modo s(cilicet) tempore incarnationis cognoscunt in verbo ipsam o(mnium) contra dicit sibi r(espondetur) ut diceremus et s(ecundu)m dupliciter aliquid cognoscit in verbo uno modo per visionem ubi et ita est in beatis ~~etiam est~~ eterna q(uod) 2o modo potest cogno(sce)re aliquid in verbo per h(oc) q(uod) verbum in mente revellat illud misterium et de ista cognitione loquitur hic et ita fuerunt edocti angeli per contantes quis est iste qui venit de edon r(espondetur) xpus ego qui loquor iustitiam o(mnium) ibi illuminabit eos

Est s(ecundu)m arg. quia angeli cognoverunt incarnationem que est maximum misterium o(mnium) et alia possunt cogno(sce)re antecedens est arg. et pau ad eph. 3o apparuit angelis misterium x(risti) et cetera r(espondetur) q(uod) omnino cognoverunt illud misterium sicut pris sed illud sicut ex...

UGR Biblioteca Universitaria

fuit ex Revelatione preterea Non cognouerunt An esset Nascendus sine
viro de virgine et quod deberet pati preterea dico quod omnia argumenta littere Non probent
quod angelus virtute sua possit misteria gratie cognoscere. Ubi enim probes quod cognouerunt
de facto dicemus quod cognouerunt per Revelationem et illuminationem. //

℄ Questio. 58.

℄ An angeli sint in potentia quod aliquis nihil considerent actu l. sic ante quod dato vellit
angelus aliquid intelligere Non posset quia Non habet speciem eius et ponit
in articulo duos modos quibus aliquid est in potentia et in actu quelibet ponit modum po
nit suam conclusionem prima circa ea que naturaliter cognoscere potest angelus Num
quod est in potentia primo modo quod neque consideret neque possit si uellit non est ergo in potentia
itaque careat principio quo si uellit possit actum considerare habet enim scientiam
omnium naturalium. 2a quantum ad misteria gratie sunt in potentia illo mo
do quod dato uellit non possunt considerare aliquid circa illa sicut circa mi
sterium incarnationis et ad utramque conclusionem adducit congruentias et analo
gias de corporalibus celestibus quomodo ergo angelus se habet Respectu sui in cognitione
omnium tamen cognitionem supernaturalem quia semper vident Verbum actu et quicquid
solum vident obiectum semper actu considerat Circa naturalia D. patitur magnas auc
torias qui nullam ponit speciem neque ad actum .i. neque relictam ex illo ergo tamen auten
ponit speciem relictas ex actu et per illas fit memoria sed secundum Durandum nihil relinqui
tur Quomodo ergo angelus recordatur se intellexisse sapientium ut ergo ponit ergo in
dis. 3. q. aliquas propositiones prima angelus semper se intelligit probat quia est sibi pre
sens semper mouet suum intellectum et probat si ego non claudo oculos
semper uidebo sed angelus Non dormit ergo 2a angelus semper intelligit inco
ruptibilia probat illa semper sunt presentia et in ratione obiecti omnino non facit
quo ad hoc differentiam inter visum quando est apertus et inter intellectum an
geli semper enim mouetur ab obiecto incorruptibili sicut intellectus meus semper
intelligeret et ego semper viderem quod naturaliter mouet. 3a omnes effectus
et contingentes non dependentes ex causis naturalibus semper cognoscit probat
semper cognoscit suas causas ergo et effectus in illis. 4a effectus dependent ex
causis liberis cognoscunt quando sunt Non ante quam sint nisi per coniectu
ras .s. supernaturalia cognoscunt quando sunt Non ante quam sint nisi per
coniecturas .s. super naturalia cognoscunt quando eis revellant sed adhuc
dato Non respondet aliquid de preteritis de futuris enim et de presentibus tra
ctat cum doctrina sed omnino nihil dicit de presentibus teritis quomodo cogno
scat quod pater meus fuit ego legi curiose questionem illam et Non dicit Verbum
de preteritis quia omnino sublata specie omnino est dificile Respondere dico quod certe
si angelus omnia existentia distincte cognoscit ipse multum laborat. bene plenus

UGR Biblioteca Universitaria

est scientia est Mirabilis opinio Qua Omissa sequendo voluntatem capiendo angelum in naturalibus querit an possit sine quacumque cognitione itaque non consideret aliquid et pro utraque parte sunt Rationes pro afirmativa arg. semper cognoscit Probo quia est obiectum naturale semper movet suum intellectum ita Necessario sicut oculus Movetur a colore preterea de speciebus arguitur ille sunt agentia naturalia ergo semper agunt naturaliter semper ergo movent ergo 2a propositio D. est vera ergo quia detur quod angelus sit sine omni actu sequitur quod Non potest postea aliquid intelligere probat incipiat per te intelligere lapidem sic argumentor illa intellectio Non potuit esse liberum quia implicat quod sit actus voluntatis sine actu intellectus p[rim]a ergo cognitio Non potest esse libera. est ergo cognitio illa naturalis [...] ergo eodem modo fuisset intellectus canis. quare magis ille prius intelligit unum quam aliud preterea quia sicut effectus possunt produci a suis [...] speciebus in angelo. cum ergo ita naturalis sit una causa s. species lapidis sicut canis sequitur quod ita intelligit unum sicut aliud o idem argumentum fit de nobis. quia Quando surgo v. g. a lectulo. quare Movent ab obiecto sed angelus Non movetur ab obiecto quare ergo magis unum quam aliud intelligit. //

De hoc dubium est an semper actu intelligat aliquid thomiste dicunt quod semper semper intelligit unde s. tho. 1 q. 50 ar. 1 ad 2m et De malo q. 16. ar. 6 in corpore et ad q. 4m. dicit quod semper intelligit et si hoc est verum [...] omnino semper intelligit se sed s. tho. ibi in illa solutione ad 4m postquam exposuit quomodo aliquid potest esse in actu s. 1o aut 2o dicit quod respectu omnium que naturaliter cognoscit semper est in actu sed illud intelligitur de actu p[rimo] prout opponitur pure potentie et ita non invenio in s. tho. quod angelus possit esse sine actu verum est quod in 2o dist. 3. q. 2 arti. 4o Ubi ponit in angelo intellectum agentem licet improprie dicit quod semper lucet meo ad aliquid actu Semper considerandum dico quod probabile est quod angelus possit suspendere omnem actum suum Quia homo potest ergo et ipse 2o dico quod non est verisimile quod cessent Quia beatitudo Naturalis eorum consistit in consideratione Rerum naturalium ut dicit aris. 10 ethi. quo supposito Respondetur ad argu. ille species sunt agentia Naturalia verum est sed ut dicitur tertio de an[im]a. habitibus utimur Cum volumus unde ille species subdunt voluntati sicut intellectus potentia que est agens naturale subdit voluntati unde cum essentia angeli Respectu sui sit species potest uti ea de cognoscendum et non uti.

Sed ad tertium. est dificile Respondere dico ergo quod necessario p[rimo] movetur ab essentia sua et postea intelligit alia probatur argumentum. durandi. Quia est pr

UGR Biblioteca Universitaria

Quia est presens suo intellectui ergo semper movet. Responsio verum est quando non impeditur a voluntate quando ipse (angelus) vult devertere ipsum a cognitione. Dico ergo quod essentia angeli est causa sufficiens ad movendum intellectum et causam naturalem. Sed tamen impediri potest a voluntate sicut phantasma naturaliter movet intellectum est causa sufficiens ad illud impedit quando quis tenet a voluntate. Unde aliquando seclusio actu voluntatis naturaliter movet a phantasia ita omnino dicendum de essentia angeli quia naturaliter potest movere sed impedit a voluntate. Unde potest cessare ab omni actu et ab intellectione sui

¶ Unde de ista materia scilicet de cognitione angelorum magistrum in 2° dis. 3. in qua post quam in potentia et 2a retractavit de eorum creatione, loco, et tempore in quibus fuerunt creati et dividit dis. in tres partes in prima tractat de conditionibus naturalibus eorum in 2a de conditionibus quantum ad bonitatem et malitiam in 3. tractat de eorum statu. In prima ergo parte ponit tres conclusiones. prima angeli receperunt in sua cognitione tria. scilicet substantiam simplicem et intelligentiam liberum arbitrium 2a angeli non fuerunt equales in istis tribus quia in essentia intelligentia et voluntate superiores sunt perfectiores 3. quantum ad aliqua scilicet quoad esse simplices immortales etc. omnes sunt equales.

¶ Articulus secundus an angelus cognoscit plura similiter

¶ Ponunt doctores tres conclusiones circa illud quod unus motus non potest plures terminos habere. Intellige de terminis totalibus in quibus fuit motus quia de illis in quibus non terminatur diximus quod sunt infiniti in prima 2° nota quod quando diximus quoad unitatem motus requiritur unitas termini non oportet quod ille terminus sit unum ens. verbi gratia ego moveor ad Romam clarum est quod terminus illius motus non est unum ens simpliciter ita similiter quando dicimus quod una operatio non habet nisi unum obiectum et non intelligitur quod illud obiectum sit unum ens quia domus est obiectum operationis et tamen non est nisi una per aggregationem similiter quando ego video vos omnes non est unum ens simpliciter obiectum visus et ita aliqui fallunt numerando obiecta aut terminos penes res que cognoscunt aut acquirunt per motum, propterea non est verum Ubi nota circa illud quod dicit in littera quod intellectus unica intellectione intelligit subiectum et predicatum quod intellige dupliciter uno modo sumitur pro simplici apprehensione alio modo pro iudicio sic dicimus iste nihil intelligit non volumus dicere quod nihil apprehendat sed quod male iudicat dico ergo quod propositio illa littere potest intelligi de simplici apprehensione et non est ad propositum quia illud est disputare an sit propositio mentalis simplex qualitas 2° dico quod potest

UGR Biblioteca

intelligi illa propositio de simplici apprehensione tenendo quod propositio mentalis est plures quantitates quod verum puto est verum quod propositio mentalis que est tres quantitates est unum ens artificiale et ita unica operatione intelligit subiectum et predicatum 3º dico dico quod melius potest intelligi ~~simul ab intellectu~~ sumamus ibi intelligere pro iudicare et tunc clarum est quod intellectus meus unico iudicio iudicat de subiecto et predicato quia obiectum illius iudicii est propositio tota .i. res significate per illam propositionem Quid quid sit non curo Sed omnino est verum quod unica operatione et unico iudicio iudicabo ego de una propositione et ita patet quod intellectus nunquam sed unica operatione et unico iudicio intelligit .i. iudicat Quia intelligere ut diximus prius significat iudicare quam apprehendere unico ergo iudicio iudicat de tota propositione Quibus suppositis ponit duas aut tres propositiones prima que sequitur ex dictis omnia que intelliguntur per unam speciem sunt unum obiectum intellectus 2ª angeli omnia que intelligunt in verbo intelligunt simul quia omnino verbo unitur intellectus eorum tamquam una species ad cognoscendum omnia ea que ibi vident 3ª angelus per species infusas potest omnia simul intelligere que per unam speciem representantur 4ª quod ea que per species cognoscunt plures diffusis notiis cognoscunt. //

Circa 2am conclusionem Non est magna dificultas aliqui est disputanda ego puto quod illa eadem cognitio beatifica que est verbi eadem est creature Non puto quod ea cognitione causetur cognitio creature Sed significat si petrus esset paulus qui videret petrum videret paulum et non haberet opus alia notitia ad videndum paulum Quia alia que est petri ita est quod deus etsi non formaliter ut eminenter et ideo eadem notitia que videt Quidam dicebant tamen eminenter verbum videt creature et non est opus alia positio. deque satis pro nunc.

2am et 3am conclusio probat Doctor Quia illa sunt unum ergo possunt intelligi simul ab intellectu ubi nota quod oportet quod illa se habeant ut unum in ordine ad intellectum et ideo non simul intelliguntur ille partes nec totum, unde dicit quod si plures representent per unam speciem habent se per modum unius obiecti sicut si torqueatis vos oculum ex una candela fiunt due itaque sunt duo obiecta ibi quia producunt duas species et ille segregantur ita quod in verbo superiori ^{forte nervo} potentie visive est una et inferiori est alia et ideo producunt duas non ita omnino si plures res concurrant ad unam speciem producendum omnino videbunt una visione 4ª propositio probat quia illa non sunt unicum obiectum ergo nota quod in ista materia non possunt fieri rationes et ad hunc pene nihil possumus habere unde ut bene dicit scotus oportet tribuere intellectui celestium angelico quid quid perfectionis invenitur in nostro invenit in nobis quod simul potest plura intelligere dato quod pr

q per modum unius ut Sortes non esse parvum et adhuc per modum unius
Non potest intelligere. v.g. plura q. 10. Sed intellectus angeli plura potest
Sed videt q omnia Quare magis unum q duo. 2o. 3o. potest intelligere simul
q omnia. Ro q esset multum tribuere angelo q posset intelligere plura in distin
cte et simul optimum tamen plus ei tribuere q in intellectu incomparabili. in 2o
dis. 2a. questio. 1a. dicit q angelus omnia simul quorum species habet potest
intelligere ipse Non potest species concreare. Sed aquisitas unde simul
acquisivit species omnium rerum que sunt potest omnia simul intelligere
et probat auctoritate augustini 4o super genes. ad literam de paris. c. 3. 4. po
spiritualis mentis angelice cuncta que voluerit simul Notitia fa
cillime aprehendit est alia eius auctoritas ibi ca. 36. omnia simul mens
angelica potest quia sigilatim per ordinem connexarum causarum sermo di
stinguit ex quibus facillime arguit q angelus possit omnia que ipse
et intelligere simul, pono ergo q vellit omnia intelligere simul
iam intelligit et ratione arguit sic quia si in angelo repugnat auctoritas
ex eo q non potest recipere omnium Notitias et hoc quia non est de
terminata eius potentia ad recipiendum tres Notitias magis q 100. et
sic consequenter nec ex eo q producit Notitias illas sit ut Non possit h
abere notitias omnium rerum quarum species habet probo quia posito. v
g. q ignis mediante. c. calore producat calorem. v.b. notum est q si ha
beret a colorem Non ageret producere alium calorem. i.g. est exem
plum de lumine qui cum uno calore unam speciem cum duobus duas
et sic consequenter producit. g. angelus cum una speciis potest pro
ducere unam Notitiam et cum duabus duas et sic consequenter. i.g. co
clusio illa est vera. oppositum illius //

Oppositum illius. conclusio tenet maio. in 2o. dis. 3. q. 3. marsi. q. 7. 2a. etiam
arguitur si etiam intellectus noster non potest intelligere ea quarum habet
species. g. neque angelicus est argumentum grego. q se et negat consequentiam
quia sic fatigatur intellectus noster continuative Dum intelligit unum
obstur ita intelligendo plura secus de intellectu angelico ille Non fati
gatur sed ego puto q solutio Non valeat et q concludat quia falsum
est q intellectus noster fatigatur quia quid quid fatigatur tandem cor
umpitur o dices intellectus noster Non potest intelligere nisi phantasia operetur
tur et quia illa est fatigabilis ideo adhuc intellectus noster non potest
omnia cogitare. Quorum species habet Sed q. quia dato q illud sit verum
q non possimus intelligere sine eo q phantasia operetur sed tamen quia non
est q omnes operationes existentes in intellectu sint in phantasia. v.g.

Si ego phantasior petrum omnino possum intelligere deco quest ingrata .i. qui ha
bet fidem et c. iam ergo arguit sic suppo quod phantasia habeat quatuor notitias s.
petri Joannis. pauli. santij. iam post quod intellectus Noster non fatigat sequitur
quod circa petrum et alios tres potest habere plura Juditia et est argumen
tum contra ergo. quatunc sequitur quod intellectus noster et angelicus potest ha
bere simul omnia Juditia et propositiones quas potest successiue produ
cere per species quas habet et quia Non est maior Ratio de notitijs quam
de propositionibus ego certe puto quod argumentum concludat ego nescirem sol
uere //

¶ preterea arguit sic quid est fatigari omnino Non est aliud quam re
pati ideo celum Non fatigat quia Non repatit. s. ergo intellectus Noster
fatigatur sequitur quod si simul Non potest mille Notitias habere ergo nec successi
ue probo. ergo certe sicut ignis agendo fatigat et repatit actiuibus .i. tribus passis ut
quatuor si unum illorum ageret in ignem successiue ut quatuor ita quod ignis re
patiat fatigat et corrumpit ab illis quatuor omnino corrumpent ab illo 4o. di
to quod successiue agat igitur si intellectus in fatigatione Non potest habere notitie
mille. s. ergo quia fatigat sequitur quod nec successiue quia omnino ille corrump
aut fatigabunt eum tantum sic si essent simul igitur Non potest omnia
simul intelligere quia est si. alius. preterea non dat pero ego. status in in
titis incomplexis ergo nec incomplexis et propositionibus probo consequentiam
det. n. status in complexis illud non est quia intellectus angelici fatigatur
quare ergo illud est si quia est finite potentie. ergo iam venis ad id quod volu
mus .i. optimum dicere quod angelus posset habere infinitas notitias simul
quia potest habere simul omnes quas successiue potest quia illud
implicat. ergo et sic manet ex ho quod opinio. s. tho. est probabilior ~~preterea~~
~~quia eadem ratione~~

¶ preterea quia eadem Ratione posset habere volitiones mille
bis mille et infinitas aut si est status in volitionibus quare Non in
tellectionibus //

¶ preterea arguit maioris est quod argumentum ergo. angelus potest
habere infinitas notitias probo quia habet species omnium par
tium continui. ergo. pret. ergo. quod aliqua pars est ita parua quod non potest
mouere intellectum angeli sed certe Non bene se expedit quia
illa pars omnino Non requirit quod producat speciem sensibilem
in medio sed producit speciem inmaterialem

¶ preterea quia si esset illa pars sine quantitate posset pro

UGR Biblioteca Universitaria

producere spetiem quia ergo facit quod sit quanta preterea extendatur et tamen fiat tamen producet quod certe est mirum ideo ad argumentum quia videtur esse contra sanctum thomam dico quod angelus per unam notitiam potest intelligere distinctiones omnes partes continui. 2º dico quod actue, (?) ergo potest dici quod non acquisivit simul species omnium partium sed successive et ideo non potest omnes simul intelligere. 3º quod potest intelligere per spetiem totius distincte omnes partes

¶ Relicta opinione gregorii dubitatur in via sancti thome an angelus possit intelligere per unam notitiam omnia representata per unam spetiem. Respondeo quod sic nec puto quod sanctus thomas vellit dicere quod intelligat quamlibet rem exiltis per suam notitiam productam ab illa spetie

¶ 2º dubitatur an illud sit necessarium scilicet quando intelligit per spetiem hominis verbi gratia intelligat omnia eius individua. Respondeo quod non sed potest intelligere petrum per spetiem hominis non intelligendo paulum

¶ 3. an possit intelligere separata simul. Respondeo quod sic quia etsi sint ille distincte species sunt tamen subordinate ita dicit sanctus thomas de veritate q. 8 articulo 14 ad 6m

¶ 4º an angelus semper intelligat se. Respondeo quod sic tamen diximus in alia lectione et dicit sanctus thomas de veritate ubi supra

¶ 5º an possit cessare ab intellectione sui. Respondet capreolus in 2º distinctione 3 q. et caietanus. fratres videntur dicere quod non quia essentia angeli est presens angelo continue. Sanctus thomas ubi supra tamen intellectum ergo semper movet semper ergo est presens. obiectio sancti thome ubi supra contra tamen dicit nisi quod semper intelligit se sed ergo supposito quod non moveat angelus sequitur quod semper intelligit celum aut alios angelos quia sunt presentes obiective. Respondeo tenendo illud quod caietanus dicit est respondendum quod differentia est inter hoc quod sit presens per spetiem quia illa est habitus et habitibus utimur cum volumus ideo potest cessare ab intellectione lapidis sed essentia sua utitur intellectus ei tamquam ab ergo. Sciatur quod spetiest supplet vicem obiecti sicut pro nunc obiecto semper intelligit quia semper movet potentiam eodem modo per spetiem illius semper intelligitur eius obiectum. Respondeo quod obiectum dupliciter se habet in ordine ad notitiam suam. primo videlicet concurrit effective ad notitiam sui 2º terminat illam modo autem spetiest solum supplet vicem primi et non secundi et hec est ratio discriminis

¶ Gregorius. in dicto u. in ultimis verbis relinquit sub dubio an possit

anpo sit cessare ab omni actu dico ergo quod potest dici quod sicut potest cessare
ab intellectione lapidis ita ab intellectione sui dato quod numquam cesset sed est subiectum
bium circa hoc quod movet. ergo. ubi supra hetenri. quo lib. 1. q. 5. et ga
naco impugnationibus illius quolibeti et capreo in 2. dis. 3. q. 2. an ad quam
libet intellectionem requiratur volitio ergo. dicit multa primo an intellectiones
repentinas et subitas que naturaliter in nobis causat omnino non requiritur
volitio aliqua sed quia in angelo non est talis cognitio naturalis et reper
tina ideo 2º dicit ergo. quod in intellectionibus ~~naturalibus~~ voluntariis stat
quod ego habeam phantasma sortis et platonis aut speciem sortis et speciem
platonis pauli. et quod libere intelligam paulum et non sortem et quod illud
sit sine aliqua volitione sed per libertatem in me. et ideo angelus posito
quod dormiat si sic vultis loqui potest incipere intelligere celum libere potest
habere primam intellectionem sine omni actu voluntatis et quod illa intellectio sit
libera ego puto quod hoc sit impossibile dico quod omnis intellectio que est ante
vol. actum est ita naturalis quod non est in potestate intelligentis intelligere
aliud. v. g. quando sortes surgit a somno ergo si intelligit lapidem aut
actum vol. illud est naturale quia phantasma magis erat intensum aut
aliquid aliud ita quod non potuit illud intelligere eodem modo de angelo suppo
sito quod cessetur ab omni actu. prima intellectio est omnino necessaria et naturalis illa
inquam que precedit omnem actum voluntatis ita quod non fuit in potestate angeli
aliud intelligere nisi illud, quod tunc intelligit diximus ergo tria primum quod angelus
non potest omnia simul intelligere quorum species habet 2º quod latius se
extendit eius potentia quam natura plura simul potest ergo quam natura. 3. quod infimi
ille est quod intelligat omnia representata per eandem speciem. //

Dubitatur nunc contra ultimam conclusionem arti. angelus intelligit per plures
species similiter ergo probat antecedens michael qui habet speciem leonis
et hominis aliam potest ponere differentiam inter eos quod homo non est leo
ergo. ob. quodammodo sunt unum quia sunt unius generis et arguam de ho
et lapide cognoscit quod homo non est lapis ergo et confirmatur homo intelligit
simul hominem et lapidem ergo et angelus. R. et D. eaque sunt plura du
pliciter considerari possunt uno modo ut multa, et sic non possunt si
mul intelligi alio modo possunt considerari ut sunt unum et sic intel
ligo totam domum et omnes partes eius non sicut aliqui putant quod solum
ego habeam notitiam domus que est sue partis sed omnino per notitiam
domus ego distincte partes unde recordabor postea figure et coloris domus
quando unica visione prius vidi domum igitur plura ut veniunt in com
positione unius propositionis distincte et simul potest sunt intelligi sic
homo et simul intelligit extra propositiones

UGR Biblioteca Universitaria

Vel inde

Sed tamen est dubium que est ratio quare ego possum intelligere plura ut faciunt unum et non separata, nonne separata sunt obiective intellectus. Respondetur quia non cum tanta adventia intellectus ego plura ut sunt unum quam si ea per se pluribus cognitibus cognosceret. verbi gratia quando ego video domum, non ita distincte et clare video partes et cum tanta adventia quanta viderem eas per se et ideo maior conatus requiritur ad videndum plura per se quam ad videndum plura ut unum sunt ideo potest unum et non aliud

¶ Sed est dubium ~~que est ratio quare~~ eo modo quo intelligit homo aut angelus per duas species in una propositione duas res possit per modum unius intelligere omnia si faciant unam propositionem. Respondetur quod non propter duo primo quia omnia non possunt venire in compositionem unius sicut quod non omnia ligna et omnes lapides possunt venire in compositionem totius domus et dato illo 4º potest fieri unum totum quod excedat capacitatem intellectus tunc videret aliquas partes non omnes igitur angelus aut homo non potest omnia intelligere simul quia non possunt venire in compositionem obiective unius. Respondetur intellectus creati 2º quia dato quod veniret omnino excederet illum obiectum capacitatem et facultatem intellectus creati et ita est dicendum

¶ Sed quod angelus potest plura per modum plurium cognoscere probatur potest intelligere hominem et lapidem non coniungendo neque faciendo aliquot unum probatur quia homo potest ergo angelus antecedens iterum patet dicitur ore qui videt petrum et lapidem o habent se per modum unius quod illud est petitio principii si dicas quod ea que simul intelligit per modum unius tunc non esset inconveniens quod angelus possit omnia intelligere quia intelligeret per modum unius. Respondetur videbimus infra q. 85. arti. 4º ubi querit an intellectus noster possit plura cognoscere pro nunc dico quod illa propositio quod angelus non potest plura cognoscere intelligere per modum plurium et intelligenda de cognitione perfecta. ad 6. ab te dicimus quod sol potest plura lumina simul producere quia et cognitum producet non impeditur productio alterius igitur quia intellectus noster et angelicus quando intelligit unum sicut sit aliud intelligere non ita perfecte illud intelligit quia intellectio unius impedit intellectionem alterius sicut calor et frigus non per contrarietatem sed per hoc quod occupat activitatem et adventiam intellectus unde si intelligo unum obiective ibi impedit activitas intellectus si opponam aliud magis impedit et tandem possum ponere tot quod omnino se impediat et hec est veritas contra thomistas aliquos qui mordicus tenentur quod non possumus tantum per potentiam dei plura per modum plurium intelligere et dato quod ipsi intelligant plura illo modo iurant quod non. //

¶ 2º dubitatur circa illam propositionem angelus semper non habet unam speciem ergo intelligit omnia simul. Respondetur supposito quod solum habeant unam speciem ergo intelligit omnia simul, saltem omnia necessaria que sunt

forse erit

que Sunt ille Set Plenus notitiis Rei ita est nec illud est mirandum quia est proximus deo et multo perspicatius quam nos intelligit

Ad 2m ego dico quod numquam S. tho. dixit quod supremus angelus intelligat per unam speciem

3o arguit card. angelus potest intelligere simul omnes species quas habet et naturam earum et significationem ergo simul potest intelligere omnes res antecedens probatur apud eos qui ponunt in angelo species concreatas angelus potest cognoscere suam essentiam et omnes perfectiones naturales eius sed ille species sunt perfectiones naturales eorum maxime secundum S. tho. quia ille debentur ei ex natura sua ut dictum est ergo //

Et confirmat quia secundum S. tho. angelus potest omnia per unam speciem hominis verbi gratia cognoscit omnes perfectiones hominis ergo per speciem per quam intelligit se potest omnes suas perfectiones intelligere et per consequens omnes species et earum significationes et obiecta earum ergo. Ad card. quod totum antecedens est verum sed intelligit per modum unius unica cognitione et unico intuitu et consequenter dicat quod isto modo cognoscat omnia obiecta non singularia per se sed in toto per cognitionem totius scilicet essentie angeli et per modum unius

Sed hoc videtur contra S. tho. quia plura per modum plurium dicit S. tho. non potest intelligere sed plura per modum unius potest simul cognoscere et dicit quod ea que representantur per unam speciem se habent per modum unius arguit sic quando S. tho. dicit quod ea que representantur per unam speciem possunt intelligi per modum unius et non per modum plurium ergo quando dicit quod plura non possunt intelligi simul est intelligendum quod nec possunt intelligi per modum unius quicquid sit non facio difficultatem in litera S. tho. potest teneri Respondeo card. l. potest dici illo modo quod dato quod angelus non ignoret suas proprietates non oportet quod omnes simul intelligant potest plures cognoscere sicut voluerit. //

Articulus 2us an angeli discurrant.

ponit conclusionem negativam et probat authoritate Dionisii tamen eamdem conclusionem durandus in 2o dist. 3 q. 6. oppositum sco. in 2o dist 7 q. 1. dicit Non est verisimile quod angeli non discurrant et remittit se ad questionem illam prohemii sententiarum in qua querit an theologia sit scientia et probat quia quiditas rei et diffinitio ubicumque ponatur si intuitive cognoscitur est sufficiens ad producendum notitias passionum et proprietatum ut dicit aris. in 1. de anima et est verum sed angeli habent cognitionem intuitivam quiditatum ergo per illam cognoscunt passiones et proprietates ergo discurrunt quia quid aliud est discurrere non aliud quam ex cognitione quiditatis venire in cognitionem proprietatum

Ocham in 2o dist. 7. q. 4. tenet eamdem opinionem cum sco. dicit quod propissime dis

Probat illud Quia angelus primus ignorabat me esse album postea sciat ergo
2º angelus cognoscit effectus per causas. secundum s. tho. ergo discurrit primum patet quia et eo
nos discurrimus circa istam ecclypsis erit tali hora etc.

3º quia alias si angelus omnia sciret non ignoraret aliquid tunc sequere
tur mirabilia sequeretur quod sciret omnes species numerorum et ille sunt infinite ergo in
finita sciret preterea sciret infinitas eclypses futuras quia suponamus du
raret in perpetuum erunt infinite eclypses ergo omnes illas scit l. simon circa
illam quam ignorat discurret

Pro solutione videndum est quid sit discursus et illud potest haberi ex sig
nificatione illius nominis discursus. qui proprie significat motum localem
sed per metaphoram significat actus intellectus quando ex uno obiecto ad aliud
transit igitur discurrere dicitur intellectus quando habet motum ex uno obiecto
in aliud quando non quiescit

Quid ergo est discursus Respondeo in hoc decepti sunt aliqui sit primo propositio ad
discursum non satest unum post aliud intelligere quando ego nunc ho
minem et postea lapidem non discurro quia non venio ex notitia unius in notitiam
alterius. 2º ad discursum non satest quod una notitia causet ex alia probo quia
notitia intellectiva causat assensitiva et una sensitiva ab alia et nullus dicit
quod illud est discurrere

3º ad discursum non sufficit quod una notitia intellectiva causet ex alia pro
bo notitia primorum principiorum causat ex notitia terminorum et tamen circa prima
principia non est discursus quia illa sunt per se nota.

4. ad discursum proprie capiendo non sufficit quod ex assensu unius propositi
onis causet causet assensus alterius in quo deceptus est sco.

probo sic ex uno assensu mere naturaliter causat alius assensus non est dis
cursus. probatur quia alias quare assensus primorum principiorum non est discursus mere
enim naturaliter causat ex notitia terminorum ergo sic eodem modo naturaliter cum
assensu unius propositionis causat aliud non erit discursus et confirmatur
quia discursus est motus metha phoricus intellectus ergo ubi non movet sed duo as
sus simul causant unus ex alio naturaliter non discurrit et ita dico quod an
gelus dato quod ex quiditatis cognitione cognosceret passiones sed non venit ex
cognitione unius in cognitionem alterius sed ovo simul et semel quando co
quiditatem cognoscit passiones simul simul et secundum sco. alias esset ignorans per ali
od tempus non ergo. sufficit ad discursum assensus unius causet ex alio natura
ter

5. propositio ad discursum sufficit et requirit quod ex notitia unius
in aliam in cognitionem alterius quod ante ignorabamus quando habebamus notitiam il
ius rei scite v.g. nos ad cognoscendum Deum discurrimus quia habemus no
titiam creaturarum quando ex illa venimus in cognitionem Dei et ignorab
... habebamus notitiam creaturarum et probat ...

Probat quia illud est moveri s. quando ex uno in aliud. Venimus in cognitionem
alterius ignoti et quod sufficiat probat quia omnes dicunt quod quando ego scio aliquam
propositionem non moveor ad illam scientiam sicut si deus poneret me
in duobus locis non moveretur ita si ego scio primum principium conclusio non moveor
intuitive. Preterea qui scit aliquam propositionem est intuitive motus quo modo ergo dis-
curreret nullo modo.

¶ Preterea quare ille quiescit cum habeat scientiam propositionis ergo impo-
sibile est quod discurrat circa illa que ignorat ex quibus arguit quod angelus non dis-
currat omnia scit nihil ignorat scit omnes eclipses futuras unde non discu-
rrit et confirmat hoc circa conclusio futuras non discurrit sicut ego non dis-
curro circa hanc barbara est bona quia aliquando discurrit neque circa hanc tria-
gulus habet tres angulos ergo cum angelus habeat scientiam omnium nullo modo
discurrit dico ergo quod tenendo quod angelus habet scientias infusas omnium nullo
modo discurrunt et probat adam qui habebat illam scientiam infusam
non discurrebat

¶ Gregorius. Gabri. et alia com. bene dicunt si angelus ignorat aliqua omnino
discurrit. D. quia dicit angelum cognoscere omnia ~~Materialia~~ naturalia necessaria ad na-
tus dicit eos non discurrere

¶ ad argumentum ergo Sco. latius postea dicemus dico quod illa quia nihil valet quia
nihil ignorat. vi. lex. 38. infra circa finem ubi hoc signum invenies. A. s.
quod nullo modo hec opinio Sco. et Gregorii. possit stare nec secundum illos.

ar. s. hac. q. Δ

¶ ad argumentum secundum Gregorii dico quod illo modo probaret quod ego quando video pe-
trum currere discurro est ignorantia terminorum. dico quod angelus per experientiam
videt me esse album si quando scribo videt me quia est ostium apertum
forte discurreret si non posset aliter videre me

¶ ad 2m illud antecedens est omnino verum secundum S. Tho. secundum illud
non est discurrere quia semper cognoscit omnes eclipses nullam ignorat semper
est in termino.

¶ ad aliud Arg. capreo quod illa notitia est infinita secundum quid nec est incon-
veniens in alio modo probares quod infinita est infinita perfectio quia sunt
infinita puncta non pono puncta quia arguam de partibus que sunt infinite
ideo non concludit arguitur nisi quod illa notitia est infinita quia reputatur infinita. (forte reputatur)

¶ 2o dico cum hispalensi quod angelus cognoscit omnes numeros existentes non possi-
biles o sunt infiniti existentes et bulerie apud philosophos ideo numerus solum
dicit. l. ... qui constat ex entibus totalibus et omnes illos cognoscit.

¶ Sed contra angelus potest habere opinionem de me quod sum in gratia quod
sum bonus quod habeo fidem ergo discurrit antecedens est notum quia ego possum
de actio ergo angelus de me consequentia patet quia angelus non potest illud cognoscere
ex naturalibus ergo A. quod quis quid dicat capreo secundum hispalem

UGR Biblioteca Universitaria

Sed optime Dicit q circa Super naturalia omnino discurrere Possunt nec S. tho. q Probat nisi q circa naturalia non discurrerent et adhuc circa Super naturalia Sa lbtius q nos discurrunt et perfectius.

℄ 2o dico q ut S. tho astruit articulo . 5 . demon discurrit circa ea que ex na turalibus non possunt cogre sed angelus bonus non se exponit periculo errandi sicut demon qui voluit impedire mortem X̄ discurrendo putabat q erat messias multotiens errant sed boni quia non possunt errare non discurrunt ne comittant se periculo errandi sed q adhuc circa naturalia discurrunt probat circa cogi tationes cordium discurrunt ut demon per discursum venit in cognitionem rei quam cogito ut . S. diximus q angelus non potest cogre cogitationes distincte et clare nisi per conjecturas g. circa cogitationes cordium potest discurrere Rn totum est verum ut dicit hispals. quia angelus ex natura sua non potest cogre cogitationes cordium sunt ei ignote ideo potest circa eas discurrere breviter dico discurrere circa illa omnia quorum habet scientiam potest discurrere et ratio est clara quia illas ignorat solum negamus discursum in angelo Respectu eorum quorum hominum Jam scientiam.

℄ Solum restat aliqua parva dubia diximus ad discursum requiri q cognitio noti veniat ad notiam ignoti et ideo angelus circa naturalia quia nihil non discurrit ignorat dubium tamen est an angelus cogcat unum per aliud solo dicere dato q in nobis ex principiorum causet notia conclusionis sicut ex notia terminorum causatur notitia principiorum primorum omnino non discurremus circa conclusiones quia nihil ignoraremus de eis sicut non ignoramus principia illud est notum q si non possit scire . a . si nesco q sciat . b . dubitat g. dato q angelus numquam ignoret illam triangulus habet tres angulos an cognoscit illam per illud medium quia angelus extrinsecus et cetera / preterea dato q angelus semper sciat passiones de obto querit an cogcat passiones per subtum et videt q sic quia diximus q illud quod in nobis causat discursum illud habet angelus ex natura sua in nobis autem per discursum est cogtio passionis per causam aut subtum preterea quia adhuc facto discursu circa illam triangulus habet tres et cetera cognosco illam per principium g. angelus dat q non discurrat cognoscit unam per aliam

℄ 3o arguit argumento ergo angelus cogcat hanc triangulus habet tres per unam aliam probo non cogcat per aliam g. illa est per se nota nisi illa que ex se est nota consequens autem est falsum quia illa demonstrat Rn potest teneri q in angelo una non causat exacta sive loquamur de apprehensione sive de judicio non tamen sufficit illud ad discursum 2o dico q probabilius est q nulla notia in angelo saltem judicativa causat exacta judicativa et est conformius S. tho. et ver. et dico q habent scientiam aut habitum qui immediate inclinet ad assensus conclusionum non habendo Respectum ad principia et probat quia habitus meus scientificus immediate inclinat ad conclusionem sine principiis secundum habitus angelorum

Margin: non discurrit

UGR Biblioteca Universitaria

est perfectior .g. inclinat ad conclusionem, sine principiis sed inmenta inclinet ad
conclusionem et ideo. s. tho. non dicit q angelus cognoscit passiones subto sed in subto et
bat 2° quia angelus per unam qualitatem per unum actum assentit principiis et con
clusioni et ille non potest causari ex notitiis principiorum quia ille idem est notitia prin
cipiorum et conclusionis

¶ preterea quia angelus per se potest intelligere conclusionem aut passiones si
ne eo q intelligat principia sicut potest intelligere notitiam nisi sine eo q in
telligat formam aut etiam sine eo q per notitiam forme intelligant materiam aut cau
set notitia materie et ideo in angelo una notitia indicativa aut aprehensiva non
causat ex alia.

¶ ergo. arguit contra rationem littere adductam ad conclusionem. prima probatio est
analogica ex corporibus celestibus .g. illa ratio non valet quia eodem modo probo
res q angeli sunt spherici quia celestia corpora sunt spherica sicut qui
dam arguebant respondeo q illa ratio non est ita invalida sicut putat ergo otius
quia cum angeli sunt res ignote nobis oportet agere ex coniecturis et consenta
neum est q sicut corpora illa habent totam perfectionem simul ita videtur q non
sit negandum illud ab angelis

¶ 2° dico q illud non adducit s. tho. pro probatione sed pro convenien
tia probat .g. conclusionem suam. s. tho. authoritate dionisii. adducte in ar
gumento magis. dicit ergo. q illa authoritas intelligit de cognitione beatifica. aut illa
quam habent per revelationem, mihi certe ex verbis dionisii ubi videt
q loquatur de cognitione naturali unde loquitur de istis nominibus sapientia scien
tia dicat .g. q omnis sapientia derivat a divina, per divinam sapien
tiam anime habent vim ratiocinandi notum est q loquitur de vi natura
li anime non de aliqua vi supernaturaliter discursione et longo u
habitum acterz ve antentem atque singularibus illis spiritibus infe
rior est qui non congregant divinam cognitionem a sermonibus diffusis neque ab ab
aliquo communi adista spectantia simul arguent.

¶ et probat quia sicut angeli non discurrunt in cognitionem quam habent in verbo et
anime non discurrunt et tamen non discurrunt dicit dionisius q anime sint
inferiores illis spiritibus in illo .g. loquitur omnino de naturali cognitione quia dicit in tan
tum est verum q ista sapientia derivat a divina q si quis dicat q sa
pientia sensuum naturalis derivet ab illa non errabit .g. loquitur de
cognitione naturali et de illa dicit q angeli non discurrunt .g. et ita pro cer
to habeo q dionisius expresse asserat in illo loco conclusio. s. tho.

¶ ar. 4° an angeli componant et dividant.

¶ sicut diximus de discursu q intellectus primo dicit de actibus intellectus
ita omnino compositio respectu intellectus non dicitur proprie sed metap

hho. actio

7. c. dedi. no-

ad hoc q aliquid dicat compossitum non sufficit q illud habeat partes quia si artifex simul totam produceret domum non componeret et quia non addit unum ad aliud dico q et si angelus habeat propositionem ex pluribus partibus compositam non dicitur componi quia sunt simul et dato q angelus succe ssive intelligat me esse album aut nigrum et ambulantem poterat tamen simul intelligere est de per accidens ideo non componit //

¶ arg. 5. an intellectu angeli possit esse falsitas.

¶ Prima conclusio angeli boni non possunt decipi 2a demones possunt decipi non circa naturalia sed circa supernaturalia et illud non de per se sed de per accidens prima conclusio est clara angeli boni habent scientiam omnium naturalium ergo circa ea non possunt decipi circa supernaturalia non disputant spectant revelationem et quia demones non spectant illam ideo decipiuntur

¶ dubitat circa illos articulos angeli eadem ratione qua non discurrunt, non componunt sed circa supernaturalia cogitationes cordium discurrunt non componunt aut possunt ergo componunt ergo angeli mali circa supernaturalia possunt errare sed utraque dicit 3o de anima cap. 3. secundum translationem antiquam et 3m ca. 6. falsitas non est nisi in dici i. compositione ergo circa illa componunt ego putabam heri q intelligebam materiam istam sed post q legi caiet. hic et 3o de anima sup ca. 13 non intelligo eam ipse deffendit omnino q circa nulla discurrunt nec possunt dato q dicat oppositum esse probabile //

¶ ego fatiam discursum quemdam hodie in quo ponam differentias inter angelicum intellectum et nrum putabam n. pro constanti q circa supernaturalia discurrere possent p a ergo differentia est q angeli cognoscunt omnia naturalia nos non sed supernaturalia et cogitationes omnino non cognoscunt ut ex ista differentia non sequitur q et si nos circa naturalia et supernaturalia discurrimus et angeli non circa naturalia non sequitur q angeli non discurrant circa supernaturalia verum est q dato q angelus non cognoscat supernaturalia si non posset venire in cognitionem aliquam supernaturalium ex naturalibus omnino non posset discurrere probatur quia si non posset illud cognoscere aliquo modo ergo non inquireret circa illud ergo non dubitabit aliquo modo non cognoscit discurrit. v.g. ante revellationem trinitatis numquam aliquis discurrit ad sciendum q trinitas sit in una essentia quia non cadebat illud in mente humana. dico ergo q si angeli non possunt habere aliquam cognitionem supernaturalium ex naturalibus non discurrerent haec est prima differentia 2a. nos componimus angeli circa naturalia non componunt quia omnia sciunt sed ex ista differentia non concludit q angeli circa supernaturalia non componant quia potest omnino angelus ignorare q ego sum ingratus et postea scire q sum ingratus et sic divinas istas dras quia s. tho. eas ponit ra. q pos . . . sumitur ex dictis . . . mum e ista divina l. tacendum est maxime quia hec dicere dic. . .

Sumunt ex dictis quod est maxime authoritatis et ex philosopho. 3. de aia. ca
illo. 3. aut. 6. et pn̄ci. 7. ibi tractat de duobus simplici intellectu dicit g. Si autem dictio
quidem aliquid de aliquo sicut affirmatio vera est aut falsa omnis
intellectus autem non omnis sed qui est ipsius quod quidem secundum hoc aliquid
erat esse verus est et non aliquid de aliquo sed sic videre proprii verum est.
si autem homo album aut non verum semper sicut autem se habent que
cunque sine materia sunt illud exponit. S. tho. et omnes isti moderni non atin
gunt dicit g. quod sicut noster intellectus se habet circa naturas [naturas struck; nōas] simplices ytas
habet intellectus angelicus qui est sine materia respectu omnium que cognoscit
de sicut non discurrit neque componit noster circa simplices notitias ita neque an
gelus respectu alicuius connaturaliter cognoscit et ita ponit comentator alexan
dri. themistius sinos vultis illos irridere bene et in principio ca. 7. secundum
novam translationem sicut dicit idem autem est secundum actum scientia rei
i. scientia in actu et scibile in actu que vero secundum potentiam tempore prior est in
uno omnino autem nec tempore sicut vera scientia in potentia illa est prior in so
te aut alio quod scientia in actu in sorte sed omnino i. simpliciter prior est scie
ntia in actu quod in potentia quia scientiam in actu reducit ad actum sciens in potentia
nisi prius fuerit aliquid in actu impossibile n. est quod aliquid sit in potentia cali
dum nisi quod possit calefieri aqua g. nisi ab eo qui est actu calidus itaque dicit quod
petrus qui nunc est sciens a quo fuit doctus ab alio qui erat actu sciens et ille
ab alio unde opportet venire ad aliquem qui semper fuit actu talis sed que
modo si unus angelus est ignorans reducere ad actum et a quo si ab alio
ille alius quero fuit in potentia sciens a quo reductus est omnino vere opportet ad
unum qui fuit semper sciens actu alias omnes essent ignorantes cum
g. ille sit sciens et eadem ratio sit de omnibus omnes sunt actu scientes et
nihil ignorant circa naturalia et hoc dicit aris. ex quo sumsit. S. tho. /

¶ 3. differentia est quod non quantum ad notitias iudicativas sed et quo
ad aprehensivas nos successive unum potest aliud aprehendimus sed
angeli omnino non per hoc / quod ad statum habebit notas aprehensivas quot quot
voluerit sed ego certe aliquando nesciebam aprehendere quod barbara est bo
na sed adhuc ista differentia non videtur currere circa supernaturalia
ut diximus de aliis duobus.

¶ 4a. Dna quam videtur ponere aristotiles 3o. de aia. ubi 6. intellectus noster potest
decipi circa proprium obiectum sed non intellectus angelicus declarabo illud sic obiectum inte
llectus m̄i. ita se haberet circa intellectum nostrum sicut sensibile exterius circa poten
tiam exteriorem omnino non posset decipi circa obiectum suum sicut nec sensus nisi
sit aliquod impedimentum ex parte potentie. illud est propterea quia sensus non iudicat s
ed solum habet notitiam incomplexam ratio quod impossibile est quod decipiat ratione ex eadem
causa decipitur [struck] sensus in hoc quod iudicat hoc est album non est dubium
unde o. provenit quod noster intellectus decipiat ratione ex eadem causa decipit

Causa decipit intellectus noster et sensus. quia s. sensus decipit ex mala dispo
ssitione ita intellectus noster sed ea que sunt sine materia inquit aris.
habent se circa illa que materialiter cognoscere possunt sicut sensus noster respectu
sui obiecti sicut ergo sensus nullo pacto potest errare circa suum obiectum ita intellectus
angelicus nullo pacto potest errare circa ea que naturaliter cognoscit et dato quod ange
lus caperet scientiam a rebus ut alii imaginabant omnino non posset decipi circa
hanc notitiam triangulus habet tres angulos magis quam sensus exterior circa illam
quod hoc est album ista differentia et videt concedenda in opinione aliorum qui impu
gnant. s. tho. quia non videt negandum quin ita perfecte se habeat intellectus an
gelicus circa obiectum suum sicut sensus circa suum, non est ratio quare illud
negat intellectus noster. Non potest ita perfecte se habere sicut sensus quia non
immediate movetur a suo obiecto sed optimum intelligit eventum per phantasmata. et ista quod in
mente. Non movet sensus a colore et mediante illo movet intellectus noster,
sed intellectus angelicus et per maiores omnino. Non movet mediante antecedente ad
cognoscendum substantiam noster autem qui mediante colore cognoscit substantiam ex colore
iudicat quod sit verum. Ergo et omnino sibi habeat ret se eo pacto circa obiectum
s. substantiam sic circa colorem non posset decipi cum ergo intellectus angeli non cognoscat sub
stantiam per accidentia sed immediate per se ipsam omnino habet se pacto circa
obiectum suum sicut noster sensus circa proprium obiectum ex quo sequitur./

¶ .5. differentia quod sicut sensus circa istam petrus est albus non potest decipi ita ange
lus circa hanc hoc est vinum quia immediate cognoscit substantiam et sic ergo non possum decipi circa
illam hoc est dubium et per consequens circa nulla naturalia potest angelus deci
pi /

¶ .6. differentia potest imaginari secundum m. duran. in .2. dis. 3. q. 2. ubi querit
angelus componat et dividat et respondet dupliciter potest intelligi quod nos componamus.
i. primo modo per hoc componimus notitiam incomplexam ex simplicibus et sic reputat impo
ssibile quod intellectus habeat simplices notitias quia non potest plura intelligere per
plures notitias simul et probat dato quod ego habeam istas notitias homo lapis.
non possem per eas intelligere probo per eas non possem ponere differentiam inter homi
nem et lapidem Quia ille obiecte sunt non significant ordinem aut divisionem
inter illa obiecta unde aris. 3. de anima. divisio et compositio fit per indivisibile animi

¶ 2o modo potest intellectus noster componere per hoc quod format notitiam simplicem
sicut ista homo est lapis presupponit tamen notitias incomplexas itaque eis non ex
istentibus non produceret intellectus notitiam simplicem et isto modo deus non discurrit
nos sic et hanc differentiam oportet quod ponat inter nos et angelum Qua ipse
tenet ut supra scitavimus quod angeli non discurrunt et per consequens non com
ponunt quia compositio presupponit discursum ut dixit s. tho.

¶ Quantum ad hoc ego non consentio Duran. quod in intellectu meo non possit
esse notitia composita ex possibilibus dato quod sit probabile quod propositio menta
lis est si

mentalis est simplex qualitas quantum ad illud, quod non potest fieri comparatio unius
ad alterum nisi per intellectibile illud est verum quia est imaginabile quod intellectus
iudicet nisi per simplicem qualitatem et per iudicium. Solum fit comparatio aut
divisio ex hoc dicto Duran. potest imaginari aut inferri. 7. differentia quod angelus po-
test formare propositionem mentalem simplicem itaque non sit compositio au[t]
formaliter aut virtualiter i. quod illa non supponit notitias simplices secundi-
mente sint alia vero aut notitiis potest uno simplici actu cognoscere lapis est albus et
hoc probatur quia aliquid oportet tribuere angelo magis quam intellectui nostro et pre-
terea quia s. Tho. dicit quod immediate visa quidditate rei cognoscit aut potest sciat ad se-
tat quidquid de illa est cognoscibile et ratio est quia species ille infusse sunt
etiam complexe ad producendum propositionem.

¶ 8. differentia que est Subtilis sicut est vera quod angelus non habet aliquam
notitiam aprehensivam solum quod tribuit Gregorio nostro intellectui. s. quod non habe-
amus propositionem que non sit et iudicativa, hoc damus nos angelo
et ratione quia non aprehensiva ponitur [illegible] iudicativam unde si sine
aprehensiva potest esse iudicium in angelo profecto videtur quod in eo nulla sit no-
titia aprehensiva. non est necessarium sed quod angelus illud possit est improba-
bile quia ille habet habitum quare ergo non potest immediate producere iudici-
um sine quacumque notitia aprehensiva immo de nobis posset dici quod post habi-
tum acquisitum omnino possumus formare iudicativam vel notitiam
sine aprehensiva multo ergo magis de angelo o iudicium habet pro obiecto no-
titiam aprehensivam aut propositionem. Respondeo Gregorio illud negat et tene-
tur proprie loquendo est ita dicendum ego non iudico quod ista est vera ho-
mo est animal sed quod hoc est animal et immediate terminatur ad rem et pre-
terea quia oppositum dato iudicium esset et semper notitia reflexa ad idem
queritur si ista homo est animal significat hominem esse risibile
aut animal quare iudicium illud quo iudico hominem esse animal, ro-
significabit illud et ita dico de eo quod non habet notitiam aprehensivam solum-
modo illud est quia eadem est notitia aprehensiva et iudicativa. Respondeo dato quod in eo ille
distingueret non haberet notitiam aprehensivam sed omnem iudicati-
vam et ita de angelo dato quod non sit ita certum. hec differentia confirma-
tur ratione. quod sicut angelus per notitiam ~~potissimam~~ totus videt et partes ita per
notitiam simplicem non compositam cognoscit de re omne cuius predicatur
sic adsit at nos autem non possemus illud. [illegible]

Sap.
¶ Quibus suppositis constat quod angeli circa naturalia non discurrunt
illud est notum suppositio quod ignorant aliquid sed circa supernaturalia ratione.
ad hunc negat quod discurrant de omnibus de bonis. S. Tho. de veritate q. 8. art. 15.
ad 2m dicit quod non conferunt deis quia sciunt quod non possunt scire illa nisi
ex revelatione et ideo non exponunt se periculo expectant reve-
lationem.

UGR Biblioteca Universitaria

expectant Reuelationem Sed de malis omnino negant caie. quod circa circa
Supernaturalia ocontra ipse iudicat de meis cogitationibus non nisi per discur-
sum ergo respondet quod sicut visa substantia petri potest cognoscere deo quicquid
ex naturalibus ita demon ex temeritate sua potest viso petro in mente sine
discursu iudicare quod habet odium petri aut aliquid aliquid aliud ergo non
discurrit. //

Ego non invenio in S. tho. quod angeli mali circa illa non discurrant quam-
vis caie. alegat eum ad hoc immo patet ex articulo 3. huius questionis
tota Ratio quare angeli non discurrunt est quia omnia sciunt sed de
supernaturalibus non cognoscunt aliquid ergo illa Ratio non concludit de super-
naturalibus item in articulo 5. huius et expresse dicit quod in demone non potest
esse falsitas nisi per modum compositionis in quantum visa substantia pe-
tri iudicat quod non moriet aut aliquid supernaturale dicit ergo componit ergo
discurrit et questio 60. 1. partis articulo 2. dicit quod in angelis est cognitio na-
turalis et illa non est Ratiotinatiua subdit hoc autem dictum est pre-
termissis his que super naturam sunt unde dat intelligere quod circa
illa possunt discurrere et ego ita dico quod possunt circa super natu-
ralia discurrere mali boni autem non ratione status et S. tho. de malo
questione 16. articulo 6. super natur. hoc videtur expresse dicere his verbis
angelus secundum statum sue nature actu habet perfectam notitiam omnium
rerum ad que in sua cognitione naturaliter se extendit non .n. discurrit a
principiis ad conclusionem sed statim in ipsis principiis notis conclusio-
nem videt alioquin si actu habens principiorum notitiam in potentia con-
clusionis cognosceret opportet ipsum sicut et nos per rationis discur-
sum per post notitiam conclusionum acquirere quod est contra dictum Dionisii 7. cap.
de divinis nominibus. //

Sed circa super naturalia ita se habent omnino quod ego in initio sunt
in potentia Respectu conclusionum ergo et infra statim dicit quod demones
et angeli sunt in potentia Respectu super naturalium cum ergo prius
dixerit quod si sunt in potentia circa illud possunt discurrere sequitur quod cir-
ca supernaturalia quia sunt in potentia ad illa discurrant et eadem que-
stio arti. 8. omnino dicit quod demones non cognoscunt cogitationes nisi per
aliqua signa et non negat quod demon non discurrat ~~preterea quod illud quod ima-~~
~~ginatur~~ Preterea quod illud quod imaginatur. caie. est dificile .s. quod per unam
notitiam cognita quidditate petri cognoscat statim quod sum moriturus aut odio et
preterea quid est discursus omnino venire in cognitionem ignoti ex notitia noti modo
dato quod illud quod caie. te imaginatur sit verum sed tamen adhuc
per notitiam simplicem omnino cognoscit aliquod ignotum quod prius

ignorabat et quomodo cum ꝗ sudicet venit in cognitionem illius per aliquid prius notum et ita est dicendum · s. tho. omnino illud sit verum

Circa illud ꝗ s. tho. dicit in articulo · s. intelligendo quiditates simplices intellectus non decipit intelligere dicitur quando format notitiam simplicem non potest decipi aut intelligi isto pacto quamquam circa substantias simplices aut compositas non potest esse proprie falsitas in prima operatione intellectus quia non est composito sed differentia est quia in prima operatione intellectus potest esse aliquo modo falsitas circa substantias compositas puta si habet hanc animal volatile quadrupes etc. sed circa substantias simplices si ego sciam ꝗ sunt simplices non possum decipi per primam opinionem intellectus quia habendo notitiam de illa substantia non formabo aliquam notitiam in qua sit aliqua compositio sicut circa compositas et illud dicit aris. 9 methaphisice. //

Dubitatur circa articulum istum quia s. tho. non respondet quesito querit enim an in intellectu angeli possit esse falsitas et respondet ꝗ non potest decipi arguitur sic angelus potest formare istam sortes non est homo ergo in eo potest esse falsitas respondeo titulus questionis est intelligendus de falsitate iudicativa que est proprie falsitas. quia dato ego producerem notitiam aprehensivam in aliquo falsam non diceret eum decipere sed neque in deo dicimus esse falsitatem dato ꝗ formet hanc petrus non est homo. //

2º dico ꝗ nullo modo est in angelo falsitas tenendo ꝗ non formet notitias aprehensivas sicut neque in deo est notitia aprehensiva ego nego ꝗ in deo sit propositio falsa ita in angelo dato ꝗ de angelo non credam verum ꝗ non formet notitiam aprehensivam. //

Articulus 6. an in angelo sit cognitio matutina &

Unde dicam in 2º dis 4ª q. 1ª ad 1m vide et augustinus 4º sup. gene. ad literam a cap. 22. usque ad fi. et 2º super gene. cap. 8º et 11. de civitate dei. ca. 11. 9. et ca. 29. et vide cum adorosum origo istarum notitiarum fuit ista genes. 1. de quo postea particulariter dixit fiat lux et factus est vespere et mane dies prima et sic usque ad 4m in quo factus est sol et luna. augustinus non potuit se expedire quomodo ante solem fuit facta et erunt tres dies preterea quomodo ante solem fuit facta lux non est alia lux nisi solis preterea augustinus dicit ꝗ illud fiat lux intelligitur de productione angelorum ergo ille est sensus allegoricus respondet augustinus 4º sup. gene. ꝗ non est nisi sensus literalis et non potest ad literam aliter intelligi nisi de angelo et ita est respondendum quia ut ipse dicit in libro retractationum ideo vocantur illi libri su

illi libri super gene. ad literam Quia sunt in eis sensus literales solum igitur Quid est fiat lux etc quid est vespere et mane factus est dies unus Res quod angeli creati sunt per aliquam moralem ante mundum istum et tunc date sunt eis notitie infusse v. o. celi et illa notitia dicit mane idest matutina quia est per Revelationem et facto celo cognovit illum in propria natura et illa dicit vespere i. notitia vespertina per quam Rem non in verbo cognoscit angelus et dicit vespertina quia posterior et non ita clara sicut alia matutina que est prior et clarior quia omnino est in verbo

¶ Articulus 7us an cognitio matutina et vespertina sint eadem

¶ ponit duas conclusiones et declarat tota litera est clara circa istos duos articulos tota dificultas est quid beatus augustinus senserit per notitiam matutinam et vespertinam non ipse satis se expedit unde pono propositiones 1a certum est quod augustinus per cognitionem vespertinam intelligit cognitionem naturalem quam habet de rebus non aliter probo quod ex dictis eius dicit enim quod prius ut tempore aut natura de quo disputat ipse cognovit angelus Res antequam fierent et postquam facte sunt cognovit eas in propria natura et illam dicit cognitionem vespertinam 2a propositio omnes angeli et Demones antequam caderent a caritate habuerunt cognitionem matutinam cognoverunt Res in verbo sunt verba expressa augustini preterea quia non potuit augustinus aliud dicere Quia notitiam quam habuerunt de rebus antequam fierent fuit gratuita et mere libere data sicut illa que data est ade cum omnes fuerint in gratia non maior Ratio fuit quod daret unicuique alteri.

¶ preterea quia ipse dicit isto ordine quod prius cognoverunt Res in verbo 2o facte sunt 2o cognoverunt eas in propria natura et tunc Non adhuc peccaverunt quia boni tunc retulerunt illam cognitionem Rerum in propria Natura ad laudem Dei et mali non sed dilexerunt se magis quam creatorem et ideo ceciderunt ab illa luce quia videbant res in verbo

¶ Sed manet dificultas que cognitio fuit illa matutina verbi an beatifica Non satis apparet quid augustinus sentiat ideo scolastici Quidam dicunt quod est beatifica alii quod non gregorius in 2o dis. 7. q. 4a ad 4m Respondens ad illud argumentum S. tho. quod angeli prius habuerunt cognitionem de rebus quam fierent dicit quod illa cognitio fuit beatifica immo augustinus ita dicit quod per illam intuebantur quomodo filius procedebat a patre et spiritus s. ab utroque quod melius cognoscebant Deum quam nos ipsos gregorius ita intellexit augustinus.

¶ Grabiel super canon lectione 31. et alexan. parte 2a q. 23. ita dicunt quod augustinus per cognitionem matutinam intellexit cognitionem beatificam sed sed tamen posita 2a propositione quod est fuit in demonibus mirum est quod videntes deum clare peccaverint et quod perdiderunt beatitudinem Sequitur quod demones viderunt intuitive Deum quod Non videt Dicendum S. tho

UGR Biblioteca Universitaria

s. tho. infra q. 62. art. 1. facit argu[tum] ad hoc q omnes angeli beati fuerunt beati in sua creatione cognoscebant res in verbo quia augus. dicit statim in sua creatione immo augus. dicit q non cognoscebant res quia cognoscebant verbum in quo relucent res dicit s. tho. q duplex est cog[nitio] matutina quedam que cognoscit verbum naturaliter per similitudinem verbi .s. per essentiam angeli ut diximus alia est cog[nitio] matutina que est gloriae qua intuitive vident verbum tunc dicit q p[rim]a cognitio fuit in eis a principio sed certe non est bene intelligibile quomodo cognoscendo verbum cog[nitio]ne naturali cog[nos]cat alias res.

2a autem cog[nitio] non fuit in eis et illa est proprie matutina inquit. s. tho. cog[nitio] ita prima quia fm augus. cog[nitio] matutina fuit perfecta modo illa matutina .s. cognitio rerum in verbo cognitio scilicet naturaliter est perfectior q cognitio rerum per species ideo omnino per cog[nitionem] matutinam intellexit augus. cog[nitionem] beatam.

Duran. in 2o. Dis. 4. q. 1. ad 1m. dicit cognitio matutina et vespertina est cognitio creature et dicit matutina quia refert illam in deum vespertinam vero non refert in laudem Dei sed hoc est contra beatum augus. quia cog[nitio] matutina fuit eis antequam cognoscerent res in propria natura, maiori sup 4m genes. ad literam dicit q in omnibus fuit cog[nitio] matutina ergo omnes fuerunt beati ad minus viderunt Deum. Ret. q cognitio matutina est cog[nitio] naturalis s. et revellata a verbo non tamen illa fuit de verbo. viso et perfecto tenendo communem viam .s. q demones non viderant eum ille est sensus in quo augu. potest salvari ad illum sensum. s. opinio ... et grabi qui dicunt beatos cog[nos]ca[re] res in verbo non q in verbo eas videant sed per revelationem.

Utrum augus. ita senserit cog[nitio] puto ad minus suspicari q aug. senserit q omnes angeli et Demones viderunt Deum intuitive immo inter infelicitatem malorum et bonorum non ponit aliam differentiam q securi erant certi q non perderent mali non. immo dicit q ~~mali~~ boni non habent aliam felicitatem nisi illam quam mali perdiderunt et probat quia ipse dicit q cognoverunt res in verbo quia in eo relucent clarum est q cum verbum cognoscit cognitione naturali non in eo relucet res clare si illud est verum esset disputandum contra augus. quomodo videntes Deum possint peccare sed omnino ex scriptura illud non constat nos quicquid augustinus senserit tenebimus communem oppinionem q videntes deum de lege non possunt peccare et q cog[nitio] illa matutina non fuit nisi per revelationem

Circa questionem istam et ad 3m articulum tertium de discursu angelorum dictum est locus infra ex s. tho. De veritate. q. 8. ar. 15. ad 4m arguit q demones et angeli discurrant quia ~~eo cog~~ ...ntem in motibus corporis illud est vere ex ergo omnis malitia. ergo Ret. non de motibus sed de angelis qui intelligunt et instruunt cog[nitio]nes in motibus sicut effectus in causis et ideo sine discursu

[catchword:] ex istoho[?]

cognoscunt sucessio[?] [illegible] cogitatione

BIBLIOTECA UNIVERSITAT DE GRANADA

UGR Biblioteca Universitaria

Sine discursu existo loco forte motus est caie. Sed nota tu quod duplex est signum cogitationis unum quidem perfecte ipsam representans et sufficienter et unioce et sic loquella mea et alia huiusmodi, aliud est signum imperfectum et inefficax quod volo deo servire dico ergo quod quando angelus per signa eficatia cognoscit volitionem meam intuitive eam cognoscit et sine omni discursu sicut ego cognosco cogitationes tuas per tuam loquellam sine discursu ita et angelus et s. tho. loquitur de cogitatione per signa certa de sufficientia sed de inefficatibus omnino boni angeli non iudicant quia deciperentur quod repugnant statui beatifico sed demones ex signis eficatibus ideo muniunt incognoscunt volitionem perfecte discursum et aliquando fallunt ego ita puto quod te discurrunt circa supernaturalia et cogitationes cordium h. perspicatius quod hoc est verum quidquid dicat caie. arguit caie. contra se demones falluntur ergo componunt et dividunt in his que falluntur ergo discurrunt quia discursus presupponit ad compositionem. Respondetur quod duplex est simplicitas quedam que sunt tenet ex parte rei alia ex parte intellectus v.g. angelus est simplex ego possum eum composite intelligere s. quod est bonus videt Deum est compositio intellectus alia est simplicitas intellectus et compositio intellectus alia est simplicitas intellectus et compositio in obiecto ut quando isto conceptu Domus cognosco Domum ita est duplex compositio quedam ex parte intellectus ut quando ego iudico angelum esse album alia ex parte rei ut est exemplum de domus cog. tunc dicit quod in demonibus non est compositio que se tenet ex parte eius sed propter compositionem que se tenet ex parte obiecti est falsitas in eo sicut si formarem istam definitionem animal rationale mortale ibi est falsitas et compositio non ex parte intellectus sed ex parte ~~intellectus~~ obiecti quia intellectus non habet primam operationem etc una significat compositionem in re que non est ideo est falsitas sicut quando ego simplici conceptu ut nunc suppono intelligo chimeram est ibi falsitas non ex parte intellectus sed quia in re non est illa compositio quam significat ille conceptus itaque ad propossitum demon iudicat quod summum malus quare decipitur nonquam a illa no. est compossita sed simplex sed quia est compositio ex parte rei qua illi notitie correspondet alia compositio que non est in re da ex suatem ritate visa mea sustantia iudicat illud notitia simplici ita est imaginatio eius subtilis et sicut subtilis ita falsa. //

et quia sic meum est signum i. inefficax quod volo

¶ Non est hic circa omnem materiam discursus angelus quod omnino opinionem est dicendum quod angelus non potest discurrere circa naturalia et contingentia et necessaria decipitur ergo. Sco. quod una notitia causet ex alia in angelo et arguit. arguit ergo sic probando quod angelus non cognoscit hominem esse risibilem ex eo quod cognoscit eum esse rationalem probo dato quod angelus non cognosceret et hominem esse rationalem cognosceret eum esse risibilem ergo ra. g. est nota et antecedens probatur quia risibilitas dato quod esset sine rationalitate est obiectum sufficiens ad movendum intellectum angeli ergo est omnino arguitur //

UGR Biblioteca Universitaria

omnino actum

Sco. grego. citatio ad probandum quod angelus ex natura sua cognoscit cogitationes meas quia est obiectum naturale eius ergo sic probant arguit sic risibilitas dato quod esset per se est obiectum intellectus angeli ergo potest movere intellectum angeli quare non magis quam substantia petri ait eius rationalitas.

Decepti ergo sunt quia nos cognoscere unius accidentis unius alterius vel substantie angelus equaliter se habet circa omnem rem arguit quod non cognoscat unam rem per aliam puta siccitatem per calorem materiam per formam nam dato quod in terra esset per se et siccitas et essent obiectum eius ergo possent movere intellectum eius

praeterea probo quod non cognoscat triangulum habere tres nisi per ipsum in triangulum quia illa equalitas duobus extrinsecis aut rectis est entitas ergo potest movere intellectum se ipso sicut si demonstrentur mihi duo signa equalia sine discursu cognosco equalitatem illorum ergo angelus potest sine discursu cognoscere equalitatem trianguli et quadrati quia illa equalitas est entitas movere potest movere intellectum angeli.

praeterea si angelus cognoscit intuitive vel ex evidentia, quare non potest cognoscere intuitive quod est risibilis inmediate cuius movet intellectum eius ergo et risibilitas est entitas que per se potest eius intellectum movere et arguit sic angelus sine discursu cognoscat me esse equalem duobus ergo et quod triangulus aut eius angeli sunt equales duobus sine discursu eodem modo probo de quacumque conclusione naturali s. de hac coralum est confortativum cordis quia angelus potest intuitive sine discursu cognoscere quod est coloratum aut rubeum ergo et quod est confortativum quia omnino magis intrinsecum est et quod confortet quam quod sit rubeum et virtus illa ita est entitas sicut rubedo ergo inmediate per se potest movere illum intellectum et ita dato quod angeli accipiant cognitionem ideo habemus probatum quod nullo modo discurrunt circa naturalia unde isti decipiuntur

Questio 59. De voluntate angelorum

articulus 1. an in angelis sit voluntas

Alii quia hoc est clarum nihil dicunt est conclusio indubitabilis quomodo probaretur si quis negaret arguit sic omnia appetunt bonum probatur quia omnia sunt facta a deo ergo cum ipse sit summum bonum omnia inclinant in bonum non potest esse inclinatio ad malum data a deo nisi ponamus cum manicheos deum malorum

triplex autem inclinatum est ad bonum quedam sine cognitione utpote esse in centro de sideret naturali inclinatione alia est ~~inclinatio cum cognitione~~

alia est inclinatio cum cognitione alia cognitio non est boni communis puta bruta non cognoscunt quod pecunie sunt bone aut videre deum sit bonum unde non cognoscit bonum sub ratione boni ut dicit s. tho quia et si formica cognoscat bonum esse quod congreget fructum non tamen cognoscit quare est bonum sicut enim ciconia ... ab eo cognoscat quod est bonum bibere aquam salsam ut mitat cibum per per annum non tamen cognoscit quod illa assumptio aque est ei profi

a Sumitio aque esset pro ad illud alia est inclinatio ad bonum cum eo ne bon
communis et particularis et cum eo cat quare illud sit bonum sic homo inclinat ad omne
bonum et eo et rationem illius et illa inclinatio est per voluntates tunc arguit sic
angeli inclinant in bonum non 1o m. quia cognoscunt bonum nec 2m quia cognoscunt
omne bonum et rationem boni ergo 3o modo illa autem est inclinatio per voluntatem ergo in
angelis est voluntas aliqua parva dubia sunt hic sed legemus breuis omnes qua
tuor articulos. //

Ar. 2. an voluntas angeli sit essentia.

vel intellectus.

Ratio neque hoc quidem dictum fuit superius quod s. potentie angeli differant ab esse
essentia s. q. 54 ar. 1. Resp. ibi quesiuit de intellectu Nunc querit an voluntas sit
eadem cum intellectu aut cum natura aut substantia angeli Resp. quod nec est in
tellectus neque substantia neque natura angeli et probat quod non sit natura neque essentia
per natura non extendit extra rem eius est. v. g. aliqua accidentia sunt ad extri
secum puta visus est ad videndum colorem lux ad illuminandum alia sed
numquam per naturam aliquid inclinat ad extrinsecum puta ignis non per
notitiam sed per calorem inclinat ad agendum ergo cum angelus per volun
tatem inclinet ad extrinsecum sequitur quod voluntas angeli non sit essentia
aut substantia nec est intellectus probat alio modo se habet voluntas circa obiectum suum
et alio modo intellectus circa suum ergo si intellectus appetit habere obiectum in se
iungi obiecto in se et tota eius perfectio consistit quod obiectum conveniat ei in se ipso sed
voluntas inclinat ad hoc quod coniungat obiecto secundum esse ipsius obiecti v. g. ego app
eto pecunias appeto coniungi eis secundum esse quod habeo ergo ille potentie sunt
distincte realiter //

ar. 3. an in angelis sit liberum arbitrium

Resp. affirmativa probat ex dictis supposita distinctione quedam que sequitur ex illa
s. quod triplex est inclinatio quedam enim agunt sine aliquo arbitrio ut lapis aut plan
ta sunt alia agunt cum arbitrio sed determinato v. g. formica quod bonum est
congregare messem sed necessario illud agit et necessario inclinat alia agunt
per liberum arbitrium ita quod possunt agere et non agere ut homo ergo
cum igitur arguit sic angeli agunt non 1o nec 2o modo quia perfectius cognoscunt quam nos
ergo habent liberum arbitrium excellentius quam nos. //

Ar. 4. an in angelis sit irascibilis etc.

Cum in nobis est irascibilis et concupiscibilis ira est in irascibili gaudium in concupis
cibili neque hic querit an habeant apetitum sensitivum ut antea. Sed an ape
titus in angelo distinguatur in irascibilem et concupiscibilem et est conclusio nega
tiva probat 1o distinguunt penes obiecta formalia et non per materialia sed vo
luntas non distinguit ab intellectu per hoc quod utraque 1o est circa ens sed quia
obiectum intellectus est ens ut ens et obiectum formale voluntatis est bonum ex quo se
quitur quod ubi est obiectum suum formale non erunt due potentie sed ob

UGR Biblioteca Universitaria

irascibilis et concupiscibilis. Non est ideo formaliter. ergo id quod movet apetitum concupiscibilem scilicet cibus. Non sufficit movere appetitum irascibilem nisi illud sit arduum aut secum dum alios quod sit aliud quid obstans tunc. ergo arguit sic voluntas angeli absolute fertur in bonum sub quacumque ratione sive sit bonum honestum aut delectabile vel utile ergo in angelis non potest distingui eius potentia in duas voluntates ut per unam bonum honestum per aliam utile appetat quia absolute voluntas eius fertur in bonum sub quacumque ratione ergo appetitus intellectivus non potest distingui in duas potentias ex parte obiectorum materialium aut formalium ergo in angelis non est appetitus yrascibilis aut concupiscibilis appetitus autem sensitivus qui recipit bonum non absolute sed secundum particulares rationes potest dividi in duos sed ille non est in duos in angelis ut diximus ergo.

Circa primum articulum ubi diximus quod est quedam inclinatio mere naturalis an illa elliciat aliquem actum brutum appetit cibum per actum ellicitum an ipsa planta et per actum ellicitum et actum transeuntem appetat cibum dico hoc quia aliqui nimis insulse et stulte dicunt est actus ellicitus sed illud est falsum quia ille non potest ellici sine cognitione preterea quia secluso illo actu ignis calefacit ergo solum igitur inclinat in animata non cognoscentia per qualitatem non cognoscentem producentem actum

Aliud dubium an bruta appetant bonum per simplicem aprehensionem an per iudicium de quo videbimus infra et in 1a 2e q. 1 ar. 2o. pro nunc dico quod non sufficit simplex aprehensio quia ex eo quod cum sola simplici aprehensione cognoscunt el espantaso de las higueras non fugiunt sed quia iudicant quod est nocibum fugiunt et patet quia postquam bis aut ter viderunt manere immobile et non eis nocere statim non fugiunt ergo signum est quod non movent ab aprehensione sed a iudicio quia si ab aprehensione stante illa apprehensione non esset in potestate illorum non fugere quia illa esset causa naturalis illius actus sed modo et manet ergo signum est quod non movent a simplici aprehensione sed a iudicio et ideo quia ante iudicabant illud esse nocivum illorum fugiebant quia modo iudicant quod non est eis nocivum non fugiunt.

Sed utrum requirat iudicium quo iudicent quod aqua est bona mihi an sufficit at illud quo cognoscit bonum materiale scilicet hoc est dulce et videtur sanctus Thomas solum ponere iudicium quo iudicat hoc est bonum aut dulce sine eo quod iudicet quod est bonum sibi

preterea quia nos visa aqua sine iudicio quod est in conveniens nobis possumus appetere ergo et bruta sed in contrarium est id quod dicit sanctus Thomas ar. 2o. quod ovis fugit lupum cognoscit nocivus sibi ergo requirit quod iudicet quod est ei disconveniens et per consequens ad hoc quod appetat requirit quod iudicet quod est conveniens

preterea non sufficit illud iudicium quod iste est lupus patet quando mansuescit lupus non fugit a cane a ovibus manente iudicio illo quod est lupus diceremus latius pro nunc dico quod omnino requirit iudicium quo agat quod est sibi bonum aut malum. sanctus Thomas dicit quod non cognoscunt rationem boni rationaliter ita est omnis dato quod cognoscat lupum esse malum sibi non tamen quare.

agnoscat

Quare

Circa ar. 2m est dubium in illo quod essentia rei non inclinet ad extrinsecum. Contra materia inclinat ad formam. Preterea essentia accidentis inclinat ad exemplum. Respondeo quod per essentiam intelligitur substantiam de materia dico quod non inclinat ad aliquid extra. Sed ad formam que est intra essentiam rei quod componunt. Preterea circa illud aliter se habet obiectum voluntatis et obiectum intellectus ergo distinguuntur realiter. Notat caietanus quod ex illo non probat nisi quod sunt distincte formaliter. Non tamen quod aliter. Sed illud probat quia sunt diverse potentie et non est in angelo quod impediat ergo realiter distinguunt ex inconsequenti illud probat

Circa hoc et non. quod durandus in 1 dis. 3 q. 2 de potentiis anime distinctioni ab anima sed potentias angeli in 2 dis. 3 q. 5 dicit non distinguuntur rationem eius supra possumus

Circa 3m arti. arguitur sic motores orbium secundum aris. non possunt cessare a movendo ergo non habent liberum arbitrium quia si haberent ergo cessant a movendo sed tamen omnia perierunt. quod est impossibile quod dubium est et apud fideles an angelus motor possit relictus sue nature non movere celum et videtur quod sic quia habent liberum arbitrium sed si ergo possit destruere totum orbem esset mirabile totus ordo eorum non possit facere aliquid contra ordinem nature. Respondeo quod omnino videtur dicendum quod posset non movere quis cogeret cum cum agat per voluntatem sed ex providentia rei que comparatur inter causas naturales numquam desinent movere

Circa 2m argumentum est in brutis apetitus non est liber quare quia potentia cognoscitiva est determinata ad unum non est in potestate bruti iudicare quod hoc sit bonum vel quod non sit necessario omnis iudicat supposito est malus in fine. Contra ergo angelus non habet liberum arbitrium quia circa naturalia est determinatus ad iudicandum uno modo i. e. quia non potest falli ergo circa illa non habet liberum arbitrium dicit S. tho. quod est imperfectio intellectus quod habeat obiectum intra se ita quod si ego possum scire a. et careo a. quia est perfectio intellectus quod illam habeat ideo angelus est indeterminatus per intellectus quia non potest aliquid ignorare sed non est perfectio voluntatis quod contingat ei obiectum in se et ideo ipsa non est determinata ad unum ut est determinatus eius intellectus sic potentia bruti. Respondeo differentia est quia angelus potest habere iudicium indistinctum s. bonum est quod isti exeant a capite et bonum est quod non exeant diversis tamen rationibus semper tamen erit verum utrumque in bruto aut necessario est illud iudicium hoc est natum nec potest habere oppositum.

Circa 4m articu. in 3. d. 26. q. una movet quem circa voluntas distinguatur in irascibilem et concupiscibilem et in 3. dis. 34 questio una. Respondeo affirmative primum ex illo irascimini et nolite peccare sequitur grabiel. dis. 26. q.

nos tamen oppositum dicamus infra. q. 8. 2. vel 72. arti. 5. ut tho. inquirit expte

id Querit expresse est aliud Dubium quia secundum Sco. et Gabriel Dicendum est quod in angelis est irascibilis et concupiscibilis dubitatur 2o quia tu dicis quod ideo non est irascibilis et concupiscibilis in apetitu intellectivo Quia est unum obiectum s. bonum. 3. eodem modo potest dici quod datur unum obiectum s. bonum sensibile quod est obiectum irascibilis et concupiscibilis ergo est una potentia. Respondeo Sco. ita patet quod ideo apetitus est irascibilis et concupiscibilis distinguitur tamen per actus de quo magis diceremus infra pronunceo.
Respondeo quod ita se habeat obiectum voluntatis sicut obiectum appetitus sensitivi aut e contra quia omne bonum movet voluntatem sub ratione boni bonum honestum quia bonum non quia honestum sed in appetitu sensitivo omnino aliquod obiectum movet concupiscibilem sub aliqua ratione et non potest movere irascibilem nisi adsit nova ratio. verbi gratia cibus potest movere apetitum concupiscibilem eo quod delectabilis gustui et sub illa ratione non potest movere appetitum irascibilem nisi sub ratione ardui et difficilis aut quia est obstans et secundum Sco. unde diversa est ratio movendi et per consequens diversa obiecta formalia ex quo sequitur quod sint distinctae potentiae.

Questio 6a de actu voluntatis angelorum
ar. 1. an in angelis sit dilectio naturalis

¶ Non sine causa tractat de istis S. tho. quia ex ista materia dependet illa Quomodo mereatur aut peccent et quia ut tractatus sit absolutior et habeamus simulacrum eorum an inter eos sit amicitia utrum sint sine consortio queritur ergo an in eis sit dilectio naturalis et Respondetur necesse est ponere in eis dilectionem naturalem patet quod invenitur in priori opportet venire in posteriori sicut corruptibile reperitur in animati necessario invenitur in specie humana sed hoc convenit omni naturae quod habeat aliquam inclinationem naturalem ergo et natura angelica habet inclinationem naturalem sed est differentia quia carentia ratione inclinatur sine cognitione secundum ordinem naturae in aliquid natura autem angelica inclinatur secundum voluntatem unde in angelis est amor naturalis

¶ dubitatur an S. tho. hic vellit probare quod inclinatio rationalis sit per actum elicitum diximus habere quod planta inclinatur in suum finem etc. non per actum elicitum sed per potentias eius utrum ergo probet quod in eis sit inclinatio naturalis sine actu elicito vel per actum elicitum et si primum illud non cadebat sub dubio quia iam diximus quod ipsa natura inclinatur sicut natura lapidis si secundum videtur quod non probet quia probat ex eo quod talis inclinatio non invenitur in omni natura clarum est quod non omnis natura inclinatur per actum. 1o. Respondetur quod omnino vult probare quod illa inclinatio in angelo sit per actum elicitum ita quod sit amor naturalis elicitus in angelo et ad argumentum Respondeo quod ipse probat quod in angelis sit inclinatio naturalis ex eo quod in omni natura etc. sed quod sit operatio eliciti probat ex diversitate.

UGR Biblioteca Universitaria

ex diversitate nature angelice ad alias. Ut expresse patet in littera quia illa inclinatio naturalis in venit in brutis secundum actum elicitum. ergo a fortiori in angelis et hominibus. Sed dubium oritur ex hoc an preter istam inclinationem que est actus elicitus sit alia dilectio naturalis que convenit nature angelorum secundum ipsam. an equaciatur hec que est actus elicitus. videtur quod non quia illa inclinatio naturalis in carentibus cognitione sufficit ad operationem et ad resistendum sue corruptioni. Si. seclusa dilectione elicita nunquam operabitur. verbi gratia imaginato in angelo sit inclinatio naturalis ad hoc quod sit in celo angelus non potest se movere ad celum sine actu elicito. ergo nec est in eo talis inclinatio alias moveret sine actu elicito. Respondetur quod non est dubium nisi quod illa dilectio naturalis est in angelo preter elicitum et illa non distinguitur ab eius natura et potentiis. ergo potest habere operationem sine actu elicito quod dicimus falsum. Respondeo omnino sicut in principio. Sequitur motus ex inclinatione et in angelo ex inclinatione per essentiam et postea sequitur dilectio elicita.

¶ 2° dico quod quicquid recipitur ad modum recipientis recipitur modo quia angelus est liber ideo non potest habere operationem que non sit libera et ideo non convenit ei operari sine actu elicito

¶ dubitatur quia s. tho. non probat quod illa dilectione conveniat angelo actu sed quod possit. Respondeo ita est nec illud intendebat sed solum quod est aut potest esse in eis amor naturalis elicitus sed libere omnino elicitus

¶ dubitatur quid est obiectum illius dilectionis. verbi gratia forma est obiectum appetitus materie et motus deorsum obiectum est apetitus lapidis aut esse in centro. quero quid est obiectum illius amoris naturalis angelorum. Respondeo omne bonum naturale de quo postea magis in particulari

¶ 2m. articuli an in angelis est dilectio et inclinatio naturalis ea que habent illa potius agunt quam agat. ergo Respondetur s. tho. quod quantum ad illam dilectionem naturalem agunt potius quam agant sed in bis minus eliciunt illam et ratio est quia illa inclinatio est ab auctore nature qui ei dedit illam inclinationem ex quibus postea dicemus quod prima operatio angeli non potest esse mala

¶ 3m inclinatio illa aut amor .i. est rectus vel non. Si primus unde est actualitate non a natura. Si 2m. ergo deus dedit inclinationem ad malam quod est contra rationem. Respondetur quod est recta quia est ab inclinatione data a deo. Unde sicut cognitio naturalis est semper vera omnino nego tamen decipiens assentiendo fructui omne totum est maius sua parte. Certe ex natura sua inclinant ad assensum illius. Unde si decipiuntur est ideo sicut ergo assensus naturalis non potest esse falsus ita et dilectio naturalis non potest esse mala quia alias deus inclinaret ad malum

¶ ar. 2 an in angelis sit dilectio electiva

¶ Quid vocat dilectio electiva. Non est idem cum elicita. Sed quaeritur an ex electione diligant angeli petrum aut paulum ad quod non naturaliter inclinant et illud querit ad videndum quomodo ipsi

dilligant effectiva dilectione et alios angelos et est Prima conclusio q meis est talis dilectio 2° q illa causat ex dillectione naturali p.a primu quia alias non mererent neq peccarent g.

2° probat ex analogia ad intellectum nunc ex vo te sunt enim prinpiis pp tebs et c. 2o p. phisi. intellectus autem circa principium se habet naturaliter g. voluntas circa finem se habet naturaliter. Sed sicut intellectus circa conclusiones non se habet naturaliter, ita voluntas non naturaliter se habet ita voluntas naturaliter, sed libere se habet circa media ad finem

2° ponit differentiam inter intellectum et voltem quia illa Ratio bene procedit sed de angelis falsum aparet q voluntas et intellectus e9 se habeant eodem modo circa conclusio. intellectus et voluntas circa media Quia sequit q se habet non naturaliter ita voluntas non naturaliter sed libere se habet circa media ad finem

2° ponit differentiam inter intellectum et voltem quia illa Ratio bene procedit sed de angelis falsum apparet q voluntas et intellectus e9 se habeant eodem modo circa conclusionem intellectus et voluntas circa media quia sequitur q se habent ~~eodem modo~~ naturaliter, sed alio modo circa conclusiones has quod est falsum quia eodem modo se habet angelus circa conclusiones sicut nos circa Principia Ret q differentia est inter intellectum et voluntatem quia perfectio intellectus est q habeat obtum intra se Set enim imperfectius si here sset aperte Rei et ipse ignoraret Sed non est ex imperfectione p voluntatis q vnum velit pp allud, Quia omnino ille Res voluntate sua se habent q vna ordinat aliam sed est perfectio intellectus q vnum fiat ei notum per alliud et ideo discursus Non est in angelo sed cognitio naturalis invenit autem amor naturalis et dilectio in fine tamen articuli dicit q hoc Dictum est preter missis his que sunt supra naturam angeli Quia Respectu vltimi finis s. beatitudinis non fertur voluntas naturaliter nec circa naturalia habet eam naturaliter, vnde hic incipit determinare illam materiam i. 2e q voluntas nra fertur naturaliter in illam visionem beatam

Dubitat circa argutum in contra si angelo solum est dilectio naturalis non merent g dilectio naturalis hominis quia se diligit est meritoria g. antecedens probat quia secundum S. tho. non dat actus indifferens g. illa est bona. aut mala. si 2m g. deus dedit inclinationem ad malum si pm ~~in primis~~ pono q ille sit in gratia cum omnis actus liber existentis in gratia sit meritorius. S. t. secundum S. tho. sequit q est meritoria Re q illa dilectio est libera quo ad exercitium non quo ad spetificationem Quia potest eam habere et non habere. l. est libera libertate contradictionis non contra

UGR Biblioteca Universitaria

contradictionis NonContrarietatis. i. non potest habere actum oppositur illi dilectioni
Respondeo primo quod illa dilectio est bona quidem bonitate naturali Sicut bonum est
quod lapis sit deorsum non est libera ergo meritoria Si sit hominis existentis in
gratia Respondeo quod non est omnis actus liber bonus dato quod sit ab existenti in gratia
est meritorius. Secundum. S. Tho. sed omnis deliberatus modo illa dilectio
non est deliberata Sicut levare festucam Quando quis cogitat dilectio
est liberum Non tamen meritorius quia non est actus deliberatus.

2º Dico quod illa Dilectio est meritoria non quidem Si sola est Sed positis aliis
circumstantiis quia refert illam ad Deum aut in alium bonum honestum Si sola
esset non esset meritoria quia dilectio obiecti et boni naturalis non est meritoria
eodem modo dico de dilectione angeli naturali quod sola per se non est meritoria
sed ideo Quia refert illam in Deum

Dubitatur Quomodo dilectio naturalis est causa dilectionis electivae an illius
solum quod per electionem Sed diligit an et aliam per quas diligit alios an-
gelos aliam Rem Respondeo quod principium utriusque dilectionis sive sit dilectio sui
sive cuiuscumque alterius Unde dilectio naturalis alicuius potest esse princi-
pium electivae qua illud diligat et qua alii diligant

Articulus 2. an angelus diligat se naturali et electiva dilectione.

Diximus quod in angelo est Dilectio naturalis et electiva Quaeritur nunc utrum ipse
met sit obiectum utriusque et dicit quod sic omnia in littera patent an conclusio
intelligatur de daemonibus videtur quod non quia vellent non esse praeterea Sequeretur
quod in eis esset aliqua dilectio bona ergo non est in eis dilectio naturalis Respondeo quod illa
habent ad primum argumentum dico quod volunt Non esse et aliud quia diligunt se
naturaliter vellent carere miseria vellent non esse et aliud naturaliter
ad 2m dico quod sola illa dilectio neque est bona neque mala 2º si est mala illud est
ab extrinseco propter malam circumstantiam de angelis videtur quod non diligant vel
aut se dilectione naturali aut electiva quia Non amant se amore con-
cupiscentiae primum Quia habent iam omnia bona Respondeo quod ipsi habent complacen-
tiam quod deus sit summe bonus et quod ipsi habeant beatitudinem et ideo dili-
gunt se naturaliter et electiva

articulus. 4º. an unus angelus naturaliter diligat ~~Deum~~ alium
conclusio est quod sic et eius probatio est aliqua natura quae in eis conveniunt in ratione
tis sunt signum earum quae naturaliter conveniunt in ratione naturalis et
aliis modo bruta se diligunt ergo rationales creaturae et confirmatur quia
bonum totius est bonum partis et econtra. verbi gratia si haec manus diligit suum
bonum hominem per actum elicitum diligeret alteram manum probo sta-
manus de

manus diligit totum ergo vult ei bonum sed alia manus est bonum totius ergo vult ei quod illa manus sit in eo
ergo vult quod illa sit et per consequens eam diligit Similiter angelus naturaliter diligit communita
tem angelorum ergo vult quod ista pars ei iste angelus sit in ea et per consequens vult quod iste angelus
sit et per consequens iterum diligit eum naturali dilectione ~~Sed an sint in eis amicitie~~

¶ Sed an sint in eis amicitie particulares sicut inter nos ita quod unus peculiariorem colloqui
um habet cum uno magis quam cum alio Respondeo quod sic secundum unde illud provenit an ex eo quod
isti duo magis conveniunt in natura aut in visione dei. verbi gratia duo angeli inferioris ordi
nis plus conveniunt in natura quam unus eorum cum supremo an plus se diligant Respondeo secun
dum s. tho. videtur quod non quia iste inferior vult supremo maius bonum quam inferiori ergo ante
cedens non est dubium quia minorem felicitatem optat ei et complacet quod habeat quam
inferiori quia intra ita est quod una est maior quam alia Sed quantum ad intensionem dilectio
nis quia in illa proprie consistit amicitia clarum est quod ego maius bonum volo Regi
francie quam fratri meo non est dubium Sed intimius et intensius diligo fratrem meum
ita est dato quod angelus inferior maius bonum optet superiori Sed non ita intense eum di
ligit sicut inferiorem cum quo magis convenit in natura et beatitudine

¶ Tertio. Si an angelus naturali dilectione plus deum quam se quomodo dico ergo se habeant
Relicti suis naturalibus in ordine ad deum naturaliter eum diligant plus quam se
ipsos ponit opinionem unam pro qua notandum est esse duplicem amorem. s. ami
citie et amorem concupiscentie ista ergo opinio dicebat quod angelus magis diligit Deum
i. bonum divinum sibi quam bonum proprium preterea plus eum diligant amore
amicitie ex parte boni voliti quam maius bonum vult deo quam sibi Sed 2o dicebat quod
intensive et afirmative plus se diligunt in quo consistit quod aliquis plus diligat. ergo
Sed ista opinio est falsa quia videmus quod pars naturaliter se exponit pro bono toti
us ut manus pro salute corporis et quia virtus imitatur naturam seclusa quacumque
Revelatione vir politicus et bonus naturali dilectione diligit magis communita
tem et exponit se pro bono totius communitatis cum ergo sit deus omnium tale bonum
et omnia alia bona sint ab eo sicut a toto bono sequitur quod angelus naturali dile
ctione plus diligit Deum quam seipsum.

¶ preterea quia etiam inclinatio naturalis esset mala si angelus inclinare
tur ad intelligendum plusquam Deum preterea destrueret per charitatem illa in
clinatio de hac q. Do. in materia angelorum Sed de materia ista tha. in 3o dis 27
q 29. et movent de homine non de angelo s. tho. de homine movet eandem
q. 2a. 2e. q. 26 ar 3. et probat eam eisdem Rationibus quibus hanc Sco. 3 q.
27. q. vm querit an homo ex puris naturalibus possit sine abitu infuso
charitatis diligere deum plusquam se et per consequens super omnia et
Respondeo afirmative et refert illas duas Rationes litere s. de parte exponente
se pro toto et de viro politico exponente se pro Republica et quamvis
s. tho. non adducat eas ad probandam conclusionem Sco. non videtur fieri di
fferentia an homo ex suis naturalibus possit deum diligere super omnia
an inclinet ad diligendum Deum plusquam se a tre vera multum diff

UGR Biblioteca Universitaria

differunt ille questiones quia et si homo inclinet ad diligendum deum super omnia non sequitur ergo sine habitu infuso illud potest sed postquam Sco. legit s. tho. omnino non est dubium in s. tho. nisi quod homo ex naturalibus potest diligere deum plusquam se quia potest creaturam aliam plusquam se diligere ergo et dubium cum non est dubitandum sed s. tho. hic non adducit eas ad illam conclusionem sed ad hoc quod inclinet homo ad diligendum naturaliter deum plusquam se et de apud Sco. credo quod non est differentia inter illas questiones et sic credo Sco. esse eiusdem essentie cum s. tho. hic.

Ubi non quod Sco. recipit duas ultimas rationes littere secundum illam assumptam ex naturalis quod si pars exponit se sed exponit a toto homine patet quia manus non habet motum proprium preterea quia ille motus presupponit cognitionem et appetitum modo ille non est in manu, igitur Rº quod manus exponit se nec hoc possit impugnari sed quia nos arguimus ideo 2º dico quod manus non se exponit quia non habet motum proprium neque appetitum sed exponitur a toto sed dato dico quod ille motus quo movetur a toto est secundum inclinationem manus quia unumquodque quod agit naturaliter secundum quod agit motum est agi 2. physicorum. unde a quocumque sit ille motus omnino est ex inclinatione manus sicut motus deorsum omnino est naturalis dato quod producatur a generante ut dicit 8. physi. ergo et confirmat istam solutionem ex conclusione aqua ascendit sursum ne detur vacuum aqua movetur deorsum sed Sco. illud negat ubi secundum immo dicit movet ab inclinatione totius orbis sed illud non est satis intelligibile quia oportet dare principium illius motus et per se si universum movet eam sursum per quam formam non est intelligibile aliud nisi quod movet ab eodem a quo deorsum et patet quia illa concurrit effectus ad aliud motum sicut ad motum deorsum nec potest dici quod movet a deo a celo quia non influit tunc preterea quid influit ex quo sequitur quod aliqua causa effectiva potest mirum effectum in uno tempore et non potest in alio nulla alia posita causa effectiva v.g. aqua cum non est vacuum non potest producere motum sursum et posito vacuo omnino potest nulla alia posita causa effectiva. unde diximus quod species angeli in uno tempore producit notitiam intellectivam in alio non potest aut certe dato quod acquirat alia causa effectiva sed solum aliqua circumstantia

Duran. in 3. dis. 29. q. 2ª recipit analogiam de rebus naturalibus et negat illam rationem de viro politico immo diligit plus se quam rempubli. probo quia diligit sibi bonum virtutis item vitam eternam quam acquirit per illam mortem respubli. autem vult bonum temporale unde sequitur gloriam ergo honorem virtutis bonum que sunt maiora bona quam vita reipubli. et plus diligit se quando exponit se pro republica et confirmat ex s. tho. 3. dis. 29. ar. 5. ad 3m quid dicit quod maius bonum cordis

UGR Biblioteca Universitaria

¶ ad hoc. sco. subtilit Rx̄ q omnino majus bonum consequit sed contra non vale quia iste non facit illud periculum ut acquirat illa bona dato q posset refferre in vitam eternam sed omnino iste pillum astum plus diligit rempubli. q se quia ipse mavult reipublice bonum q vitam suam non curat de aliquo bono et confirmat sco. quia homo dato q non esset aliquod premium opporteret q exponeret se pro republi. o habet tunc premium virtutis contra quia ut dicit .3. ethico. cap. 3. omnino dicit q vir politicus expoint se pro tota communitate de qua materia inq. de formicatione dicemus deo dante ex qua analogia optime sequit q angelus plus diligit deum q se ipsum.

¶ grabiel in 3. dis. 27. q. unica articulo. 1. dubio. 2. non distinguit inter illas questiones utrum homo ex naturalibus possit deum super omnia diligere et illam an inclinet naturaliter ad diligendum deum plus q se sed in dis. 29. q. uni. ar. 1. notabili 3. dicit q homo inclinat ex natura sua ad diligendum se plus q deum in qua opinione sequit bonam ventu. in 3. dis. 29. qui dicit q dilectio gratuita non semper concordat dilectioni naturali nam gratia quamquam currit cum natura via consona quamquam vici opp. quandoque vero via diversa non ho. n. q homo plus diligit se q proximum. g. concordat nae. 1. omnino inclinat natura ad illud ad quod g. quia ex charitate homo plus debet q proximum diligere in hoc autem q homo plus deum q se diligit g. repugnat nature quia illa dilectio est contra inclinationem naturalem secundum quam homo plus diligit se q deum unde infert ibi grabiel ex bona ven. q inclinatio naturalis non semper est recta nec voluntas conformans se illi est recta semper alma in dis. 27. non distinguit inter illas questiones.

¶ certe quantum ad hoc rndes. s. tho. sunt veridice q angelus naturaliter inclinat ad deum diligendum plus q se probo alias inclinatio esset ad malum cum omnino sit preceptum de diligendo deum plus q se prete rea si angelus inclinat ad deum diligendum et non magis q se. h. aut illud est quia noluit aut quia non potuit aut quia non sciuit deus dare angelo inclinationem naturalem qua plus deum q se diligeret non primum quia mirum esset q deus dedit mihi preceptum ut plus eum diligam q me et q noluerit inde dare inclinationem ad illud imo q oppositum dederit. g. nec 2m quia illud repugnat optis dei et multo minus est dicendum deum nescisse illud facere grabiel tamen totum concedit q inclinamur ad malum naturali inclinatione sed omnino videt q peius erret q manichei quia ponebat unum deum principium mali et illum esse malum isti autem ponunt deum bonum esse authorem male inclinationis.

¶ preterea arguit s. thos. sequeret q deus posset dare habitum inclinantem ad ma

UGR Biblioteca Universitaria

habitum inclinantem ad malum hoc autem non est concedendum quia tunc perfectio dei instigaret ad malum et sequella manifesta est ¶ preterea arguitur contra hos deus plus diligit se quam creaturas ergo creatura plus diligit deum quam se probo consequentiam si ego possum facere equum omnino quia plus diligo me facerem eum sicut mihi expediret nonquam ille plus diligeret se quam me ita deus confecerit creaturas per se omnino sciuit facere sicut conveniebat sibi et ita quod plus diligeret se quam ipsum deum quia ego si producerem alium omnino daretur ei inclinationem quod plus me quam illum diligeret item videtur contra tertium divina quod dederit homini preceptum quod diligat deum plus quam se ipsum et dederit ei inclinationem ad oppositum actum s. ad diligendum se plus quam deum

¶ ex quo arguitur contra secundo quod manus plus diligat totum quam se ipsam partem quia si illa fieret a toto omnino ita fieret pro utilitate totius et plus totum quam se ipsam diligeret et ita cum deus plus diligat totum quam partem dedit parti inclinationem qua totum plus quam se ipsam diligeret et exponeret se pro toto

¶ sed contra hoc arguitur quia experientia patet quod homines non inclinantur plus ad deum diligendum quam se unum et illud erunt homines amantes se ipsos preterea vix possum de deo cogitare quanto magis cum plus quam me nos diligere ad hoc arguitur. Respondetur quod illa inclinatio non est dubium non est naturalis sed ex peccato contra quia homo post peccatum non inclinatur per aliquod po causatum ex peccato ut imaginatur Gregorio. sed omnino non differunt homo in puris et homo post peccatum nisi sicut nudus et spoliatus. Sed contra post peccatum homo inclinatur ad malum et videtur quod illa sit inclinatio naturalis Respondeo quod illud non provenit ex inclinatione naturali solum sed quia naturalia manserunt lesa et sunt permissa aliquibus peccatis et ideo homo magis inclinatur ad diligendum se quam deum sed contra de Christo in quo naturalia manserunt integra et perfecta et Ihesus inclinabit inclinatione naturali ad vitam propriam magis quam ad voluntatem Dei et preceptum mortis ergo inclinatio naturalis est ad aliquod malum neque est imaginandum ut falsi aliqui false putant quod in Christo fuerit actus aliquis voluntatis naturalis i. non liber et de libertate sed omnino ille actus quo nolebat mori erat de libertate erat tamen naturalis i. secundum inclinationem naturalem ergo inclinatio naturalis in Christo erat ad aliquod malum Respondeo quod omnino illud est falsum et impium quod Christus dilexerit plus suam vitam quam voluntatem Dei unde dico quod dupliciter se habebat inclinatione ad vitam uno modo comparatione comparando eam ad voluntatem Dei i. ad preceptum mortis aut salutem humanam 2° modo absolute sine tali comparatione tunc dico quod Christus absolute considerando suam vitam inclinabit natu-

Item magis diligendum ...
consequentia, quod naturalis diligere ...
imago et homo est an-
gelus est imago dei.

UGR Biblioteca Universitaria

inclinabitur naturaliter ad eam consequendum. Sed si consideretur comparative impium est asserere quod Christus naturaliter inclinaretur ad vitam magis aut voluntatem aut salutem totius generis humani illud est impium unde illa volitio non solum esset contra voluntatem dei sed et contra naturalem inclinationem Christi. Sed quid de nobis experimur quod magis diligimus nos quam deum. Respondetur bruta ex natura sua inclinantur ad diligendum filios dato quod aliquando odio habeant de rationali creatura dico quod ille amor naturalis aut inclinatio non potest exire in actum sine cognitione et quanto perfectior est cognitio tanto perfectius exibit in actum unde dico quod si aliquis cognosceret Deum ut primam causam et summum bonum et quod alia ab eo dependent omnino quantumcumque sit malus verbi gratia demon relictis impuris naturalibus secluso auxilio speciali plus diligit deum quam se et omnia illa et hoc arguitur est contra Gabrielem de Bonaventura quod beati ex natura sua et naturaliter diligunt deum plus quam aliquid aliud quia cognoscunt eum evidenter. Sed hic in via aut ignoratur deus aut dato quod cognoscatur illud est per fidem non experimur illam voluntatem aut quod plus eum diligamus quam nos. Sicut pater naturali inclinatione diligit filium si tamen habeat evidentiam quod est malus omnino impedietur ille amor

Hoc dicto clarum est quod hic cognoscere possumus Deum sub aliqua ratione nobis disconvenienti unde possumus eum odio habere. Unde S. Tho. infra q. 72 ar. 2o ubi querit an voluntas quidquid vult necessario vellet dicit quod ratio finis necessitatur si clare videat sed hic omnino dato quod inclinetur ad diligendum Deum non necessitatur quia non clare videt unde potest cessare ab eius dilectione et odio eum habere. Per hoc ad illud argumentum respondeo quod illa inclinatio dato quod magis diligamus nos quam deum est quia cognoscimus hic deum 2o dico quod illud est omnino falsum experientia patet quod plus diligamus nos et inclinamur ad illud plus quam ad deum diligendum. Respondeo experientia solum patet quod illud sit cum difficultate sicut mercator qui proicit merces plus diligit plus diligit se quam merces non dubitetis et ideo proicit in mare sed omnino illud facit cum difficultate ita ergo dato quod inclinemur ad diligendum Deum plus quam nos est ille amor cum difficultate et hoc probatur argumento secundo notum est in lumine naturali quod aliquid est diligendum ~~deum plus quam nos est ille amor cum difficultate et hoc probatur argumento secundo~~ super omnia et cum non sit processus in infinitum omnino illud est Deus modo appetitus naturalis non potest esse contra aliquid quod est lumine naturali notum. Sed isto dato adhuc omnino constat cum difficultate homo plus diligat aliud quam se sicut filius potius solum in lumine naturali secundum omnes philosophos plus diligeret parentes quam se unde optime exponeret se periculo mortis pro eo et certe omnesque subveniret cum damno proprio illud tamen difficulter diligit deum plus quam se secundum tamen difficulter diligit Deum plus quam se et hoc experimur. Non quod inclinemur ad diligendum nos plus quam Deum immo ad oppositum est inclinatio naturalis. Ita ergo est dicendum

UGR Biblioteca Universitaria

Q.o 6.o De productione Angelorum Articulus 19. an angeli habeat causam sui

Ponit conclusio affirmativa que est de fide, probat et ratione naturali omne quod habet esse per participationem est tale ab eo quod habet esse per naturam sicut omne ignotum est calidum ab eo quod est calidum per se. s. ab igne angelus autem est ens per participationem quod potest planum sensum habere i. non est de essentia eius quod sit sicut est de essentia dei quod sit itaque videretur res que haberet omnia que deus hoc dempto quod aliquando non fuerit non esset deus quia de essentia dei est quod sit an michael ergo non sic est quia dato quod non sit omnino est michael et est substantia talis et [illegible] quod diffinitione eius non ponit esse in rerum natura iste est sensus planus potest 2o modo metaphorice s. cum agebamus de intelligere angeli an esset sua substantia diximus quod aliquando forma dupliciter limitatur per hoc quod recipit in specie aut per hoc quod recipit materia sicut accidens in subiecto aut forma in materia

Et hoc modo omne creatum habet esse per participationem et de angelo sua forma limitatur per hoc quod recipit in specie ergo habet esse per participationem ergo ab illo qui habet esse per naturam ille est deus ergo angeli sunt creati a deo hec conclusio s. S. Tho. q. 44 ar. 1. quod omne ens aliud a deo est creatum ab ipso. 2o adverte quod quod docto. s. q. 46 ar. 2. an mundus fuerit ab eterno dicit quod mundum incepisse est de fide nec ratione demonstrari potest unde ea que sunt fidei non possunt demonstrari ergo opportet pati ~~demonstrare~~ his rationibus aliás fides nostra esset ludibrio infidelibus putantibus quod propter rationes illas nos tenemus conclusio. fidei dico ad hoc quia ratio istius articuli sublata si omnino posset causari sed con. est in symbolo visibilium omnium et in psal. laudate eum omnes angeli eius quia ipse dixit et facta s. vos estis creature eius.

Aug. n. De civitate. capi. 9 et in dialogo ad orosium. cap. 21. dicit quod conclusio hec est indubitabilis de fide et probat ex psal. adducto. a S. Tho. et ex illo benedicite omnia opera domini Daniel 3o et statim subdit benedicite omnes angeli unde omnia opera Dm ad laudem Dei vocat

Sed sequeretur si angeli non essent a deo Rex vero monumenti dato pluralem quinto videtur quod sequeretur duo contradictoria. primum omnium videtur quod illi essent alii qui non haberent causam sui preterea sunt quia de esse et ens ad hoc quod non essent dii de gentiles vocabant eos deos et plato quia omnino non habebant causam ergo non sub deo sunt probo consequentiam deus non dedit ei esse ergo nec potest ei auferre illud esse probo si celum non descenderet a deo certe non posset illud corrumpere non per concubitionem quia ea que non habent contrarium id probo ~~de angelis certe non posset eos corrumpere~~ non possunt corrumpi nisi per destitutionem conservationis unde videmus. aris. quod mundus non est a deo nec angeli

angeli Dato q ego putem aris totile non illud Scripsisse sed dato illo omnino illud est dicendum q ille qui est princeps mundi vt ipse ponit non posset corrumpi ab illo ita est dicendum q ille qui est princeps mundi vt opotest eos cruciare in inferno omnino si non dependeret adeo quoad esse neque quoad illud unde illi qui ponit mundum esse adeo ponunt q angeli et fuerunt adeo vt plato in timeo vocat eos deos dei unde in persona dei vos quidem mortales mea autem vo^te^ immortales.

¶ primum argui^tur^ tangit dificultatem in sacra scriptura non habet in sacra scriptura q angeli sint adeo .g. non valet argu^tur^ ab in authoritate negatiua Res: immo aliquando est obtimum sicut ad probandum q magi non fuerunt reges bene arguit ex eo q euangelista non dicit et si esset euangelista diceret sicut matheus dicit qualitatem personarum dato q non sequitur q non suscitauerit deus plures mortuos q sunt in euangelio quia non scripserunt omnia eius facta vt dicit so. volutio sed moyses diligenter voluit scribere creationem mundi .g. debuit et scribere creationem angelorum Res. S. tho. ex augu. xi. de ciuitate dei et in dialogo ad orsium cap. xi. fuit questio proposita augustino ab orsio in illo loco dicit q si non sunt pretermisi intelligunt nomine celi. et per illud fiat lux intelligitur de creatione angelorum / Sed quare non clare dixit et facti sunt angeli Res. S. tho. quia illud qui loquebatur rudi populo aut quia si eis dixisset de angelis quererat prouinci ad idolo latriam in ducerent ad eos adorandum sed de te hec ratio parum me mouet quare .n. statim in 2° cap. meminit de cherubim po^to^ ad custodiam paradisi preterea in genere multa fit mentio de eis. item quia ante moysem fuerunt alij qui cognouerunt angelos et non sunt moti ad eos adorandum unde .l. intelligunt nomine celi aut noluit de eis aliquid dicere ita puto dicendum.

¶ Arg. 29 an angeli fuerint ab eterno

¶ Ponit^ur^ vna conclusio negatiua q non fuerunt et q est de fide unde illud constat Res: prouerbio .8. dominus possedit me ab initio viarum suarum antequam quicquam faceret a principio nec est aliquis locus sed cum .s q. 48. dictum sit q non repugnant eos esse ab eterno unde constat q non fuerunt ab eterno Res: ex illo

Ioa. 8. loco salo. 2° dico q ex sacra scriptura potest inferri itaque non possit Res: ex illo ille homicida fuit ab initio ¶ preterea angeli mali creati sunt in celo et ex ceciderunt de eo si ab eterno fuissent creati non est probabile q per tantum tempus fuerint sine peccato et in principio mundi peccauerint

arg 39 an sint creati ante mundum.

Eccli. 18. qui uiuit in eternum creauit omnia simul. ¶ arguitur si deus creauit angelos ante mundum .g. in principio creauit celum et terram, sed angelos q est contra fidem de hac questione sunt opiniones .s. ihero. et greg. naziazeni damasceno orige. quia ille ex

posse

quia ille expresse illud asseret illud asserit immo omnes animae peccati sunt ante mundum 2a opinio est aug. et alior. et quae ab ecclesia tenent quod non sunt facti ante mundum et haec est conclusio. probat angeli sunt pars universi non est credendum quod deus fecerit partem sine toto maxime cum ipsi sint motores orbium et administratores spiritus in ministerium missi pp nos adhibere. i. 2a conclusio. probat opinio non est heretica circa pam conclusionem certe si non haberemus altius quam rationem s. tho. non esset certa quia angeli sunt ita pars quod tamen habeant operationem sine toto praeterea homo est pars mundi et clarum est quod fuit creatus non per unam partem mundi unde nota quod ex sacra scriptura potest probari illa conclusio 2a. non quod hic non disputamus an per unum diem sint creati ante mundum quia qui vivit in aeternum creavit omnia simul in aeternum dato quod creavit per 6. dies sed ille intelligit quod simul i. incessanter non cessabit donec omnia crearet sed nos sumus probare alios quod dum.

quod non multum ante mundum sunt creati probat ex illo ille homicida fuit et intelligit secundum aug. non in sua creatione fuerit malus sed ab initio quo decepit evam. aut ab initio peccati sed illud peccatum fuit statim post creationem et fuit in principio mundi. ergo. probat minor quia ubicumque fit mentio in scriptura de peccato eorum fit mentio de caelo apoca. 12 factum est proelium in caelo esay. 14. in caelum ascendam igitur per hoc peccavit quod voluit ascendere in caelum praeterea ad infernum detraheris unde constat quod statim post peccatum sunt puniti in infernum 2o quia si ante mundum creati sunt non est credendum aut verisimile per tantum tempus fuerint sine confirmatione gratiae aut beatitudine aut quod non peccaverint dico ergo ex scriptura quod probabilior est illa pars. //

Circa 2am conclu. videtur quod sit falsa quia in concilio lateranensi sub innoc. 3o et habet ca. firmiter de summa trinitate et fide catholica determinatur oppositum dicitur sic credo quia sua opti virtute simul ab initio temporis utramque de nihilo condidit creaturam spiritualem et corporalem angelicam videlicet et mundanam. s. tho. ergo male dicit quod illa opinio non est heretica. O. dicunt aliqui quod s. tho non meminit illius capitis mirum est quod s. tho. non memor fuerit cum fecerit commentarios super illud unde ibi facit argumentum et solvit non unde dato in cap. maioris dicat quia in baptismo datur gratia et virtutes non tamen illud est de fide quia solum ibi determinat quod baptismus dat gratiam et remittunt originale sed in i. quod dent virtutes sequitur opinionem comunem. ita ergo illa decretalis solum fuit facta ad damnandum haereticos qui dixerunt animas factas esse ex angelis unde dicit ex fide quod sint angeli creati cum mundo sed. s. het. in lib. de ecclesiasticis dogmatibus ca. i. et cum adhuc tenebrae ipsam aquam occultarent et aqua terram absconderet facti sunt angeli et omnes caelestes virtutes et non esset otiosa dei bonitas sed haberet in quibus per multa ante spatia bonitatem suam ostenderet et ita hic visibilis mundus ex materia quae a deo facta fuit factus est et ornatus titulus cap. et quod angeli facti sunt ante mundum

Et adhuc iam supra diximus quantae authoritatis sit ille liber unde non est maioris auth

unde Non est maioris authoritatis quam auctor illius sententiae qui forte fuit aliquis qui tenuit partem oppositam 2º dico quod ex illo constat quod tunc illa erat opinio communis quae habebat a hebreo et a hebreo et graeco. nazenzi loquuti sunt secundum opinionem graecorum unde constat quod ponere illud habebat pro communi opinione sed quod tunc non posset aliquis probari ex auctoritate doctoris alicuius quia omnino diceret quod loquitur secundum aliorum opinionem est unde 15. solutio nobis ut dicit patrius ideo dico quod hebreo. movet ad dicendum illud ex verbis pauli in epistola ad titum. cap. i. quod secundum pietatem et in spem vitae aeternae quam promisit quod non mentitur ante tempora secularia manifestavit autem temporibus suis verbum suum ex hac videtur motus hebreo. et alii si promisit ante tempora ergo aliqui erant quibus fiebat promissio non videtur qui essent nisi angeli sed quod ipse loquitur ex opinione aliorum constat ex primo loco de super epistolas pauli ubi dicit quod illos commentarios collegit ex doctoribus graecis

¶ Sed his dimissis quid ad verba pauli qui promisit ante tempora secularia quibus ergo promisit videtur quod aliis quam angelis. ergo illi fuerunt ante tempora secularia Respondetur ex. S. tho. super illum locum quod paulus ibi promiserat intelligit actum Dei interiorem i. disposuerat et constituerat Non dicit actum exteriorem

¶ Sed est dubium Quia potest dici quod moyses dimisit creationem angelorum quia Nondum erant creati sunt postea dicit augu. u. de civitate. ca. 9. quod constat eos non esse factos in 4ª die. quia iob 38. dicit quando facta sunt sidera laudaverunt me voce magna omnes angeli mei ita refert augu. ergo cum ista sint facta in 4ª die Non possunt per astra intelligi substantiae spirituales nec in die 3ª aut 2ª. quia diserte ponitur creatio angelorum. ergo creati sunt in i. angelorum die in quinto autem aut 6º. non sunt facti quia iam erant Respondetur et quod omnino in 7º. die requievit Deus ab omni opere quod patraverat. ergo post illum diem non creati sunt igitur cum non fuerint ante mundum nec post septimam diem creati nec in 2º aut 4º. omnino patet quod facti sunt similiter cum mundo

Articulus 4º an creati sint in caelo empireo.

¶ Respondetur afirmative authoritate. stabi. hic est duplex dubium an sint creati in caelo aliud an in empireo de primo videtur certum quod facti sunt in caelo quia ex prima scriptura constat quod peccaverunt in caelo et peccaverunt statim post creationem ergo ibi facti sunt antecedens patet ex illo videbam Sathanam de caelo cadentem ergo praeterea Quomodo cecidisti de caelo. ergo sed de 2º. an sit aliud caelum praeter istud quod videmus dicemus.

Luc 10.

¶ Q. q. 62 de gratia et beatitudine angelorum arti. 19. an angeli fuerint beati in creatione

¶ Illud arguitur quod est in ipso contra facit augu. ii. de civitate et 1º. et octavo et ii. super gene. ad literam in articulo ponitur una distinctio bimembris et duae conclusiones

ista Questio dupliciter potest intelligi de possibili et de facto Si primo modo in
telligatur non est dubitandum potuerunt creari beati Sicut et adhuc in sua creatio
ne ita potuit eis dare gratis beatitudinem loquendo autem de facto ista conclusio
est omnium solum faciunt dificultatem. verba aug. vnde 12. et 2o. decimi
te et 4o. Super gene. ad literam qui eos vocat beatos a principio item inter
angelos malos et bonos non ponit aliam differentiam nisi quod boni modo habent
illud quod perdiderunt mali 2o dicit non est alia inter eos differentia nisi
quod beati fuerunt certi quod non perderent mali non vnde. xi. de ciuitate. cap. xi.
nullo modo per spatium temporis prius erant illi spiritus tenebre quos ange
los diximus Sed simul vt facti sunt lux facti sunt non tamen ita tamen cre
ati vt quoquo modo essent et quo quo modo viuerent et Sed et illum nati
vt sapienter beateque ~~viderent~~ viuerent dicitur ergo quod non fuerunt tenebre Sed facti
sunt lux .i. videntes deum et verbum vnde subdit non tantum creare
ati vt quo quo modo essent v.s. et subdit ab qua hac illuminatione aver
si quidam angeli non solum Non obtinuerunt excellentiam sapientis vi
te quod beate que procul dubio Non nisi eterna eternitatis quod sue est ~~contra~~
certa atque secura Sed et rationalem vitam licet insipientem sic habent
vt eam non possint amittere nec si velint ex quibus videtur sentire quod angeli
mali ita viderunt deum sicut boni Sed non fuerunt certi et in eodem. cap
13. qui dicunt angelos malos fuisse malos a principio vnde dicit qui dicunt quod
diabolus Nunquam fuit beatus cum angelis bonis non consentit cum manicheo et non
Super genesis ad literam. cap. 23. ideo in sententia vide illum in ii. illo ca. et
vsque ad caput 26.

¶ et de correctione et gratia angeli beati erant antequam caderent et subdit quod si
non cecidissent habuissent perfectam beatitudinem per certitudinem ista verba faciunt
dificultatem Sed tamen possunt exponi de beatitudine naturali. Sed ergo
eze. 28. tu signaculum similitudinis plenus sapientia perfectus decore in deliciis pa
radisi dei fuisti Ra illud intelligit de deliciis naturalibus sicut de homine quem constat
non fuisse beatum dicit in paradiso voluptatis o non dicit in deliciis Ra idem
est voluptas in deliciis Sed contra ecclesiasticis dogmatibus cap. 59. an angeli in illa
qua creati sunt beatitudine perseuerant et plures vocat eos beatos et cap
62. Angeli tales facti sunt vt si vellent in beatitudinis luce per~~seuerant~~
isterent sicut idem velent stabili potuissent et subdit vnde Sathanas cum aliis
sequentibus cecidit itaque ex illa cecidit Sathanas cum ~~aliis sequentibus~~
~~cecidit~~ et non ex alia Sed dicit iterum post eorum lapsum ita confirmati sunt
angeli qui prestiterunt vt cadere omnino non possent quia omnino tam
caderent virtute incommutabilitatis acceperunt vnde videtur quod tunc iste
erat communis opinio quod angeli omnes fuerunt beati Sed minus vide
runt Verum tamen ista interpretanda sunt pie et de beatitudine naturali

UGR Biblioteca Universitaria

beatitudine naturali. Sed contra probo quod omnes fuerunt beati angeli meruerunt in p
instanti et illi sunt invisibiles ut diceremus itaque si adherent bono necessario adherent et si mali
necessario adherent quia ita se habent per voluntatem sicut per intellectum arguitur ergo. Si eter
minus vite eorum fuit primum instans ergo ibi fuerunt beati. Consequentia est nota quia statim post viam
datur gloria si non est impedimentum sed illud instans erat terminus vie quia sunt invisi
biles ergo. Preterea ut diceremus in eodem instanti in quo peccaverunt mali fuerunt damnati ergo
deus sit prior ad miserandum quam ad puniendum et in eorum actu malo post statim eos
damnaverit multo magis videtur quod post unum actum et in eodem instanti fuerunt glo
rificati. Respondeo de possibili non est bene imaginabile quomodo in eodem instanti sic meritum
et beatitudo quia si est meritum ergo libertas si gloria ergo non est libertas ad malum ergo
Respondeo de hoc diceremus postea an dit possibile. Pro nunc dico ad argumentum quod angeli in primo
instanti fuerunt victores ergo fuerunt beati quia adheserunt bono. Respondeo quod quando
angeli adheserunt bono per plenam libertatem intelligitur quod necessario adhe~~serunt~~rent se
cus si non adhererent per plenam libertatem sicut in primo instanti in quo dillegerunt se
fuit quodammodo naturalis de quo postea magis diceremus unde non sequitur quod tunc fuerint
beati. Sed contra. Valde cito fuerunt beati in 2a die ad minus probo quia in 2a die fiat
factum firmamentum et celum quero ergo vel motor fuit beatus vel viator. Si 2m inde
tunc quod ille possit non movere celum aut quod ceciderit de celo. Preterea angelus datus est in custo
diam ade et eius. vel ergo fuit viator vel beatus. Si primum certe non videtur pertinere ad
providentiam Dei quod det in custodiam illum qui fuit in simili periculo ergo fuit beatus
si fuit malus ergo tentasset adam illum quem custodiebat quod est ineptum.

¶ Respondeo ad argumenta hec parum probant ideo dico quod non probatur quod statim fuerunt
beati unde dico quod ille motor fuit viator ad providentiam tamen dei pertine
bat quod illi non fierent mali. Sed contra angelus cognovit Deum cognitione beata a principio per nos cogno
verunt patet nos cognoscimus ergo. ergo ipse et quod fuerit cognitio beata probatur quia fuit ergo. Respondeo fuit cognitio natu
ralis quia Deum ex naturalibus et per suam essentiam cognoscebant. Sed contra tunc illa cognitio
fuisset imperfectior quam fides nostra non poterant cognoscere misterium trinitatis illud est contra augustinum et
sanctos qui in eis ponunt ad minus eta perfectam cognitionem sicut illam quam habemus
ex fide que ergo fuit cognitio evidens et illa quam habebat de misteriis et fuit illa cognitio
per revellationem facta tamen evidens per hunc discursum loquimur de supre
mo angelo formabat hanc contrariam deus non potest mentiri aut fallere sed revellat mihi
cum esse trinum ergo Deus est trinus maior est sibi evidens, et minor quia evidenter cognosce
bat quod nullus alius revellavit sibi ergo et conclusio ista ergo et Duran. dicit quod probabile est quod fuit
evidens angelo misterium incarnationis aut trinitatis contra 2a 2e q. s. ar. i. dicit ad ar
gumentum quod totum antecedens est evidens et contra ergo consequens negat contrariam et dicit quod illud consequens
est evidens ad hunc sensum quod verum est essendum esse trinum et quod illa est evidens An
gelo est methaphisica contra quam non intelligo ideo dico ad argumentum quod illa minor nullo mo
do erat evidens angelo quia ipse non poterat cognoscere an esset alius angelus superior quem
deus voluit occultare ei 2o non erat evidens et quod non deciperet per illam cognitionem o ille non
poterat decipi. Respondeo verum est circa naturalia et arguitur contra durandus illa Notitia non fuit
intuitiva.

UGR Biblioteca Universitaria

intuitiva Non est dubium Nec abstractiva Dei evidens probo ex durand. in prologo Sen
ten. q. 1. qui dicit Deus non potest dare viatori notitiam abstractivam Dei evidentem. ergo
nullo modo fuit evidens est arguitur ad hominem quia illud quod concedit in prologo est fal
sum que ergo cognitio fuit Respondeo ex S. tho. 2a 2e. q. 5. arti. 1. quod fuit cognitio fidei perfectior quia ille
quam nostra. contra fides non inclinat ad sentiendum articulis nisi motivo exteriori probat
hoc quia si puer baptizatus ducatur ad barbariam et quando venit ad sumationis
ei utrum deus sit trinus et unus Respondebat quod non et bene facit quia fides ex auditu
est requiritur n. quod proponatur Sed angeli Non habuerunt motivum exterius ergo non poterant
ex sola fide asentire alicui articulo Respondeo arguitur probat quod illa fides fuit alterius Ratio
nis quam nostra que in mente sine motivo poterat inclinare ad articulos fidei sicut divinus
scientia ad se infussa que sine conversione ad phanthasmata et sine aliquo alio intellectu
inclinabat ad suas conclusiones ita de fide angelorum in 2o argumento exponit Quomodo dup
lex sit cognitio matutina de quo supra diximus et scitavimus istum locum.

Cap. 27. an indiguerit angelus gratia

Est conclusio quod in ordine ut est obiectum superne beatitudinis non potuit angelus converti sine
gratie auxilio ubi nota quod gratia ut habetur ex 12 capit uno modo pro gratia gratum
faciente alio modo pro alio auxilio spirituali de qua q. videbimus 1. 2e et tractatur
in materia de contrictione fuit ergo agitata tempore ibero. et augus. contra pelagianos
unde fuit congregatum concilium milevitanum ubi fuit augu. in africa et anselmus
delegatus Romanus ubi fuit damnatum quod aliquis sine auxilio speciali dei potest
se in deum convertere Sed quo modo illud est intelligendum quia Sco. dicit quod
puris naturalibus aliquis potest in deum converti grabiel almayn. et maior ideo
eunt et probat quod illud quia potuit ex naturalibus Deum dilligere et super omnia
quia is qui est in peccato potest ergo angelus ergo potuit in deum converti sine eius auxilio
speciali Respondeo totum antecedens est verum consequentia tamen non valet quia non
omnis dilectio Dei est conversio in ipsum sicut Sarraceni dilligunt Deum non
tamen convertunt unde paulus testimonium illius Docto. quod zelum dei sed non
scientiam que ergo dillectio est conversio dicunt illa qua deum super omnia dilli
gant. ergo supra dictum est quod angelus natura inclinatione deum dilligit super
omnia et confirmat quia angelus potest se super omnia dilligere ergo et deum
mirum n. esset quod angelus circa se posset aliquid facere. s. dilligere
et non circa Deum ad idem quia angelus aut aliquis allius potest creaturam. s. amicam su
per omnia dilligere ergo deum mirum est quod esset deus peioris conditionis hoc arguitur et
et aliorum et facit illud s. tho. h. p. loco et Respondeo quod angelus potest deum dilligere super
per omnia dilligat. ergo Respondeo dato quod possit non tamen valet. ergo dilligit quia
Non potest Deum cognoscere ut est obiectum supernaturale et ideo dicit. s. tho. quod angelus
ex naturalibus potest Deum dilligere super omnia ut est obiectum naturale non ta
men ut est obiectum supernaturale. ergo cognoscat ergo deum ut est obiectum supernaturale et
ut est obiectum supernaturale iam ergo ille potest dilligere Deum super omnia ut
ergo ibi ec

835 400

g. ibi erunt due Unaqua dilligit Deum ut est obtum supernaturale alia ut obtum naturale arguitur Sic ille potest deum super omnia dilligere exnaturalibus et ut est obtum supernaturale Probo quod sit hereticus errans circa incarnationem solum ille dilligit Deum super omnia dilligere exnaturalibus g. dilligit ut est obtum supernaturale Hec difficultas est in S. tho. quid intelligit perdillectionem Dei ut est obtum naturale Si illa que habetur ex g. non est dubium clarum est quod illa non potest esse sine gratia sed est petitio principii de illo enim disputat ideo dico quod S. tho. perdillectionem Dei ut est obtum supernaturale intelligit dillectionem que est suficiens dispositio adgratiam et illam nullus potest habere nisi per auxilium gratie specialis o unde illud constat hec ex conciliis capau. ex aug. et ihero. unde augu. dicit quod illud intantum est verum quod fides que est principium conversionis exgratia Dei unde paulus dicit Donum Dei nequis gloriet si fides donum Dei est et illa est principium conversionis exnaturalibus nullus potest ad deum converti et probat spiritus ubi vult spirat quia illud est certe si aliquis exnaturalibus disponeret se suficienter adgratiam non spiraret spiritus ubi vult sed ubi inveniret dispositionem preterea Hec omnia operatur unus atque idem spiritus dividens singulis prout vult Sioppositum dicatur non pro ut vult sed pro ut sunt dispossiti dividit ita g. est dicendum ad argumenta dato quod nescit preterius respondere dico g. quod amasius non potest amicam super omnia dilligere non Deum Sed quis quis agat exnaturalibus Non erit suficiens dispossitio adgratiam sine auxilio Dei sed g. quod homo disponat se suficienter adgratiam Recipiendum exnaturalibus suis g. potest converti antecedens probatur si ponatur homo in solitudine ille potest facere quod in se est exnaturalibus est notum et si illud faciat suficienter se adgratiam disponet ergo aliquis exnaturalibus potest se suficienter adgratiam disponere de hac materia tractat Magister dis. 4a ubi tractat quales fuerint creati angeli quantum ad gravitatem et tria facit .1. disputat questionem in utramque partem utrum fuerint creati beati vel fuerint in sua creatione beati in 2a parte ponit conclusionem quod non fuerunt creati beati perfecte nec imperfecti fuerunt beati abducit authoritates augu. quas tunc de quibus aperte insinuat quod in primo sue creationis fuerunt beati et non ponit augu. diferentiam inter malos bonos et malos nisi quod boni fuerunt securi mali autem non sed exponit magister augustini quod non asserendo sed inquirendo illa dicit g. Redeamus ad arm de S. tho arguitur quod si aliquis sit homo innaturalibus creatus possitus in solitudine aut barbara si ille faciat quod potest exnaturalibus .l. recipiet gratiam .l. non si 2m g. dabitis hominem sinjustis qui faciens totum quod potest damnatur quod est impium si primum g. potest homo exnaturalibus adgratiam disponi est argu. Sco. et aliorum ad quod et si nesciamus Respondere tamen incunctanter tenebimus conclusionem probatur ex illo nemo venit ad me nisi pater meus traxerit cum Joa. 6o. et augus. ibi quare hunc trahat et illum non trahat nolli judicare si non vis errare secundum Sco. possemus judicare .s. Quia unus disponit se alius non

item. ad Ro.

UGR Biblioteca Universitaria

item ad Roma. 9. quis potest dicere figulo quare fecisti me sic. //

C dico 2º ad argumentum quod ille homo de quo fit argumentum aut potuit Deum cognoscere aut Non si potuit et ex negligentia dimissit iam peccavit non fecit totum quod potuit Sed si ille fecit totum quod potuit et adhuc non cognoscit Deum quid si ego dicerem quod non habet sumptationis diceret probabiliter quod his est ita liber qui non potest cognoscere Deum est sicut stultus et puerus est sufficiens ad peccandum imputabiliter nec potest se ad gratiam disponere manebit in peccato suo originali //

C Sed quia hec solutio est nova et non ita clara dico 2º quod homo ille Non potest suis naturalibus sufficienter se ad gratiam nisi adiuvet adeo Sed unde hoc constat Respondeo est revelatum in evangelio. 3º dico si bene stat suis naturalibus ille actus non est sufficiens ad gratiam Sed deus dabit ei auxilium speciale quomodo iuvet ad actum alium perfectiorem que erit sufficiens dispositio ad gratiam de quo latius in 2º q.

C Sed videtur quod opinio Scoti et aliorum sit error pelagianorum Respondeo quod non nec S. Tho. dicit oppositum esse error Augustinus non concederet id quod Scotus Sed non diceret quod opinio Scoti sit error pellagiani in hoc errabant quia dicebant quod sicut quando sum in gratia et facio actum aliquem ille est meritorius vite eterne de iustitia eo modo quo inter Deum et nos est iustitia ita dicebant Pellagiani quod homo ex naturalibus potest facere actus per quos de iustitia debebant gratia et gloria itaque deus esset iniustus si non daret et illud Non dicit Scotus Sed dicit quod ista est oppositum contritione ad quam requirit auxilium speciale ex magna misericordia Dei et non ex iustitia dat nobis gratiam de est dicendum.

C articulus 3º an angeli creati sint in gratia.

C est expressa authoritas Augustinus 12. de civitate Dei cap. bonam voluntatem quis fecit in angelis nisi ille qui eos fecit cum sua voluntate. i. cum amore casto quo illi adhererent creavit simul in eis condens naturam et largiens gratiam Unde rationabilior est opinio tenentium eos fuisse in gratia creatos et ponit ratio et analogia in 2º q. et communis inter Doctores tenet eam Bonaven. dis. 4ª 2. q. 2ª. alexan. de ales Duran. dis. 4ª q. 2. grego. dis. 3. 4ª. 5 q. quod omni. Sco. dis. 4ª q. omni. Magister dis. 5. in fine cap. 7. oppositum et magis ei placet opinio cum sequitur marsi. in 2. q. 4ª Sco. et gabriel authoritatem illam Augustinus exponunt de gratia gratis data de dono cognitionis matutine.

C dupliciter questio intelligi potest uno modo quod sit eis data gratia. sine aliqua dispositione quod sicut pueris itaque non fuit in eis actus requisitus ad illam Sed in re Sed gratis dedit 2º modo potest intelligi quod habuerunt gratiam per actus suos sicut qui in primo instanti usus rationis converti Sed ad deum per actus suos primus potest defendi et 2us defendit as. tho. et arguit 5. magnum et marsi. angeli in primo instanti potest converti ad deum quia habebat cognitionem dei de hoc non est dubium quia is qui est in originali in primo instanti usus rationis potest ad deum converti et si faciat recipit gratiam ergo et angeli potest. i. in instanti ad deum converti et recipere gratiam. arguit sic in instanti potuit Deum diligere diligat ergo. l. habebit gratiam. l. non. si 2m ergo non in 2º recipiet gratiam quia continet illam dilectionem et si in 2º potuit ergo et in 1. non est rationabile negare hos et probat ex Augustinus quis dicit eas creatas cum amore casto Dei non potest glosari de gratia gratum faciente et ita illud est ~~creatum~~ auctum ob hoc potuerunt Sed de facto Non sunt conversi contra secundum has omnes

instanti dillexerunt deum certe non est verisimile per tanta multitudine non fuerunt aliqui qui ita dillexerunt deum in i. instanti non essent tam negligentes igitur dato quod fuissent creati in puris naturalibus in i. instanti potuerunt gratiam habere

¶ Sed est dubium an in i. vel 2° modo habuerunt gratiam. scilicet cum dispositione vel sine ea. Respondeo dubium est de hoc an deus per suos actus dederit eis gratiam an et sine aliqua dispositione caietanus 2.2 q. 24. ar. 3. ad 3um dicit eo modo quo aliquis per suam conversionem recipit gratiam ita angeli et per suam dispositionem acceperunt gratiam est preuillegium anime Christi quod sine conversione habuerit gratiam ut dicit s. tho. 2.2 q. 5. ar. 7. ad 2m. Simili modo adam creatus est in gratia. quomodo per suam conversionem et mihi ita visum est aliquando et modo videtur sed non ita certe sicut tunc et confirmari potest hec opinio ex s. thoma. hac q. ar. 6° qui dicit quod angeli habuerunt gratiam ~~cum dispositione vel sine~~ ea conformiter nature ad sua naturalia quia omnes conati sunt secundum sua naturalia ideo et repetit 2a 2e q. 2. ar. 3. ad 3m quod deus disponit omnia secundum eorum naturas unde angeli superiores maiorem charitatem habuerunt quia magis conati ita potest dici sed contra hoc est quod secundum s. tho. angeli creati sunt in gratia secundum caietanum oporteret dicere quod fuerunt creati in puris naturalibus preterea arguitur sic angeli meruerunt in i. instanti ergo in eo gratis habuerunt gratiam ante dispositionem antecedens est notum apud eos qui dicunt eos habuisse gratiam in i. instanti et probatur consequentia quia ille actus non potuit esse meritorius primo gratie nec de congruo secundum s. tho. igitur si fuit meritorius oportet dicere quod gratia precessit illum ut ex ea procederet unde s. tho. ista q. ar. 4° dicit quod si in primo instanti habuerit gratiam omnes meruerunt quia dillexerunt deum ex illa et arguitur sic contra caietanum quia ade sine dispositione dedit iustitiam originalem ergo et gratiam antecedens est dubium alias adam potuit facere quod non esset in instanti in potentia illa que pertinet ad statum innocentie deus dedit materie gratis non ex dispositione aliqua consequentia probatur quia iustitia et gratia non possunt separari ergo sicut iustitiam non requiritur dispositio ergo nec ad gratiam et ita si ade data est gratia sine dispositione ergo angelis quia eadem est ratio de utrisque quantum ad hoc igitur ita est dicendum preterea secundum caietanum si deus crearet hominem secundum usum rationis et in i. instanti creationis converteretur ad deum per suum actum dato quod haberet gratiam ratione illius actus non diceretur in gratia creatus sed in puris naturalibus ergo si angeli illo modo habuerunt tam dicendum erit quod creati sunt in puris naturalibus et non est in gratia quod est contra augustinum et s. tho. et alios et contra ipsum caietanum. //

¶ Ar. 4m an beatitudinem meruerint.

¶ Respondeo affirmative ex illo quod habet in littera. quod actus procedens ex libero arbitrio non est meritorius nisi liberum arbitrium informaretur gratia. cum secundum s. tho. meruerint in i. instanti omnino ille actus processit ex gratia et ita illam habuerunt sine dispositione aliqua //

¶ Scotus in 2° dis. 5. concedit quod prius tempore meruerunt gloriam quam haberent impugnat tamen rationem illam. s. quod non potuerunt esse premium et meritum

Simil

UGR Biblioteca Universitaria

et meritum simul quia si est meritum est gratia imperfecta si premium est perfecta illud non posset. ergo arguit scotus non optimum quod gratia sit perfectior in termino quam in via. ergo ratio non valet. Respondet s. tho. vocat gratiam perfectam que est cum confirmatione et imperfectam que non est cum confirmatione que est in periculo. est imperfecta extrinsice et illa eadem efficitur perfecta per hoc quod confirmat in ea sicut si quis videret deum et non esset certus de duratione non esset beatus perfecte igitur arguitur. Dico. est non meruerunt simul et habuerunt gloriam probo quia gratia perfecta que est gloria tollit libertatem ergo impossibile est quod in eodem instanti sit meritum et gloria. Duran. in 2o. dis. 5. q. 3. ar. 1. probat conclusionem contradicit quod demon peccavit eo quod sine meritis appetiit beatitudinem ergo in mente sequitur quod boni meruerunt illam contra doctrinam sancti thome postea fieri arguitur utrum in 1. an 2. instanti meruerint beatitudinem et per quam actum sed est in alio ar. 5. in q. sequenti. //

¶ Ar. 5. an post unum actum meriti statim fuit beatus.

¶ Respondet affirmative et probabiliter valde et arguit sic demones post unum demeriti actum fuerunt damnati ut istos et promines sed deus promior est ad miserendum quam ad puniendum angelis bonis sufficit unus actus meritorius ad gloriam. sed contra. angeli per 6. aut 7. dies gene. 1. in mente fuerunt viatores et tamen meruerunt in 1. instanti. ergo non post 1. actum adempti sunt gloriam antecedens probat quia in 7. die demon erat bonus vidit deus cuncta que fecerat et erant valde bona. gene 1. si demones gene. 1.
tunc fuisset tunc non fuisset illud verum et confirmat ex s. tho. p. parte q. 63. ar. 5. et illo loco gene. 1. vidit deus etc. probat quod demon fuit aliquando bonus et quod non fuit malus in 1. instanti. ergo in 7. die non ceciderat diabolus et eadem ratione nec in 6o. ergo non statim post unum actum adempti sunt gloriam. Respondeo primo ut videbimus q. sequenti ar. 6. ubi est propria materia 2o. dico quod cum conclusio s. tho. posita ar. isto stat quod in 7. die non fuerint beati sed s. tho. dicit quod post unum actum meriti ille autem potuit durare per unum annum voluit ergo s. tho. ponere differentiam inter nos et angelos quod illi post unum demeritum damnati nec expectat ad penitentiam sicut et similiter post unum actum meriti adempti sunt gloriam an autem ille actus duraverit per unum diem vel plures non tangitur. //

Ar. 6. an angeli consequti sint gloriam secundum naturalia

¶ Utrum ergo angeli perfectiores in naturalibus habeant maiorem gloriam et an in eadem proportione in qua est perfectior in naturalibus. v.g. michael est in duplo perfectior gabriele angelo utrum ergo erit in duplo perfectior eius gloria quam gloria illius alterius et videtur quod non quia homines sunt equales in naturalibus et tamen dispariter premiantur. ergo a simili videtur de angelis quod si unus sit altero perfectior non sequitur ergo habet maiorem gloriam. s. tho. ponit unam conclusionem. Rationabile est dicere quod angeli consequti sunt gloriam secundum gradum suorum naturalium probat conformiter ad sapientiam dei qui perfectiora ordinat in perfectiorem finem. ergo angelos perfectiores creavit ad maiorem gloriam

¶ 2o. ex parte angeli quia differentia est inter angelum et nos quia nos cum impediamur non semper cum toto conatu agimus sed angelus non habet a quo ex

[Margin note:] Fuit angelus vidit cuncta que fecerat ... creatio na- [illegible] in illo ... [illegible] creatio angelorum sed rerum corporalium [illegible] que erant valde bona quantum ad ea que [illegible] creatione non [illegible] ad ea que ipse creat [illegible] malitiam angeli //

UGR Biblioteca Universitaria

Ex quo Relinquit q. toto connatu consecuti sunt ad Deum angeli quis q. erat perfectior
secundum naturam magis connatus est quia totus connatus unius est maior quam totus conatus
alterius perfectionis. q. maiorem habet gloriam. De ista conclusione me-
rito possemus non dubitare quia potest tamquam Ratio nabilior. Sed dubitat ex S. tho. 2.2. q.
24 ar. 3. querit an hominibus infundat charitas secundum capacitatem. suorum naturalium.
et Respondet quod non sed quod unimaior quam alteri infundat Referendum est ad bene placitum et volun-tatem
Dei probat Joann. 3. spiritus ubi vult spirat non ubi est dispositio sed ubi vult sunt q. duo pe-
ccatores Judas et matheus quare iste est conversus et non ille quia spiritus spiravit in matheum et
traxit illum et non allium et eadem sunt vult spirat quia sicut homo non potest dispone-
re se ad gratiam ita neque ad modum oratis. 1. chorin. 12. hec omnia operatur unus atque idem
spiritus dividens singulis prout vult non pro ut disponunt se item ad ephese. 4. data est
gratia unicuique nostrum secundum mensuram donationis xpi. non secundum opera item paul. gratia dei
sum id quod sum item an potest dicere opus figulo. quare fecisti me sic. q. videtur quod falsum
sit quod in ar. dicit. — Respondetur caie. 2. 2. q. S. tho. ibi altius philosophatus est dato quod lo-
quatur de hominibus sed eadem est Ratio de angelis dicitur q. caie. quod angeli secundum sua naturalia
habent gloriam non in me. sed in re. quia isti connati sunt quantum potuerunt quod
autem conaret illud fuit ex bene placito Dei unde hoc constat Respondetur ex ratione litere istius
~~litere~~ articuli unde. S. tho. in illo loco 2.2. dicit ad 3um quod angeli consequti sunt q. gra-tiam et glo-
riam secundum quantitatem naturalium et Ratio est quia connati sunt quantum unus
quisque potuit illud tamen fuit ex bene placito Dei quod tamen quisque connaret. 2o. probo quod
conclusio supponat unum falsissimum supponit q. quod angeli inter se secundum naturam suam
habeant se in aliqua proportione contra nulla est proportio in naturalibus inter angelos
probo ille differunt spetie summo q. grabrielem et michaelem et iste est illo perfectior
in aliqua proportione in dupla contra vultis vos dicere quod inter hominem et asinum
est dupla proportio q. dato quod centuplet asini perfectio non atinget perfectionem homi-
nis qui infinitam excedit negationem excedit in tota perfectione/ tam. q. arguit sic
angeli a. gloria est in duplo maior quam gloria. b. angeli q. isti non habuerunt gloriam
secundum naturalia quia inter eorum naturalia non est proportio Respondetur naturalia compa-
rantur ad essentiam et tunc nulla est proportio inter duarum spetiem 2o. consi-
derantur naturalia in ordine ad potentias volun-tatem. s. intellectum et sic est propossitio
inter differentia spetiem et hoc pacto fuit proportio inter cognatos angelorum
3o. arguit sic angeli sine dispossitione habuerunt gratiam in primo instanti pro-
bo fidem cognitionem. s. vespertinam. s. tenellatam que est matutina secundum augus. habuerunt sine dispo-
sitione etalia dona. q. et gloriam tunc arguit sic illi gratie corespondet aliqua
gloria non potest atendi secundum proportionem naturalium sed est alluid ex bene
placito Dei Respondetur in ista duplex Ratio atendi potest ad conclusio. pa. ex parte Dei et illa
probat quod est illam gratiam quam habuerunt sine dispossitione habuerunt a deo secundum sua
naturalia quia perfectiores ordinarunt ad maiorem gloriam 2a. Ratio procedit de glo-
ria quam ex conatibus habuerunt 4o. arguit sic. 9. conclusio. sit michael in duplo
perfectior quam

Effecto si essentia unius angeli non est proportio ne ad essentiam alterius, nec voluntas aut intellectus unius cum essentia quoad ad intellectum et voluntatem alterius. 11

UGR Biblioteca Universitaria

fectior quam gabriel probo quod in triplo excedat gloria Primi gloriam Secundi Probo Simpliciter si haberet gratiam equalem cum gabriele haberet maiorem gloriam ergo cum habeat maiorem gloriam in duplo habebit maiorem gratiam et gloriam et in triplo in maiori proportione quam dupla antecedens probatur Quia michael ex naturalibus producit Duplam dillectionem ad gabriele sem si ergo det ei adiutorium gratis maius quam gabrieli sequitur quod producet Dillectionem in triplo maiorem et si producit in triplo perfectiorem amorem in triplo erit beatior R. argumentum inquirit an propria perfectior potentia possit cum equali gratia producere maiorem dillectionem quam minor et probatur quia si ita est aut videtur videtur omnino Concludere / dico ad hoc quid quid sit in via, in patria tamen omnino actiones correspondent habitibus infusis gratie et charitate itaque petrus cum equali gratia producit amorem equalem cum angelo a. utrum autem illud sit ex natura Rei l. deo dispensante non curo modo Sed ita est Dicendum alias premium Non corresponderet operibus quod est contra paulum et Sanctos potest dici quod illi actus Sunt Super naturales et ideo Naturalia Nihil faciunt Solum est attendenda proportio secundum quantitatem habituum Super naturalium in via autem aliud est Dicendum quia omnino Petrus cum aliquo conatu et charitate ut 10 producet actum ut 15 ubi ergo et ut ille actus procedit ex charitate illa et 10 arguitur ergo Si angeli Meruerunt sibi gloriam ergo Non potuit Sibi Servari ista Proportio gratie et glorie secundum naturalia probo minorem primo in stanti sint duo angeli a. et b. a. habeat gratiam infusam ut unum b. ut secundum pono ergo ut a. conetur ut 2o iam habebit gratiam ut tria Sequitur ergo quod habebit tres gradus gratie et glorie tunc arguitur b. habet Duos gradus gratie infusos diligat Deum toto connatu probo quod habeat maiorem gloriam quam ut 4or probo quia Si Solum habuisset gratiam ut unum potuit efficere Dillectionem ut 4or ex toto conatu et ex gratia ut unum [quae est in duplo perfectiora natura] ergo cum gratia ut duo infusa ergo modo habebit gratiam ut 7 ergo plus quam in duplo excedit gloria gloriam a. Nec potest dari Solutio illa de glorie statu quia pono quod sint beatores forte Dicet. quod habitus infusus in patria non facit ad intensionem, sed inclinat potentiam, et sic non potest in intensiorem dilectionem producere, sed quod hoc non sit [illegible] bile, dato teneat [illegible] dico 2o dicimus quod Michael non potest cum equali habitu producere ut 4or, et cum dicitur potentia est dupla, verum est sed [illegible] non sufficit, sed requiritur et habitus duplex. /

Sed contra: ergo naturalia nihil faciunt in patria quomodo [illegible] faciunt in angelis supposita cum equali gratia non producit intensiorem dilectionem quam inferior, [illegible] quomodo dat gratia et gloria secundum qualitatem suorum naturalium. / certe est difficile et apud s. Tho. q. 1. p. q. 12. ar. 6. in corpore [illegible] 3m dicit gloria facultas videndi deum quemis ex lumine glorie non ex [illegible] nec ex potentia et sic videtur velle quod naturalia nihil faciunt. [illegible] q. 10. ar. 4. ad dicit quod magis facit gratia aut gratuita quam naturalia, aut quod magis attendi[tur] perfectio visionis secundum gratuita quam secundum naturalia, et ibi cayetanus [illegible] ex hoc dicto s. Tho. inferunt quod angelus cum equali lumine glorie perfectius videret deum et quod [illegible] perfectiora naturalia, sed ex hoc verum est quod gloria non correspondet

deret gratia nec charitas, quod est contra S. Tho. 1. p. ibi q. 12 ar. 6., ergo
equaliter merentes erunt inequaliter beati et econtra, ergo aliquis qui minus
meruit erit beatior alio qui magis meruit, ut patet eo quod major sit excessus
naturalium angeli ad naturalia hominis quam est meritum aut gratia hominis ad gratiam aut me„
ritum angeli ut patet consideranti quod omnia hec sequuntur si naturalia juvant, atque
ideo sunt undique angustie. / forte diceret quod si angeli fuerunt creati in
gratia sicut fuerunt eam mere gratis et absque dispositione previa (ut dictum est)
fore probabilius hoc esse de mente S. Tho. 3 in ar. 6 et 3. huius q. 5. 11 quod ille
gratia fuerunt equales in omnibus velut gratia baptis malis inequalibus, et tamen quod
cum illis equalibus inequaliter conati fuerant juxta naturalia et sic consequuti
sunt gratias aut augmentum gratie secundum quantitatem naturalium, et quod ita dicit hic
S. Tho. in ar. 6. quod consequuti sunt gratias et gloriam secundum quantitatem naturalium
quasi loquatur de gratia quam consecuti sunt per quos conatus ut patet est ex
corpore articuli non de illa in qua creati sunt, immo dicamus quod illa fuerit
equalis in omnibus / sicut dicamus cum cayeta. quod disposuerunt se ad eam
gratiam qua fuerunt prius natura quam haberent et tunc simpliciter erit verum quod consecuti„
sunt omnes gratias et gloriam secundum quantitates naturalium, ita quod duplus in naturalibus fuit
et duplus in gloria et gratia / sed tamen reddit argumentum quod angelus duplus in
naturalibus cum equali gratia et lumine glorie videbit deum in duplo perfectius
quod si ultra hoc duplat gratia videbit in quadruplo perfectius quam alius, et
tamen non secundum quantitatem in naturalibus erit excessus in gloria sed major / ad hoc
crediderim quod ad illos actus supernaturales nil faciunt naturalia, et sic quod su„
premus est seraphin cum lumine glorie quod habet beatissima virgo aut anachus, non
magis nec perfectius videret quam anima christi aut virginis contra cayeta. ergo
juvat ad actus et fidei spei charitatis faciunt naturalia quae non sunt adeo
supernaturales isti actus ut velut illi beatifici volunt nam creata aut creatura
potest facere aut concurrere ad miracula non tamen ad creationem quia creatio
est magis supra naturam et solum est a deo, ita beatitudo in gloria et lumine glorie tota.
illius quantitas aut superfluitas est capax albedinis aut caloris, tamen nil facit
nec juvat ad eius perfectionem, dicimus potius, ut sic faciat gloria aut
beatitudo correspondeat solum gratie seu operibus. /

Sed contra adhuc arguitur quod omnes angeli qui ceciderunt fuerunt inequales secundum
S. Tho. quod cum homines elevet ad eorum sedes nulli homines equales in gloria
contra illud est aut de pueris baptizatis, et aliqui adulti homines erunt equales beati nec
dicimus quod non loquitur quod homines elevet ad illos gradus gratie quos angeli haberent
si non cecidissent. //

UGR Biblioteca Universitaria

q̃d aũt S. Tho. dicit 22. q. 24. ar. 3. q̃ charitas nõ dat̃ s̃m quã
capacitatem naẽlium nõ cõtradicit huic actũ ubi sequit angelos cõse-
quutos gr̃az et glĩaz s̃m q̃titate naẽlium, nã ibi cõsiderat cãm ex parte
recipiẽtis chari. s. q̃ ẽ sola volũtas dei q̃ tñ dat angelis saltem ut ibidem
dicit ad 3. q. 2.m q̃titatem naẽlium, et magis theologice loquitur hic
contra illos auctores. Jo. 3. sp̃s ubi vult spirat, q̃re ut sequitur ubi vult, et
1. cor. 12. oĩa hec opat unus et idem sp̃s dividens singulis prout vult
et ad ephe. 4. unicuique nr̃um data est gr̃a s̃m mensurã donationis christi
et eccẽ nõ s̃m opa aut dispões; et 1. cor. 15. gr̃a dei sum id q̃d sum, et
tñ esto ita sit q̃ dei voluntas sit cãusa p̃cipua et totalis, nõ tñ dat sine
dispõe aliqua p̃ ẽt gr̃az et sic nõ ppter pelam. //

69/vx